

Høgholt,

en Julefortælling

af

M. Rowel,
Udg. af "Breve fra Helvede".

Kjøbenhavn.
Forlagt af G. E. C. Gad.
Thieles Bogtrykkeri.
1868.

Indhold.

I.

Højt oppe i Jylland, ikke langt fra Vesterhavet, ligger en gammel Herregaard. Eftersom Forholdene ere heri Danmark, tør den vel endog kaldes ældgammel; Hovedbygningen skriver sig nemlig for største Delen fra den sidste Halvdeel af det syttende Aarhundrede. Den kan ikke kaldes smuk, denne Bygning; dertil er den for plump og raa. Men den er dog ikke uden Stiil, og har i alt Fald ved sin Masse, Simpelhed og sin øjensynlige Ælde noget Storartet og Imponerende ved sig. Der er heller ikke saa Lidt, som minder om de gamle faste Borge, og giver Gaarden en vis romantisk Interesse. Den har ikke mindre end tre Taarne, eet paa Midten, stort og svært, hvorigjennem Indkjørselen, og to mindre paa Siderne, som aabenbart kun vare bestemte til at afgive en arkitektonisk Prydelse. De oprindelige høje Spiir ere vistnok faldne; men de lavere, som nu hæve sig, have allerede vundet Ældens ærværdige Præg og give derhos Løfte om at kunne trodse Aar-

hundreder. Disse Taarne ere stadig omflagrede af vilde Fugle udaf Ravnens Familie og sorte som den, men meget mindre; de gaa under Navn af Kaaer eller Alliker og bringe sig uophørlig i Erindring ved deres just ikke velklingende Skrig. Det ene af de mindre Taarne skal dog kun huse en Art af smaa Høge, som uden stor Larm og Ophævelse haandhæve Herredømmet vidt og bredt omkring, men som dog ere ude af Stand til at faa deres sladderagtige Naboer til at tie. Om Gaarden har faaet sit Navn af disse Høge, er dog meget tvivlsomt. Navnet Høgholt hentyder aabenbart paa, at der engang har været i det Mindste en Rest af Skov i Gaardens umiddelbare Nærhed, og at denne har tjent til Opholdsted for Høge, dog rimeligviis af en anseeligere Art end de, som fortiden bebo Gaardens østlige Taarn. Overhovedet er det Fuglene, som bidrage mest til at give denne nøgne, om ikke just øde Egn Liv. I Mængde stryge Strandfuglene over Klitterne ind over Landet, og finde, i det Mindste for en Deel, Tilhold i flere mindre Søer, som udbrede sig ikke langt Østen for Gaarden.

De gamle Borggrave ere tildeels blevne vedligeholdte og satte i Forbindelse med Haveanlæget. Over den største Grav fører en anseelig Bro til Hovedindkjørselen, dog ikke længer nogen Vindebro. I Porten, en anseelig Hvælving med mægtig Gjenlyd, som gaaer igjennem det store Taarn, findes Opgange

til begge Sider i en tilsvarende stor Stiil. Inde i Borggaarden hæve sig, fuldkommen dækkede imod Vesten, fire prægtige gamle Lindetræer, som medrette ere Gaardens, man kunde gjerne sige, hele Egnens Stolthed.

Gaarden bestaaer af to høje Stokværk, og udmærker sig fremdeles ved Mængden og Højden af sine Skorstene, og ved Mængden af sine labyrinthiske Trapper, Gange, Korridorer. Nogle af disse Forbindelsesgange gaa endog indeni de tykke Mure, snevre, mørke, uhyggelige, og have naturligviis i sin Tid tjent til Lønggange. Forøvrigt svarer Bygningens Indre ganske til dens Ydre. Den samme Soliditet, Simpelhed og Storhed. Værelserne ere høje og rummelige, men, uagtet de moderne Vinduer, mere eller mindre mørke. Murene ere nemlig saa tykke, at Vinduesnischerne ligesom danne smaa Værelser for sig selv, naar Gardinerne om Aftenen blive dragne for. Til at gjøre Værelserne mørke bidrage ogsaa meget de høje Egetræes Paneler, af Aarhundreder bejtsede ganske mørke-graabrune, især, hvor de træde i Forbindelse med Tapeter af presset Læder, hvis afblegede Guldzirater kun ufuldkommen raade Bod paa den mørke Grundfarve. I øverste Etage er der en uhyre, med plumpt Stukkaturarbejde og to mægtige Kaminer udstyret Hal, som endnu bærer Navn af Riddersalen. Ligesaa store og rummelige, som Værelserne ere, ligesaa smaa og indknebne ere Kamrene, af hvilke der er

en næsten utallig Mængde. Blandt disse udmærke sig de to Taarnkammere i det midterste Taarn; de ere lyse og højt hvælvede, og have, navnlig det øverste, den frieste Udsigt, hvorfor de og ere udstyrede med en øjensynlig Forkjærlighed. Især Foraar og Efteraar afgive disse Kammere yndige Opholdsteder, da Solen, naar den skinner, næsten den hele Dag staaer paa.

Egnen er en saadan, som en overfladisk Betragter udentvivl vilde kalde fattig, øde og styg. Dog har den ogsaa sine Skjønheder og navnlig sin Storhed, og er heller ikke nær saa fattig, som den seer ud til. Lige indenfor de golde Klitter udbrede sig ret frodige Kornmarker og Engstrækninger; Heden forsvinder Aar for Aar, ja, selv de mellemliggende Sandstrøg maa bringe den menneskelige Flid og Energi deres Tribut. Thi der rører sig et kraftigt Liv paa denne noget vilde Egn. Ikke dog blot paa Landet, men ogsaa paa Havet. Havet maa for en stor Deel give Midlerne til at opdyrke Jorden; det er for Kystens Beboere ligesom en fast Kapital, hvoraf de alle drage en mere eller mindre høj Rente. Hvad nu endelig Skjønheden angaaer, da kan der vanskelig tænkes nogen mere storartet herlig Scene end denne Strandbred ved det mægtige Vesterhav, som uophørlig skifter Karakteer og stedse er nyt. Ebbe og Flod, Vindstille og Storm, frodige Fiskedræt og Skibbrud

danne kun de store Hovedtræk i denne bestandige Vexel.

Var er unægtelig Egnen; de herskende Vestenvinde kue al Trævæxt. Læ hører derfor paa denne Egn til de kosteligste og sjeldneste Goder. Man tilvejebringer det ved mægtig høje Diger, hvorpaa man faaer Hylden og Pilen til at gro, og ved Plantager af haardføre, vilde Træer, som blive opelskede med største Omhu og Taalmodighed. En saadan større Plantage beskytter Haveanlæget paa Høgholt. Den er kun ung endnu; paa Grund af den langvarige Omplantning varierer Træernes Alder mellem ti og tyve Aar. Men allerede nu har den gjort Haven paa Høgholt til den luneste, frodigste og yndigste Plet paa hele Egnen.

Det vil af alt dette være indlysende, at, uagtet Herresædet Høgholt ligger i en vild Egn, er det dog ingenlunde saa slemt et Sted. De Folk, som bebo det, have endog faaet det ubeskrivelig kjært; intet Sted i Verden kan i deres Øjne dermed taale Sammenligning.

Familien bestaaer af Mand og Kone, to Sønner og en Datter. Hertil kommer en forældreløs ung Pige med Formue, som Familien for gammelt Venskabs Skyld tidlig har taget til sig som sin Egen.

Kapitajn Steen — han havde i sin Ungdom tjent i Marinen — var een af Egnens ypperste Mænd. Han var een af disse Kjernenaturer, hvis

Kraft fuldt saa meget skriver sig fra deres Væsens Blidhed som fra dets Fasthed. Han havde prøvet Meget i Verden, men heldig stridt sig overalt igjennem, og stod nu fastere end nogensinde, villiestærk, taalmodig, udholdende, med et gudhengivent Hjerte, jævn, gemytlig af Væsen, oprigtig og trofast.

Hans Hustru var een af de Kvinder, fra hvilke den yndige Ungdom ikke synes at ville vige, endog i fremrykket Alder. Hun havde været overordenlig smuk, og smuk var hun i Virkeligheden endnu. Thi vel vare de ydre Skjønhedens Træk falmede; men hendes Væsen, kun lidet forandret fra Ungdommen af, ikke blot endnu lige skjønt, men skjønnere end nogensinde, skinnede overalt med ligesom forklarende Magt igjennem. Uagtet de Erfaringer, hun havde maattet gjøre, og de vare hverken faa eller lette, havde hendes Væsen endnu for en stor Deel bevaret Ungdommens Friskhed, Umiddelbarhed, Uskyld, ja endog dens Blyhed. Livligheden syntes at være det Eneste, som havde lidt alvorligt Afbræk. Uagtet hun var i Matronealder, fandtes der endnu noget vist Jomfrueligt hos hende, som udgjorde hendes største Ynde. Hendes Sands var næsten ligesaa let at vække, hendes Følelse ligesaa let at røre, Rødmen kom næsten ligesaa let i hendes Kinder, medens Blikket undseelig sænkede sig, Taarerne kom ligesaa let i hendes Øjne og Smilet ligesaa let paa hendes Læber som i hendes Ungdomsdage. Ja, det Sidste var

endda det Forunderligste, og aldrig havde der været saa megen Sjæl i hendes Smiil som nu, da hun havde overskredet sit Livs Midte. Iøvrigt levede hun mere i sin Ægtefælle end i sig selv, og delte trofast Alt med ham, endog med Opgivelse af sin egen Natur. Thi hendes Tillid til ham var ubegrændset.

Datteren var sin Moder opad Dage, ligesom den yngste Søn var sin Fader. Det var derfor ikke saa underligt, at de især levede i disse deres to Børn, og ligesom levede deres Ungdom om igjen.

Ingeborg var noget over de tyve Aar, og stod i sin Skjønheds fuldeste Flor. Seent, men fuldt udviklet. Ganske blond, glindsende Haar; Forhaaret lidt kruset. Lys, klar, ligesom gjennemsigtig Hud. Øjnene, af en levende blaa Farve, vare paafaldende mørke i Forhold til de lange, lyse Øjenhaar, der ligesom tilslørede dem. Ved denne Modsætning fik hendes Blik noget ejendomlig dybt og sjælfuldt, som gik lige til Hjertet. Hun var lidt fiin og lidt bleg, og hørte aabenbart til de ømme, let pirrelige Naturer. Med eet Ord, hun var, hvad man med et betegnende Udtryk kalder en rørende Skjønhed. I sit stille, bly og blide Væsen var hun elskelig i enhver Forstand. Hun havde neppe en Anelse om, hvor meget hun var værd; thi hun havde aldrig havt Lejlighed til at lade sig veje paa Verdens Vægtskaal. Men det forringede naturligviis ikke hendes Værd og Ynde.

Ingeborg var for et Aars Tid siden bleven forlovet med en ung Theolog af udmærkede Evner, og, som man forvist antog, med en glimrende Løbebane for sig, Licentiat Hammer.

Den yngste Søn, som han i Almindelighed kaldtes, Forvalteren, opholdt sig altid hjemme, og blev af sin Fader oplært til at blive en dygtig Landmand. Den ældste Søn, i fortrolig Tale Dragonen kaldet, stod som Løjtnant ved et fjernt stationeret Dragonregiment, og var kun af og til hjemme. Man vilde dog mene, at han benyttede Lejligheden til at komme hjem saa ofte, som den frembød sig. Denne Søn syntes at være slaaet ganske ud af Arten. Han lod til at være overfladisk, letsindig, ikke saa lidt indbildsk, et Stykke af en Verdensmand og Sprade. Men ret smuk var han, dog i en ganske anden Art end Søsteren, idet han syntes hverken at ligne Fader eller Moder.

Mathilde hed den unge Pige, der saa godt som var bleven et Barn af Huset. Hun var just ikke smuk, men fuld af ejendomlig pikant Ynde. Morkladen, af temmelig uregelmæssige, men opvakte, behagelige Træk, levende mørkebrune Øjne. Hun var endnu ganske ung, neppe fuldkommen udviklet, og besad i høj Grad hiint ubeskrivelige Trylleri, som den første Ungdom i og for sig kan have. Om nogle Aar vilde hun maaskee ikke være indtagende længer; men elskelig vilde hun udentvivl altid blive.

Det var Juletid. I den Anledning havde Dragonen taget Permission og var kommen hjem. Men Julen havde samlet flere Gjæster paa Herregaarden, og det dyrebare, længe savnede.

Først to gamle Ungdomsvenner af Kapitajnen, som denne endnu aldrig havde havt den Glæde at see hos sig ved egen Arne. Den ene, Kancelliraad Storm, Enkemand, havde taget sin Afsked fra det offenlige Liv, efter næsten at have slidt sig op i eet af Kontorerne, og havde nu foresat sig at slaa sig løs og nyde Livet. En Begyndelse meente han at have gjort ved at aflægge sin gamle Ven et ordenligt Julebesøg. Den anden, Harder, Particulier og Pebersvend, var en Mand med Formue, som aldrig havde havt Ro paa sig. Næsten bestandig paa Rejser, havde han besøgt de fire af de fem Verdensdele. Endelig var der paakommet ham en Følelse af at have nydt Livet altfor godt, og han havde derfor besluttet at slaa sig tilro ved en stille og tarvelig Tilværelse. En Begyndelse havde han gjort ved at modtage en Indbydelse til Julen fra sin gamle Ven Kapitajnen. Forøvrigt var han en jovial Herre, med en ganske lille Smule Hang til Ironi, nudtømmelig i originale Indfald og interessante Fortællinger.

Endnu et Held havde den brave Kapitajn Steen havt ved at kunne tælle sin dyrebare Hustrues eneste Broder og hans Kone blandt sine Julegjæster. Grosserer Flemmer havde tilbragt al sin Tid fra Ung-

dommen af i England, hvor han ogsaa havde ægtet en indfødt Dame. Nu havde han som en riig Mand opgivet Forretningerne, og var kommen til Danmark for til en Prøve at henleve et Aars Tid der hos Slægt og gode Venner. Hans Kone var en meget elskværdig Dame, betydelig yngre end han, og det klædte hende nydelig, som hun brød paa det Danske. Men hun var temmelig tilbageholden, og syntes noget forknyt af Væsen.

Det er en Selvfølge, at den unge Mand Hammer ikke fattedes i denne Familie- og Vennekreds ved Juletid. Han kunde gjøre dette Besøg med Ære; thi han havde lige iforvejen taget sin Licentiatgrad. Han var af et højst energisk, men tillige lidenskabeligt, indesluttet Væsen. Hans skarpe Forstand, som gjorde ham det muligt at gjennemtrænge og søndre Alt, havde gjort ham endeel skrupuløs, tvivlesyg, hengiven til Grublerier. Opvakt og levende i Aanden var han, elskværdig sagdes han at være. Men hiint Sidste hørte i alt Fald ikke med til hans elskværdige Egenskaber.

II.

Et saa mægtigt og prægtigt Juletræ er vist kun sjelden blevet seet, som det, der hævede sig Juleaften, højt, straalende, bugnende af Frugter, midt i den store Hal paa Herregaarden. Det var et sandt Lys-

hav, som udstrømmede derfra, i de første Øjeblikke heelt overvældende, og det var en næsten fabelagtig Riigdom, det udfoldede, i samme Grad overvældende for barnlige Sjæle. Men Intet i denne Verden er fuldkomment. Man kunde, hvor gjerne Man end vilde, ikke værge sig mod Frygten for, at Illuminationen pludselig skulde gaa over til et Fyrværkeri, og det kjære Juletræ i al sin Herlighed gaa op i Flammer. Thi Kviſtene fængede uophørlig Ild, og udbredte en Dunst i Rummet, som, skjøndt i sig selv ikke ubehagelig, snart blev stærkere, end ønskeligt var.

Alle Gaardens Folk var Adgangen aabnet. Ja Ingen, selv ikke de Ringeste, maatte udeblive; thi der var blevet tænkt paa Alle. I højtideligt Optog droge de ind og ordnede sig i naturlige Grupper. Huusholdersken, i Spidsen for Pigerne, udgjorde ligesom Centrum. Livkudsken, der syntes at være den Eneste, som havde Ret til at bære Knebelsbarter, i Spidsen for Staldkarlene og Staldddrengene, indtog højre Side; Ladefogden eller Underforvalteren, i Spidsen for Arbejdskarlene og Røgterne, indtog venstre Side. Gartneren, som tillige var Skytte, men ikke havde bragt det videre end til et stort Fipskjæg og en grøn Klædning af et vist militært Tilsnit, indtog en eenlig, men derfor ogsaa udmærket Plads i Selskabet. Han stod for sig selv som Manden for det Hele og betragtede med et kritisk Blik Herligheden. Thi for det Første var der Ingen, som bedre end han forstod

sig paa Træer overhøvedet, og dernæst var det ham, der havde skaffet dette stolte Grantræ, uden hvilket der ikke var blevet Noget af Stadsen.

Der var naturligviis Julegaver til alle Folkene, smukke, nyttige, værdifulde Gaver. Og, det ligesom regnede ned over dem med Æbler, pebrede og upebrede Nødder, Kager og alskens Knas. Men Herskabet og Gjæsterne havde ogsaa forberedt sig paa at give hverandre indbyrdes allehaande skjønne Kjærligheds-gaver. Det var saa festligt og frydefuldt altsammen. Men kosteligere end alt Andet vare dog de kjærlige Ord og Smiil, som bleve udvexlede.

Kun Een syntes ikke oplagt til at fryde sig, uagtet hun øjensynlig gjorde sig Umag derfor; det var Ingeborg, Husets Datter. Ligesom træt havde hun snart draget sig tilbage. Mathilde kom til og satte sig hos hende.

— Der sidder Du saa alene, og synes sletikke at more Dig, kjæreste Ingeborg! — udbrød den af Glæde blussende unge Pige med de straalende mørke Øjne, at sammenligne med to Julelys: — Hvorledes er det med Dig, hvorledes kan Nogen være forknyt Juleaften? —

— Jeg er heller ikke forknyt, — svarede Ingeborg dybt aandende: — men føler mig saa underlig, saa beklemt. Jeg er vist ikke rigtig rask. Det er, som om jeg havde Grund til at frygte for en eller anden Ulykke. —

— Ikke rigtig rask! Det forbyde Gud! Men nu seer jeg ogsaa, at Du er ganske bleg, og dine Hænder ere jo næsten kolde! Stakkels Ingeborg! Jeg bliver virkelig ganske angst! —

— Tys, vær rolig, kjære Mathilde! Jeg haaber, det gaaer over og Intet har at betyde. —

— Maaskee er det Osen af alle disse Lys, Du ikke kan taale, og saa denne Dunst af svedne Grankviste. Her er virkelig ogsaa ganske beklumret. Og varmt bliver her dog aldrig i denne Sal, saa meget Man end fyrer i. —

— Maaskee er det heller ikke andet. Du maa ikke tale til Fader og Moder derom. — Lad mig dog see det smukke Armbaand, Du har paa! Naturligviis en Julegave. Af hvem har Du faaet det? —

Det var et Armbaand af Karneoler med Tro, Haab og Kjærlighed.

— Det er en Gave af din galante Broder Løjtnanten. — svarede Mathilde undseelig og med forhøjet Rødme, idet hun lod sin søsterlige Veninde undersøge Armbaandet: — Formodenlig har han villet vise sin gode Smag; thi smukt er det, det maa Man tilstaa. —

— Og betydningsfuldt, Mathilde. —

Mathilde vendte Hovedet bort og svarede ikke.

Licentiaten kom til, og Mathilde fjernede sig.

— Du er saa stille iaften, Ingeborg. — yttrede

den unge Mand i en underlig forknyt Tone, som kun lidet stemmede med hans Væsen.

— Jeg befinder mig ikke rigtig vel; jeg antager, det er Osen af de mange Lys og de brændte Grankviste. Det er virkelig ikke langt fra at blive ufordrageligt. —

— Dit Ildebefindende kunde ogsaa have en anden Aarsag, kjære Ingeborg. — vedblev Licentiaten sagte: — Jeg frygter for, jeg igjen har været slem imod Dig. —

— Slem, — Du slem! — svarede den unge Pige med Liv: — Hvorledes falder Du dog paa det? —

— Det har jeg desværre let ved; jeg veed meget godt, at jeg ofte er Dig til Plage. —

— Nu bedrøver Du mig, Alfred. Saaledes maa Du ikke tale. — svarede Ingeborg, idet hun lagde sin Haand i den unge Mands. Nu var den lille Haand varm nok; hendes Kinder blussede, og der var en næsten vild Glands i hendes Ojne, som sletikke var hende naturlig.

— Du kommer engang til at gjøre Dig for Alvor vred, min fromme Ingeborg. — vedblev Licentiaten: — Det er vist det Eneste, som kan helbrede mig. —

— Rigtig vred paa Dig, — det troer jeg rigtignok ikke, jeg kunde blive! —

— Det troer jeg desværre ikke heller. — svarede

den unge Mand sukkende: — Men jeg kunde tidt og ofte fortjene det. Du er altfor god og blid til mig. Det er, frygter jeg for, denne din ufortjente Godhed, som gjør mig saa fordringsfuld og urimelig. —

— Saasandt Du har mig kjær, lad denne Samtale falde, og tal aldrig mere saaledes til mig! —. yttrede den unge Pige i bønlig Tone. Hun var øjensynlig meget anstrengt.

Licentiaten sukkede atter, men sagde intet Mere.

Kort efter blev denne Deel af Juleaftenshøjtideligheden afsluttet. Folkene havde med stort Besvær anbefalet sig; Lysene paa Træet vare næsten nedbrændte; enhver Julegave havde fundet sin rette Bestemmelse. Selskabet begav sig da nedenunder til de hyggelige Dagligværelser. Undervejs fik Licentiaten endnu vexlet nogle hemmelige Ord med sin Forlovede, og fandt sin Søn i det oplivede Væsen, som hun nu viste den øvrige Deel af Aftenen. Men der var noget exalteret, unaturligt ved denne Livlighed, som i alt Fald ikke kunde undgaa en Moders ømme Opmærksomhed. Men denne taug, for ikke at forstyrre Aftenens Glæde.

Juledag vare Alle i Kirke. Ved det festlige Middagsmaaltid, som paafulgte, vare Præsten og hans Kone tilstede. Men Festglæden var kun ufuldkommen og kort. Strax efter Bordet maatte Ingeborg begive sig tilsengs; hun var overvunden og

kunde ikke mere. Endnu trøstede Man sig med, saa godt Man formaaede, at det dog rimeligviis intet Videre havde at betyde; men det var et Spørgsmaal, hvor mange der isandhed hengave sig til dette Haab. I alt Fald var den muntre festlige Stemning uigjenkaldelig borte.

Henved Aften brød et frygteligt Uvejr løs med orkanagtig Storm og Snefog. Det hylede i Skorstene og Glughuller; det var livagtig, som om vældige Hænder grebe fat, snart hist, snart her, i den massive Bygning og fra Grunden af gjennemrystede den. Det buldrede i Kaminerne, Dørene klapprede; det var, som om Stormen gik igjennem hele Huset, ja igjennem Marv og Been tillige. Et saadant Uvejr oplever Man kun i Nærheden af det mægtige, vilde Vesterhav. Det blev en saare uhyggelig Aften.

Næste Morgen var det meget værre med stakkels Ingeborg; det tegnede øjensynlig til at blive en alvorlig Sygdom. Vejret var omtrent det samme. Saa lidt rimeligt det end var, at en Vogn vilde kunne komme igjennem, blev der dog sendt Bud efter Lægen. Efter Middag kom Vognen med uforrettet Sag tilbage. Og det var næsten et Under, at den kom tilbage; thi i et saadant Vejr havde Folk og Fæ aldrig været ude. Man var da henviist til de sædvanlige Sygdomsmidler, som Man har at raade over paa Landet.

Alt varslede mørke, sørgelige Dage. Timerne slæbte sig frem som i en Liigprocession. Værre blev Sygdommen, hvis Offer den elskelige unge Pige var bleven, og værre syntes ogsaa Vejret at blive.

Den følgende Dag blev der udsendt en paalidelig Karl tilhest, for at undersøge Muligheden af at slippe igjennem med Vogn eller Slæde. Kun lidt over en Time var han borte. Det var ganske umuligt.

Ja, hvilke sørgelige Dage! Alle føle de kun det Samme: arme, arme Ingeborg! Eneste Datter, saa ung, saa smuk og saa lykkelig! Men det Piinligste er dog maaskee at være Vidne til den stakkels Moders Ængstelse og Smerte. Hos Faderen mærkes Sorgen forholdsviis kun lidt; han er kun bleven stillere, alvorligere.

Licentiaten gaaer taus og stille omkring med mørke og strenge Miner, og har aldrig og intetsteds Ro paa sig.

Kun Een synes uforstyrret den Samme, den angliserede Danske, Grosssereren. Han er kun bleven noget mere kjedelig. Mærkeligt nok, under dette kolde og tilsyneladende sløve Væsen skal der dog banke et varmt Hjerte. Det er en Troessætning, i alt Fald for hans milde, sagtmodige Hustru, saa hellig som Evangeliet. Men for Øjeblikket er han rigtignok næsten til Forargelse. Naar han blot kan faa sit Parti Skak, synes han at give Verden en god Dag.

Men det falder vanskeligt for ham at faa Nogen til at spille med sig. Vil ingen Andre, maa naturligviis hans Kone holde for. Svigter ogsaa hun, da er Patience-Spillet hans eneste Tilflugt.

Kancelliraad Storm, som endelig havde bestemt sig til at slaa sig løs og nyde Livet, finder til sin Overraskelse og Sorg, at han er kommen paa den forkeerte Side af Tingen. I sit Kontor har han tilbragt lykkelige Dage i Sammenligning med disse nærværende. Particulier Harder, som havde besluttet at slaa sig tilro efter et vildt, ustadigt Liv, ønsker sig stundom tusinde Mile bort fra dette Sted, hvor Gravens Ro synes at skulle vinde Herredømmet. Maaskee ere disse to Mænd, skjøndt paa meget forskjellig Maade, lidt mere egenkjærlige end fromme og gode Mennesker i Almindelighed. Dog mangle de hverken Fromhed eller Godhed, og Kapitajnen seer medrette i dem et Par hengivne, trofaste Venner.

Dragonen kjeder sig frygtelig. Hermed er dog ingenlunde sagt, at han ikke har sin Andeel af Bedrøvelsen. Han er saa mat, at han neppe formaaer at faa sine Sporer til at klirre. Uvilkaarlig tale alle med sagte Røst; men der bliver ikke Meget talt. I det Hele holder Selskabet sig splittet, ikke alene for at undgaa at tale sammen, men ogsaa for at undgaa at læse i hverandres sorgmodige Miner. O, hvilken bedrøvelig Julefest!

Endelig den tredie Dag stillede Vejret i mærkelig Grad af. Der var nu grundet Haab om, at en Slæde vilde kunne komme igjennem. Slæden blev sendt afsted, forspændt med et Par stærke Heste, og med et Par raske Karle bagi, forsynede med Skovle. Kudsken havde Brev med til Lægen.

Den Syges Tilstand havde forværret sig. Men Selskabet paa Herregaarden gav Symptomer til en lille Bedring. Nu havde Man dog Haab om at faa Lægen hentet, og, i Mangel af Bedre, holdt Forventningen Livsaanderne oppe. Nu havde Man dog en Interesse af rimelig Natur, hvortil Haabet kunde knytte sig. Spændingen var stor den hele Dag. — Vilde Lægen komme? Et godt Tegn var det i alt Fald, at Slæden blev borte. — Og hvad vilde Lægen sige? — Man frygtede for, ikke noget Godt.

Endelig, langt ud paa Aftenen, indtraf Lægen. Det var heldigviis tilstrækkelig klart, efterat det havde ophørt at snee. Den gode Mand blev modtagen, som om det havde været Vorherre selv. Det var rørende at see de stakkels angstfulde Forældre, hvorledes de hang ved Lægens Miner og Læber. Det gjaldt jo en Dom enten til Livet eller til Døden. Men en saadan Dom faldt ikke. Lægen betog dem ikke Haabet, langtfra; men for Øjeblikket kunde han ikke sige Andet, end at det var en heftig Nervefeber.

Silde kom Man denne Nat tilro, og Hvilen blev kun ringe.

Næste Morgen talte de to aldrende Herrer og Grossereren om at rejse. Men Kapitajnen bønfaldt dem om at blive. — De vilde dog vist ikke begaa den Synd imod ham, at forlade ham i saa sørgelig en Tid! De vare sletikke til Ulejlighed, men tværtimod til megen Trøst. Sit elskede Barn havde han jo givet i Vorherres Haand, og var fattet nok til at føle den Trøst, som der er i, at have gode, trofaste Venner om sig. De maatte i alt Fald blive, indtil der var indtraadt en Krisis i Sygdommen enten til Livet eller Døden.

Saa bleve de da, ikke for Glædens Skyld, men for Sorgens. Og sandelig, den var stor. Forgjæves bestræbte den stakkels Moder sig for at efterligne sin Mand i et gudhengivent, fattet Væsen; hun levede et bestandig bævende Liv. Hvad de Fremmede angik, saa havde det næsten været dræbende Dage, saa korte de end vare. Dog, selve Dagen gik endda taalelig hen. Først silde kom Man ned fra Værelserne. Maaltiderne medtoge en god Deel af den korte Dag, skjøndt Gud maa vide, Madlysten kun var ringe; Sorgen sad dem alle ligesom i Halsen. Den øvrige Deel af Dagen tilbragte Gjæsterne, som de bedst kunde, i Bibliotheket, i Billardværelset, nede i Staldene. Men Aftenerne vare skrækkelige, især deleshed Timerne imellem Theen og Sengetid, da Man var nødt til at holde sig sammen. Der ligesom rugede en mørk, trykkende Sky over Sjælene, og de enkelte

mislykkede Forsøg paa at bringe en Underholdning igang gjorde Stemningen kun endnu mere dump og trykket. Udentvivl havde Man dog i det Mindste ventet sig Noget af Hr. Harder, den Vidtberejste, Erfaringsrige, Manden med de tusinde, snart dybt alvorlige, snart komiske Indfald. Men selv han syntes ganske at have mistet sin Underholdningsgave; det var næsten, som om han havde faaet Laas for Munden.

III.

Saaledes kunde det ikke vedblive at gaa; det vilde ikke være til at udholde. Det var Aftenen før Nytaarsaften. Vejret var igjen blevet rigtig slemt; paa sneetunge Vinger foer Stormen frem og gav sin Vrede Luft paa mangehaande uhyggelige Maader. Det hvinede og brølede i de høje Skorstene; det peb igjennem Smugerne og de snevre Gjennemgange; det jamrede sig paa de skarpe Hjørner. Det kom med Stød og Rystelser, som bragte Vinduerne til at klirre; Ladegaardens Klokke gik uophørlig, indtil man fandt paa at binde Knebelen. Uden Afbrydelse lød der dumpe, hule Drøn, der ligesom dannede Grundtonen til alle disse uhyggelige Lyd og Røster; det var Vesterhavets Bulder. I Mørkningen havde man faaet Efterretning om flere Strandinger; det gjorde ikke Stemningen bedre. Og hisset inde, vidste Man, laa

et ædelt ungt Væsen, et højt elsket Barn, kæmpende mellem Liv og Død. Hun havde alt i længere Tid været et Bytte for vilde Fantasier.

Ja, selv de, som ikke havde seet hende, vidste, at der laa hun, med opløst Haar, med glødende Kinder, med gispende Bryst, den yndige, den elskelige unge Kvinde!

Man havde atter idag havt Bud efter Lægen. Men kun ringe blev Trøsten. Han havde ej kunnet sige Andet, end at Feberen var i Tiltagende, og at det ej kunde nytte at hente ham igjen, førend der viste sig bestemte Symptomer til en Forandring.

Der herskede Taushed og Stilhed i det store Værelse, hvor de alle vare samlede. — O disse uhyggelige Lyd, som vare saa tydelige! Hørte Man nøjere efter, var det virkelig, som om der lød jamrende Klagerøster igjennem Luften.

Licentiaten gjorde endelig Vold paa sig selv og brød Tausheden. Han saae yderlig medtagen og bleg ud, men fattet og energisk. Uvilkaarlig dæmpede han sin Stemme, idet han talte:

— Atter en uhyggelig Aften; atter denne døde Stilhed! Vi sidde og lytte, og tør neppe see paa hverandre. Det er ikke til at udholde længer. Vi maa finde paa Noget for at faa Aftenerne til at gaa. Jeg foreslaaer, at vi skifteviis skulle fortælle Et eller Andet. —

— Fortælle! — blev der indvendt: — Hvo kan

vel det? Det er kun Enkelte givet, at have Sligt paa rede Haand. Og nu — under disse Omstændigheder! —

— Ja, netop under disse Omstændigheder. — svarede Licentiaten: — Og Hvo som ikke selv veed Noget at fortælle, vil let kunne finde Noget oppe i Bibliotheket. —

Huusherren gav ham Ret, og understøttede kraftig hans Forslag.

— Men — indvendte Kancelliraaden: — saa kunde Man jo ligesaa godt læse Noget for. —

— Ingenlunde. — meente Licentiaten: — At læse for, er en død Ting imod det, at fortælle. Der maa fortælles; det holder jeg fast paa. Og hør nu videre de Bestemmelser, jeg har at foreslaa:

— Det maa være Fortællinger, som i det Mindste saa nogenlunde kunne passe til den iblandt os herskende Stemning, dog ikke af nedtrykkende, tværtimod, saavidt muligt, af opløftende, ligesom hellig Art.

— Forøvrigt antager jeg, at selv om det, der bliver os budet, ikke er istand til at udfylde Aftenen, vil det dog i alt Fald give os Anledning til allehaande Betragtninger og Samtaler, som paa heldig Maade kunne adsprede os. — Jeg er naturligviis villig til at gjøre Begyndelsen. —

Saa gjorde Licentiaten da Begyndelsen, idet han fortalte:

Korsets Historie.

1.

Stille grædende sad Eva ved Bækkens Bred, efterat Paradisets Porte havde lukket sig bag hende. Nu og da hævede hun Hovedet og kastede et sky, trøstesløst Blik omkring sig i den øde, vide Verden, som saa endeløs omgav hende. Hun var bleven en Fremmed paa Jorden. Hjemløs og landflygtig, som hun følte sig, forekom det hende, som om hun maatte hengræde alle sine Dage. Ak, hun kjendte endnu ikke Livet! Savnet vilde vistnok aldrig blive stillet, Sukket vilde aldrig ophøre at stige fra hendes Bryst; men under Livets Møje, Nød, Bekymring vilde hun snart blive haardfør, og, paa tusinde Maader adspredt mellem Fryd og Vee, med tørre Øjne henvandre sin Vej gjennem Livet.

Medens hendes Taare saaledes stille flød, plantede hun i Tanker en frodig Kvist i den bløde Jord ved Bækkens Bred. Det var en løvrig Vaand, hvormed Adam havde havt sine Lænder omvundne for at skjule sin Nøgenhed, og som han nylig havde kastet fra sig. Det var et smidigt Rodskud af hiint ulykkelige Kundskabens Træ.

Og Kvisten slog Rod og voxede. Men Eva agtede ikke videre paa Værket af sin heldige Haand. Kvisten voxede og blev til et Træ med liflige Frugter. Da oplodes hendes Blik for Træets Dejlighed. Hun

smilede lysten derved som ad en gammel Bekjendt, og aad af dets Frugter. Og hun blev klogere og klogere, saae frit omkring sig, — og græd ikke mere. Hun fødte Sønner og Døttre, spejlede sig i Bækken og fandt sig i sin Skjæbne.

Under dette Træ ihjelslog Kain sin uskyldige Broder Abel.

Under dette Træ berusede Noah sig i sød Viin og blev til Forargelse for sine Børn.

Træet er ligesom udødeligt; det forplanter sig fra det ene Aartusinde til det andet. Tidlig skyder det Rodskud, dog kun i een Retning. Naar eet af disse Skud er kommet vidt nok til at kunne gjælde for et Træ, henvisner den gamle Stamme tilligemed alle de øvrige Skud, og det unge Træ fremdriver nye Rodskud. Saaledes gaaer det til, at der altid kun er eet Træ, og at dette aldrig bliver synderlig stort. Men den største Mærkelighed ved Træet er dog den, at det bestandig skrider frem, ligesom vandrer lige mod Vest.

I Ur i Chaldæa opvoxede Abram. Landet var beboet af Afgudsdyrkere. Ikke langt fra det fædrene Hjem stod et Træ, uden Lige i Skjønhed og Frugtbarhed. Det var Kundskabens Træ, som var vandret Tusinder af Mile hid fra Østen. Abram havde fra Barndommen af faaet dette Træ kjært, ikke alene for Frugternes Skyld og den liflige Skygges, men især for den Eensomheds Skyld, som han i

Almindelighed fandt derunder. Under dette Træ havde den eneste sande Gud utallige Gange talt til hans Hjerte; under dette Træ fattede han den Beslutning, at drage ud af sine Fædres Land, til andre Egne, som Gud vilde vise ham.

Da han drog ud, førte Vejen lige forbi dette hans elskede Træ. Idet Lastdyrenes Række drog hen derunder, rystede det som til Afsked sin Krone, ligesom bevæget af Smerte, og lod sine modne Frugter drysse ned. Nogle enkelte faldt i een af Kamelernes Bærekurve.

Da Abram senere fandt disse Frugter, blev han sært bevæget ved Mindet om det forladte Hjem, saa meget dybere, som han ikke kunde fatte, Hvo der havde givet ham disse Frugter med paa Vejen; og han gjemte dem blandt sine dyrebareste Ting. I Charan i Mesopotamien nedsatte Familien sig for en Tid. Her lagde Abram Kjernerne af sine Frugter i Jorden, og det lykkedes ham at bringe een af Planterne til frodig Vært og opelske et nyt Træ. Da hans Fader Tharach var død i Charan, drog Abram videre til Kanaans Land.

Her fandt han et blivende Hjem. Da han var bleven gammel, og hans Hustru Sara var død, sendte han sin trofaste Svend Eleezar til Mesopotamien for at hente en Hustru til hans eneste Søn Isak. Da Patriarken saae sin gamle Tjener drage afsted imod Østen, stod pludselig hans forrige Hjem i

Charan saa levende for ham, saa riigt paa rørende Minder. Da kaldte han Eleezar tilbage og sagde til ham: — Ved min Faders Bolig havde jeg plantet et kosteligt Træ; maaskee er det nu blevet stort og bærer Frugt. Dersom Du finder det ilive, saa bring mig af dets Frugt, at jeg maa æde deraf, forinden jeg døer. —

Og den tro Eleezar glemte Intet; han bragte sin gamle Herre kostelige Frugter af det Træ, han engang havde plantet, og sin Herres Søn en dejlig Brud.

Abraham opholdt sig dengang i Nærheden af Sichem. Her opelskede han et nyt Træ, og havde den Glæde, at see det med Kraft skyde ivejret, inden han gik til sine Fædre.

Under dette Træ sad Jakob, da Man bragte ham hans elskede Søn Josefs blodige Klædebon.

Under dette Træ mødte Jeftas Datter sin Fader, og begræd sit unge Liv med fromme Taarer.

Under dette Træ tilsvore David og Jonathan hinanden et trofast Venskab indtil Døden.

Under dette Træ blev Naboth stenet, og Hundene slikkede Achabs Blod.

I dette Træes Grene blev Absalon paa Flugten hængende fast ved sit lange Haar, og modtog Dødsstødet, et Stød, som tillige gik igjennem hans Fader Davids Hjerte.

Under dette Træ fik den vise Salomo det første Anfald af Daarskab, under Indflydelsen af en skjøn Hedningepiges funklende sorte Øjne.

Under dette Træ blev der i det Følgende opreist Altere, snart for den levende Gud, snart for Afguderne.

Under dette Træ sad Profeten Jeremias alene i Sorg tilbage, da Guds Folk var blevet bortført til Babylon, og sang sin Klagesang.

Til dette forunderlige Træ, det eneste i sit Slags, knytte sig overhovedet de fleste epokegjørende Begivenheder i det jødiske Folks Historie. Det bliver gjennem Tiderne Vidne til store, mærkelige Ting, men i skjærende Modsætninger: den ømmeste Kjærlighed, det vildeste Had — den inderligste Fromhed, den frækkeste Ugudelighed — den ædleste Opoffrelse, den grusomste Selvtægt — den dybeste Sorg, den højeste Glæde. — Livet under dette Træ bæver mellem Salighed og Fortabelse, mellem Himmel og Helvede. Det varme Menneskeblod har mangen Gang vædet dets Rødder, Dødsskriget gjenlydt mellem dets Grene.

Ofte er det blevet fældet eller lagt øde; men bestandig er der blevet et upaaagtet Skud tilbage, som har afgivet et nyt Træ.

Under dette Træes Krone udhvilte Jomfru Maria sig, da hun paa tung Fod, om ikke med tungt Hjerte, valfartede til Bethlehem.

Under dette Træ bleve Josef og Maria med Smerte vaer, at de havde mistet deres Barn Jesus.

Men da Maria tyve Aar senere vandrede op til Jerusalem til Paaskefesten, var Træet borte, og dets Lige skulde aldrig findes mere. Det havde naaet sin Bestemmelse.

En Aften traadte en romersk Stridsknægt ind i et nanseeligt Huus i Nærheden af Faareporten i Jerusalem. Her boede en Tømmermand ved Navn Benjamin, med Tilnavn: den Stammende.

— Ved alle Guder, hvad tænker Du paa, Benjamin? — tog Stridsmanden buldrende tilorde: — Du har kun leveret to Kors til imorgen, og Bestillingen lød jo udtrykkelig paa tre! —

— Jeg har dog hørt, at der kun er to Misdædere. — vovede Benjamin med forsagt Mine at indvende.

— Hvad forstaaer Du Dig derpaa, Jøde? — Vistnok have vi kun to Misdædere imorgen. Men to kunne saa saare let blive tre, og Centurionen holder paa, at vi altid i det Mindste skulle have eet Kors i Baghaanden. Du maa følgelig før næste Morgengry skaffe os et Kors endnu. —

— U—mu—ligt! — svarede Benjamin med Vanskelighed: — Du maa vende Dig andetsteds hen, Persius. Jeg har ikke eet eneste Stykke passende Træ mere. —

— Der ligger jo lige eet. — indvendte Krigeren, idet han med Foden berørte et svært Træstykke: — Ved Hercules, et herligt Stykke, og det oven i Kjøbet tilhugget, ja endog afpudset nok saa net. —

— Ja, deri har Du Ret, min Persius; et prægtigt Stykke Træ! Vil Du blot see, hvilken Fiinhed og Fasthed, saa haardt som Jern! Og hvilken Tyngde! Saa gammel jeg er, har jeg aldrig truffet dets Lige. Det maa være en meget sjelden Træsort. — Men seer Du, min gode Persius, dette Stykke Træ har allerede sin Bestemmelse. Det er tilhugget og afpasset til en ny Bjælke i Simon Garverens Huus. Lige efter Fasten har jeg lovet at sætte den ind, og, ved Templet, gamle Simon er ikke til at spøge med. —

— Jeg blæser gamle Simon et Stykke! — svarede Stridsmanden barsk: — Vil Du ikke levere det tredie Kors, maa Du følge med til Centurionen. Nu har Du Valget. —

— Kunde jeg endda igjen faa det tilba—ge, naar det var afbenyttet! — yttrede Benjamin betænksomt.

— Du veed jo, at de afbrugte Kors tilfalde Stridsknægtene. Men lige meget! Skal det endelig være, saa lover jeg Dig, at Du skal faa din Bjælke tilbage. Vi kunne da afgjøre det imellem os. —

— Vel, vel, hæderlige Persius! Saa vil jeg blot slaa et Tværtræ paa; iøvrigt kan det bruges,

som det er, og vil af Brugen ikke tage videre Skade. —

— Saa farvel da! Korset afleveres paa sædvanligt Sted ved Domhuset. Godt, godt! Guderne bevare din Veltalenhed, Mand! — Glem blot ikke Naglerne! —

Den næste Dag hævede der sig virkelig tre Kors paa Golgatha Høj, og det midterste af dem var hugget af hiint Træ uden Lige i Verden: Kundskabens Træ fra Paradisets Have, forplantet gjennem Aartusinder og hidvandret de Tusinder af Mile, for paa Golgatha Bjerg sidste Gang og for alle Tider at bære Frugt.

Og Tømmermanden fik samme Dag inden Aften sit Kors tilbage, oven i Kjøbet med Nagler.

Strax efter Festen gav Benjamin sig i Arbejde hos Garveren Simon.

— Holdt, Benjamin! — udbrød den gamle Simon, der stod og saae til: — Hvad er det for et Stykke Træ, Du sætter ind der? Hvad er det for mørke Pletter? —

Benjamin gav sig ganske betuttet til at forklare Sammenhængen, og det tog lang Tid og gik besværlig for sig, især paa Grund af Betuttelsen.

— Elendige! — raabte Simon, saasnart han forstod, hvad der var Tale om: — Troer Du, jeg vil tillade, at der bliver lagt en Forbandelse ind i mit Huus? Veed Du ikke, hvad skrevet staaer: — For-

bandet er den, som hænger paa et Træ. —?— Men han, som udaandede paa dette Kors, var ikke nogen Misdæder; det var en Retfærdig. Tidobbelt Forbandelse over det Træ, som i Døden udspændte hans Lemmer! — Bort med Dig, Benjamin, og tag Træet med Dig! Jeg vil ingen Deel have i denne Retfærdiges Blod. —

Der var intet Andet for; Benjamin maatte lade sin Bjælke slæbe tilbage.

I et andet Huus gik det ham paa lignende Maade. Blodpletterne faldt altfor tydelig i Øjnene. Da begyndte onde Rygter at komme i Omløb; Man knurrede imod ham og mumlede trindtomkring i Nabolaget: — Denne Mand vil bringe Forbandelse over os alle, idet han beholder dette blodige Kors i sit Huus. See, atter og atter bringer han det tilbage! Hvad han end gjør, kan han ikke blive det kvit. Den onde Skjæbne ligesom klæber ham ved Fingrene. Men det vil tillige komme til at gaa ud over os Andre, som finde os i dette Uvæsen, med Sot og alskens andre Plager og Ulykker. —

Især var der en Kvinde, som gjaldt for en Seerske, der raabte højt imod Benjamin: — Dette Kors vil bringe Fordærvelse over os Alle, saafremt det ikke bliver skaffet tilside. Den Uskyldiges Blod raaber mod Himlen! —

Og hun foranledigede et heelt Opløb udenfor Tømmermandens Huus. Forgjæves stræbte han at

tale Heben tilrette. Thi for det Første vilde Folk ikke høre, og for det Andet kunde han ikke tale.

Da gik netop en Mand forbi, opkiltet, rejseklædt, med Staven i Haand.

Da han hørte, hvorom Talen var, gav han det Raad, at Benjamin skulde sauge Korset istykker, hugge det itu og bruge det til Brænde.

Men Kvinden raabte højt imod ham. Det var den samme Kvinde af Folket, som engang, da hun hørte Jesu livsalige Tale, havde opløftet Røsten og raabt: — Saligt det Liv, som bar Dig, og de Bryster, som Du diede! —

— Nej, Mester Ahasverus, — raabte hun: — det vilde kun baade Een, men skade Mange, ikke alene alle os Andre, men alle Mennesker indtil Verdens Ende! —

Mester Ahasverus forstod hende. Hun var virkelig en Seerske. Det var blevet hans Bestemmelse at vandre fredløs omkring alle Dage indtil Herrens Gjenkomst. Men han tænkte i sit Hjerte, som var fuldt af det giftigste Nag: — Det er Korset, som bærer Vidne om denne Jesus. Naar Korset ikke er mere, falder den hele Historie sammen. Det Ord betræffende mig har da ogsaa mistet sin Gyldighed, og det vil udentvivl vise sig, at jeg ikke har længer Vej til min Grav end ethvert andet Menneske. —

— Hvad forlanger Du da, jeg skal gjøre? — spurgte den arme Benjamin Seersken.

— Du skal sætte Korset istand igjen; endog Naglerne maa ikke fattes. Saa skal Du føre det ud af dit Huus, og begrave det dybt histude paa Skrænten bag din Have. —

Hele Skaren stemte i med, at han skulde gjøre saaledes.

Saa maatte vel Benjamin føje sig. Det skete, som Seersken havde anordnet. I en stenet, kalkholdig Jordbund blev Jesu Kors med stor Møje nedgravet.

Ahasverus stod og saae til, saalænge der var Noget at see. Først da Mængden havde spredt sig, satte ogsaa han Staven videre, med en Forbandelse mellem Tænderne.

Saaledes hvilede Jesu Kors nu i Fred henved trehundrede Aar. Dog ikke som en død Ting. I hele Livets Kraft stod det rejst i alle Troendes Hjerter, under mange og store Trængsler. Men Trængslerne førte ikke til Korsets Undergang, tværtimod til dets Sejer over hele Verden.

Saaledes oprandt omsider den Tid, da den almindelige Trængsel under blodig Forfølgelse var tilende. Under Korsets Banner var den store Constantinus gaaet fra Sejer til Sejer og havde underlagt sig hele det romerske Rige.

Efter fuldendt Bedrift valfartede han, i from Hu givende Gud Æren, til Jesu Fødeland. Med sin gudfrygtige Moder stod han paa den hellige Stads Ruiner. — Dette var altsaa Jerusalem, engang Stædernes Dronning! Ak, hvor var Zion, og hvor var Templet? Kunde en saadan Højhed og Herlighed da ganske forsvinde? Og hvor var Golgatha, hvor var den hellige Grav, og hvor var Korset? —

Der var kun eet Menneske, som kunde sige det.

Det var Aften. Solen forgyldte endnu til Afsked Moriah Bjergs bare Tinder, for derpaa at gaa ned i det store vestlige Ocean. Paa Taget af en usel, men højt beliggende Ronne stod den fromme Helena og saae ud over Staden. Hun var lige kommen tilbage fra Jordans Flod, hvori hun havde ladet sig døbe. — O, hvilket sørgeligt Øde! Den hellige Stads Mure vare nedbrudte; Staden selv laa i Gruus. Kun hist og her fandtes Smaaklynger af elendige Vaaninger mellem Ruinerne. Der var Intet, Intetsomhelst tilbage, som mindede om Jehovas hellige Stad, hvorved det fromme Hjerte kunde hænge sig fast og dvæle. Alt var Ruin og Forstyrrelse. O, med hvilken frygtelig Sandhed var dog ikke Jesu Spaadom gaaet i Opfyldelse! — Helena græd bitterlig.

Men Staden selv gjaldt hende forholdsviis dog kun Lidet. Havde hun kun Eet, vilde hun kunne trøste sig med Hensyn til alt det Øvrige. Ak, hvor var Golgatha, blot Golgatha med Kors og Grav?

Da meldte sig en Pilgrim. Det var en Mand af et underlig mørkt, forgræmmet Udseende. Han vidste Alt, hvad Kejseren og hans fromme Moder begjærede at vide. Han betegnede dem Golgatha Bjerg, nu ikke noget Bjerg længer; ved hans Bistand blev ikke langt derfra den hellige Grav gjenfunden, under Ruinerne af et hedensk Tempel. Han kunde ogsaa sige dem, hvor Jesu Kors laa forvaret. Under hellig Jubel blev det hævet op af sin Grav. Det fandtes fuldkommen heelt og ubeskadiget. Endog Naglerne fulgte med; ja, endogsaa Blodpletterne vare endnu at see.

En Kirke blev nu ligesom ved Tryllemagt opført over Frelserens Grav, og Korset blev atter rejst, ikke paa Golgatha, men i Choret under den nye Kirkes Hvælving.

Ahasverus havde fjernet sig uden at gjøre Fordring paa nogen Belønning. Det var ham for det Første nok, at han havde udsat det forhadte Kors for Tidens Tand, Omstændighedernes onde Medfart, Menneskenes nærgaaende Had og Kjærlighed.

Fra denne Tid af blev nemlig den hellige Grav et Valfartsted, og utallige vare de Splinter, som de fromme Pilgrimme snege sig til at røve fra Korset.

Men Constantins Rige adsplittedes. Barbariske Folkeslag trængte ind fra Østen; Jesu Kors og Grav vare i en bestandig Fare. Endelig faldt Jeru-

salem i de vantro Perseres Hænder. Trehundrede Aar vare atter henrundne.

Da fremstod Kejser Heraclius. Liig en christelig Hercules paatog han sig at rense den hellige Stald, hvori Frelseren var bleven født til Verden. Men først maatte Jerusalem vindes tilbage.

En Nat stod en mørk Skikkelse foran Perserkongens Leje, som havde Staden Jerusalem inde.

— Vaagn op, Chosroes! — saaledes lød det: — Fjenden er over Dig! —

Chosroes foer ivejret og spurgte forfærdet: — Hvo er Du? —

— Jeg er din Skytsaand. — Forstaaer Du? — Fjenden er over Dig! —

— Nuvel, saa ville vi stride! Mine Vaaben kjende kun til Sejer. Jeg vil sejre paany! —

— Maaskee. — svarede den Fremmede med et mørkt, uhyggeligt Smiil: — Men aldrig vil Du faa Fred inden Jerusalems Mure, forend Du har skilt Dig af med Korset, som knejser i det Huus, hvilket de kalde Opstandelsens Kirke. Det er Korset, som lokker dem hid, disse christne Barbarer fra Vesten, som ere blevne dine bittreste Fjender. —

— Hvad vil Du da, jeg skal gjøre med Korset? Skal jeg brænde det? —

— Det nytter ikke; forgjæves vilde Du forsøge derpaa. Kun ved christne Hænder lader Korset sig fornedre, lemlæste og føre sin Undergang imøde. Nej,

Du skal lade Korset slæbe ud i Ørkenen og kaste i Jordans Flod; lad det saa drive, hvorhen det vil! Det døde Hav, som slugte Sodoma og Gomorrha, vil neppe give sit Bytte tilbage. —

Og saaledes skete det. Men desuagtet svigtede Heldet den frygtelige Chosroes, for første Gang; i Kejser Heraclius havde han fundet sin Overmand. Denne indtog med uimodstaaelig Magt Jerusalem. Det var en herlig Sejer for de christne Vaaben. Men Korset, Herrens Kors var borte!

Af Fangernes Udsagn fremgik det dog, hvilken Skjæbne det havde maattet lide. Det var vistnok borte; men det lod sig gjenfinde. Heraclius satte alle Kræfter i Virksomhed for at søge det. Han selv var blandt de Ivrigste. Den fromme Kejser randt hiin evangeliske Fortælling ihu om Josef og Maria, som engang med Smerte havde ledt efter Jesus. Maria og Josef havde havt Korset, men savnede Jesus. Han derimod havde Jesus, men savnede Korset. Skulde det da ikke være til at finde?

Det blev g'enfundet. Heraclius selv var den Heldige; han fandt det i en Kløft paa det døde Havs Bred. Under Jubelhymner blev det bragt tilbage til Jerusalem.

Men i den samme Stund, Heraclius førte Korset ind ad den ene Port, drog en Pilgrim med skulende Blik ud af den anden modsatte. Det var mere end Hast; det var Flugt; ja, det var mere

end Flugt. Det var forunderligt at see, hvorledes han med fabelagtig lange Skridt ligesom slugte Vejen under sig. Inden Aften havde han naaet Bersaba paa Grændsen af Edoms gamle Land, det stenede Arabien. Og uden Rast gik han frem igjennem Ørkenen, ustandselig ved Nat og ved Dag. Han syntes hverken at trænge til Føde eller til Hvile. Gjennem det lykkelige Arabien styrede han sin underlige, uhyggelige Pilgrimsvandring. Her traf han hyppig paa Jøder i Adspredelsen, som vare tilbøjelige til i ham at see en Broder. Men han kaldte Ingen Broder igjen. Han saae hverken tilhøjre eller tilvenstre paa sin Vej. En stor, en frygtelig Tanke opfyldte ham; men, skjøndt frygtelig, bragte den hans Hjerte til at bævere i unævnelig Glæde. Han følte, han vidste, at han gik store Begivenheder imøde. Kejser Heraclius havde fundet Korset; men han havde fundet Korsets bittreste Fjende og Modstander!

Heraclius istandsatte, udvidede og forherligede den hellige Gravs Kirke, og oprejste Korset paany. Han omgav den hellige Bygning med stærke Mure, og gjorde den ligesom til en Fæstning, uindtagelig ved sædvanlige Midler. Der var stor Jubel i Christenheden, da Heraclius kunde fejre den store Fest for Korsets Ophøjelse.

Men lige paa samme Tid begyndte en ny Tidsregning i Østerland, nemlig fra den falske Profet Mahomeds Flugt fra Mekka til Medina. I Spidsen

for den Skare, som stormende drog Mahomed imøde fra sidstnævnte Stad, og hyldede ham som Guds nye Profet, gik hiin underlige Pilgrim, for Menneskene uden Navn, men for Gud endnu bærende Navnet Ahasverus.

Men i Vestlandet glemte Man snart igjen baade den hellige Grav og det hellige Kors, i en rasende Strid, der skulde afgjøre, om Jesus Christus havde havt een Natur eller to Naturer, om han havde havt een Villie eller to Villier, og Jerusalem med dets hellige, dyrebare Minder faldt atter tilbage i de Vantroes Hænder. Det unge Islam bryder frem med uimodstaaelig Kraft. Den hellige Gravs Kirke er ikke mere; under dens Ruiner har Korset atter fundet sin Grav.

Henved hundrede og tredive Aar senere droge en Sommeraften to Vandringsmænd igjennem Jaffaporten ind i Jerusalem, mødige, afmagrede, pjaltede, men iøvrigt hinanden saa ulige, som vel to Mennesker kunde være.

Den Ene var en endnu ung Mand af et sjeldent Tække, saavel i Skabning som i Ansigtstræk. En stærk Skygge af Tungsind, som laa over hans Aasyn, gjorde ham kun endnu mere tiltrækkende. Næsten dødsmat slæbte han sig kun med Møje frem.

Den Anden var en lang, udtæret Mand med skarpe Træk, af ubestemmelig Alder. Hans Mine var mørk, vild og sky; dog havde han altid et venligt Smiil og et godt Ord tilrede for sin unge Ledsager. Skjøndt han syntes i høj Grad affældig og medtagen, skred han dog saa let frem, som om han ikke kjendte til Træthed. Han kaldte sig Verus, og en sand Ven syntes han virkelig ogsaa at være. Af det pure Venskab havde han ledsaget Cajetanus Renani paa hans møjsomlige Pilgrimsgang, og undervejs frelst hans Liv, uden at agte paa sit eget, ikke mindre end tre Gange.

Cajetan Renani var den smukke unge Mands Navn. Han var bestemt til at blive Stamfader til en anseelig Slægt i Frankrige, hvis Ætlinge, indtil den nyeste Tid, paa forskjellige Maader skulde gjøre sig fortjente af Korset efter deres Stamfaders Exempel. Han selv var kun en simpel Mand, af ringe Dannelse, men af en stor Kunstfærdighed. Han var nemlig en udmærket Vaabensmed, og skarpe Vaaben gjaldt meget i hine Tider.

Der havde været tre Brødre Renani, i Fællesbesiddelse af det berømteste Værksted i den store Stad Genova. I et Opløb havde de dræbt en Præst, som oven i Kjøbet var deres nære Frænde, og vare komne i Kirkens Ban. Ved at skjænke næsten alt deres Gods til Kirken havde de dog faaet Aflad for deres Brøde. Men Forsoning og Fred fandt de ikke.

Piinte af Samvittighedsnag bleve de enige om at vandre til Rom, skrifte for selve Paven, og bede ham paalægge dem en Bod. Det gjorde de da.

Pave Stephanus den Anden var paa denne Tid kun opfyldt af een Tanke, at finde det hellige Kors og fri det ud af de Vantroes Hænder. Til at opnaa dette fromme Øjemed med Magt, havde han slet ingen Udsigt; der maatte anvendes List, efter hiint Jesu Udsagn: eenfoldige som Duer og snilde som Slanger. Saa ofte Omstændighederne tillode det, havde han derfor paalagt de Ulykkelige, som henvendte sig til ham med en Dødssynd paa Samvittigheden, den Bod, at valfarte til det hellige Land og sætte Livet ind paa at finde og bringe Jesu Kors tilbage. Mange vare allerede de, som han paa denne Maade havde sendt afsted; men Ingen af dem alle var endnu kommen tilbage. Enten havde de svigtet undervejs eller vare omkomne under Forsøget.

De tre Brødre Renani paalagde Stephanus den samme Bod, og de droge afsted. Men kun een af dem naaede Vandringens Maal, og det endda kun igjennem Dødsfare, ved en trofast Rejsefælles Bistand. Det var den yngste af Brødrene, Cajetanus.

Cajetan var paa sin Viis en from Mand, fast i sin Tro — og i sin Overtro. Da Pave Stephan talte til ham om en Valfart til det hellige Land, greb han denne Tanke med Begjærlighed; da

Hs. Hellighed endvidere talte til ham om at gjenfinde Vorherres tabte Kors, følte han sig greben af Begejstring. Hvis der havde manglet Noget for at faa ham til at bestemme sig, vilde en Omstændighed have gjort Udslaget, som den hellige Fader med Styrke fremhævede. Han var nemlig født den fjortende September, paa den af Kejser Heraclius indstiftede Festdag for Korsets Ophøjelse. Han var følgelig ligesom født til at gjenfinde Korset. Det var Cajetan fuldkommen indlysende. Den unge Mand var overhovedet et Menneske, som lod sig bruge, selv under vanskelige Forhold.

Til denne Erkjendelse var hans Ven Verus ogsaa kommen. I Benevent havde denne formummede Ven sluttet sig til dem. Elskværdig og indtagende var han ikke; men han havde mærkværdige Egenskaber, som vare meget værd, deriblandt en ganske overordenlig Stedkundskab, der satte ham istand til overalt at føle sig hjemme, og en forunderlig Gave til at læse i Hjerterne. Cajetans Hjerte kunde han ligesom udenad; derfor var det især paa ham, han havde kastet sin Kjærlighed.

Efter ubeskrivelige Møjsommligheder og Farer, for hvilke de to ældre Brødre vare bukkede under, stode nu endelig de to Venner ved Maalet, idet de droge ind i Jerusalem.

Her raadede nu Islams Børn i over et Aarhundrede, i en falsk, men energisk Aands Tjeneste.

Under deres virksomme Hænder begyndte den hellige Stad igjen at rejse sig af Gruset. Mod Fremmede, især fra Vesten, vare de mistroiske; men Fanatismen havde for det Første udraset. Den dygtige Vaabensmed modtoge de endog med Glæde, og han fik Lov til at opføre sit Værksted mellem Ruinerne af den hellige Gravs Kirke. Den gode Verus var en fortræffelig Mellemmand.

Cajetan var snart i fuld Virksomhed. Men medens han aabenlyst drev Smedehaandværket, anstillede han hemmelig Ransagelser i Gruset efter Vorherres Kors. Verus førte ham lige til Stedet, hvor det maatte ligge. Men alligevel blev det et langvarigt Arbejde, da det maatte drives med stor Forsigtighed. Endelig blev Korset fundet. Verus gyste, — var det af Glæde? — da han gjensaae det. Cajetan sank tilbedende ned, og følte al sin Skyld udslettet.

Nu gjaldt det blot om at finde Lejlighed til at undvige med den dyrebare Skat. Korsets Uhandelighed var den første Hindring. Det maatte skilles ad og sauges istykker for at kunne pakkes paa Lastdyr. Verus rørte ikke Korset med en Finger, men udfoldede et stort Snille ved at anordne Alt paa det Bedste. Deres Undvigelsesplan lykkedes over al Forventning. I Jaffas Havn tog Cajetan en bevæget Afsked med sin Ven, og gik under Sejl med sin kostbare Ladning. Som det nu viste sig, havde hans

Held dog ikke været fuldstændigt. Et Stykke af Korset maatte paa ubegribelig Maade være kommet bort under Indpakningen, og være ladt tilbage.

Men Ahasverus gik med lange Skridt op langsmed Kysten, gjennem det fordums Philistæa, for saa længe, som muligt, at kvæge sit Hjerte ved Synet af det bortilende Skib. To store Ting meente han at have opnaaet: Korset var blevet sønderlemmet, og det var kommet paa Rejse for at blive splittet ad over den vide Verden.

2.

Da Cajetans af Frygt og Haab, Glæde og Sorg bevægede Hjerte igjen var begyndt at banke roligere, gave mangehaande Tanker ham Stof til alvorlige Betragtninger. Men disse Tanker vare ikke alle af det Gode. Een Tanke især gav ham Meget at bestille, saa meget, at Sveden sprak ham ud af Panden, og fik, skjøndt atter og idelig viist tilbage, bestandig større Magt over ham:

— Hvilke Masser af Penge vilde dog ikke disse Stykker Træ kunne indbringe, naar de bleve udstykkede i ganske smaa Dele, og bragte paa Verdensmarkedet! —

Fristelsen var stor; han var en Genueser. Der var Intet, som i stærkere Grad kunde tiltale den ham iboende Spekulationsaand og naturlige Snedighed.

— Var det da virkelig Synd, naar han søgte at tjene sig selv paa samme Tid, som han tjente Kirken og Gudsriget paa Jorden? —

— Nej, tværtimod. Jo videre det hellige Kors blev udbredt over Verden, desto — ja desto rigere Salighedens Frugter! —

Han var sig kun svagt bevidst, at det var Klangen af de tredive Sølvpenge, som saa lifligt gjenlød i hans Øre.

Alligevel kæmpede han længe med sig selv. Endelig var det besluttet.

Nu længtes han blot efter at komme i Havn paa det kjære Italiens Kyst. Men mange Havne og mange Kyster fik han at see, førend han naaede Hjemlandet. Endelig var Sørejsen lykkelig tilende. Og lykkelig var han; alle Uheld vare glemte. En Aftenstund kort før Ave-Maria drog han med sin skjulte Skat ind i Rom, efter Udseende kun en fattig Stakkel, men i Virkeligheden den Rigeste af alle Dødelige.

Men imidlertid havde Pave Stephanus faaet Andet at tænke paa. Longobarderne havde erobret det saakaldte Exarchat, den sidste Levning af de østromerske Kejseres Besiddelser i Italien, og truede selve Rom. Staden var fuld af Gru og Bæven; den hellige Fader var i den yderste Vaande.

Men den første Nat, efterat Cajetan havde bragt Korset indenfor Roms Mure, havde Stephanus en mærkelig Drøm.

Det forekom ham, som om han laa i Bønnen foran Alteret i St. Peters Kirke. Da traadte Apostelen frem for ham og sagde:

— Stephanus, din Bøn er bleven hørt, men paa besynderlig Maade. Der er blevet givet Dig Valget mellem to Ting: Jesu blotte Kors og et stort Verdenseje. Vælger Du det Sidste, vil Du blive Herre over Exarchatet og Mere til; vælger Du derimod det Første, maa Du sletintet vente Dig af Verden. Vælg nu med Forstand, Stephanus, og betænk, at, naar Du har truffet dit Valg, da har Du ikke alene valgt for Dig selv alene, men for alle dine Efterfølgere paa min hellige Stol. —

Denne mærkværdige Drøm gjentog sig uforandret tre Nætter efter hinanden. Da maatte Stephanus vel tro paa Virkeligheden og Sandheden af denne Aabenbarelse, og han gav sig til alvorlig at overveje. Han var en from Mand, men uden Begejstring, og var i en ikke ringe Grad kjær af Verden. Fristelsen var derfor stor; han vaklede lang Tid frem og tilbage. Atter og atter undertrykte han sin Verdenskjærlighed, og troede at være kommen til en fast Beslutning; men bestandig hævede den paany sit Hoved i hans Indre, stedse mægtigere, og blev tilsidst hans Herre. Da var Beslutningen virkelig tilstede, fast og uigjenkaldelig.

Han ræsonnerede for sig selv som saa: — Hvis Jesu Kors var det ene Fornødne, saa kunde der jo

aldrig blive Valg mellem det og noget Andet i Verden. Men nu har St. Petrus givet mig Valget. Følgelig maa det være hans Mening, at jeg skal vælge det verdslige Eje. Det er Aanden, som levendegjør; Kjødet, alias Træet, gavner Intet. St. Peters Stol maa have en Grund at staa paa; Kirkens Magt maa have en timelig Grundvold. Det er besluttet; jeg vælger Exarchatet — og Mere til. —

Og derved blev det. Stephanus havde i denne Time gjort et for lange Tider skjæbnesvangert Valg. Kirken som Magt var kommen ind paa en fordærvelig Afvej, hvorfra den først seent skulde vende tilbage. Kjærligheden til Verden, en ulykkelig Kjærlighed, fuld af Smerter og Trængsler, fuld af Nedværdigelser og Fald, ja Besmittelser, skulde længe, længe blive tilhinder for Udøvelsen af en sand aandelig Magt over Verden til Frelse og evig Velsignelse. Den Stærke var falden i en Skjøges Hænder, og formaaede ikke, endog med fromt Hjerte og den bedste Villie, at bryde hendes Baand.

Saaledes forblev Cajetan i uforstyrret Besiddelse af det hellige Kors. Men for Pave Stephanus, som i Longobardernes Magt havde seet den visse Undergang for sig, vendte Bladet sig paa forunderlig Maade saaledes, at Longobarderne ved Frankernes Vælde kom til at ligge aldeles under, og at han, Stephanus den Anden, som en Fyrste med fuld verdslig Magt kom til at regjere og raade over

Exarchatet. Det Mere udeblev heller ikke; efterhaanden kom det til, og saaledes opstod den saakaldte Kirkestat.

Men den kloge Cajetan gik methodisk tilværks med det hellige Liggendefæ, han ved Mod og List, og ved at sætte Alt ivove, havde erhvervet sig. Han opgav Vaabensmedehaandværket og lagde sig efter den ædle Guldsmedekunst for at kunne forfærdige allehaande kostbare Reliquiegjemmer af de forskjelligste Former. Det hellige Træ flækkede han ud i de mindste Dele, og passede vel paa, at Intet gik tilspilde. Han knyttede fortrolige Forbindelser i alle Lande, saavidt han formaaede at række, men sørgede vel for, at hans Vare paa ethvert Sted kun optraadte som Sjeldenhed. Men Rom var og forblev Hovedoplagstedet. Havde paa den ene Side Pavens umiddelbare Nærhed noget Uhyggeligt for den gode Cajetan, frembød paa den anden Side Rom saa mange Fordele, at der ikke kunde være Tale om noget andet Sted. Rom var endnu Verdens Midtpunkt. Fra det hemmelige og dog vel bekjendte Værksted i Rom blev Alverden forsynet, men først og fremmest selve den hellige Stad. De tilstrømmende Fremmede vare Cajetans bedste Kunder. Og han havde havt Ret, da han drømte om Masser af Penge. Da han i en høj Alder døde, efterlod han sig umaadelige Rigdomme.

Og — var det et Under, eller havde han virkelig holdt saa godt, saa utrolig godt Huus med det hellige Træ? Eller — ogsaa et Tredie lod sig tænke, at han nemlig ingen Samvittighed havde gjort sig af, iblandt ogsaa at benytte andre, profane Træsorter — vist er det, han efterlod sig, foruden Masser af Penge, ogsaa den største Deel af det hellige Kors. Men Hvo havde Gavn deraf? Foreløbig i det Mindste Ingen. Der var Ingen, som vidste, hvilket Værd disse Træklodser havde; at det var en Sort Træ af heelt sjelden Art, kunde Enhver see. Saaledes blev Jesu lemlæstede Kors splittet ad, agtet ringe og benyttet til mangt et uværdigt Brug. Men det var kun Begyndelsen af den Skjæbne, som ventede det hellige Kors. Hine vidste ikke, hvad de gjorde; men gjennem Tiderne skulde der findes Utallige, som vare sig Misbrugen, Vanhelligelsen fuldt bevidste. Om dem og hele den fordærvede Tid gjælder endnu hiint Jesu smertefulde Ord: — O Du vantro og forvendte Slægt! Hvor længe skal jeg dog taale Eder? —

Karl den Store lod Sachserne med Pidskeslag drive til Daaben. Selv forsøger han sig til Guds Ære. Skaftet af hans Svøbe var af det hellige Kors.

Christi Statholder lod af Korsets Træ forfærdige et sikkert Skriin, hvori den hellige Skrift under Laas og Lukke kunde skjæles for Folket. Samme

Skriin kom lidt senere ogsaa til at optage den ene Halvdeel af det lemlæstede Nadversakrament.

Gottfred af Bouillon førte en Landse, hvortil der ej fandtes Mage. Den bestod rigtignok af to Stykker, hvoraf kun det ene var ægte; men hverken han selv eller Nogen vidste deraf. Det ægte Stykke af Landsen var af Jesu Korses Træ. Disse to Stykker ligesom med Nødvendighed svarede til de to Bestanddele i Heltens Karakteer og Væsen: en skjøn religiøs Begejstring og en daarlig Lyst til Eventyr.

Der kom en anden Tid, da Svineskind og en vis Art tynde Træplader vare i høj Priis til solide Bind for omfangsrige Bøger. Christelig Lærdom gik nemlig fremfor Alt. Af Vanvare eller, rettere, Uvidenhed blev et Stykke af Jesu Kors flækket ud til Bind om Folianter. Den første Kjærlighedsgave, Abælard overrakte sin himmelske Heloise, var eet af hans egne lærde Værker, Ethiken, saa svært, at hun neppe kunde løfte det med sine spæde Arme og fine Hænder. Bindet var af Jesu Kors.

Da Richard Løvehjertes Sanger Blondel i det hellige Land havde havt det Uheld at brække Halsen paa sin Cithar, fik han en ny indsat af Korsets Træ, som nu maatte hjælpe til at foredrage allehaande Kjærlighedsviser, Sange om Kæmper, Trolde og befriede Jomfruer.

Petrarca gjemte i en af Korsets Træ kunstig drejet lille Æske et Stykke af en Negl, som hans

tilbedte Laura havde skaaret af sin venstre Fods store Taa.

Da Johan Huss skulde brændes i Constanz, og Baalet ikke vilde fænge Ild, var der strax en tjenstvillig Sjæl tilstede, som med tørre Splinter af Jesu Kors fik det til at flamme ivejret.

Det var Juleaften 1496 i Rom. Den evige Stads eenfoldige Borgere troede udentvivl Hs. Hellighed Paven optagen af de højtidelige Vigilier i den gamle St. Peterskirke. Men det kan da ogsaa kun have været de eenfoldige. Pave Alexander den Sjette, Borgia, var anderledes beskjæftiget. Han havde til Juletiden faaet Besøg af sine højtelskede Børn, Cæsar og Lucretia, og havde netop i sit Lønkammer en fortrolig Samtale med den Første.

Et hinanden værdigt Par, denne Fader og denne Søn! Æblet var ikke faldet langt fra Stammen. Der gaves ingen Skjændighed, som Man jo med god Grund gav dem begge Skyld for, saa oprørende den end monne være. Men paa den anden Side vare Fader og Søn dog meget forskjellige. Faderen var Sønnens Mester i Snilde, Falskhed og Skinhellighed, og gjorde sig, skjøndt langt kraftigere, aldrig skyldig i dennes raa Voldsomhed. Det hører til de mærkeligste Ting, som Historien formaaer at opvise, at, skjøndt Pave Alexander gjaldt for et Udskud af

Menneskeheden, og i Virkeligheden Intet havde ladet uforsøgt i den onde, ublu Begjærligheds Tjeneste, bevarede han dog lige indtil sin Død en vis ophøjet Værdighed og Anseelse.

Hvad talte de med hinanden om? Efterat i Forbigaaende det Forbund var blevet omtalt, som den allerhelligste Fader for ikke længe siden havde indgaaet med den tyrkiske Sultan, Christenhedens fødte Fjende, afhandlede de deres Planer til de italienske Smaastaters Undertvingelse, og drøftede de tjenligste Midler. Blandt disse Midler fandtes intet udelukket, som blot svarede til Hensigten; tværtimod spillede Løgn og Svig, Forførelse og Forræderi, Gift og Mord, endog Frændemord, ja, saa godt som Brodermord, Hovedrollerne. Det vilde udentvivl paa Afstand have været af rørende, højst opbyggelig Virkning at bemærke, hvor godt Fader og Søn forstode hinanden, og i hvilken skjøn Enighed de lode deres Idrætter mødes.

Uhret faldt atter til Slag; Klokken var bleven Sex, efter vor Regning omtrent Elleve. Cæsar rejste sig for at gaa. Pave Alexander omfavnede hjertelig sin Søn, og gav ham med rørt Stemme sin Velsignelse. Cæsars haarde Ansigt blev opklaret af et fiint Smiil, idet han vendte sig og forlod Værelset.

Pave Alexander blev staaende i dybe Tanker. Det var en meget smuk Mand, og kraftig endnu, skjøndt over de Treds. Med Skjønheden var for-

bunden en vis naturlig Adel, som, istedetfor at gaa tabt under et ryggesløst Levnet, tværtimod under dette syntes at have opnaaet sin fulde Udvikling. Hvorledes kan Naturen dog saaledes tage fejl, og i den Grad lade sig misbruge?

Med et Suk, hvis Betydning det vilde have været vanskeligt at udgranske, afbrød Pave Alexander sine dybe Betragtninger, tog en Lampe, og forlod Lønkammeret. Igjennem lange Korridorer og uregelmæssig anlagte Gange, op og ned, ud og ind, som kun syntes bestemte til hemmelig Forbindelse, naaede han over i en anden Fløj af Paladset. Her havde hans Datter sine Værelser. Gjennem en Løndør traadte han lige ind i hendes Sovekammer.

Han fandt hende, halv afklædt, siddende foran en Rejsepult, med en Mængde Breve udbredt foran sig. Hun syntes meget optagen af sin Beskjæftigelse, hvad Mere var, den syntes at have gjort hende noget kruset i Hovedet; thi det var ikke alene med en adspredt Mine, men ogsaa med en vis Grad af Utaalmodighed, at hun drejede sit smukke Hoved halv om og bød Faderen sin Kind til Kys.

Lucretia Borgia blev medrette anseet for sin Tids skjønneste Kvinde. Det Samme er udentvivl engang blevet sagt om Helena, Aspasia, Cleopatra. Dog var hun højt hævet over en almindelig Skjønhed, om end nok saa fuldkommen i Formen. Hendes Skjønhed var ædel, ophøjet, grandios. Hine fuldkomne

Kvinder gjorde sig formodenlig kun til af Venus' Dejlighed; Lucretia forbandt hermed Junos mere stormejslede, mere ophøjede Skjønhed. Ved denne Skildring maa Historieskriveren atter sukke paa Naturens Vegne. Hvorledes kunde dog Ideen i saadan Grad lade sig misbruge? Lucretia var ikke alene sin Tids dejligste Kvinde, men ogsaa sin Tids, ja alle Tiders ryggesløseste Kvinde.

Hun stod endnu i sin Skjønheds Fylde. Hun var stor og fuldt udviklet, men af en sjelden Formernes Symmetri, og havde store, simple Træk, i forunderlig streng Overeenstemmelse med det klassiske Ideals ædleste Forbilleder. Man kunde have troet, at disse Billeder vare mejslede efter hende. Efter sin Moder, den af Pave Alexander næsten tilbedte Rosa Vanozza, havde hun forlods arvet den mathvide fine Hud og det rige halvblonde Haar, efter sin Fader det mørke, straalende og udtryksfulde Øje og den slanke, imponerende Vært.

Ganske afført Dagens stive Pynt sad hun foran Pulten. Hendes Haar var opløst og faldt i fyldige Lokker ned om Skuldrene. En Lok vuggede sig letfærdig paa den kun let tilhyllede, frigjorte Barm. Hendes blottede Arme vare af en beundringsværdig Skjønhed, hvis Priis alene de nøgne Fødder, halv stukne ind i peltsværkfodrede Tøfler, kunde gjøre dem stridig. Uagtet det ædle Aandens Præg, som var udbredt over hendes Væsen, gjorde fra hver en

Fold af hendes Klædebon, fra hvert af hendes Lede-mod ubeskrivelige Kjødets Tillokkelser deres Magt gjældende.

— Saa beskjæftiget, min Datter? — spurgte Alexander faderlig: — Hvad er det for mange Breve? —

— Det er alle mine Elskovsbreve, kjære Fader. — svarede Lucretia med mere end naiv Frimodighed, og vedblev med en Mine af Tankefuldhed, idet hun med den hvide Haands slanke Fingre strøg de ubændige Lokker tilside: — Jeg var ifærd med at studere min egen Livshistorie. —

— Den maa vist være underholdende. — bemærkede Alexander med et fiint Smiil, som røbede en skjult Mening.

— Ja tilvisse, underholdende nok, saa underholdende, at — jeg er paaveje til at faa Hovedpine. —

— Man maa moderere sine Studier, mit Barn. Det er en gylden gammel Regel. —

— Det var faldet mig ind, — vedblev Lucretia: — at jeg dog engang burde ordne disse Breve — — til Brug for den, — tilføjede hun med et letfærdigt, men henrivende Smiil: — til Brug for den, som engang vil paatage sig at skrive min Historie. —

— Skal din Historie skrives, mit Barn, tænker jeg, at Du gjorde bedst i selv at skrive den. —

— Derpaa har jeg ogsaa tænkt.— svarede Lucretia leende, idet hun vendte sig heelt om: — Jeg vilde

da vælge disse Ord til Motto: — Det at leve var mig Elskov. — Lyder det ikke ganske christeligt, Fader, ja, jeg troer næsten, bibelsk? —

— Du har uden Tvivl det Ord i Tanker, som skrevet staaer: — bemærkede Alexander med Salvelse: — Det at leve er mig Christus. —

— O, bliv mig dog fra Livet med din Christus, Fader! — udbrød Lucretia med en halv fortrydelig, halv skjelmsk Mine, som lyslevende fremstillede den faldne Engel: — Jeg veed jo ligesaa godt som Du selv, at denne Christus kun er et Skjærmbrædt, bag hvilket Du gjør Alt, hvad Du har Lyst til. —

— Nu, nu, min Datter, — svarede Alexander leende: — et godt Skjærmbrædt fortjener ogsaa at holdes i Ære, og det, Du nævnte, har gjort mig god Nytte. —

Der opstod en Pause.

— Lutter Kjærlighedsbreve? — spurgte Alexander med et Nik henimod Pulten.

— Ja, lutter Kjærlighedsbreve! — svarede Lucretia, idet hun paa en hende ejendomlig Maade slog Øjet ivejret, og pludselig med fuld Kraft udsendte eet af sine straalende, tillige smægtende Blikke: — Lutter Kjærlighedsbreve! En svunden Lykke, min Fader. — Dog — Kjærligheden lever endnu! —

Og hun udstrakte sin Arm for at tage en Cithar, som laa i Nærheden, og gav sig til at stemme den.

Lucretia var en udlært Bolerske. Hun kjendte Virkningen af hver Bevægelse, hun gjorde, hvert Ord, hun lod falde, hvert Smiil og Blik, hun lod udgaa. Hun vidste ogsaa, at ingen Stilling var hende fordeelagtigere end den, med Citharen i Skjødet.

Efter et kort Forspil istemte hun een af disse glødende, vellystaande Kjærlighedssange, som kun Syden og, hvad Mere er, kun en fordærvet Tid kan frembringe. Pave Alexander nynnede sagte med. Det var deres Julesang!

Medens Lucretia sang, kunde hun ikke afholde sig fra at lade hele sit Apparat af boleriske Tillokkelser spille. Der hang et stort Spejl ligeoverfor hende, som tilbagekastede hendes vellystig dejlige Billede. Lefle maatte hun, i Mangel af Andre, i alt Fald med sig selv. Men endog hendes Bolerkunst var i en vis ædel Stiil. Der var en Djævel i denne skjønne Larve. Og forat slet intet skulde fattes i Tillokkelsen, havde Naturen udstyret hende med en Stemme, fuld og smeltende, som maatte bringe det kjødelige Hjerte til at bæve og alle Nerver til at dirre. Lucretia var, ligesom Oldtidens Sirener, aldrig farligere, end naar hun sang.

Men netop i samme Time lød ved den højtidelige Aftengudstjeneste, som fandt Sted i Hovedkirken i Eisenach, dybt inde i Tydskland, een Stemme over alle andre, herskende, gribende, rørende, i hellige Toner. Den Stemme vilde engang komme til at

lyde lige til Rom, og den katholske Kirkes kunstige Bygning vilde ved dens Lyd blive rystet i alle sine Fuger. Det var en Drengestemme. Stemmen tilhørte en trettenaarig Knos ved Navn Martin Luther.

Da Lucretia havde endt sin vanhellige Julesang, gik hun ud i Forværelset og gav et Slag paa et derværende Metalbækken. Strax efter traadte en Terne ind.

— Viin! — bød Lucretia.

— Sangen gjør En tør i Halsen, — henkastede hun: — især naar der Ingen er, som hører paa En. —

— Er jeg da Ingen, Lucretia? Jeg meente dog at være Noget i det Mindste. — indvendte Alexander med mild Bebrejdelse.

— Ja, Du — Du er min Fader. — svarede Lucretia med en Dæmon i det tryllerige Smiil: — Faderøren kunne være gode nok til at hviske i; men til at synge i, — scusa, det er rigtignok en anden Sag. —

Alexander rynkede svagt sine buskede Bryn, men svarede Intet.

Da Vinen var bleven bragt, tog Lucretia den høje Kande af Majolica i højre, den lave, vide Skaal i venstre Haand, og stillede sig hen foran sin Fader. Højt hævede hun Kanden og lod Vinen strømme i Skaalen. Hvor ynderiig var ikke denne

Armbevægelse, hvor dejlige vare ikke Linierne af Hals, Barm og Midie! Det var øjensynligt, at hun havde taget Hebe til Mønster i denne Stilling. Men Hebe var ikke dejlig som Lucretia. Hos Hebe fandt Man kun Ungdomsfriskhed, Fylde og Ynde; Lucretia derimod var i Besiddelse af alle Skjønhedens Gaver, og dertil alle Vellystens Tillokkelser.

Lucretia bød sin Fader Skaalen.

— Drik Du selv først, mit Barn! —

Lucretia gjorde et dybt Drag. Hebe var i samme Øjeblik borte; Bacchantinden var kommen istedet.

Atter fyldte hun Skaalen, og rakte sin Fader den.

Alexander drejede Skaalen rundt, indtil han havde naaet det Sted, hvor Lucretias Læber havde berørt Randen. Smilende saae hun til.

— Din Viin er sjrlig, figliuola, men dit Smiil er saa sødt. — yttrede Alexander, og tømte Skaalen ud til Bunden.

— Og Du, papa, — svarede Lucretia: — Du er nok som de smaa Børn, der ikke kunne drikke Viin uden at faa Sukker til. —

Efter et kort Ophold rejste Alexander sig som for at gaa. Lucretia havde vendt sig om imod Pulten, og ragede med Hænderne de adspredte Breve sammen i en Bunke.

— Forøvrigt er det kjedeligt, — bemærkede hun: — at jeg ikke engang har saa meget som et ordenligt Gjemme til disse kostbare Breve. — O Fader, — vedblev hun, idet der gik et Glimt af modvilligt Lune hen over hendes herlige Træk: — o Fader, Du kunde, om Du vilde, gjøre mig en stor Glæde! —

— Siig frem, min Datter! Har jeg vel nogensinde kunnet nægte Dig Noget? —

— Du har et saadant herligt Skriin af Sølv-Filigranarbejde, indvendig udfodret med kostbart Træ. Det er et saakaldt Reliquieskriin — — —

— Raser Du, Pige? — udbrød Pave Alexander med det Udtryk af ophøjet Værdighed, han saa vel forstod at paatage sig: — Raser Du, Pige? Forlanger Du virkelig mit dyrebare Skriin af det hellige Korses Træ til et Gjemme for dine profane Elskovsbreve? —

— Spilfægteri, idel Spilfægteri, kjære Fader! — svarede Lucretia, idet hun med et vel fingeret Udtryk af naiv Ømhed klappede Alexander paa Kinden: — Du veed jo vel, at aldrig Nogen vil faa det at vide. —

Og hun kjælede og smigrede for sin Fader, indtil han endelig gav sit Samtykke, ja endog erklærede sig villig til at hente Skrinet strax. Isandhed, Lucretia var uimodstaaelig.

Atter gik Hs. Hellighed gjennem de lange, eensomme Korridorer og Gange med den underlige dumpe

Gjenlyd. I sit Lønkammer fandt han strax, hvad han søgte, og begav sig, med Skrinet under Armen, paa Tilbagevejen.

Men da hændtes der ham noget Forfærdeligt. Da han, med Hængelampen i sin Haand, gik igjennem et langt, øde Galleri, kom der ham fra sammes modsatte Ende en Skikkelse imøde, ogsaa med en Lampe i Haanden, ogsaa med et Skriin under Armen! — — O Rædsel, det var ham selv livagtig!

Ja, det var ham selv, der kom ham imøde! Intet Spejlbillede kunde være mere ligt! Men det var desværre ikke noget Spejlbillede. Det var ham selv, ham selv, som han gik og stod!

Blodet forlod hans Kinder; det svimlede for ham; han standsede med skjælvende Knæ. Skikkelsen standsede ogsaa.

Men det var kun en forbigaaende Svaghed. Pave Alexander var en modig Mand, med Nerver af Staal, som hverken frygtede Gud eller Satan. I næste Øjeblik havde han igjen samlet sig, og gik nu lige løs paa sin Dobbeltgænger. Nærmere og nærmere kom de hinanden; han vaklede ikke, han sagtnede ikke sin Gang. Nu vare de hinanden ganske nær. Alexander veeg ikke en Tomme tilside, men gik lige paa, idet han mumlede mellem Tænderne: — Retro, satanas! — Og see! Lige i det sandsynlige Sammenstøds Øjeblik opløste Skikkelsen sig i Intet!

Men Anstrengelsen havde været uhyre, næsten over et Menneskes Kræfter. Da han var naaet ind i Lucretias Værelse, satte han taus Skrinet fra sig, og sank ned i en Stol; han var døv for hendes Taksigelser, sløv for hendes søde, bedaarende Kjærtegn.

Han rejste sig og gik hen til Bordet, hvorpaa Viinkanden stod. Han skjænkede sig en Skaal, og tømte den ud til Bunden.

Havde han før været bleg, saa blev han nu rød. Men endnu tøvede han med at fjerne sig.

Da blev Lucretia endelig opmærksom og satte Skrinet fra sig.

— Hvad gik der af hendes Fader? Hvad var det for en sær Bevægelse, hun iagttog hos ham? Hvad dvælede han efter?

Han skjænkede sig atter en Skaal, og drak paany.

Men endnu dvælede han. Han var igjen kommen fuldkommen til sig selv; men han gruede for Tilbagegangen. En saadan Prøve udholder et Menneske ikke mere end een Gang.

Lucretia saae paa ham med et sælsomt, forskende Blik.

— Hvad fejler Dig, — hvad tænker Du paa? — spurgte hun sagte, med en Stemme, som røbede en svag, undertrykt Bæven.

— Det er Intet, kun en Smule Svimmelhed. — svarede Alexander kort, næsten barsk: — Godnat, Lucretia! —

Og han greb sig med Magt sammen og forlod hastig Værelset.

Afladskræmmeren Johan Tezel havde en nydelig lille Rive af haardt, poleret Træ, som han brugte med stor Behændighed til at rage Mønterne til sig trindt omkring fra. Den var med Kunst forfærdiget af det hellige Korses Træ.

Som bekjendt var Martin Luther en Gjenstand for uafladelige Efterstræbelser. Hans Liv hang bestandig i en Traad; men Gud bevarede ham, paa simpel, men derfor ikke mindre underfuld Maade. Blandt Andre var en lang Skomager ved Navn Krause bleven sat ud paa ham. Med den plumpe Stok i Haanden saae han ud som en fredelig, adstadig Borgermand. Men Skinnet bedrog. Stokken gjemte i sig en fiin, tveegget Dolk, og Stokken var et Stykke af Jesu Kors. Men det var vel netop derfor, at Dolken ej kom til Anvendelse.

Rafael, Correggio og Flere havde Penselskafter af det hellige Kors. Da Pavedømmet stod afklædt, hjælpeløst, med den eenfoldigste Mine af Verden, opstod der Genier i Mængde trindt omkring det. Da Kirkens Skandale var paa det Højeste og Ingen vidste Raad, paatog Kunsten sig at holde dens Glands og Herlighed vedlige.

Det var med en jernbeslaaet Prygl af Jesu Kors, at den brave Christen Pizarro gav sig til at

lære den sidste Inka i Peru Agtelse for Evangeliet. Da dette ikke forslog, maatte der naturligviis bruges andre, kraftigere Midler. Kuren var god, idetmindste velmeent og skrap; men desto værre opgav Hedningen ynkelig sin Aand under den fromme Behandling.

Det var med en Knippel af det hellige Kors, at den første Negerslave blev kneblet. Staklen kunde ikke Andet end skrige, og han skreg af fulde Lunger, uden alt Hensyn til Anstanden, det raa Menneske. Slig Skandale maatte naturligviis forebygges, og man fik ham ved dette simple Middel ihast gjort til et Umælende.

Nogen Tid efter gjorde een af de hellige Inqvisitionsherrer i Spanien en glimrende Opfindelse. Det var en lille simpel Maskine af haardt Træ, som indesluttede Motivet til de ulideligste Smerter. Ingen kunde modstaa dens overtalende Kraft; man kunde ved Hjelp af den faa Delinkventen til at bekjende Alt, hvad man vilde, til at fremkomme med den frygteligste Selvanklage. Maskinen var forfærdiget af det hellige Korses Træ.

I den protestantiske Verden blev naturligviis Fyrsten Kirkens Øverste og Styrer. I denne Egenskab meente han, ligesom tidligere Paven, at et sikkert Skriin hørte til de nødvendige Ting. Hs. Hellighed Paven havde, som sagt, et, der var ganske udmærket; men det var naturligviis ikke til at faa. Saa maatte han selv lade sig gjøre et. Den hellige Skrift gav Fyrsten i Folkets Hænder; men Aanden havde han,

som det snart viste sig, lukket forsvarlig inde. Dette mærkelige Skriin, som kunde holde Aanden fangen, var gjort af Korsets Træ.

Omtrent et Hundrede Aar senere blev der i det protestantiske Thydskland gjort to udmærkede Opfindelser: En Presse, hvori man kunde stille den hellige Skrift af med al Saft og Kraft, og en Nøddeknækker, hvormed de allerhaardeste dogmatiske Nødder lode sig knække. Det haarde Træ, hvoraf begge Dele vare forfærdigede, skreve sig fra Jesu Kors.

Nu kunde man med god Grund spørge, om der da er blevet Noget af Jesu Kors tilbage indtil vore Dage. Ja, ganske vist, lige til vor Tid har det holdt ud; men Stykkerne ere bestandig blevne mindre. I Nutiden forfærdiger man allehaande nydelige Nipssager af Korsets Træ, og spreder dem over den vide Verden. Ingen vil undvære, som blot holder en Smule paa sig selv. Formerne for disse Nipssager ere utallige; dog er Korsformen endnu i fortrinlig Grad yndet. Man forfærdiger ganske smaa nydelige Kors, som sletikke ere svære at bære. Man kan ganske bekvemt have dem i en Vestelomme, i den mindste Necessaire, i en Synaalebog :c. Forøvrigt gjør heri, som i alt Andet, Moden sin tyranniske Magt gjældende. Dog beholder Hensynet til den praktiske Nytte altid sin Betydning. Derfor ere især Tandstikkere af Jesu Kors altid meget efterspurgte.

Disse christelige Nipssager føres, som sagt, overalt omkring, endog til vilde eller halvvilde Nationer, i Forbindelse med Krudt og Brændeviin og det, som værre er, kort sagt, i Forbindelse med den højt priste europæiske Kultur. De Vilde gribe med stor Begjærlighed derefter. Men det er saa smaat for plumpe Fingre, og saa faa de ofte fat i det, som ligger ved Siden af, Kulturen naturligviis, og den gjør dem hverken bedre eller lykkeligere. Selv ikke Prædikatet af christelig Kultur kan stille dem tilfreds, de dumme Mennesker. De see med bittert Savn tilbage paa deres Vildskabs Dage.

Alene Hs. Hellighed Paven har fortiden større Dele af Korsets Træ at raade over. De udgjøre naturligviis hans største Skat. Men desværre er Tiden kommen, da han maa lade den springe.

Hs. Hellighed, Christi Statholder, sidder nemlig i en Vaande. Længe har det truet; nu synes Truselen at skulle blive til Alvor; — han staaer Fare for at miste den Part af Verdens Rige, som han endnu har tilbage. Men han hænger ved denne Stump af Verden med hele sin Sjæl. Han er bestemt paa at haandhæve sit verdslige Herredømme, endog med Fare for at see sin aandelige Magt aldeles nedbrudt. Christus aflagde engang den Bekjendelse for Pilatus og Alverden: „Mit Rige er ikke af denne Verden!" Men Christi Statholder raaber og raaber sig hæs:

„Mit Rige er af denne Verden! Mit Rige skal være af denne Verden!"

Pio nono er en virkelig from Mand. Men Pavedommets tusindaarige Tradition tynger paa ham ligesom en Mare, og lader ham i onde, hæslige Drømme see Alting forkeert. Det, han skulde holde paa som selve Livet, lader han fare; det derimod, som ikke alene Intet er værdt, men som er blevet Kirken til Fordærvelse, holder han fast paa, som om Livet deraf var afhængigt.

Han venter et Mirakel, men forgjæves. Da beslutter Hs. Hellighed selv at gjøre et Mirakel. Han har en temmelig stor Klods af Herrens Kors tilbage, gjennem Aarhundreder Kirkens dyrebareste Eje. En Deel af denne Klods lader han gjøre i Trommestikker for dermed at sammentromme Alverdens Vældige til sin Bistand. Det tilbageblevne større Stykke lader han, dog kun i ganske smaa Dele, komme i Antiqvitets- og Kuriositetshandelen over hele Verden. Han veed retvel, at den Tid er forbi, da Jesu Kors stod i højeste Kurs som en hellig Ting, som den kostbareste Reliqvie. Men Kuriositetshandelen florerer. For de indkomne Penge indkjøber han Bagladningsgeværer, som kunne skyde tolv Skud i Minuten, og riflede Kanoner.

Hermed er Miraklet færdigt. Hs. Hellighed Paven udtaler det store, mærkelige Ord: „Nu maa Sværdet afgjøre det!"

Hans Herre og Mester sagde engang i Gethsemane Have til Petrus, hans Formand: „Stik dit Sværd i Balgen!" og overgav sig sagtmodig i sine Fjenders Hænder. Hvilken skjærende Modsætning!

Christus, hans Herre, lod kun sit eget Blod flyde. Han vil lade Andres Blod flyde i Strømme, oven i Kjøbet deres, som han hidtil kaldte sine kjære Undersaatter. Hvilken Modsætning!

Christus, hans Herre, havde i Verden ikke det, hvortil han kunde hælde sit Hoved. Han kan ikke undvære at have Land og Folk, Stæder og Borge, i fyrsteligt Purpur og med fyrstelig Magt. Riig i Gud, det er godt nok; men han vil først og fremmest være riig i Verden, — og vee den, som vil gjøre ham Retten dertil stridig! — Hvilken Modsætning! Hvilket Vrængebillede af Christendom sidder ikke paa St. Peters Stol! Arme, forblindede Pio nono, fromme, skikkelige Mand! Gid Du dog, forinden Du døer, maatte faa Øjnene op for den Sandhed, at hvad der mere end alt Andet har bidraget til at gjøre Korsets Historie saa sørgelig, er den ulykkelige Kjærlighed, som Kirken saa tidlig fik til Verden.

Men nu, alle I, som have hørt denne Historie, Eder maa jeg gjøre et Spørgsmaal. Maa I ikke tro, at Herren, naar han engang kommer igjen, vil spørge Menneskene:

„Hvad have I gjort af mit Kors?" — Med Korsets visne Træ er det dog, ret betænkt, det Samme. Men Korsets Tegn vil han søge i Eders Hjerter!

Vil han finde det?

Engang sagde Herren, og det er udentvivl eet af de alvorligste og sørgeligste Ord, han nogensinde har talt:

„Dog, naar Menneskens Søn kommer, mon han vil finde Troen paa Jorden?" —

Mon han vil finde Korset paa Jorden? Vist er det, i det Hjerte, hvor Korset ikke findes, vil Troen ikke heller være til at finde.

Men Jesu Kors er en stor Ting og fordrer en stor Plads. Og Hjerterummet bliver i vore Tider stedse snevrere og snevrere. Utallige Smaating skulle nemlig have Plads derinde. Uden dem kunne vor Tids Mennesker ikke leve. Maaskee der blandt disse Smaating ogsaa findes et Kors. Men troer Du, at Jesus vil erkjende det for sit eget Kors, det Kors, hvorpaa han blødte, leed og døde?

Fatter Du nu til syvendesidst Meningen af denne Historie om Korset? Det angaaer Dig! — Har dette Jesu hellige Kors, lemlæstet, udstykket, gjort til Handelsvare gjennem Tiderne, mishandlet, nedværdiget, endog vanhelliget, givet hen i Verdens Tjeneste, ja endog i Satans, — har det fundet et Fristed i dit Hjerte? Staaer det plantet derinde, ligesom det en=

gang stod plantet paa Golgatha, med sin dyrebare Frugt for Himmerige?

Nuvel, saa har Historien i det Mindste for Dig faaet en god og lyksalig Ende.

De to aldrende Herrer, Kancelliraaden og Particulieren, havde efter udtrykkeligt Forlangende faaet Værelse tilsammen.

— Troer De, at hun vil leve? — spurgte Kancelliraaden sin Stuefælle, da de vare ved at gaa iseng.

— Det ville vi haabe. Hvad kan der siges mere? — svarede denne: — Dersom det er Guds Villie, vil hun ganske vist leve. —

— Alting varsler imidlertid ilde. Jeg troer ikke, at jeg nogensinde har oplevet saa uhyggelige Dage. —

Harder trak paa Skuldrene, og lod derved sit Svar bero.

— Troer De da ikke paa Varsler? — vedblev Kancelliraaden.

— Jeg benægter just ikke deres Tilværelse; men min Overbeviisning er, at de kun have Noget at betyde for den, som troer paa dem. I Gud er man i alt Fald sikker mod alle onde, ildevarslende Indflydelser. —

— Hvad synes Dem om Licentiaten? —

— Der er Stof i ham til en dygtig, maaskee endog udmærket Mand; men han hører uden Tvivl til

de Naturer, som ere stærkt udsatte for at komme paa Afveje. —

— Veed De af, at den unge Dame, hans Forlovede, egenlig tilhører En, som ligger i sin Grav? —

— Hvorledes? Det gad jeg nok høre nærmere forklaret. —

— Som ganske ung Pige blev hun forlovet med en Godsejers Søn heri Nabolaget, som hun havde kjendt fra Barn af. Han skal have holdt lidenskabelig af hende; men forøvrigt var det nok nærmest et sammenlavet Parti. Han døde pludselig — det er nu vel omtrent to Aar siden — og testamenterede hende en ikke ubetydelig Kapital. —

— Og saa kom Licentiaten? —

— Ja, saa kom Hammer, for lidt over et Aar siden. Men nu er det jo livagtig, som om den Døde gjorde sine Fordringer paa hende gjældende. —

— Det er, med Respekt at sige, kun Overtro, kjære Hr. Kancelliraad! — yttrede Harder, idet han trak Dynen op under Hagen.

IV.

Der var kommet Liv og Røre i Selskabet paa Herregaarden, ja endog et travlt, skjøndt stille Liv. Bibliotheket, som var temmelig riigt, navnlig paa gamle

Bøger i Træ- og Pergamentsbind, var Centralpunktet for den herskende Virksomhed. Navnlig vare Husets Gjæster travle og flittige som Bier, men med den Hovedforskjel, at, naar de havde fundet en Blomst, førte de den med sig, i Almindelighed til de lønligste Afkroge.

Det var Nytaarsaften. Kort efter Middag vare Præsten og hans Kone ankomne for at spørge til den Syge og give deres Medfølelse tilkjende. Men da de i Mørkningen vilde tage hjem, var Vejret, som om Formiddagen var stillet noget af, igjen blevet saa slemt, at de lode sig overtale til at blive Natten over. Det blev da gjort Præsten til Pligt at fortælle en Historie. Han betænkte sig ikke længe, men fortalte, som følger:

Maria Magdalena.

Ikke forgjæves havde Maria siddet ved Jesu Fødder og lyttet til hans Tale. Hun havde gjemt hvert af Herrens Ord i sit stille Sind, og vel overvejet dem alle. Derfor var hun ogsaa bedre paaveje til at forstaa ham, stod ham i Aanden nærmere end selve hans Disciple, neppe endog Johannes undtagen.

Hun troede, at han var Guds Søn, den i Skrifterne forjættede Messias. Men hun troede ogsaa, at det var ham beskikket at lide Meget og dø en skammelig Død. Han havde sagt det, og hun kunde derfor ikke tvivle derom. Dog disse to Ting kunde hun

ikke rime sammen; hendes Hjerte var ofte fuldt af Splid og bævende, ængstelig Uro. Derfor var ogsaa hendes Tro kun svag og skrøbelig.

Men var hendes Tro kun svag, saa var hendes Kjærlighed stærk. Hun hang ved Herren med hele sin Sjæl; hun følte sig som hans Skabning, og havde kun Livet i ham. Men der var især een Tanke, som beherskede og bestandig fik større Magt over hende, den smertelige Forestilling, at Jesus skulde gaa i sin Grav uden nogen ham værdig Hylding, uden at have været Gjenstand for Kjærlighedens ømme, offervillige Pleje og Betjening. Han, Guds egen Søn, var fattig og forladt i Verden, havde ikke det, hvortil han kunde hælde sit Hoved, og, istedetfor at lade sig tjene, havde han gjort sig til en Tjener for Alle. Siden hans Barndom havde ingen øm Haand syslet om ham, intet kjærligt Øje seet ham tilbedste, ingen Modersjæl holdt ham i Ære. Skulde han gaa saaledes i sin Grav? — Nej, hun vilde opbyde alle sine Kræfter for at vise ham i det Mindste een Kjærligheds- og Ærestjeneste, inden han gik i Døden. I det Mindste een Gang i sit Liv skulde han blive Gjenstand for den ømme, hengivelsesrige Hylding, som er det Dyrebareste for Menneskehjertet heri Verden, og som tilkom ham fremfor alle Andre.

Men det hastede. Tiden nærmede sig, da han skulde forlade Sine; stedse tydeligere varslede han om sin Bortgang til Faderen.

Det var et højt Maal, hun havde stillet sig: at anskaffe den allerkostbareste Salve, for at salve Herren inden hans Død. Hvor skulde Midlerne komme fra? Hun var Barn af et fattigt Huus; hun havde ingen anden Støtte i Verden end sin Broder Lazarus, og han var næsten ligesaa fattig som hun. De tre Sødskendes hele Eje var en tarvelig lille Viingaard paa Oliebjergets Skraaning, som kun gav dem Brødet fra Haanden i Munden.

Ja, det var et højt Maal. Men i Kjærligheden tvivlede hun ikke om at skulle naa det; det var kun stundom i Troen, at hun vaklede og blev uklar med sig selv. Den ægte Nardussalve kostede mindst trehundrede Denarier eller Sølvstykker Pundet. For hende en uhyre Sum. Og et fuldt Pund maatte hun have, et fuldt Pund! Det fordrede hendes fulde Hjerte.

Trehundrede Denarier, isandhed, det var Meget! Han, hvem Salven skulde komme tilgode, blev jo forraadt og solgt for en Tiendedeel af denne Sum, for tredive Denarier.

Men hun tvivlede ikke, ej heller tøvede hun. Hun vidste, hvilken Vej hun havde at gaa, Selvfornægtelsens Vej. Hun tager fra sig selv paa alle mulige Maader; hun nægter sig selv baade Smaat og Stort; hun underkaster sig ethvert Savn og enhver Møje. Det gaaer ikke af uden Strid og undertrykte Sukke; thi Kjødet knurrer og begjærer imod Aanden. Men

Kjærligheden gjør hende stærk; endog det, som falder hende sværest, gjør hun med Glæde.

Engang havde ogsaa hun havt Verden kjær, og troet den kun altfor vel. Ja, Verden var bleven hende til Fordærvelse. I sin tidlige Ungdom havde hun begaaet et Fejltrin, som kun vanskelig kunde glemmes. Nu havde hun vendt sig bort fra Verden, og fundet noget Bedre at hænge sit varme, kjærlighedsfulde Hjerte ved. Dog, mangen Verdenslyst havde endnu Magt til at friste hende. Men hun modstod Fristelsen for hans Skyld. Og Alt, hvad Verden vilde have kostet hende, lagde hun hen til ham. Det gik kun saa smaat, uagtet alle Offre; det var ofte kun nogle faa As, hun kunde lægge tilside ad Gangen. Men Kjærligheden lærte hende ogsaa Taalmodighed, og stor var hendes Glæde, saa ofte de henlagte As bleve til en Denar eller Drachme.

Hun maatte i denne lange Tid døje meget af sin verdslige, plat forstandige Søster Martha, hvem hun idelig og paa mange Maader blev til Forargelse. Men Lazarus, som havde gjort et dybere Indblik i sin yngste Søsters Væsen, sagde: „Lad hende raade!"

Hun afhændede hemmelig sine faa Smykker, som vare hende saa dyrebare, fordi de vare en Arv efter hendes Moder.

Hun gik mere end tarvelig klædt, og traadte herved i en paafaldende Modsætning til Martha, som saae meget paa det Ydre.

Hun sad indtil langt ud paa Natten og spandt den fineste Traad, og var dog oppe igjen, saasnart Dagen gryede.

Hun lod sig benytte som Bud, og gik lange Veje paa mødig, ja saaret Fod.

Hun tog Arbejde i Viingaardene trindt omkring, selv det laveste og møjsomligste, naar det blot lønnede sig. Hendes stakkels Hænder kom til at vidne derom.

Et saadant virksomt, anstrengende Liv var hendes Væsen imod. Naturen syntes heller ikke at have skabt hende til haardt Arbejde; dertil vare hendes Lemmer og Ledemod for spinkle og fine. Hun følte sig kun tilpas i en stille, ligesom indesluttet Tilværelse, hvori hun frit kunde overgive sig til sine fromme Betragtninger og Drømme. Men hun overvandt endog selve Naturen.

Aldrig tabte hun Modet. Det var jo for hans Skyld! — Denne Tanke gjorde hende Alting let og kjært.

Hun havde i sin Broders Viingaard sin egen Viinstok, med tidlige Druer saa fulde og søde som dem fra Viingaardene i Engeddi; ligesaa havde hun sit eget Figentræ. Men ikke een eneste Drue eller Figen fik hendes Mund at smage. Alt, hvad hun høstede, blev bragt ham til Offer.

Endelig — der var hengaaet over et Aar — erfoer Maria, at Jesus igjen vilde komme til Bethania. Det var maaskee den allersidste Gang. Men

af, endnu manglede der henved et halvt Hundrede Denarier i den fulde Sum, som Salven kostede. Hvor skulde hun tage dem fra?

Dersom hun havde levet i vor forlorne Tid, kunde hun have indløst en smuk Sum ved at afskjære sit dejlige gyldne Haar, saa svært og langt, at det næsten var hende til Besvær. Men det faldt hende naturligviis ikke ind, og uden den fagre Haarfylde vilde hun jo heller ikke have været Maria Magdalena.

Men hun kjendte en Mand, som behandlede sine Folk ilde, og som derfor altid havde ondt ved at faa Arbejdere, naar han allermest trængte til dem. Til ham gik hun hen — det var en suur Gang — og solgte ham forud sin Arbejdskraft i den tilstundende Høst. Saaledes bragte hun største Delen af den manglende Sum tilveje, og nu var intet Offer hende for piinligt eller svært for at faa Summen fuld. Hendes allersidste og dyrebareste Klenodie maatte hengives, hendes Moders Trolovelsesring. Hun kyssede den for sidste Gang, og kastede den uden Betænkning paa Vægtskaalen.

Men nu var hun ogsaa udtømt. Dog, hvad gjorde det? Hun havde naaet sit Maal; hun kunde kjøbe Salven! Med jublende Sjæl, med hellig Glæde bar hun den kostelige Salve hjem.

Sex Dage før Paaske kom Jesus til Bethania, og modtog Indbydelse til Gjæstebud af Farisæeren

Simon, med Tilnavn den Spedalske. Tilvisse, en underlig Sammenstilling! Jesus, den Fattigste blandt de Fattige, den Ydmygste blandt de Ydmyge, buden til Gjæst af den rige, hovmodige Farisæer, Jesus og hans Disciple, de ringe Mennesker! Men Samfundet og Fornøjelsen bleve ogsaa derefter. Det var ikke som en æret Gjæst, at Farisæeren havde indbudet Jesus, men som Tidens nyeste Vidunder, ikke som den, det var værdt at omgaaes, men hvem det dog nok var værdt at see og at høre paa. Han havde jo opvakt Lazarus fra de Døde. Derfor var ogsaa stakkels Lazarus mellem de Indbudne, og hans Søster Martha opvartede. Det forstod Ingen bedre end hun, og Ingen gjorde det med større Iver og Glæde.

Maria var atter lykkelig. Det, at være sammen med Herren, var hende Livets Fylde. Men det Højeste for hende var, at see ham hos sig i det hjemlige Bethania. Der levede han sammen med hende og hendes Sødskende som en Broder, der med Glæde igjen seer Hjemmet og for en kort Tid lader Hvile falde paa sig. Hun havde søgt sammen med Jesus i Jerusalem, hun havde fulgt med ham paa mangen Vandring; men intetsteds havde Herren været det for hende, som han var i Bethania. Og did var han bestandig vendt tilbage, og der havde han, for endnu ikke længe siden, paa underfuld Maade oprejst hendes Broder Lazarus af Graven.

Gjæstebudets Dag var forhaanden; den hovmodige Farisæer havde Intet sparet. Ogsaa Maria skulde have opvartet derved; men hun havde dybere Tanker og Idrætter. Højt bankede hendes Hjerte. Da Maaltidet var begyndt, nærmede hun sig Bordsengen, hvorpaa Jesus laa, med en Vandkumme og et Liinklæde; Bøssen med den kostelige Salve bar hun i Barmen. Men een af Tjenerne rev hende med et ondt Blik Kummen og Klædet ud af Hænderne, og stødte hende tilside. Der stod hun, den arme Kvinde, raadvild, bedrøvet; Taarerne vældede frem af hendes Øjne.

Men kun et Øjeblik stod hun saaledes ubestemt. Hun kastede sig ned og gav sig til at kysse Jesu Fødder. Og see, hendes Taarer fløde saa rundelig, at hun ikke savnede Vandet til Toæt! Det var Angerens og Kjærlighedens Taarer. Thi stor var hendes Skyld, og det stod i dette Øjeblik klart for hende, at hun ved denne Kjærlighedsgjerning — hvilket Jesus ogsaa selv udtalte — ligesom flyede sin bedste Ven tiljorde. Hun savnede ikke Vandet, ikke heller Liinklædet; thi hun aftørrede Jesu Fødder med sit lange Haar. Og derefter salvede hun dem med den kostbare Salve. Hun brød sig ikke om, at de fornemme Gjæster forargedes og saae med spottende Miner til hverandre. Hun var lykkelig i dette Øjeblik; ja, salig følte hun sig. Thi hun havde faaet sin Livsidræt fuldbyrdet.

Dog — her maa vi standse. Vi maa forlade Sagnet, som maaskee kun har sin Hjemmel i et fromt bevæget, skrøbeligt Menneskeskehjerte, og henvende os til Guds eget rene, usvigelige Ord, for at faa Fortsættelsen af Historien, og navnlig for at erfare, hvorledes Jesus optog dette Kjærlighedens Offer af Maria Magdalena.

— Men da Farisæeren, som havde budet ham, saae dette, talede han ved sig selv og sagde: — Dersom denne var en Profet, vidste han jo, Hvo og hvordan en Kvinde denne er, som rører ved ham; thi hun er en Synderinde.

Og Jesus svarede og sagde til ham: — Simon, jeg har Noget at sige Dig. — Men han sagde: — Mester, siig frem! —

Jesus sagde: — En Mand, som udlaante Penge, havde to Skyldnere; den ene var femhundrede Denarier skyldig, men den anden halvtredsindstyve. Men da de ikke havde at betale med, gav han dem begge det efter. Siig, Hvo af dem skal derfor elske ham mest? —

Men Simon svarede og sagde: — Jeg holder for, den, som han eftergav Mest. —

Men han sagde til ham: — Du dømte ret. —

Og han vendte sig til Kvinden, og sagde til Simon: — Seer Du denne Kvinde? — Jeg kom ind i dit Huus, Du har ikke givet mig Vand til mine

Fødder; men denne vædede mine Fødder med Taarer, og tørrede dem af med sit Hovedhaar.

Du gav mig intet Kys; men denne aflod ikke, fra hun kom ind, at kysse mine Fødder.

Du salvede ikke mit Hoved med Olie; men hun salvede mine Fødder med Salve.

Derfor, siger jeg Dig, ere hendes mange Synder hende forladte; thi hun elskede meget; men hvem Lidet forlades, elsker lidet. —

Men han sagde til hende: — Dine Synder ere forladte. —

Da begyndte de, som sade tilbords med ham, at sige ved sig selv: — Hvo er denne, som endog forlader Synder? —

Men han sagde til Kvinden: — Din Tro har frelst Dig. Gak bort med Fred. —

En saadan Løn fik Maria Magdalena for sin brændende Kjærlighed til Herren, den største, som nogensinde er bleven et Menneske tildeel. Og, ligesom hvert Ord, Jesus har talt, enten er gaaet eller vil gaa i Opfyldelse, saaledes ogsaa dette: — Sandelig, siger jeg Eder, — det var Jesu sidste Ord ved denne Lejlighed: — hvorsomhelst dette Evangelium bliver prædiket i den ganske Verden, skal ogsaa det, hun har gjort, blive omtalt til hendes Ihukommelse! —

Og ikke alene denne Kjærlighedens Gjerning, men hendes Kjærlighed og Trofasthed i det Hele. Hun ligesom hang ved sin Herre og Mester, og svigtede ham ikke hverken i Livet eller i Døden.

Hun sad ved hans Fødder; han alene var hende Mere end den hele Verden.

Hun fulgte ham efter, endog paa lange, møjsomlige Veje, ja, endog paa Korsets tunge Vej til Golgatha. Alle havde forladt ham, selv de, der stode ham nærmest og vare ham dyrebarest. Kun Maria og nogle andre stakkels Kvinder bleve ham tro til det Sidste og forlode ham ikke. Paa Golgatha under Korset hørte de hans sidste Ord og modtoge det sidste Blik fra hans bristende Øje.

Hun bivaanede hans Gravlæggelse, og blev siddende overfor Graven. Selv ikke da kunde hun slippe ham.

Aarle den tredie Dags Morgen var hun atter ved Graven, førend det endnu var blevet lyst, og hun fandt Stenen fravæltet; men sin Herres dyrebare Legeme fandt hun ikke. Da blev hun grædende staaende ved den tomme Grav. Men Jesus var hende nær; hun vendte sig om imod ham, men gjenkjendte ham ikke. Dog, kun eet eneste Ord fra Jesu Mund behøvedes der til Gjenkjendelse. — Maria! — sagde han med den vante Kjærlighedsrøst. Da sank hun ned for hans Fødder og tilbad ham som sin Herre og Gud.

Sandelig, Maria Magdalena har givet et Mønster for alle Tider paa en Kjærlighed, tro indtil Døden.

Sandelig, — maa der atter siges: — det er en saadan Dyrkelse, Jesus forlanger af os. Er vor Tro kun svag, skulle vi fornægte os selv i de tusinde Ting, smaa og store, for at bevise Herren vor Kjærlighed. Af disse Tings samlede Sum vil der fremgaa et Offer, som skal være ham dyrebart. Naar vi da bringe ham dette Offer med Kys og under Taarer, vil han ej kunne tvivle om, at vi jo elske ham. Og vi skulle da modtage Maria Magdalenas Løn. Os vil Meget blive forladt, fordi vi elskede meget. Og ligesom Jesus efter sin Opstandelse allerførst viste sig for Maria, saaledes skal han vise sig for os, i al sin Herlighed og Miskundhed, og opreise os til et evigt Livs salige Glæde.

Det var en ganske besynderlig Underholdning, disse Fortællinger frembøde; det var, saa at sige, en bævende Nydelse for de i en tæt Kreds forsamlede Tilhørere. Hun, som laa derinde, kom aldrig et Øjeblik ud af deres Tanker, medens de hang ved Fortællerens Læber. Det var for de Fleste umuligt, at glemme hende endog blot et Øjeblik. Det var fra hende, at Stemningen udgik, der ligesom bar det

Hele, den dybe Grundtone, som bævede gjennem Sjælene, medens de hørte paa Fortællingen.

V.

Efter et Ophold henvendte Alles Blikke sig paa Harder, som den, der forud havde lovet, denne Aften at bidrage Sit til Underholdningen. Der var et mærkeligt Præg af Alvor i den ellers saa muntre og lunefulde Mands Ansigt. Var det Skyggen af det, han vilde fortælle, som faldt tilbage paa hans Ansigt, eller var det blot den betydningsfulde Aften, som gjorde sin Indflydelse over ham gjældende? Det var umuligt at sige. Men det var først efter flere Paamindelser, at han ligesom rev sig ud af sig selv, og gav sig til at fortælle.

Ved Dødens Port. I.

Der laa hun paa Sygelejet, — paa Dødslejet udentvivl, hun, som endnu for faa Uger siden havde været Ballernes Dronning, Selskabets Pryd! Saa ung endnu, og saa smuk! Ja, smuk endogsaa i Døden. Livets Fylde og Friskhed vare forsvundne; men Trækkenes Skjønhed var bleven tilbage. Hun var een af disse fine og ædle, men fuldt udviklede Skjønheder, som kun findes mellem Blondinerne af gothisk-germanisk Stamme, og i Almindelighed kun Nord for

Alperne, det ædle Venezia maaskee alene undtaget. Titian og navnlig Paul Veronese fandt i dem deres Idealer. Der er mere for Aanden end for Sandserne i denne Art Skjønhed. Selv Yppigheden er ædel, og vil Intet vide af plump Vellyst at sige. Trækkene ere regelmæssige, Næsen lige, Panden bred, Munden ikke just lille, men ædel og karakteerfuld, Øjnene store, lidt tilslørede, fulde af Sjæl i deres mørkeblaa Dyb, Brynene smalle, men kraftig tegnede, fiint buede, det lyse, guuldladne Haar af rigeste Fylde. Det er ligesom disse Kvinders Naturgave og Bestemmelse, at vække en sværmerisk Kjærlighed.

Saadan var Signe, ak, var! Hun er det ikke mere. Det Eneste, som har bevaret sin fulde Skjønhed hos hende, er det opløste blonde Haar, hvoraf enkelte rige Lokker falde ned over Bryst og Skuldre.

Det var Nat. Vaagekonen sad i Forværelset; Manden havde selv paataget sig at vaage ved sin Hustrues Leje. Hvor bedrøvet, hvor nedbøjet var han ikke! Og dog havde hun ikke været ham nogen god Hustru. Men han elskede hende; dette Ene var Nok til at dække alle hendes Skrøbeligheder. Verden havde fordærvet hende; Naturen havde ingen Skyld uden den sædvanlige. Som Skjønhed var hun bleven opdragen, som eneste Datter forkjælet i et riigt Huus. Da hun traadte frem paa Livets Arena i sin Skjønheds Pragt, blev hun strax Sejerherre, uden at have vidst af Kamp at sige. Verden ikke alene beundrede,

sank hende tilfode og tilbad hende, men udfoldede alle sine Tillokkelser for at tilegne sig hende ganske. Og det lykkedes fuldstændig; hun blev et fuldkomment Verdensbarn, forfængelig, forlystelsessyg, fortabt i det, som var mindst værdt, og, hvad der var det Værste, fortabt i sig selv og sit Eget. Saa blev hun Ægtefælle, Moder; men hun blev hverken for sin Mand eller sit Barn, hvad hun burde have været. Dog, som sagt, hendes Mand elskede hende; hun laa der paa Sottesengen for ham som Indbegrebet af Alt, hvad der var ædelt, godt og skjønt, — som hans Alt i Verden.

Og hende skulde han nu miste! Hun laa, som det syntes, i de sidste Livstrækninger. Hun var bleg som en Dødning. Nys havde hun havt Farve nok, kun altfor megen; hun havde blusset under den hidsige Sygdoms dæmoniske Magt. Nu var hun bleg, nu havde hun faaet Ro; men, efter Alt at dømme, var det Dødens Ro, der udbredte sig over hendes Væsen. Med en underlig varslende Lyd slog Pendulen i Stueuhret sine Slag i Værelsets dødlignende Stilhed; det var grangivelig, som om den havde faaet det skjæbnesvangre, hojtidelige Hverv, at optælle de Sekunder, som den Syge endnu havde tilbage at leve i.

O, hvor stille laa hun ikke der! Den unge Mand bragte sin Kind nær til hendes Mund; intet Aandedrag var at spore. Han lagde sin Haand paa

hendes Bryst; intet Hjerteslag var at mærke. Han tog hendes Hænder i sine; de vare næsten kolde. Øjnene vare tillukkede, dog ikke fast som hos en Sovende, men slapt og ufuldkommen som hos en Døende. Da kom der en frygtelig Angst over den unge Mand; han saae det Yderste, det Forfærdelige for sig. Han kastede sig ned ved sin Hustrues Leje med sammenknugede Hænder og bad, som han aldrig før havde bedet, i sit Hjertes Angst og Kvide, men i Troen tillige, i den faste Tro paa ham, som gjør alle Ting vel, og som har sagt: — Beder i mit Navn, og min himmelske Fader skal bønhøre Eder. — Han bad saaledes, at den kolde Sved traadte frem paa hans Pande, at hele hans Legeme bævede under Virkningen af Aandens mægtige Bevægelse og Anstrengelse.

Men pludselig foer han ivejret. Den Syge havde rørt sig, ja, som det forekom ham, endog givet Lyd fra sig! Der laa hun som før, med lukkede Øjne; men hendes Læber bevægede sig. Han lagde Øret til, og opfangede under aandeløs Spænding enkelte Ord i kortere og længere Mellemrum:

— O Under! Dødens Magt er brudt! — — — — Ophold mig blot ikke! — — — O, min Moder, min dyrebare Moder! —

Forunderlige Tale! Det var umuligt at fatte Sammenhængen, og dog syntes der at være dyb Mening deri. Hvem talte hun til, Hvem meente hun at

have for sig? Var hun vaagen eller talte hun idrømme, eller fantaserede hun paany? Der var noget saa hjertegribende, saa rørende og rystende i disse usammenhængende Udbrud af den unge Kvinde, at Taarerne med ny Magt vældede den stakkels nedbøjede Mand udaf Øjnene.

Tys! Nu beder hun. Uvilkaarlig foldede Manden sine Hænder.

Beed, o Jesu, o beed for mig!
Beed mig ind i Himmerig!
Der at leve, der at bo
I den evige Fred og Ro!
— — — — — — —
— — — — — — —

De følgende Strofer bleve utydelige, og gik tabt for den Lyttende.

Saaledes bad hun, men fandt dog ikke Fred. Hun stred, hun leed i Aanden; derom vidnede de Ord, som endnu fremdeles i Mellemrum forlode hendes Læber. Men, skjøndt hun talte med stor Anstrengelse, var det dog kun enkelte Sætninger og Ord, som i tydelig Form naaede hendes Mands Øre.

— Nej, forskaan mig! Det er saa svært. — — — O Jesu, hjælp! — Det er skeet, som Du bød. — — — — Ganske nøgen — — — Tør jeg saa gaa? — O, hold mig ikke op! – Jeg længes, o, hvor jeg længes! —

Den unge Mand var kommen i en forunderlig exalteret Stemning; han svævede frem og tilbage

mellem et lyksaligt, ligesom himmelsendt Haab og en gjennemisnende, dødelig Frygt. Der var Noget i dette Fænomen, som var højere og dybere end Alt, hvad det naturlige Liv i Verden kunde frembringe. Men ligesaa højt opløftet, han følte sig ved det ene Ord, ligesaa dybt nedstyrtet fandt han sig ved det andet. — O Under! Dødens Magt er brudt! — Kunde der gives nogen fuldere, herligere Forjættelse om, at hun vilde leve? Men paa den anden Side: — O, hold mig ikke op! — Jeg længes, o, hvor jeg længes! — Kunde der gives nogen bestemtere Antydning af, at hun var i Begreb med at forlade denne Verden?

Men vi ville nu fra Sygeværelset lade os henflytte til et andet Sted, langt, langt borte, ved Verdens Grændse, og see, hvad der paa samme Tid der foregik. Vi befinde os ved Dødens Port. Der er denne Nat stor Trængsel og Stimmel; thi en Fyrste, som eftertragter Navnet: den Store, har netop sendt nogle tusinde Mennesker i Døden, uden at bekymre sig om, enten de gaa til Himmerige eller fare til Helvede.

De arme, arme Mennesker! At dø for det jordiske Fædreland, med et himmelsk Fædreland for Øje, det er godt og skjønt, ja, det er herligt; men at lade sig slagte som Offer for et andet Menneskes Forfængelighed, Ærgjerrighed, og derpaa fare til Helvede,

hvis der ikke er beredt En Plads paa et bedre Sted, det er skjændigt, gyseligt, det er mere end elendigt. Og dog lovpriser Verden i høje Toner saadan en Død, og kalder ogsaa dette at dø Heltedøden.

Hvilket Mylr af blege, blodige Skygger! Nys saa stolte, vilde, hoverende, nu saa ydmyge, spage, forsagte! — De levede for Æren, — siger Verden: — og Æren følger dem hiinsides Graven. — O bundløse Jammerlighed! Hvad er det, som Verden kalder Ære, vel nu for disse arme, nykterne, afklædte Sjæle? Ak nej, der er Intet, som følger dem uden deres Gjerninger, og de kunne ikke bestaa for den evige Dommer!

Ja, hvilken Vrimmel henimod Dødens Port, dog ikke alene af faldne Krigere. Der er Mænd og Kvinder af alle Aldere, ogsaa Børn, nogle saa smaa, at de ikke selv kunne gaa. Nu og da kommer derfor en Gudsengel med Favnen fuld af dem, for strax udenfor Porten at tage brusende Flugt med dem til Paradiset. For de smaa Stakler er Døden mild og blid; ligesom til Moders Barm trykke de sig op til Engelens Hjerte, og ville neppe være komne ud af Blundet, førend de ere, hvor de evig skulle være.

Men disse Mænd og Kvinder, — hvor haard er Døden ikke for Mange af disse! Det er at læse i de fortrukne Miner, i de sky, vilde Blikke, hvori Dødsangsten afspejler sig. De ere ligesom uforvarende faldne i Dødens Snare. De have taget deres Gode

forud, og have derfor intet Godt ivente. Alligevel haste de fremad, drevne af en uimodstaaelig Magt; alligevel trænge de paa, som om det gjaldt om, Hvo der først kunde overskride den skjæbnesvangre Grændselinie mellem Livet og Døden.

For Andre derimod, men det er den mindste Deel, er denne sidste Vandring blid og rolig, ja, glædelig, liig en stille Aftenvandring til det ventende dyrebare Hjem, hvor en kjærlig Fader, elskede Brødre og Søstre, trofaste Venner med Længsel vente dem, og hvor Alt er festlig beredt til at modtage dem. De gaa med oprejste Hoveder; thi de vide, at deres Forløsning stunder til. Deres Aasyn er i Døden blevet forklaret; det, at dø, er dem kun en Vinding. De haste ikke; de føle sig blidelig dragne, men der er Intet, som driver dem. De dvæle ikke heller; det, som de efterlade, om det end er nok saa meget, er dog kun for Lidt at regne imod det, som de gaa imøde. Lyksalige Sjæle! Hvo som det blev forundt at see een af Eder ind i det bristende Øje, han maatte lovprisende bekjende, at Døden kan være skjønnere, herligere end selve Livet!

I den mere spredte Deel af Dødningernes Skare var der en ung Kvinde, høj, lys, fyldig, som med udslaget Haar hændervridende vaklede frem, idet hun idelig saae sig tilbage. Men standse kunde hun ikke; hun var allerede nærved Porten, den Port, gjennem hvilken Ingen vender tilbage. Dog see, nu standser

hun pludselig! Der gaaer en Bæven gjennem hendes ædle Skikkelse, der bryder et Smiil, et glædestraalende, ligesom forklaret Smiil frem i hendes Træk. Hun standser og seer sig om, men synes dog endnu at tvivle; hun forsøger at gjøre et Skridt tilbage, og det lykkes. Da fremskynder hun sine Trin for med flyvende Iil at vende tilbage didhen, hvorfra hun var kommen. Men den Gudsengel, som havde Vagt ved Porten, traadte ivejen for hende og spurgte:

— Hvorhen, Kvinde? Du vender om? —

— Ja! — O Under! Dødens Magt er brudt i mig! — svarede den unge Kvinde dybt aandende: — Jeg føler mig mægtig dragen tilbage og gjengiven Livet. O, min Mand, mit Barn, hvor jeg elsker Eder! — Jeg skal see Eder igjen! —

— Priset være Du, barmhjertige Fader i Himlen! — udbrød Engelen med højt opløftede Hænder, og henvendte derpaa igjen Ordet til Kvinden: — O, hvor stor en Naade har da ikke den Almægtige viist Dig! — Men viid, at, dersom Du vender tilbage fra Dødens Port, som Du gik dertil, uforandret den Samme, da er Du ej denne Guds Naade værd, og vil aldrig komme til at see hans Rige. —

Den unge Kvinde gjorde Mine til hastig at ville fjerne sig. — Stands og hør mig! — bød Engelen: — Vil Du virkelig vende tilbage, som Du kom hid, det samme egenkjærlige og egenvillige, forfængelige, verdenskjære Menneske? — O, da vee Dig! —

— Hvad forlanger Du af mig? — spurgte Kvinden sky og bævende.

— Frygt ikke, Kvinde! — svarede Engelen kjærlig: — Nej, lad mig kalde Dig Søster! Thi jeg har en inderlig Medlidenhed med Dig. — Min Søster, jeg tør Intet befale Dig. Jeg tør kun bede Dig betænke, om Du Intet har at aflægge her ved Dødens Port, inden Du vender tilbage. —

— O, — svarede den unge Kvinde: — jeg er villig til at hengive, hvad det skal være. Ophold mig blot ikke! Siig, hvad fordrer Du? —

— Er det virkelig dit Alvor med at hengive, saa maa Du fornægte Dig selv, og allerførst her ved Dødens Port aflægge din blinde Egenkjærlighed og Egenvillie. —

— O, hvad forlanger Du dog af mig? Fornægte mig selv, — ikke elske mig selv mere, ingen Villie længer at have — hvilken frygtelig Tale! — Det er altsaa mig selv, mit Væsen, Du forlanger, jeg skal aflægge og lade tilbage! Hvorledes kan Nogen opgive, aflægge sig selv? —

— Du kan, hvis Du vil. —

— Jeg kan ikke. — svarede Kvinden, kæmpende med sig selv, kvalt og afbrudt: — Det er jo selve Døden! —

— Der kan ogsaa være Liv i Døden. — gjenmælede Engelen: — Kjender Du ham, der engang opstod fra de Døde? —

— Ham, ham — — o ja, naturligviis kjender jeg ham! — svarede Kvinden forvirret, bævende. —

— Kjendte Du ham isandhed, vilde hans velsignede Navn allerede være kommet over dine Læber. — Kan Du bede? —

— Du mener, om jeg kan nogen Bøn? — svarede Kvinden med Blusel, modfalden rystende paa Hovedet: — Jeg er bange for, at jeg netop nu ingen kan erindre. —

— Ihukom din Barndom! Hvem lærte Dig først at bede? —

— O min Moder, min dyrebare Moder, hvorledes kunde jeg dog saaledes glemme! — udbrød Kvinden, smertelig bevæget: — Ak, nu erindrer jeg en Bøn, en ganske lille een, rigtignok kun en Barnebøn. —

— Desto bedre, hvis det er en Barnebøn! — Lad høre! —

Kvinden foldede sine Hænder, og fremsagde det lille Psalmevers:

Beed, o Jesu, o beed for mig!
Beed mig ind i Himmerig!
Der at leve, der at bo
I den evige Fred og Ro!
Lad mig altid elske Dig!
Thi Du beder godt for mig.
Gud, Du vær min Ven,
Og hør min Bøn,
For Jesu Skyld! Amen.

— Forstaaer Du nu? Det er ved Jesu Kraft, Du skal føle Dig istand til at aflægge dit gamle naturlige Væsen. Er Du villig dertil? —

— Ja, jeg vil! — Nej, forskaan mig, — det er saa svært! —

— Betænk, arme Kvinde, at saadan, som Du var, befandt Du Dig paa Vejen til Helvedes Pine, da Gud i sin Naade for Jesu Skyld standsede Dig paa Dødens Sti. —

Den unge Kvinde skjælvede og krøb sammen.

— Ja, Du har Ret, det maa skee. — svarede hun med dirrende Røst: — Men jeg er Kvinde. Vend Dig bort, medens jeg afføer mig — mig selv! —

— Taabelige Væsen! Er det det gamle eller det nye Menneske i Dig, som blues? Forstaaer Du ikke, at det netop er for Guds og alle hans Engles Aasyn, at Du skal afføre Dig det Syndens Menneske? —

— O Jesu, hjælp! — — Det er skeet, som Du bød. — Der ligger det gamle elendige Væsen! — Ja, elendigt, det seer jeg først nu! —

— Her indenfor Dødens Port ligger det vel forvaret. — —

Forlanger Du Mere af mig? — spurgte Kvinden urolig.

— Har Du ogsaa aflagt Alt, hvad der hørte dit naturlige Væsen til, opklækket og opelsket af Verden, hvis Barn og Yndling Du var? —

— Det troer jeg. — svarede Kvinden.

— Nuvel, saa vil det ikke falde Dig svært, hvad jeg mere forlanger af Dig. — Ogsaa din verdslige Lyst og Begjær, din store Kjærlighed til Verden maa Du aflægge. —

— Jeg har adlydt Dig. — svarede Kvinden dybt sukkende.

— Ogsaa din Forfængelighed, din Stolthed, din Selvtillid. Bedrag ikke Dig selv! Mig kan Du ikke bedrage. —

— Vil Du da afklæde mig ganske nøgen? — klynkede Kvinden.

— Ved Dødens Port maa Alle finde sig i at staa nøgne for Gud. —

— Men i Verden gjælder det for en Skam, at staa nøgen. Vil Du da have, at jeg nøgen skal vende tilbage til Verden? —

— Frygt ikke, min Søster! Jesus, for hvis Skyld Du lod alt det Gamle falde, vil selv dække din Nøgenhed. —

— Nuvel, saa kaster jeg da min Forfængelighed, min Stolthed, min Selvtillid af til det Øvrige. — Er der Mere? —

— Endnu kun Eet, — al din egen Retfærdighed. —

— Lad fare da, al min egen Retfærdighed! — svarede den unge Kvinde dybt sukkende: — Der faldt den! Nu staaer jeg da ganske nøgen for Dig. —

— Held Dig, at den faldt! Jeg sætter min Fod derpaa. —

— Tør jeg nu gaa? O, hold mig ikke op! — Jeg længes, o, hvor jeg længes! —

Engelen tog et Kors og lagde paa hendes Skulder. Derpaa sagde han:

— Nu maa Du gaa, min Søster. Velsignet være din Henfart! — Spørger Nogen Dig, hvor Du hentede dit Kors, kan Du sige: — ved Dødens Port, hvor jeg lod det Syndens Menneske blive tilbage. —

Som en henilende Skygge var den unge Kvinde flux forsvunden.

Den unge Mand sad endnu ved sin Hustrues Dødsleje. Der var kommet en forunderlig Fred i hans Sjæl. Var det Bønnen, den stærke Bøn i Jesu Tro, eller var det de underlige, tildeels saa opløftende Ord fra hans hendøende Hustrues Læber, eller var det maaskee begge Dele i Forening, ifølge en vis uforklarlig, skjult Forbindelse? Han sad stille, taalmodig, med det trofaste Blik næsten ufravendt vogtende paa den dyrebare Lidende. Nu laa hun ganske rolig hen, og ingen Lyd forlod hendes Læber. Var det Døden? Han holdt hendes Haand imellem sine. Den var kold, af saa kold! — Men skuffede han sig, eller var det virkelig saa? Det forekom ham, som om en svag Rødme var stegen hende i Kinderne? Han troede ogsaa at kunne spore et svagt, men regel-

mæssigt Aandedræt. Og Haanden, som han holdt, — var det hans egen Varme, han fornam, eller var den i sig selv virkelig mindre kold? — Nej, han skuffede sig ikke; der var uden al Tvivl foregaaet en mærkelig Forandring med hans Hustru. Hendes Ojne havde lukket sig fastere som til en blid, naturlig Slummer; hendes nylig saa strengt tillukkede Mund havde aabnet sig blidelig, og lod skimte de hvide Tænder; hendes Barm hævede sig og sank, svagt, men frit og regelmæsig. Ja, der var ingen Tvivl om, hun slumrede den Mødiges velgjørende Slummer. Pulsslaget blev kraftigere, jævnere, Aandedrættet dybere, lydeligere; en let Fugtighed paa Pande og Hænder viste, at en mild Uddunstning igjen havde gjort sig gjældende. En Krisis havde fundet Sted og faaet et heldigt Udfald. Naturen syntes at have hjulpet sig selv. — Dog, var det Naturen? — Nej, det var Gud, den kjære, faderlige Gud, som havde hjulpet! Atter foldede den unge Mand sine Hænder til inderlig, brændende Bøn. Men det blev en Bøn uden Ende, uden Amen, men dog ligefuldt en Gud velbehagelig Bøn. Thi hans Hoved sank under Bønnen ned paa hans Bryst, og træt, overvunden, slumrede han blidelig ind.

I Dagbrækningen vaagnede han, og foer forskrækket ivejret. Men der var ingen Ulykke skeet; tværtimod var Alting saare godt og trøsteligt. Hans Hustru slumrede endnu dybt og sødt, med fuldt og

frit Aandedrag, med en mild Sved brydende frem af alle Porer.

— Frelst, frelst! jublede det i hans Hjerte, og han opløftede tilbedende sine Hænder.

Ja, hun var frelst, paa Gravens Rand, ligesom ved et Guds Under. Fra Dag til Dag kom hun sig hastig. Da Sygdommens fule Onde først var overvundet, reagerede kraftig den friske Ungdom i hendes Væsen. Hvor lykkelig, hvor taknemlig følte sig ikke hendes Ægtefælle!

Men hun syntes ham saa forandret. I den første Tid skrev han det paa Afkræftelsens Regning; men det kunde ikke længe holde stik. Kræfterne kom hastig tilbage; men hun var virkelig ikke den Samme længer. Det fremgik af hele hendes Væsen, hele hendes Maade at være paa. Hun var bleven saa blid, saa taalmodig, og spurgte om intet Andet i Verden end sin Mand og sit Barn. Men endnu tydeligere fremgik det af enkelte mærkelige Træk og Smaabegivenheder. Og da han først var bleven opmærksom, gav han Agt med Kjærlighedens skarpe Blik. —

En Dag bragte han hende, t. Ex., den nyeste Modetidende som eet af de bedste Midler til en let Adspredelse. Tidligere var der Intet, som hun havde grebet efter med en saadan Begjærlighed som Mode-bladet. Og det var intet Under; thi den inde-

sluttede i kort Begreb hele hendes Tilværelse: de nye Moder, altslags Verdensnyt, Skildringer af Festligheder, private og offenlige, af nye Forlystelsesanstalter, Beretninger fra de i Velten værende Badesteder, Theater- og Boganmeldelser o. s. v. Men denne Gang tog hun ganske koldsindig imod Bladet, og lagde det snart fra sig igjen, som om hun deri forgjæves havde søgt Næring for sin Aand.

En anden Dag, da Stuepigen gik over Gulvet i Sygeværelset, var hun saa uheldig, af Bakken, som hun bar, at tabe sin Frues Livkopper. Tidligere vilde et saadant Uheld have foranlediget en Scene af temmelig heftig Art. Men istedetfor at skjænde paa den bævende Pige, gav hun sig denne Gang til at trøste hende. Den stakkels Tjenestepige saae paa hende, og glemte at græde.

En følgende Dag fik hun Besøg af sin bedste Veninde, en Modedame af allerførste Skuffe. Nu kunde Signe retvel udholde en livlig Konversation, og her leveredes Stof i Mængde. Men til sin store Forbauselse bemærkede hendes Mand, som tilfældigviis var nærværende, at det, som tidligere havde interesseret hende i høieste Grad, nu kun vakte en lunken Deeltagelse hos hende, som endog for største Delen maatte skrives paa Høflighedens Regning. Hun hørte kun adspredt efter, og havde kun Lidet eller Intet at spørge om. Det var derfor en meget træffende Ytring, hendes elegante Veninde tilsidst lod

falde: — Nej, min søde Signe, Du er ret fra Grunden af kjedelig. Jeg sidder her og fortæller Dig alt det Bedste, som jeg veed; men Du synes kun lidt at bryde Dig om, enten Verden staaer eller falder. — Det er dog grueligt, som den Sygdom har forknyttet Dig. —

Ja, hun var virkelig ganske forandret. Alle bemærkede det; kun hun selv vidste det ikke. Men en Dag fik hun det at vide.

Hendes lille Pige legede paa Gulvet udenfor hendes Seng, og hun var alene med hende.

— Kom hen til mig, Sofie! —

Sofie kom og trykkede sig kjælent op til Moderens Bryst. Denne kjærtegnede hende ømt, og strøg de viltre Lokker tilbage fra hendes Ansigt.

— Du kunde engang dit Fadervor, lille Sofie. Beder Du det ogsaa kjønt endnu, om Aftenen, inden Du lukker dine Øjne? —

— Ja, lille Moder. Men jeg har af Stine nu ogsaa lært en anden lille Bøn, og den vil jeg saa gjerne bede. —

— Saa lad mig høre, mit Barn! —

Lille Sofie stillede sig hen foran Sengen, foldede sine smaa Hænder og bad:

Beed, o Jesu, o beed for mig!
Beed mig ind i Himmerig!
— — — — — — —
— — — — — — —

Da kom der en sælsom Bevægelse over den unge Kone. Taarerne vældede frem af hendes Øjne. Hun rev Barnet til sig og kyssede det heftig.

— Hvad fejler Dig, lille Moder? — spurgte Barnet.

— Jeg har det godt, ja, Gud være lovet! Men nu vil jeg gjerne være alene. Kan Du ringe paa Stine, at hun kan komme og hente Dig? —

O, det stod nu saa klart for hende, altsammen! — Hvad? — Den forunderlige Drøm, hun havde havt under sin Sygdom. Ja, Træk for Træk!

Hun ansaae det kun for en Drøm. Men der gaves ikke fuldere Virkelighed end det, hun havde oplevet ved Dødens Port.

Hun laa længe ganske stille og tænkte efter. Lidt efter Lidt gik det op for hende, hvad Gud fordrede af hende, den kjære Gud, som havde revet hende tilbage fra Gravens Rand, og givet hende endnu et Spand af Tid til alvorlig Besindelse. Hun blev sig selv bevidst i det nye Væsen, som alene er en Frugt af Jesu Tro, og fattede med nidkjær Sjæl hellige Forsætter.

En blid Sommeraften sade de unge Ægtefolk ene og hyggelig hos hinanden i fortrolig Samtale. Der var opstaaet en længere Pause. Det var Signe, som brød Tausheden. Hun lagde begge sine Hænder

indeni sin Mands — hvor vare de blevne fine og gjennemsigtige! — og sagde:

— Veed Du, hvad det betyder, August, at jeg saaledes lægger begge mine Hænder indeni dine? —

— Det betyder vel, — svarede August lykkelig smilende: — at Du har mig ret inderlig kjær, og ganske, med Liv og Sjæl, tilhører mig. —

— Det betyder Mere, min Ven. Hør mig! — Lad mig i denne Time bekjende al min Daarlighed for Dig, min elskede Mand! Jeg veed nu retvel, at jeg hidtil kun har været en daarlig Hustru for Dig, og kun en daarlig Moder for vort Barn. Nej, afbryd mig ikke! — Jeg levede hidtil kun for mig selv, fortabt i Verden, dens Lyst og Forfængelighed. Jeg søgte kun mit Eget, — o, lad mig tilstaa, saa svært og bittert det end falder mig! — endogsaa i min Kjærlighed til Dig, som dog var saa oprigtig og inderlig. Jeg kjendte kun een Villie, og det var min egen, efter hvilken jeg meente, at Alt skulde bøje og føje sig. Hvorledes kunde jeg dog saaledes komme bort fra Livets Sandhed? O, nu veed jeg det, Gud være lovet! Det skete, da jeg glemte min dyrebare Herre og Frelser. — Men nu herefter, vær hellig forvisset derom, skal det blive anderledes. Gud har rørt mit Hjerte med sin Kjærligheds Finger, og det brænder i mig. Herefter vil jeg kun leve Troens Liv, for Dig og vort Barn, for mit Huus, for Jesu Brødre og Søstre i Verden. — Forstaaer Du nu,

hvad det betyder, at jeg har lagt begge mine Hænder indeni dine? — —

August kyssede med fugtige Øjne hendes Hænder, og drog hende taus til sit Bryst.

Men hun viklede sig blidt ud af hans Favn og sagde bønlig:

— O, siig min Ven: — Saa være det i Jesu Navn! Jeg modtager dit Løfte! —

— Ja, ja, min Hustru, — i Jesu velsignede Navn! —

Et nyt Liv begyndte nu for disse i Tro, Kjærlighed og Haab forbundne Mennesker. Det blev et lykkeligt Huus, en lykkelig Familie. Men Korset, som Engelen havde lagt paa den unge Kvinde, forlod hende aldrig; det var tydeligt at see. Det havde for bestandig bøjet hendes skjønne Nakke. Men hun ophørte aldrig at velsigne det.

Og hver Aften indtil sin Død bad hun som et lille Barn den samme Bøn:

Beed, o Jesu, o beed for mig!
Beed mig ind i Himmerig!
Der at leve, der at bo
I den evige Fred og Ro.
Lad mig altid elske Dig,
Thi Du beder godt for mig!
Gud, Du vær min Ven,
Og hør min Bøn,
For Jesu Skyld! Amen.

Det var blevet et frygteligt Vejr. Stormen ligesom knugede og rystede den gamle Bygning; dog kun i Stød; undertiden blev det forholdsviis næsten stille. Huusherren blev kaldt ud; Stormen havde paa flere Steder brudt Hul paa Tagene. Der kom Uro i Huset; en uhyggelig Tummel og Støj lød op fra Gaarden. Det var Gaardens Folk, som vare blevne satte i Virksomhed for, saavidt muligt, at sikkre Bygningerne. Der skulde holdes Vagt hele Natten, saafremt Uvejret ikke stillede af.

Det havde været Bestemmelsen, at Selskabet skulde forblive samlet indtil Midnat, for strax ved Klokkeslaget at kunne udvexle Ønsker om et glædeligt Nytaar. Men det var blevet altfor uhyggeligt; Huusherren havde ligesom taget Freden med sig udaf Forsamlingen. Da han atter kom ind, var Man bleven enig om at skilles.

— Jeg tør ikke være oppe; men jeg tør virkelig heller ikke gaa tilsengs. -- yttrede Kancelliraad Storm forsagt, da han og hans Fælle vare ene paa deres Værelse.

Harder svarede ikke. Han havde rullet Gardinet op og stod ved Vinduet for at iagttage Vejret. Det var Vesterhavet, som bryggede; Byge fulgte paa Byge, den ene vildere end den anden. Det var dog alligevel temmelig lyst. Sorte Skyer af uhyrlige Skikkelser joge hinanden henover Himlen; men imellem

Skyerne glimtede Stjernerne frem. Det var en stor-artet vild, hjertegribende Scene; men den var ikke for svage Naturer.

Da Harder havde seet sig mæt eller drømt længe nok, lavede han sig ganske rolig til at søge Lejet, og Kancelliraaden fulgte hans Exempel. Men paa Søvn var der for ham ikke til at tænke. Kancelliraaden var en from Mand, og havde med al Andagt og Inderlighed bedet sin Aftenbøn. Men Vejret syntes endnu stedse at blive værre og værre. Endelig antydede Taarnuhret Midnat ved sine tolv dybe Slag. Med Lyn og Torden holdt det nye Aar sit Indtog.

— Min Gud, min Gud, hvad har dog det at betyde? — sukkede Kancelliraaden.

Men han fik intet Svar. Eventyreren Harder var for hærdet til at faa Hjertebanken og forspilde sin Søvn over et Tordenvejr, selv om det indtraf ved Midvinterstid. Den stakkels Kancelliraad maatte følgelig slaa sig tiltaals. Han foldede paany sine Hænder og laa ganske stille. Og see, selve Uvejret lullede ham ind i den tryggeste Slummer, hvoraf han først vaagnede, da den nye Dag med et glædeligt Nytaar skinnede ham ind i Ojnene.

VI.

Det Første, som Husets Gjæster tænkte paa om Morgenen, naar de kom ned fra deres Værelser, var at forhøre sig om, hvorledes Ingeborg havde havt det Natten over. Det Samme gjorde naturligviis Kancelliraaden ogsaa denne Morgen. Og her seer Man tydelig, til hvilken Grad vi stakkels Mennesker af Naturen ere hildede i vort Eget. Efter den gode, styrkende Søvn, Kancelliraaden havde nydt ovenpaa saa store Ængstelser, og ved det forholdsviis gode Vejr, det nu var blevet, forekom det ham ufejlbarligt, at han maatte komme til at høre godt Nyt fra den Syge. Men desværre, heri blev han bitterlig skuffet. Stakkels Ingeborg havde havt en urolig Nat, fuld af Fantasier. Feberen var paa det Højeste.

Det var en nedslaaende Efterretning for den gode, følsomme Mand; og det var ham, som havde forpligtet sig til, denne Dags Aften at give en Fortælling tilbedste. Hvorledes vilde den vel falde ud, under saa sørgelige Auspicier? Men — det var jo netop disse, der havde gjort ham og de Øvrige det til Pligt at fortælle. Altsaa, kunde Man ikke have et frimodigt Sind, maatte Man i alt Fald stramme sig op, saa godt, Man kunde. — Det gjorde da den gode Kancelliraad. Da Aftentimen kom, fortalte han følgende, efter hans Forord, aldeles troværdige Historie.

Hermion.

Den ærværdige gamle Konge af Edessa, Hermion ved Navn, holdt meget af at fortælle følgende Historie:

— Det var Paaskedags Aften. Træt af Dagens forskjellige Festligheder havde jeg tidlig søgt mit eensomme Leje. Jeg bad min sædvanlige Aftenbøn. Men, førend jeg havde bragt den tilende, faldt jeg isøvn.

Dog Bønnens Genius lod mig ingen Ro. Min Sjæl arbejdede idrømme for at fuldføre Bønnen; det var en pinefuld, unyttig Anstrengelse. Men pludselig blev jeg vakt ved Trykket af en Haand, som blev lagt paa min Skulder. Jeg slog Øjnene ivejret; en Engel stod for mit Leje. Neppe udholdt jeg Glandsen af hans underfuldt skjønne Ansigt og af hans skinnende hvide Klædebon. Uvilkaarlig foldede jeg mine Hænder og fremstammede Slutningen af min afbrudte Aftenbøn.

— Er det at bede? — spurgte Engelen med alvorlig Røst, som gav en forunderlig Gjenlyd i mit Indre: — Kalder Du det at bede, Du, som har saa meget at bede om og saa mange at bede for? — Stat op og følg mig! —

Jeg stod bævende op og fulgte Engelen igjennem de paa denne Tid af Døgnet næsten øde Gader, indtil vi naaede Stadmuren. Her bestege vi eet af de høje Vagttaarne imod Østen.

Vi stode paa Taarnets Tinde. — Hvad seer og hører Du? — spurgte Engelen mig.

— Jeg seer kun enkelte Lys nede i Staden; jeg hører kun, af- og tiltagende, en sagte, dump Larm nede fra Gaderne. —

Engelen aandede paa mig; det var mig, som om en Ildslue gik igjennem mine Aarer.

— Hvad hører Du nu? — spurgte han.

Jeg lyttede. Det var vistnok Øret, jeg lagde til; dog var det mig, som om jeg havde faaet en ny Sands, en indre.

— Jeg hører en underlig Summen og Svirren, som af Torbister og Biller; — svarede jeg: — den hele Stad synes at være fuld af denne summende Lyd. —

— Jeg skal sige Dig, hvad det er. — gjenmælede Engelen: — Agt vel paa mine Ord! — Det er den store kjødelige Hobs egenvillige, forfængelige Ønsker, Attraaer, Begjæringer. De ere uden Tal og uden Ende. Mange af disse Begjæringer gaa under Navn af Bønner; de bilde sig ind, at de bede, disse Orme i Støvet. Men der er intet Øre i det Høje, som hører disse Suk, disse Raab. De give kun Lyd imellem Murene, og henvejres i Luften. — Men siig, hvad seer Du? —

— Jeg seer Rummet under mig opfyldt med talløse vingede Væsner; de flagre ligesom med Sommerfuglevinger og sværme hen over den hele Stad. De have ogsaa en Røst, disse blege, skrøbelige Væsner;

den har Lyd i mit Øre som en sagte Kallen eller Klynken. —

— Løft dit Hoved og see iveiret! — bød Engelen mig: — Hvad seer Du videre? —

— Jeg seer andre Væsner, ikke nær saa mange, men større og stærkere, der ligesom paa Fuglevinger gjennemskjære Luften. Af og til stige de, som om de vilde blive borte, men dale atter. De have ogsaa en fuldere Røst; den lyder som Tale og Sang. Men jeg forstaaer ikke, hvad de tale og synge. —

— Det er der Ingen, som gjør. — svarede Engelen: — Alle disse vingede Væsner, nede og oppe, ere Bønner af forskjellig Kraft, som stige op fra den store Stad. Jeg kalder dem Bønner; thi der er et Hjerte i dem alle, som føler Trang til at opløfte sig over det Jordiske. — Men den rette Kraft fattes dem, og derfor naaer ingen af dem alle Guds Trone. De mangle den Hellig Aands Kraft og Velsignelse. —

— Jeg forstaaer Dig ikke. — vovede jeg at sige.

— Vil Du bede ret og finde Naade for Gud, maa den Hellig Aand bede med Dig. —

— Men Du siger, at ingen af alle disse Bønner naaer Guds Trone. Det er jo forfærdeligt! — Saa mange tusinde Bønner opstige fra min Fædrestad, og alle, alle ere de spildte! —

— Ikke alle. — svarede Engelen og lagde sin Haand paa min Skulder: — Nogle gaa Gud lige

til Hjertet og opnaa lyksalig Bønhørelse. Men det er neppe ti af hundrede. — Vend Dig imod Vesten og see lige ud over Staden. See ret til! Er Du istand til med Øjet at følge alle de Bønner, som opstige fra den i Aftenandagt hvilende Stad? —

— Nej, nu seer jeg! Hist og her stiger een højere, end mit Øje kan naa, op over Skyerne, ligesom paa Ørnevinger. Der er ingen Flagren, ingen Svæven, men kun stigende Flugt. Opad, kun opad! De forlade Jorden, og synes i samme Nu at være i Himlen. —

— Det ere de ogsaa. — svarede Engelen: — i Gud Faders Skjød. —

Hvad jeg følte i dette Øjeblik, havde jeg ingensinde følt. Det var, som om et Segl brast for mit Hjerte. Heftig bevæget vendte jeg mig om imod Engelen, og udbrød:

— O, milde, livsalige Guds Sendebud, lær mig at bede! —

— Jeg er netop kommen for at lære Dig det. — svarede Engelen: — Du veed da, at Du er et Guds Barn? —

— O javist! Det er jeg bleven ved Jesu, Guds Søn, Vorherre. —

— Det er det Første; det maa Du fastholde. Uden det kan Du ikke faa den Hellig Aand til at bede med Dig. Ingen kan bede til Gud uden Barnets Hu, som sætter al sin Lid til sin Fader. —

— Jeg veed det. —

— Og, eftersom Du ved Jesu Fortjeneste er bleven Guds Barn, maa Du nødvendigviis bede i Jesu Navn. —

— Ja, det forstaaer sig. —

— Endelig er det kun under Korset, at Man ret kan lære at bede. Vil Du villig taale, at jeg lægger Dig Korset paa? —

— Det er sandt, hidtil vidste jeg neppe, hvad Kors var. Tvivl ikke derom! Jeg er rede til at tage imod det! —

— Nuvel, saa gak hjem! — sagde Engelen: — Korset ligger Dig beredt, og Korset selv vil efterhaanden lære Dig alt det Øvrige. —

— Hvorledes, Du vil forlade mig? — udbrød jeg smertelig bevæget: — Jeg skal gaa alene? —

— Ja, ligesom Jesus. Han gik ogsaa Korsets Vej ganske alene. Men dog, vi skulle mødes igjen, i den rette, af Gud bestemte Time. —

Jeg vilde kaste mig ned for Engelen og kysse Fligen af hans Klædebon. Men i samme Nu var han forsvunden.

Hjemme fandt jeg Paladset i fuldt Oprør. Der var kommet Ilbudsefterretninger om en mægtig Opstand, som var udbrudt paa Rigets fjerneste Grændse. Kongen, min Fader, var allerede samlet med sit høje Raad. Jeg ilede til ham for at staa ved hans Side.

Fra ham skulde det vise Raad komme; men det vilde blive mig, som kom til at føre Sværdet.

Lad mig ile hastig hen over de følgende sørgelige, blodige Maaneder, saa fulde af Nød og Græmmelse, af Kamp og Nederlag! Thi jeg maatte ligge under i denne ulige Strid. Med den ringe Magt, som var bleven os tro, kunde jeg blot trække Tiden ud, i det svage Haab, at eet eller andet gunstigt Tilfælde maaskee kunde bevirke en heldig Vending i Tingene. Jeg maatte uophørlig kæmpe, men aldrig lade det komme til nogen afgjørende Kamp.

I denne Tid, under Kampens Tummel, under møisomlige Marscher, under farefulde Nattevagter, var der ikke nogen synderlig Lejlighed til at bede. Men snart, tør jeg sige, kun altfor snart, kom der en Tid, da Lejligheden var saa meget gunstigere.

Mit sidste Haab stod til Fæstningen Medon; min Plan var, at kaste mig ind i den med min mere end halv oprevne Hær. Ved snilde Frem- og Tilbagemarscher havde jeg Lidt efter Lidt nærmet mig samme. Da fik jeg Budskab om, at Silas, min Faders Diebroder og Ven, havde overgivet Fæstningen. Altsaa ogsaa han var bleven en Forræder! Det hed sig, at han havde ladet sig kjøbe i dyre Domme.

Hermed var Alting ude. Strax efter erfarede jeg, at min Fader og den kongelige Familie var for-

dreven og landflygtig. Hele Riget var i Oprørernes Hænder.

Kun Eet var endnu tilbage: at kæmpe den sidste fortvivlede Kamp. Det gjorde jeg. Men jeg fandt ikke Døden, som jeg næsten modvillig søgte; jeg blev en elendig Fange.

Der sad jeg i det dybe, halv underjordiske Fængsel, med kun en Dæmring af Lys fraoven. O, denne skrækkelige Eensomhed, disse mange mørke, gyselige Tanker. Alt, alt var tabt hernedentil; jeg maatte, enten jeg vilde eller ikke, see opad: Der alene, der var endnu Noget at vinde. Nu, da alt Haab om Hjælp og Held i Verden var udtømt, nu følte jeg, som ingensinde tilforn, at Gud var min rette Tilflugt, at jeg kun havde eet Eneste tilovers, det, at bede.

Isandhed, Korset hvilede tungt paa mig; jeg var kommen i Korsets haarde Skole.

Denne Eensomhed var mig især en forfærdelig Ting, fornemlig i de lange, lange Nætter. Om Dagen kunde jeg nu og da slumre, om Natten næsten aldrig; ofte kom der en frygtelig Angst over mig. Da lærte jeg at raabe af mit fulde Hjerte fra Elendighedens Dyb; da lærte jeg at bede i Jesu Navn, saa at Sveden stod mig paa Panden.

En Nat troede jeg at høre en Lyd som af sagte Klage. Skulde jeg maaskee have en Lidelsesfælle? Denne Tanke oplivede mig. Jeg tog en Steen og kradsede paa Muren. Jeg lyttede aandeløs. Hvor kom mit

Hjerte ikke til at banke, da jeg tydelig hørte en tilsvarende Lyd! Der var En, som kradsede igjen hiinsides Muren! Jeg var altsaa dog ikke ganske ene og forladt, — hvilken trøstende, beroligende Forestilling! Det var den første Nat, jeg fik en rolig, styrkende Søvn.

Strax næste Morgen gav jeg mig ved det svage Lys til at undersøge Muren. At gjennembryde den, indsaae jeg vel, var umuligt; men en Revne lod sig dog maaskee tilvejebringe mellem de svære Steenblokke, som kun daarlig sluttede sammen og vare forbundne ved en Blanding af Smaaslifer og Leer. Jeg gav mig til at arbejde; efter mange frugtesløse Forsøg troede jeg endelig at have fundet et gunstigt Sted. Ja, hvad Mere var, snart blev jeg overbeviist om, at Man havde forstaaet mig, og arbejdede mig imøde fra den modsatte Side. Hvad dog Arbejdet og navnlig Arbejdet i Haabet er for en velsignet Ting! Flere Dage henrandt forunderlig hastig, uden at jeg havde faaet mindste Tid til at ruge over min Sorg. At bede forsømte jeg dog ikke.

Paa den syvende Dag blev Arbejdet kronet med Held. Jeg hørte nu Lyden af en menneskelig Stemme tæt ved mit Øre. I aandeløs Stilhed lagde jeg Øret til, og jeg hørte tydelig det Glædesudraab: — Jeg seer Lys, Gud være lovet, jeg seer Lys! —

Nu lagde jeg Øjet til Sprækken. Men jeg kunde Intet see; det maatte være et ganske mørkt Rum

derinde. Men da jeg talte gjennem Sprækken, fik jeg strax Svar. O, hvilken Fryd, igjen at kunne tale et Menneske tilhjerte og faa Svar paa Tiltale!

— Hvem er Du, — spurgte Stemmen: — som Gud har givet mig til Lidelsesfælle? —

— Jeg er Hermion, Kongens Søn, Guds Tjener. Men Hvem er Du, min Ven og Broder? —

— Jeg frygter for, at Du ikke vil ansee mig for din Ven. — svarede den Fremmede efter nogen Tøven: — Jeg er Silas fra Medon, sørgelig Ihukommelse. —

Vreden blussede op i mig.

— Forræderen Silas! — udbrød jeg: — Først da blev vor Ulykke fuldkommen, da Du forraadte os. —

— Jeg er ingen Forræder. — svarede den Fremmede sagtmodig: — Hvorledes skulde jeg vel have kunnet forraade min egen kongelige Broder? Men iøvrigt fortjener jeg al den Vrede, alle de Bebrejdelser, Du maatte kunne fremføre imod mig. Jeg var en Daare, og troede i min Daarskab at gjøre det saa meget godt. Vil Du høre mig? —

— Tal! — svarede jeg kort.

— Nuvel, da jeg tilsidst indsaae, at jeg ikke vilde kunne holde Fæstningen længer, udhungret, som den var, og at den maatte falde for det første kraftige Angreb, indledede jeg Underhandlinger med Nabokongen, som jeg havde Grund til at tro venligsindet

mod din Familie, om at overtage Fæstningen og bevare den for Dig. Men jeg blev bedragen. Han fandt sin Fordeel ved at træde i Forbindelse med dine Fjender. Og her i dette Fængsel nyder jeg nu min Daarskabs Løn. — Vil Du kunne tilgive mig? —

Det kæmpede i mig. Sandelig, han havde baaret sig ad som en Daare og ved sin Daarskab fuldendt vor Ulykke. Men jeg betænkte, hvor meget jeg selv trængte til Naade og Barmhjertighed, og kunde ikke lade ham anraabe mig forgjæves. — Forlader, saa skal Eder forlades! — gjenlød det i mit Indre, og jeg svarede efter nogen Dvælen: — Silas, jeg tilgiver Dig. —

Og deri gjorde jeg vel. Silas var en svag, men tillige en from Mand, og blev mig fra denne Stund til usigelig Trøst. Han forstod sig meget bedre paa Guds Rige end paa Verdens Rige. Med mig, frygter jeg for, var endnu det Omvendte Tilfældet.

— Silas, min Ven, — beklagede jeg mig en Dag for ham: — mit Hjerte er saa tungt. Det forekommer mig, som om der ikke er nogen rigtig Kraft i min Bøn. Og dog beder jeg af min fulde Sjæl i Jesu Navn. —

— O Hermion, viid, at Man ikke kan bede i Jesu Navn uden tillige at bede i Troen. Der er ingen Kraft i din Bøn, fordi Du ikke rigtig troer

paa Muligheden af din Frelse under saa fortvivlede Omstændigheder. Dersom din Tro skal due, maa Du tro tiltrods for Alt, tiltrods for hele Verdens, ja endog dit eget Hjertes Vidnesbyrd. —

Det var Sandhed, han talte. Jeg havde hidtil i min Tro svævet hid og did ligesom et Rør for Vinden. Det ene Øjeblik havde jeg troet, det andet havde jeg tvivlet. Fra nu af blev det anderledes. Jeg stred for at tage min Forstand, mit Hjerte, den hele Verden fangen under Troens Lov. Det var en haard Strid. Men jeg mærkede dog tydelig, hvorledes jeg fra Dag til Dag aandelig vandt i Kræfter.

Men jeg havde dog endnu bestandig en Følelse af, at Noget fattedes mig fremdeles, Noget, som jeg paa ingen Maade kunde undvære. Efter langvarig Grublen talte jeg til Silas derom.

— Har Du lært, — svarede Silas: — af Hjertet at sige: — Fader, ikke min, men din Villie skee! —?

— Det er rigtignok aldrig faldet mig ind. — svarede jeg: — Thi, idet jeg beder, er det jo min Villie, jeg ønsker fremmet. —

— Men, dyrebare Broder, Du tør ikke forlange din egen Villie fremmet, uden for saa vidt som den falder sammen med Guds Villie. Gjør den dette, er Du sikker paa Bønhørelse; gjør den det ikke, maa Du finde Dig i at faa Afslag. Men ogsaa Afslaget vil have en Velsignelse ifølge med sig, som ofte endog er

rigere end selve den ligefremme, bogstavelige Bønhørelse. Saaledes er aldrig nogen Troens Bøn i Jesu Navn spildt. —

— Nu er jeg nærved at forstaa Dig. I Guds Rige kan og maa der kun være een Villie, og det er Guds. Men denne Guds faderlige Villie er altid den bedste og lykkeligste. —

— Netop. — svarede Silas: — Af den troende Bøn maa følgelig al Egenvillie være udelukket, og derfor maa Du ved hver Bøn af Hjertet kunne hengive Dig i den himmelske Faders Villie. —

O, hvor disse Ord dog have voldt mig Kummer! Hvor længe varede det ikke, inden det lykkedes mig at besejre Modstanden i mit kjødelige Hjerte! Ofte troede jeg at have sejret. Men saa brød Oprøret ud paany, og Striden maatte begyndes forfra, ak, ganske forfra! Endelig, men først seent, lærte jeg dog at bøje min stive Nakke, og af et ydmygt, Alt hengivende Hjerte at sige: — Ikke min, men din Villie skee! —

— Men — spurgte jeg efter nogen Tids Forløb atter: — hvoraf veed jeg, Silas, om jeg har bedet ret, om min Bøn er bleven hørt? —

— Det føler Du paa en Fred og Fortrøstning i dit Hjerte, som er større, end Verden kan give. Det er Guds Svar paa din Bøn; Du kan ikke tvivle om, at Du jo er bleven bønhørt. Men der gives ogsaa ligesom en Prøve paa Bønnen, og det en

ganske sikker. Du slutter jo enhver Bøn med det lille Ord Amen. Dersom Du med fuld Overbeviisning, i Troens Fylde, til Slutning kan udtale dit Amen, da er det et sikkert Tegn paa, at din Bøn har fundet Naade for Gud. Hvis ikke derimod, da er det et ligesaa sikkert Tegn paa, at Du ikke har bedet ret, eller, hvad der i Virkeligheden er det Samme, at din Bøn ikke er naaet til Guds Hjerte. —

Det var en vigtig Oplysning. O, hvor svært faldt ikke ogsaa dette, at faa udtalt det lille Ord Amen, af Hjertets dybeste Grund! Det lykkedes neppe een Gang af ti. Naar det afgjørende Øjeblik kom, svigtede i Almindelighed Troens Kraft mig. Men det blev efterhaanden bedre, Gud være lovet, meget bedre.

Hvor jeg dog efterhaanden kom til at elske dette Menneske, i hvem jeg først havde seet en Forræder, som jeg havde paabyrdet Skylden for hele vor Ulykke! Gjerne havde jeg deelt Alting med ham. Jeg taler om at dele; thi saa elendig, som jeg var, havde jeg dog Meget forud for ham. Jeg havde et Skjær af Dagslys; jeg havde et godt Straaleje; jeg fik daglig et lille Maal Viin. Han derimod sad i Bælgmørke, laa paa den næsten bare, fugtige Jord, og fik blot Vand at drikke. Og han var en gammel Mand, stod følgelig langt tilbage for mig i Kræfter til at taale og udholde. Dagslyset kunde jeg ikke dele med ham,

desværre heller ikke mit Straa; men — Vinen! Han havde klaget over Mathed. Hvor skar det mig ikke i Hjertet! — Vinen vilde styrke ham; — o kunde jeg blot!

Kjærligheden er opfindsom; jeg udfandt en Maade, hvorpaa jeg kunde lade ham drikke med mig — igjennem Sprækken. Det var grov, strid Halm, hvoraf mit Leje bestod, snarere at kalde for Rør end Straa. Efter lang Søgen fandt jeg endelig et Rør, som var heelt nok, og langt nok til at gaa igjennem Muren.

— Silas, min Ven, — sagde jeg med stor Glæde: — drik og bliv styrket! —

Og jeg lod ham igjennem Røret indsuge Vinen.

— Gud lønne Dig! — sagde Silas, da han havde drukket: — Men Du er altfor god imod mig. Du tager fra Dig selv for at give mig. —

— Nej, min Ven, vi ville blot dele. Jeg giver kun bort, hvad jeg godt kan undvære. —

Det forholdt sig dog ikke ganske saaledes. Det mig tildeelte Maal af Viin var meget lille, og jeg fandt en ligesom triumferende Glæde i at faa ham uafvidende til at tømme det næsten heelt ud.

Man seer, at Korset dog var begyndt at bære Frugter hos mig. Vel sandt, det var kun et ringe Tegn paa Selvfornægtelse. Men jeg var dog kommen til at forstaa, at under Jesu Kors kan Man umulig vandre uden Selvfornægtelse.

Ja, Korset var begyndt at bære Frugter; men af, min Bøn, min troende Bøn i Jesu Navn lod til ingen Frugter at ville bære! Hvor længe havde jeg ikke allerede ligget i denne Elendighedens Hule! Aaret havde mere end een Gang fuldkommet sit Kredsløb, siden jeg var bleven kastet derned. Og hvor længe og inderlig havde jeg ikke raabt fra Dybet, Blikket vendt imod det Høje! Frelsen, Befrielsen udeblev. Og dog, hvor ofte havde Gud ikke i mit Hjerte forvisset mig om, at min Bøn var bleven hørt! Hvorfor tøvede han da, den almægtige faderlige Gud?

Vistnok fandt ogsaa en anden Røst undertiden Gjenlyd i mit Indre. Det var en oprørsk Stemme, som hviskede: — Det er forgjæves; Du kan ligesaa godt høre op med at bede. Du seer jo, der er Ingen, som hører Dig. — Med Magt bragte jeg denne fule Røst til at tie; men jeg kunde dog ikke skjule for mig selv, at jeg begyndte at blive træt og tabe Modet. Jeg var ikke længer brændende i Aanden; der var tværtimod kommet en vis aandelig Døsighed over mig, for hvilken jeg selv gruede.

— Min Ven, jeg er saa nedtrykt, saa bedrøvet. — henvendte jeg mig derfor en Dag til Silas: — Har Du Trøst for mig, saa lad mig ikke mangle den! —

— Hvad fattes Dig da? Jeg vil tale til Dig, som Gud har lært mig. —

— See, nu har jeg bedet saa længe, saa vedholdende i Jesu Navn, af et troende Hjerte, som ganske har givet sig hen i Guds faderlige Villie. Og han har hørt min Bøn; derom kan jeg ikke tvivle. Hvi tøver han da med at komme? Hvi tøver han med at fri os ud af denne Forraadnelsens Hule, hvori vi ere ligesom levende begravne? Jeg siger os; thi ogsaa for Dig har jeg bedet, Silas. —

— Ven, lad mig holde mig til dine egne Ord! — svarede Silas: — Sagde Du ikke, at Du havde bedet af et troende Hjerte, som ganske havde givet sig hen i Guds faderlige Villie? Hvis dette er Tilfældet, maa Du da ikke ogsaa lade den kjære Gud om at bestemme Tiden, den rette Tid for sin Hjælp? O min Broder, bedrag Dig ikke selv! Det er netop den afgjørende Prøve paa din Tro, at Du vedbliver at bede og ikke bliver træt. Selv om det forekommer Dig, at der Ingen er, som hører Dig, ja, selv om det er Dig, som om Du blev haardt afviist, skal Du dog vedblive at bede, og ikke tvivle om, at din Bøn jo vil blive kronet tilsidst. Husk dog paa den kananæiske Kvinde, som vedblev at raabe efter Jesus og ved Intet i Verden lod sig friste til at opgive sig selv og ham! Saaledes ogsaa Du, min Broder! Hold standhaftig ud i Bønnen! Jo længer Du maa bede, beed desto inderligere! Da vil ogsaa din lykkelige Time komme. —

Disse Ord styrkede mig vidunderlig. Jeg bluedes over min Klejnmodighed og Utaalmodighed, og forsagede fra denne Stund ikke mere. Jeg bad og bad, mens Tiden gik, og biede paa min Gud.

En Aften havde jeg tidligere, end sædvanlig, søgt mit Leje. Efterat jeg havde bedet, længe, inderlig, brændende, faldt jeg isøvn, med en Fred og Fortrøstning i Hjertet, hvis Lige jeg endnu aldrig havde kjendt. Da havde jeg en Drøm. Hiin Engel, som jeg saa vel kjendte, stod for mig og sagde:

— Staa op, og følg mig! —

Hastig rejste jeg mig og fulgte med Engelen. Han tog mig i Favn, og i næste Nu stode vi for Guds, den Almægtiges Trone. Hvilken Glands og Herlighed! Den er ikke til at beskrive. Jeg faldt tilbedende ned paa mit Ansigt. Hvilke Ord jeg fremstammede, mindes jeg ikke mere. Men for al Evighed indprændet i mit Hjerte er det Svar, som Gud var saa naadig at give mig. Det bestod kun af eet eneste Ord; men det ene Ord sagde mig Mere, end alle Verdens Skrifter og alle Verdens Vise havde kunnet sige mig. Af det ene Ord blev mit Hjerte fuldt, saa fuldt, at det flød over af Lyksalighed, saa fuldt, at jeg intet Mere havde at bede om:

— Mit elskede Barn! —

Men Engelen sagde til mig: — Rejs Dig og see! —

Jeg rejste mig og saae til Siden, ned paa Jorderige. Hvilket umaaleligt Dyb! Dog saae jeg ganske klart, som i umiddelbar Nærhed. Jeg saae mig selv i det underjordiske Fængsel, udstrakt paa Straalejet, med foldede Hænder, i inderlig Bøn. Og Bønnen steg ligesom paa Vinger, med en Kraft og Hast, hvormed Intet kan sammenlignes i Verden, over alle Skyer, gjennem alle Himle, indtil den under Skikkelse af en hvid Due skjulte sig i Gud Faders Skjød.

— O, Fader, hvor Du dog er stor og god! — udbrød jeg, idet jeg atter kastede mig ned for Guds Trone.

Men Engelen sagde paany: — Rejs Dig og see! — Og jeg saae atter ned paa Jorden, ned i Fængslet. Jeg saae mig selv, blidelig indslumret. Men — o Under! Bedrog mit Øje mig ikke? — Da jeg fordybede mit Blik i det mørke Fængsel ved Siden af, — saae jeg, ikke min Ven Silas for mig, men Engelen, som havde lovet at lære mig at bede!

Jeg saae ham dog kun et Øjeblik. I næste Nu var Engelen forsvunden.

Atter vendte jeg mig tilbedende om imod Guds Trone. Men Gud smiilte, saaledes som kun en Fader kan smile, og sagde:

— Nu er det Tid! —

— Rejs Dig og see! — bød Engelen mig tredie Gang.

Og jeg saae, hvorledes Guds Sendebud toge

mit i en dyb Slummer ligesom oploste Legeme i deres Arme, og førte det bort med sig, vide bort. — Jeg gjensaae Edessa, — jeg gjensaae det kongelige Palads, — jeg gjensaae mit Soveværelse. — Englene lagde mig paa mit Leje. De kyssede mig, den ene efter den anden, og forlode mig. — — — — —

Dermed var min Drøm forbi. — — Ja, Drømmen var tilende. Det Hele havde kun været en Drøm, men een af de livsalige Drømme, som vel ere et Liv værd. Jeg vaagnede. Solen stod lige op, som en Sejerherre over Nat og Død og Gru. Men jeg blev liggende stille; det varede længe, inden jeg fik samlet og fattet mig.

Saaledes lærte jeg at bede, mine Venner. Priset være Gud, min Frelser! Han gav mig dertil et langt Livs Øvelse. Men Bønnen bliver mig bestandig, fra Aar til Aar, ja, fra Dag til Dag, en ny Ting. Nu har jeg snart kun tilbage, at bede den gamle Simeons Bøn: — Herre, nu lade Du din Tjener fare hen i Fred! Thi han har seet din Frelse! —

Denne Fortælling gav, ligesom de foregaaende, Anledning til Udvexling af endeel forskjelligartede Bemærkninger, og Samtalen kom usædvanlig godt igang. Men pludselig standsede den, ligesom ved et Tryllesla g. En iisnende Fornemmelse var samtidig gaaet igjennem Alles Hjerter. Visse uhyggelige Lyd havde ladet sig høre, skjærende Veeraab og Jammertoner,

dæmpede, men dog ganske tydelige. — De kom naturligviis fra Sygeværelset. Ved et Tilfælde vare begge Mellemdørene komne til at staa aabne. Saasnart de bleve lukkede, hendøde Tonerne. Men Indtrykket af dem blev tilbage, og det var dybt og piinligt, for de Fleste endog rystende. Arme, arme Ingeborg! Hvor maatte hun ikke lide under disse vilde Fantasier!

VII.

Det var Grosfereren, som gjorde Ende paa den langvarige Taushed, der kun var bleven afbrudt af en enkelt sagte Hvisken. Han mindede om, at det var hans Tuur at fortælle, og udbad sig Selskabets Tilladelse til at begynde. Da denne paa stille Maade var bleven ham given, fortalte han, med mere Følelse, end de Fleste havde tiltroet ham, følgende Historie:

I den ellevte Time.

Havde hun nogensinde elsket ham? Nej, egenlig ikke. Han havde bragt hende til at tro, at han vilde blive ulykkelig uden hende, timelig, evig; saa havde hun givet ham sin Haand.

Havde han nogensinde elsket hende? Nej, egenlig ikke. Det havde kun været en Sandseruus, en overvældende Lidenskab uden ringeste Hjemmel og Støtte i Aanden. En kort Tid ligesom bar han hende paa

Hænderne. Da troede den stakkels unge Kone, at hun vilde blive meget lykkelig, at hun vilde faa en ubegrændset Magt over sin Mand til det Gode. Men hun bedrog sig paa skrækkelig Maade. Lidenskabens Flamme døde hen Lidt efter Lidt; kun det af Naturen kolde Hjerte blev tilbage, stærkt kun i Eet, men det ogsaa tilgavns, i Egenkjærligheden. Han var snart bleven mæt af hende, og fra denne Tid af var hun ham Intet mere.

Da viste han sig for hende i sin sande Skikkelse, raa sandselig, næsten brutal, kold, haard, bydende. Alt maatte bøje sig for ham; hvad der ikke vilde lade sig bøje, maatte finde sig i at vige tilside eller at blive knækket. Vige tilside kunde hun ikke; saa maatte hun lade sig knække, og dertil hørte ikke nogen stor Kraftanvendelse fra hans Side.

Nu kjendte hun ham, og sørgede over ham og over sig selv. Men i det Skjulte naturligviis, for ikke at give ham Forargelse. Hastig falmede hendes Dejlighed, som engang havde stukket ham saa stærkt i Øjnene; ja, kun i Øjnene; thi hans Hjerte var forblevet urørt derved. Ofte undrede han sig over, at han nogensinde saaledes havde kunnet lade sig fortrylle af dette blege, svage, farveløse Væsen. Det Blik, hvormed han da betragtede hende, var saa koldt, saa skaanselløst veltalende, at det gjennemiisnede og rystede hende. Hun kunde desværre ikke misforstaa, hvad der foregik i ham. I saadanne Øjeblikke kom

der stundom atter en høj Rødme frem i hendes Kinder, men kun for hastig igjen at svinde og efterlade en næsten dødelig Bleghed.

Men det, som dog bedrøvede hende mest, var hans Vantro. Han troede hverken paa Gud eller Satan, men kun paa sig selv. Medens hendes Ungdom og Skjønhed endnu fandt Naade for hans Øjne, havde hun ofte prøvet at tale til ham derom, at vække den manglende Sands for det Højere, det Evige i hans Indre, for det, som findes hiinsides Graven. Men det var aldrig lykkedes hende at komme nogen Vej med ham; han havde altid slaaet det hen i Spøg, fjaset og kysset det bort. Og naar hun senere havde forsøgt derpaa, bestandig sjeldnere, var hun bleven afviist paa den mest bidende Maade, var bleven Gjenstand enten for hans frivole Spot eller brutale Vrede.

Saa havde hun da Intet tilovers uden at bede. Og hun holdt ud i Bønnen, altid den samme Bøn. Hun bad den himmelske Fader, at han dog vilde give hende et Middel ihænde til at omvende hendes Mands Hjerte, at han dog vilde vise hende Vejen til at føre ham ud af Vantroens Fordærvelse. Men det lod, som om Gud ikke agtede paa denne hendes Bøn. Alligevel tabte hun dog ikke Modet, men vedblev at bede, uden at blive træt, den samme Troens Bøn, indtil hendes Haar begyndte at graane. Og medens hun bad, vandrede hun Kjærlighedens Vej gjennem

Verden, med opmærksomt Blik til alle Sider, og langtfra saa svag til Daad, som hendes Mand ansaae hende for at være.

Saa blev hendes Mand syg. Og det blev værre og værre med ham; snart var det aabenbart, endog for ham selv, at det leed imod Enden. Da veeg den trofaste Hustru ikke fra hans Leje. Hun selv var bleven gammel; men hendes Hjerte var endnu ungt. Hun bød ham nu tilsidst en langt fuldkomnere Kjærligheds Frugt, end hun havde været istand til at byde ham i sin Ungdoms Dage, medens hun var dejlig og riig paa Ynde og Tillokkelse. Paaskjønnede han denne hendes trofaste Ømhed? Ja, tildeels og undertiden; det var dog stundom, som om der gik en øm Følelse gjennem hans haarde, kolde Hjerte. Men paa den anden Side var aldrig hans Egenkjærlighed kommen fuldere frem, end nu paa Sottesengen.

Han tilbragte nu mange onde Timer. Han havde taget sit Gode i Verden; nu kom det Onde, ja, allerede nu. Hele hans Liv ligesom rullede op for ham, og han fandt intet Punkt, hvorved han i Fred kunde dvæle. Glæder var der nok af, heldige Greb, Sejre, Triumfer; thi han havde været en klog og tillige energisk, snarraadig Mand, hvem kun Faa havde kunnet holde Stangen. Men alle disse Glæder vare af den Art, som ikke efterlader nogen blivende Tilfredstillelse i Hjertet; tværtimod havde de fleste af dem efterladt Bitterhed og Nag. Og disse Sejre og

Triumfer, — mange af dem vare dyrt kjøbte, kun altfor dyrt. Og hvad vare de ham nu, som han laa der afmægtig paa Syge-, ja Dødslejet? Glandsen var gaaet af dem alle tilhobe, ja, hvad Mere var, de vare faldne sammen ligesom Aske- eller Muldbynger. Saa haardt han end stred imod, kunde han dog ikke afvise den ligesaa frygtelige som sørgelige Sandhed, at det var altsammen Forfængelighed, ikke en Dag, ikke en Time af det Liv værdt, som nu laa bag ham.

Han havde under sin Sygdom havt mange Syner af denne skrækkelige, nedslaaende Art, og han havde anstillet mange Betragtninger i denne Anledning; men han talte aldrig derom; han vaandede sig kun. Han var en haard Mand, og endikke i den yderste Nød og Trængsel vilde han give sig.

Det leed værre og værre; Enden nærmede sig, Enden paa et maaskee glimrende, men forfængeligt, ugudeligt Liv. Hans Pine blev stedse haardere, og han vaandede sig stedse dybere. Han var dertil forladt af Alle undtagen sin overseete, foragtede Hustru. Hun sad ved hans Leje og vaandede sig ogsaa, men ganske sagte, kun indvortes, for ikke at forøge hans Pine. Hvad skulde hun sige? Der var ikke een Side af hans Væsen, ad hvilken hun jo havde forsøgt at bane sig Vej til hans Hjerte. Hun var bleven haanlig, ja haardt tilbageviist paa dem alle.

Det var en Aften silde. Lægen havde nylig været der, men kun sat en vigtig Mine op og rystet

paa Hovedet. Legemlig leed den Syge meget; men det var dog Intet imod, hvad han leed aandelig. Saaledes havde han endnu aldrig stønnet og vaandet sig som denne Aften. En frygtelig Angst var kommen over ham. Han kunde ikke udholde det længer; han maatte overgive sig og tale. Det var den retfærdige, nidkjære Gud, som tvang ham til at tale.

— Tre Ting især tynge mig paa Sindet. — sagde han stønnende: — Saa ofte jeg slaaer dem hen, komme de tilbage, og lade mig ingen Ro.

Enken efter min bedste Ven kom til mig; hun befandt sig i stor Nød og Vaande. Hendes Mand var død i den faste Tillid til mit Venskab, og havde henviist hende til mig. Men jeg havde aldrig kunnet lide denne Kone. Ikke heller havde jeg nogensinde udtrykkelig lovet den Henfarne, at jeg vilde tage mig af hans Efterladte. Først undskyldte jeg mig; men da hun blev paatrængende, viste jeg hende fra mig med haarde Ord. Ligesom fortvivlet forlod Konen mig, efter at have ladet falde Yttringer, — som havde Liighed med en Forbandelse. —

— Berolige Dig, min Ven! — sagde hans fromme Hustru blidelig: — Jeg lod hemmelig Enken komme til mig. Jeg fortalte hende, at Du var en heftig Mand, men igrunden med et godt Hjerte, og at Du ikke havde meent det nær saa slemt, som Du havde sagt. Og saa afhjalp jeg efterhaanden hendes Trang paa dine Vegne, og tog mig af de Faderløse.

Men hun velsignede Dig i det Skjulte, da hun ikke turde takke Dig aabenbart, ikke een, men mange Gange. —

Der fandt en usædvanlig Bevægelse Sted i den Syges Indre; hans Miner fortrak sig konvulsivisk; men han sagde Intet. En Stund laa han stille hen, og begyndte derpaa atter:

— Der var et Menneske, som længe havde været i min Tjeneste, i en betroet Stilling, og tro havde han været. Men med Alderen blev han skjødesløs, uefterrettelig, og mistede min Gunst. Hans Efterladenhed skrev sig dog udentvivl mest fra en tiltagende Svækkelse af Hukommelsen; det var en god Undskyldning, men derpaa tænkte jeg ikke dengang. Efter i længere Tid at have seet suurt til ham og gnavet over ham, blev jeg endelig engang rasende vred, og det endte med, at jeg afskedigede og jog ham paa Døren. Otte Dage efter fortalte Man, at han havde druknet sig. —

— Men det var en Vildfarelse, Gud være lovet! — sagde hans Hustru stille glad: — Jeg gik til Manden endnu den samme Dag. Jeg foreholdt ham, hvor megen Grund Du havde havt til at blive utaalmodig og fortørnet, og heftigt var dit Sind, men ikke ondt, som han jo selv vidste. Jeg lovede ham at træde mæglende imellem ham og Dig, saasnart din Vrede havde lagt sig, og gav ham Udsigt til Ansættelse i en anden Stilling, som nu bedre passede

for hans Alder og Evner. Da veeg al hans Sorg bort, da blev han glad, maa Du tro, og han vedgik af egen frie Villie, at Du altid for havde været ham en god Herre, og i den sidste Tid kun havde havt altfor god Grund til at være utilfreds med ham. Nu var al hans Bekymring hævet; han priſede Gud, og takkede af et fuldt Hjerte Dig og mig. — Det var af reen Vaade, at han en Aftenstund kom saa ulykkelig afdage. —

Den Syge havde vendt sig bort fra Lyset. Hvad der foregik i ham, var alene synligt for Gud. Hastigere drog han sin Aande, og uvilkaarlig havde han foldet sine Hænder.

Efter et Ophold begyndte han atter, men saa sagte, at det var vanskeligt at høre ham:

— Det er længe, længe siden. Der tjente en ung Pige heri Huset, god, reen, from, men desværre tillige meget smuk. Hvorledes det gik til, husker, forstaaer jeg ikke længer; men det lykkedes mig endelig, ved allehaande Satanskunster at forlokke hende. Hun maatte ud af Huset. Skjændselen fulgte hende; i Fortvivlelse fødte hun sit Barn.

— Jeg tog mig naturligviis af hende og Barnet. Men i Længden kunde jeg ikke udholde, at have dem saa nær paa mig; de vare mig en uophørlig Bebrejdelse af den bittreste Art. Jeg bad, jeg truede, for at faa hende til at nedsætte sig paa et fremmed Sted. Men forgjæves; hun vilde ikke forlade det

Sted, hvor hun havde Familie og Bekjendte og for saavidt dog nogen Støtte. Mit Forslag til Ægteskab med en skikkelig Haandværker, som agtede at udvandre, forkastede hun med Vrede og Foragt. Da blev ogsaa jeg forbittret, og gik meget for vidt i min Harme. Jeg slog fra denne Tid ganske Haanden af Moderen og Barnet. —

— Men det gjorde jeg ikke. — sagde hans Hustru med en Glands i Øjet, som ikke var af denne Verden: — Jeg opsøgte dem, og tog mig af dem for din, for Vorherres Skyld. Jeg fortalte hende, at Du følte en bitter Anger, — jeg vidste, at Du i dit Inderste gjorde det — og hun fældede Taarer derved med et forsonet Hjerte. Ja, hun har allerede for længe siden tilgivet Dig. Ved kjærlig Overtalelse fik jeg hende til at tage Ophold i en By langt borte herfra, og der blev hun nogle Aar efter lykkelig gift. Men Drengen, din Dreng sørgede jeg selv for, og lod ham opdrage til et dygtigt Menneske. Det er den unge Mand, som Du forrige Aar tog i din Tjeneste, og som Du har fattet saa stor en Godhed for. —

Ved denne Kvindens Tale brast den sidste haarde Skorpe om den syge Mands Hjerte, og han følte sig blød og svag som et Barn. Det var ham, som om Hjertet skulde smelte i hans Bryst. En Taarestrøm vældede frem af hans Øjne. Han rakte bønlig Hæn-

derne ud imod sin Hustru og sagde med bævende Røst:

— Ak, der er endnu en fjerde Ting, som ligger mig tungt paa Samvittigheden, og det er den værste af dem alle. Jeg har været Dig en ond Mand, min fromme, ejegode Hustru. Velsignet være Du for Alt, hvad Du har gjort imod mig! Jeg var det ikke værd. — Kan Du endnu til alt det Øvrige lægge dette, at Du tilgiver mig den store Skyld, jeg har imod Dig? — O, tilgiv, tilgiv mig for den barmhjertige Guds Skyld, — saafremt Du kan! —

Hun vilde svare, men kunde ikke faa Ordene frem. Hun tog hans Haand, græd over den, klappede og kyssede den. Endelig kom hun tilorde:

— Du sagde: for den barmhjertige Guds Skyld. — Min elskede Huusbond, ja, henfly til ham, at Du maa finde en fuldkommen Forladelse, ligesom jeg forlader Dig al din Brøst! —

— Ja, det vil jeg, det vil jeg, — stammede den Syge: — og Du, min fromme, trofaste Hustru, skal vejlede og føre mig. Din Tro maa vísselig være den rette; thi den har baaret Frugt i en uendelig Kjærlighed. Din Gud skal fra nu af være min Gud. Før mig, leed mig ved din kjærlige Haand! Lær mig at see Frelsen, hvor den findes, Frelsen, hvortil jeg saa højlig trænger, jeg arme Synder! —

Og hun førte ham med kjærlig Haand — til

Jesu Kors. Han favnede det, og fandt Fred. Og der blev Glæde i Himlen, da han foer heden.

Men der var ogsaa Glæde i den fromme, trofaste Kvindes Hjerte. Med Lov og Priis ihukom hun lige indtil sin Død, paa hvilken forunderlig fuldkommen Maade Gud havde bønhørt hende. Og hun vedblev at bede, uden at blive træt, eftersom hun vidste, at hvert Bønnens Ord, hvert Suk i Jesu Navn rører Guds Faderhjerte, — indtil hun i Døden blidt lukkede sine Øjne.

Gjæsterne vare gaaede Hver til Sit; der var blevet stille i Huset. Ak nej, dog ikke stille!

Vi befinde os i Sygeværelset. Var det virkelig den blide, stille, hartad smægtende Ingeborg, denne unge Kvinde paa Lejet, med de flammende Kinder og ustadig tindrende Øjne, med det rast- og hvileløse Væsen og de vilde Bevægelser? Er det Ingeborgs søde, melodiske Røst, som udelader sig i disse skrigende, skjærende Toner? — Ja, det er Ingeborg; men hun er ikke sig selv længer.

I en Lænestol ligger ligesom opløst hendes Moder, med det taarevædede Tørklæde for Øjnene. Hun kan ikke udholde det længer, men udholder det dog.

Foran Lejet ligger hendes Trolovede nedkastet. Han er bleg som Døden, og Taarerne rinde ham

langsomt nedover Kinderne. Han er ikke opløst, men snarere stivnet.

Det er rigtignok hjerteskjærende at høre paa den stakkels Piges vilde, frygtelige Fantasier, og see, hvorledes hun arbejder og kæmper, hvorledes hun kaster sig frem og tilbage, som om hun stred for at afkaste det elendige Legeme. Og nu han, hendes Trolovede, hvad maa han ikke føle? Hun kjender ham ikke, og han er dog uafladelig i hendes Tanker. Han vrider sine Hænder.

— Kommer han, mon han vil komme? — Ja, endelig! Men det er blevet silde. — Tag dette Sorte bort fra mig! Nej, det er ikke sort, det er rødt; det brænder! — Hvad siger Du? — O — — o, hvor Du piner mig, Alfred! Hvorfor vil Du dog ikke tro mig? Jeg har aldrig elsket nogen Anden end Dig! — Hvem er det, som taler til mig? Er det den Levende eller den Døde? — Er det Roser eller Cypresser? Kast dem bort, bort! — Han, den Døde — — Fader og Moder ønskede det; jeg vidste ikke, hvad jeg gjorde. — Hør, hvor det klinger, — som en Gravklokke! Synes Dig ikke? — Disse Penge — o, hvor de tynge! Tag dem bort, bort fra mit Bryst! — Gid de laa — laa, — gid jeg laa paa Havsens Bund! —

VIII.

Den følgende Dag havde de Besøg af Lægen; men han rystede kun paa Hovedet og yttrede: — Vi ville see, hvorledes hun kommer over den niende Dag! — Det var kun at forøge Spændingen. Den niende Dag var ikke langt borte; det var allerede imorgen.

Til at forundre sig over, eller vel rettere, til at beundre, var den høje Grad af Fatning, som Huusherren bevarede. Han var, eller syntes i det Mindste at være den Roligste af dem alle. Det var ham, der havde paataget sig, denne Aften at fortælle.

— Den Mand maa være af Jern. — yttrede Kancelliraaden.

— Tro ikke det! — svarede Harder, hans Stuefælle: — Hans Styrke ligger udenfor ham; den ligger i Gud, hans Frelser. Med et Hjerte, saa blødt som Vox nær Ilden, har han sagt: — Fader, din Villie skee! —

Aftenen fandt atter Kredsen sluttet. Det gik temmelig stille til, som sædvanligt. Naar det var ganske stille, kunde Man tydelig høre det hule Drøn fra Vesterhavet; det havde endnu ikke kunnet berolige sig. Men Man hørte ogsaa en anden uhyggelig Lyd meget nærmere ved. En Lænkehund havde i den sidste Times Tid staaet og tudet i vilden Sky, og det blev bestandig værre og værre. Det var øre- og hjerte-sønderrivende; det var Mere, det havde noget Gyseligt ved sig, skjøndt de alle gave tilkjende, at de

vare ganske frie for daarlig Overtro. Efterat Man paa flere Maader forgjæves havde stræbt at berolige Hunden, blev Man endelig nødt til at løse den og tage den ind til sig i Borgestuen. Saaledes fik Man da Fred; men Hylet vedblev endnu længe efter at gjenlyde i mangt et Hjerte.

Dog Kapitajnen tilstedte ingen uhyggelige Følelser Spillerum, men gav sig ufortøvet til at fortælle:

Simon af Cyrene.

Det var Beredelsens Dag før Paaskefesten. Simon havde aarle været ude i sin Mark, for at see til Sæden efter den stærke Blode henad Morgenstunden; det var ved den anden Dagstime, da han atter gik ind i Staden. Idet han traadte ud af en Sidegade, drog netop et sørgeligt Tog forbi; det var en Misdæder, som blev ført til Retterstedet. I sig selv var det vistnok intet usædvanligt Syn, siden de haarde og strenge Romere havde faaet Magten i Judæa og Jerusalem; men der var ved denne Lejlighed mere end een Ting, som maatte vække særegen Opmærksomhed.

Det var en talrig Skare af Mennesker, paa forunderlig Maade blandet. I Spidsen gik Misdæderen, med Møje og langsomt slæbende sit Kors, dernæst de romerske Stridsmænd, barske, ganske ligegyldige ved hvad der foregik. Derefter en Hob af Stadens Befolkning, næsten af alle Stænder, lar-

mende og hoverende, under høje Tilraab, som snart udtrykte Spot, snart Jubel. Endelig en mindre Hob, meſt bestaaende af Kvinder, under Taarer og undertrykte Veeklager.

Retsom Toget var kommet vel forbi, segnede Misdæderen under Korsets Byrde. Han formaaede ikke Mere. Det var udenfor en Haandværkers aabne Bod, at Kræfterne svigtede ham. Dog Haandværkeren, som strax var kommen frem, forundte den Elendige ikke noget Øjebliks Hvile paa de haarde Fliser, men stødte ham med raa, grusom Vold ud paa Gaden.

Da hævede Misdæderen sit tunge Hoved og saae paa ham med ligesom døende Blik. Hans Læber bevægede sig, og han talte; men hvad han havde sagt, vidste Ingen uden han, der saa ubarmhjertig havde lagt Haand paa ham.

Men een af Kvinderne havde imidlertid trængt sig frem, med udslaget Haar og overstrømmede Taarer. Uden at agte paa Stridsmændene eller hele den vilde Skare, aftørrede hun med øm Haand Misdæderens Aasyn. Thi han bar en Tornekrone paa sit Hoved, og Blodet flød for at blande sig med den kolde Sved paa hans Pande.

Et ynkeligt Skue! De raa Stridsknægte stødte til den Elendige med Skaftet af deres Landser; nogle af dem sloge endog til for at faa ham til at rejse sig under Korset. Men det var tydeligt, at han kunde ikke.

Ja, ynkværdig var han, dette Menneske, et sandt Jammerens Billede, men, Man kunde have følt sig fristet til at sige, paa samme Tid ophøjet i al sin Elendighed. Han var nemlig ikke ynkværdig som den, der, baade aandelig og legemlig svag, ganske har opgivet sig selv, men som den, der tiltrods for sin legemlige Afmagt, i Tilliden til en højere Villie har fattet sig i en himmelsk Taalmodighed, og forsonet sig med sin Skjæbne.

For rigtig at komme til at see, hvad der foregik, havde Simon trængt sig frem gjennem Kvindernes Flok, og stod blandt de Forreste. Men saasnart Centurionen, som førte Befalingen, fik Øje paa hans anseelige Skikkelse, sprang han til, greb ham med kraftig Arm og drog ham heelt frem i Spidsen af Toget. Paa et Vink af Befalingsmanden blev Korset lagt paa hans Skulder, og atter lød det barske Kommandoord: — Fremad, frem! — Han maatte gaa under sin Byrde, enten han vilde eller ikke.

Simon hørte ikke til de fine og følsomme Naturer; tværtimod var han af et raat, plumpt, endog brutalt Væsen. Omstændighederne havde været saare ugunstige for hans senere Udvikling. Men der boede Noget i ham, som ingenlunde afgjort var af det Onde. Denne Scene havde gjort et heelt besynderligt Indtryk paa ham, og endnu underligere tilmode blev han ved den Rolle, han selv kom til at spille deri. Under sædvanlige Omstændigheder vilde han

have vægret sig, gjort haardnakket Modstand, endog med Fare for at slippe heelt ilde derfra. Men ved denne Lejlighed fandt han sig taus og stille, ligesom lamslaaet i, hvad Man gjorde ved ham. Han gik frem under Korset, men med bævende Hjerte og skjælvende Knæ. Vistnok var Korset tungt; noget tungere var maaskee aldrig blevet tilhugget. Men han var en Kæmpe af Kræfter; det var ikke Byrdens Tyngde, som bragte Benene til at vakle under ham. Han var rystet, paa forunderlig Maade gjennemrystet; deraf kom denne Bæven, denne Kraftløshed, som han ikke kunde forklare sig. Og derfor gik han sagtmodig, skjøndt med Besvær, frem under Korset, liig et taalmodigt Lam, han, som før havde lignet en Løve.

Hvad vedkom vel dette Menneske ham, som gik tæt bagefter, denne elendige Misdæder? Alligevel kunde han ikke faa ham ud af Tanker, ja, hvad Mere var, skjøndt han gik bag ham, ikke ud af sine Øjne. Han saae ham for sig, hvorledes han segnede i Støvet, hvorledes han opløftede sit Aasyn, saa fuldt af Kval og dog tillige af overjordisk Fred, hvorledes Blodet randt og dryppede ned fra de saarede Tindinger. Hvad vedkom dette Menneske ham? Og dog var alt dette paa besynderlig gribende Maade gaaet ham til Hjerte. Han forstod ikke sig selv.

Og disse Kvinder, — hvad hyle de for? — At de Andre støje og juble, gjøre Løjer og drive Spot, det kan han bedre forstaa. Hvis han ikke var bleven

saa sært betagen, kunde han vel ogsaa have taget Deel i denne Lystighed. Men disse Hylekvinder — —! — Det Hele var saa uhyggeligt, saa angribende. — Tys! Nu vender han sig om og taler til Kvinderne:

— I Jerusalems Døttre, græder ikke over mig, men over Eder selv og Eders Børn! Thi see, de Dage komme, da Man skal sige: — salige ere de Ufrugtsomlige, og de Liv, som ikke fødte, og de Bryster, som ikke gave Die.

Da skulle de begynde at sige til Bjergene: — falder over os! — og til Højene: — skjuler os! —

Thi gjør Man dette med det grønne Træ, hvad vil da skee med det tørre? —

— Gyseligt! — I Røsten er der ikke noget Gyseligt; den er tværtimod blid uden Lige, fuld af den ømmeste Medlidenhed; den er Kjærligheden selv. Men Ordene! Og jo blidere, ømmere Røsten er, desto vægtigere blive disse gyselige Ord. Naar skal alt dette skee? Sandelig, Man er nødt til at tro ham paa hans Ord, enten Man vil eller ikke!

— Han taler med Døden paa Læberne. Han — hvilken han? Hvem er dette Menneske? Kan en Misdæder tale saaledes? Og, dersom han ikke er en Misdæder, er Man jo i Begreb med at begaa den forfærdeligste Misgjerning! Og jeg, hans Korsdrager, er bleven gjort til Medskyldig i denne Mis-

gjerning! Han taler ikke som en Forbryder, men tværtimod som en Retfærdig, og med en Myndighed uden Lige. —

Det var en lang Vej til Golgatha Høj; men endelig fik den dog Ende. Med arbejdende Bryst og badet i usund Sved slæbte Simon sig op ad Højen. Her blev Korset taget af ham. Endnu et Blik paa den Elendige, den Ulykkelige, — og ligesom pidsket foer han tilbage, den samme Vej, han var kommen. Det var en ukjendt Rædsel, Man kunde maaskee ogsaa have kaldt det Smerte, som havde grebet og som drev ham.

Han var træt, i forunderlig Grad medtagen, og var nødt til at sagtne sit Løb. Men han havde ikke Ro paa sig; han maatte gaa, saalænge han aarkede. Bestandig saae han Billedet af den ulykkelige Korsdrager for sig, saa elendig, og dog saa ophøjet. Bestandig følte han endnu Trykket af Korset paa sin Skulder. Det var en unævnelig Skræk, som drev ham; men denne Skræk var ligesom gjennemtrængt af en hidtil ukjendt inderlig Medlidenhed. Han følte sig saa forunderlig blød om Hjertet, og var ligesom ganske kommen ud af sig selv.

Uden Maal og Meed flakkede han om i Staden, snart oppe i Højstaden, under Zions Tinder, snart nede i Lavstaden, snart gjennem den udstrakte Nystad, Bezetha. Byen vrimlede overalt af Fremmede, af

alle Folkeslag og alle Tungemaal, som vare dragne op til Jerusalem til Paaskefesten. Hvor han vendte sig hen, var Rummet lige bepakket og Luften lige kvalm; det forekom ham, som om han neppe kunde aande i denne Atmosfære. Han maatte udenfor Murene. Gjennem Damascusporten søgte han ud i det Frie.

Det lettede. Om end Luften forekommer ham lige tung og beklumret, saa er han dog her ude af Stimlen. Og her er frisk Vand. Han bøjer sig ned og drikker af Bækken, og bader sine hede, bankende Tindinger. Det er Kedrons Bæk, langsmed hvilken han styrer sine Fjed. Men er det ikke den saakaldte Josaphats Dal, igjennem hvilken han vandrer? Det er jo her, at der engang skal holdes Dom over alle de henfarne Sjæle. — Dom, — et forfærdeligt Ord! Hvo maa ikke bæve for Dommen? Han iler hastig frem som for at lade de mørke, uhyggelige Tanker og Forestillinger bag sig. Her er Dammen Siloam.

Denne Dams Vand udsprang paa Zions Bjerg, og havde sit Udløb i Kedrons Bæk, men til ingen Nytte; thi det var ringeagtet af Folket. Her var det, at for ikke længe siden et Taarn var styrtet sammen og havde begravet atten Mennesker under sine Ruiner. Simon havde betænkt at hvile sig; men her kan han ikke standse. Denne Erindring, dette Sted er dog altfor uhyggeligt.

Det er nu igjennem Dalen Ben-Hinnom, at han vandrer. Hvad vil han her? Hvor Alting dog varsler ham ilde, og værre og værre! Her er jo Gehennah, og Gehennah betyder Helvede! Han veed jo vel, at det blot er en Forestilling. Men selv Forestillingen er saa frygtelig.

Men — — hvorledes har han det? Det er, som om Jorden skjalv under hans Fødder? — Og det forekommer ham, som om det bestandig blev mørkere, over ham, trindt omkring ham! — Hvor er Solen? Det maa jo nu være lige Middag, — og ingen Sol paa Himlen! — Sandelig, det er ikke nogen Indbildning, han kan ikke tvivle mere! Det bliver virkelig mørkere og mørkere! — Gjennem den nærmeste Port iler han atter ind i Staden, og styrer uvilkaarlig sin Gang i Retningen af Templet paa Morijah Bjerg.

Staden er ligesom i Oprør. Den til Højtiden fordoblede Folkemængde mylrer igjennem Gaderne. Forfærdelse er præget i alle de blege Ansigter; høje Jammerraab, opramsede Bønner, sagte Veeklager gjenlyde overalt. Vistnok gives der dem, som ere oplyste nok til at kunne sige, at det kun er en Solformørkelse; men denne trøstelige Forklaring gjør slet intet Indtryk paa Folkets store Mængde.

Ifølge den samme instinktmæssige Drift, som Simon følte, havde Mange, dog især Kvinder med deres Børn, Oldinger og Matroner, taget deres

Tilflugt til Helligdommen. De store Buegange omkring Templet vare næsten allerede heelt fulde, og Tilstrømningen var endnu bestandig i Tiltagende. I disse Hobe gik allerede fra Mund til Mund det store Rygte om, hvad der var foregaaet paa Golgatha, og der var Ingen, som jo med bævende Sjæl satte det i Forbindelse med dette frygtelige Mørke. Og der var fuldtop af uhyggelige, ja rædsomme Scener. Nogle fik epileptiske Anfald; i Andre foer der ligesom en ond Aand, og under gruelige Fagter og med fraadende Mund profeterede de de gyseligste Ting. Men det skulde blive endnu værre. De svage Jordrystelser, Man havde sporet, vare kun Forløberne for et virkeligt Jordskjælv. Endelig kom det, mægtigt, forfærdeligt, med et Bulder, som om Verden skulde gaa under. Svimlende, bedøvede grebe Folk om sig og segnede med hverandre til Jorden; skjærende Hyl og Hvin løde gjennem Bulderet. Endog de mægtige, massive Tempelmure syntes at vakle, og ved det sidste Stød, frygteligere end noget af de foregaaende, lød en rædsom Bragen igjennem den hellige Bygning. Da greb en panisk Skræk Mængden. Saasnart Folk kunde holde sig paa Benene, styrtede de afsted, i den Overbeviisning, at Herrens Huus var i Begreb med at falde sammen. Man trykkede, trængte paa, kæmpede med hverandre for at komme frem, komme bort. Mangfoldige, især Børn, Kvinder og Oldinger, bleve

ved denne Lejlighed ynkelig kvalte eller traadte under Fødder, og mistede Livet.

Det var ved den niende Dagstime. Hermed syntes den frygtelige Stund overstaaet. Mørket tog saa jævnt af igjen; Luften blev igjen reen og frisk. Det var, som om Naturen vaagnede op til nyt Liv. Solen skinnede igjen saa klart som nogensinde; et Chor af glade Fuglerøster lod sig høre, en mild Byge bragte Alt til at dufte. Og saa letsindigt er Folket, at den store Mængde snart havde forvundet det gruelige Indtryk. Alt var jo ved det Gamle; den havde kun faaet Noget at sladdre om.

Men Simon havde ikke forvundet det dybe, rystende Indtryk, han havde modtaget. Gjøre sig Rede for dets Virkninger, det formaaede han ikke; hans Sjæl ligesom brusede i ham, medens Hjertet slog høje Slag. Men det følte han, at han paa denne ene Dag havde prøvet og oplevet Mere end i hele sit øvrige Liv, og at en stor Forandring var i Begreb med at foregaa med ham.

Saa træt, som han aldrig havde følt sig, ja mere end træt, — han var ligesom knæstet i alle Lemmer — tog han endelig Vejen hjemad.

Han fandt sin unge Kone stille grædende. Ved hans Indtrædelse aftørrede hun hastig, ligesom med Skræk, sine Taarer.

— Hvi græder Du, Barn? — spurgte han. Men han ventede øjensynlig intet Svar; thi han satte sig paa Løjbænken, og hensank strax i dybe Tanker.

Isandhed, det var ikke uden Grund, at Simon havde kaldt sin Hustru Barn. Thi hun var endnu saa ung og saae saa barnlig ud, at Man neppe skulde tro, hun kunde være Moder til de to store, stærke Drenge, paa syv og sex Aar, som hun havde hos sig, Alexander og Rufus.

Men vistnok havde hun paa sin Side ogsaa Grund til forundret at spærre de store, mørke Øjne vidt op ved denne milde Tiltale. Hun var ikke vant til nogen blid Behandling; Simon havde tværtimod været hende en streng, ja haard, endogsaa raa Herre. Forknet og forknyt, som hun var, havde hun derfor vel Grund til at undre sig. Og udentvivl hjalp de nye Tanker, som denne Forundring havde ifølge med sig, hende kraftig til at holde de fra Hjertets Dyb fremvældende Taarer tilbage, for en Tid i det Mindste, indtil hun atter befandt sig ene. Thi græde maatte hun, rigtig græde sig ud, over ham, den Hellige, som idag var bleven korsfæstet! Engang havde han jo velsignet ogsaa hendes smaa Børn, og hun havde følt sig rigt velsignet med dem. Ogsaa hendes Børn! Og hun var dog kun en stakkels foragtet Samaritanerinde! Aldrig kunde hun glemme de livsalige Ord, hun havde hørt af hans Mund, og aldrig den

himmelske Kjærlighed, som udstrømmede fra hele hans Væsen.

Det var den fjortende Nisan, Axemaaneden, Beredelsens Dag. Skjøndt det ikke var nogen ægte jødisk Familie, havde den unge Kone dog ikke undladt at berede sig selv og Huset. Hun var en Samaritanerinde, født i Sichem, Patriarken Jakobs By. Hendes Mand var en Lybier, født i Cyrene, en stor vindskibelig Stad paa Afrikas Kyst, hvor der var en betydelig Menighed af Jøder i Udlændigheden og en prægtig Synagoge. I sin Ungdom havde han, ledet af fromme Forældre, og ikke uden religiøs Drift selv, sluttet sig til denne Menighed. Han var bleven een af Portens Proselyter, under Forpligtelse til at iagttage de saakaldte Noahs syv Bud. Simon havde det dog udentvivl været ligegyldigt, hvorledes Paaskefesten var bleven fejret i hans Huus; de fromme Rørelsers Dage vare hos ham for længe siden forbi. Men ikke saaledes hans Hustru. Hun troede fromt paa Paaskefestens Hellighed, og havde af al Evne beredt sig til værdig at fejre den. Huset var blevet reengjort fra Inderst til Yderst; der fandtes Intet, som blot lignede Smuds. Ikke alene al Suurdejg, men overhovedet ethvert gammelt, syrligt Stof var blevet skaffet tilside. Usyrede Paaskebrød vare blevne bagte; Paaskelammet, et lydeløst Væderlam, var i rette Tid, mellem to Aftener, blevet slagtet nærved Templet, og dets Blod blevet stænket paa Brændoffer-

alteret. Heelt skulde det steges, — intet Been maatte brydes i det — og nydes med bittre Urter den samme Aften. Festen begyndte nemlig med den første Nattetime.

Det blev, uagtet al den Smerte, Dagen havde bragt, dog en lykkelig Aften for Sulamith. Simon forholdt sig rigtignok meget stille og taus; men der var intet Frygteligt ved dette indesluttede Væsen. Og efter Maaltidet havde han endog kysset hende og Børnene! Resten af Aftenen sad han stille hen i dybe Tanker. Men den ydmyge lille Kone var vel tilfreds. Han taalte, at hun tog hans store brune Haand mellem sine smaa Hænder, og blev siddende med den. Kun een Gang drog han den tilbage — for at klappe hende paa Kinden! Han fandt sig i, at Børnene legede paa Gulvet og gjorde endda ikke saa ringe en Støj. Det var altsammen usædvanlige Ting, som varslede, — ja, maaskee varslede bedre, lykkeligere Tider.

Næste Morgen aarle, den store Sabbatsmorgen, kom de dybe Tanker pludselig over Sulamith, medens hun stod og flettede sit rige Haar. Hendes unge Barm svulmede af en stor Idræt. Hvad, om hun denne Morgen kunde faa sin Mand til at stige op med hende til Templet og overvære det store Offer og tage Deel i den offenlige Andagt? Turde hun vove det, at bede ham derom? Ja, hun vilde vove det. Havde han ikke den foregaaende Aften baade

kysset hende og klappet hende paa Kinden? Ja, hun fandt Mod til at forsøge det.

Hun vovede og hun vandt. Simon var efter nogle Øjeblikkes Overvejelse villig til at følge med hende. I god Tid fik Sulamith sit Huus beskikket, og de begave sig paa Vejen, begge med underlige, usædvanlige Tanker.

Hvor forandret var ikke Simon! Siden iforgaars; ja, det var ikke længer siden. Han var neppe til at gjenkjende. Men Sulamith var saa glad, saa glad ved Forandringen, og havde Hjertet fuldt af Bønner.

I Forhallen standsede Simon, som om han betænkte sig paa at gaa videre. Men det var kun et Øjeblik; med sin Hustru traadte han ind i Templets store Forgaard.

Det var Herodes' Tempel, dannet saa nøje, som muligt, efter, og ikke mindre prægtigt end Salomos Tempel. Den vidt udstrakte Forgaard var omhegnet af en mægtig Kvadersteensmuur, beklædt med Bjelker af Cedertræ. Her fandtes det uhyre Brændofferalter, og den mægtige Badekumme til Brug for Præsterne, dannet i Skikkelse af en udsprungen Lilie, kaldet Kobberhavet.

De bivaanede den store Offring, og deeltoge i de dermed forbundne Ceremonier og Bønner. Dog det Sidste gjaldt udentvivl kun Sulamith. Simon var med sine Tanker langt, langt borte. Han tænkte

paa sin Ungdom, da ogsaa han havde kjendt til fromme Rørelser. Han tænkte paa sit nærmest foregaaende Liv, et langt Tidsrum, da disse fromme Følelser og Idrætter ganske vare blevne udviskede. Det faldt ham ind, at han vist havde levet et meget syndigt Liv siden hine første Ungdomsdage, der nu stode for ham som en hellig Tid. Det faldt med Centnervægt paa hans Hjerte, at han hverken havde været sin Kone en god Huusbond eller sine Børn en god Fader. — Det var meget alvorlige Tanker. Hvor vare de komne fra? Paaskedag var jo en Glædesdag! Men for ham var den bleven ligesom en Bodsdag.

Den følgende Dag gik Simon ud i Staden, og blev længe borte. Men neppe var han gaaet, førend Rygtet om en underfuld Begivenhed trængte igjennem til Sulamiths Øre: — Et Menneske var opstaaet fra de Døde! — Hvo? — Een af dem, Man havde korsfæstet den næstforegaaende Dag, Nazaræeren Jesus, Mirjams Søn, af hvem der var gaaet saa stort et Ry. Han havde forudsagt, at han igjen vilde opstaa paa den tredie Dag, og see, saaledes var det skeet! — Underfuldt, forfærdeligt! — Man havde forseglet Graven, Man havde sat en romersk Vagt ved den, for at være fuldkommen sikker. Men aarle om Morgenen havde Man fundet Vagten liggende bedøvet, Stenen fravæltet og Graven tom. Dog ikke tom; en Engel havde fra Graven forkyndt,

at den Korsfæstede var opstanden. Og der gaves dem, der havde seet den Opstandne i forklaret Skikkelse! —

Med aandeløs Begjær, med Øjne og Kinder, som flammede af Begejstring, lod Sulamith sin Sjæl inddrikke alle disse underfulde Rygter. Hun troede hvert Ord; ingen Skygge af Tvivl formørkede hendes Glæde. Havde han, den Sanddru, den Evig-gode, sagt, at han vilde opstaa, saa maatte det ogsaa saaledes skee. Israel havde havt mange store Profeter, men ingen liig ham. Havde han ikke ogsaa sagt, at han var Guds egen Søn? Hvorledes kunde da vel Graven holde ham i Dødens Baand? — Hendes Hjerte jublede i hende. — Sejer — Sejer — Halleluja! — Han er opstanden! — Synderes Ven, alle Armes Ven, min egen Sjæleven, — han er opstanden! —

Da Simon kom hjem, havde hun dog fattet sig. Hun havde vexelviis trykket sine Børn til sit Bryst; de Smaa maatte dele hendes Glæde. Til Simon turde hun ikke tale; han saae saa alvorlig ud og var saa bleg, som en Mand med store Sorger. Men i hendes Indre vedblev det at juble: — Han er opstanden, han er opstanden! —, og det var mere end een Gang i Løbet af denne Dag, at hun kun med yderste Anstrengelse hindrede det store Budskab i at undslippe hendes Læber, naar Simon saae paa hende eller henvendte et Ord til hende: — Han er

opstanden! — Hendes Hjerte var saa fuldt, og hun trængte saa meget til at faa det lettet. Men havde hun ikke mere end een Gang hørt ham spotte over Tømmermandens Søn Jesus og hans Tilhængere? — Det stakkels lille Hjerte maatte gjemme sin Hemmelighed og skjule sin Glæde, saa godt, det formaaede. —

Men det store Rygte var ikke forblevet en Hemmelighed for Simon. Det var jo netop det, der havde gjort ham saa bleg og alvorlig; det var jo netop derpaa, han grundede. Turde han tro det, skulde han glæde sig derover?

Han forstod ikke sig selv. Han havde en Følelse, som om Noget var blevet brudt indeni ham. Hvad det var, vidste han ikke. Det var den raa, sandselige Natur med dens brutale Kraft; det var den kjødelige Egenvillie. — Korset var blevet hans Herre.

Den følgende Morgen vare nye Rygter i Omløb, tildeels af uhyggelig, frygtelig Art. Den korsfæstede, men fra de Døde opstandne Herre havde allerede viist sig for mange af sine Venner, baade udenfor og i Jerusalem. Han agtede at vandre med Sine som hidtil, og aldrig mere forlade dem. Men der var ikke blot Tale om denne ene Opstandne. Ogsaa andre Døde havde forladt deres Grave og havde viist sig for Slægt og Venner inde i Staden. Der var for mange samstemmende Vidnesbyrd til at Man kunde tvivle derom. Ja, Man kunde føle sig

fristet til at tro, ved at høre alle disse Beretninger, at Staden den foregaaende Nat havde vrimlet af Dødninger. Een havde seet Fader eller Moder, bønfaldende, truende, gjørende frygtelige Advarselstegn. De ligesom bestræbte sig for at tale, men kunde ikke. En Anden havde seet sin højtelskede Mand, som hun aldrig, aldrig kunde glemme. Men han havde sletikke seet kjærlig til hende. Atter en Anden, en velagtet Præst, havde seet den sidst afdøde Ypperstepræst vandre igjennem Templet, standse ved Templets Pengekiste, banke derpaa og ligesom lytte efter Klangen, derpaa gaa fra Alter til Alter, standse ved hvert for ligesom bønlig sukkende at opløfte sine Hænder, og endelig forsvinde bag det sønderrevne Forhæng, som adskilte det Hellige fra det Allerhelligste. En from Moder havde seet sit elskede lille Barn, og det havde smilet til hende, saa sødt som nogensinde. Hun havde ej kunnet see dets Vinger; men det havde bevæget sig for hende ligesom paa Englevinger. Enhver i den hele store Stad vidste at fortælle Noget. Der herskede en almindelig Forstyrrelse i Staden, og en vis ubestemt bævende Gru gik igjennem alle Sjæle.

Neppe en Uge efter den hellige Paasketid begyndte Høsten. Allerede paa Paaskefesten havde Man været istand til at offre de første fuldmodne Ax. Det var en glædelig Tid, som nu begyndte. Men der

var ligesom bestandig Uvejr i Luften; der gik en Stemning af Forknyttelse og uhyggelig Anelse gjennem Israel. Navnlig mindedes Man med indre Bæven de frygtelige Spaadomme, som dette Menneske havde efterladt sig, der virkelig paa den tredie Dag, som han havde forudsagt, var opstanden fra de Døde, og som nu med sine Disciple vandrede om i Galilæa og var bleven seet af Tusinder. Man kunde umulig tvivle længer. Der var foregaaet mærkelige, frygtelige Ting, og der vilde komme til at foregaa ligesaa mærkelige og frygtelige.

Een af de første Dage i Høsten indfandt sig en Aftenstund et Menneske hos Simon, ynkelig at see til og ydmyg bedende. Det var en slet Skyldner, som ingen Medlidenhed fortjente. Han kom for at bede om Henstand; saa vilde han betale det altsammen.

Men Simon kjendte sin Mand; der var intet Godt ved ham, og hans saakaldte gode Villie var det Slettesite af Alt. Han var derfor ubønhørlig.

Imidlertid, saa meget var dog Sandhed, Mennesket var virkelig i den yderste Nød; han bad af Hjertet, ligesom den, der beder for Livet. Da han nu saae, at Simon forblev urørt, kastede han sig ligesom fortvivlende paa Knæ for ham, idet han sukkede af Sjælens Grund: — Hjælp, Fader Abraham! — Og han greb den lille Alexander, som befandt sig i Nærheden af ham, stillede ham hen for sig og

sagde: — Beed for mig, min Dreng! Beed din Fader forbarme sig over mig! —

Den lille Dreng blev først forskrækket; men han var forstandig nok til snart at fatte sig. Han opløftede sine Hænder mod Faderen og spurgte med sagte Stemme: — Maa jeg bede for Manden, lille Fader? —

Det var et rørende Syn og en rørende Tale. Dog tøvede Simon med at svare. Men da var det ham grangivelig, som om han atter fornam Trykket af Korset paa sin Skulder. Da tøvede han ikke længer, men svarede: — Ja, beed for ham, mit Barn! —

Og Drengen bad en underlig Bøn. De vare saa svage, ubehjælpsomme, disse Ord, tilsyneladende saa langt fra Meningen, men dog tillige saa rørende, saa hjertegribende. Det var i Virkeligheden kun lidet Mere end en barnlig Lallen.

Men Simon, den stærke Mand, fik Taarer i Øjnene derved. Han tog Barnet op i sine Arme, kyssede ham og sagde: — Min kjære Dreng, Du maa sige til Manden, at jeg endnu en Gang vil have Taalmodighed med ham. Han gaa bort i Fred! —

Med aandeløs Opmærksomhed og Deeltagelse havde Sulamith været Vidne til denne Scene. Dersom Faderhjertet i den Grad lod sig røre, hvad maatte da Moderhjertet føle derved? — See, —

sagde hun til sig selv: — hvilken Kjærlighed han har til Børnene, mine Børn! Derpaa maa der kunne bygges Meget, Meget! — Og hun fik mange alvorlige, dog lykkelige Tanker, som den Dag bragte hende til at glemme næsten Alt omkring sig.

Da den første Deel af Høsten var tilendebragt, kom der en kort Fritid, som i Almindelighed blev benyttet til en Lystrejse, et Besøg af hele Familien i Sulamiths Hjemstavn. Ogsaa iaar skulde Rejsen gaa for sig. Forberedelserne vare kun faa, og hastig gjorte. En skjøn Sommermorgen ganske aarle drog Familien ud igjennem Damascusporten. En kraftig Mule bar, foruden Godset, de tre Personer af Familien, i to store Kurve. I den ene Kurv sad Sulamith, i den anden begge Børnene. Hvor jublede ikke de Smaa, da Solen hævede sig for deres Øjne over Peræas Høje, hiinsides Jordan! Simon rejste tilfods, med Staven i Haand, og ledede Dyret ved Tøjlen.

Det var en Vej af over trehundrede Stadier, de havde for sig, omtrent fyrretyve romerske Mile. Med Børnene kunde de ikke gjøre lange Dagsrejser; først henad Aften den næste Dag kunde de vente at naa Sichem, deres Rejses Maal. De droge igjennem Bethel, idet de lode Jericho blive langt tilhøjre. Det var et mørkt Bjergland, deres Vej førte dem igjennem, som kun sjelden tilstedte dem nogen Udsigt.

Men da de efter en lang Middagsraft droge videre, blev Landet lidt efter lidt lysere, Vejen friere, eftersom de nærmede sig det gamle Ephraims Skovland.

Sulamith var næsten uafbrudt beskjæftiget med Børnene, dog ikke anderledes, end at hun fik mangt et kjærligt Blik og mangen kjærlig Tanke tilovers for Simon, der utrættelig skred frem ved Siden af Mulen. Blandt andre Iagttagelser gjorde hun ogsaa den, at Simon imod Sædvane var god og blid endogsaa mod Dyret, hvorpaa de rede, og denne Iagttagelse gav hende Stof til mange nye Betragtninger. — Hvor han dog var forandret! —

Dersom han var det, da var det ikke første Gang, han i sit Liv havde givet Anledning til denne Bemærkning. Hans Ungdom havde nemlig lovet langt mere, end hans Manddom havde holdt. I mange Aar havde han flakket om i Verden paa Handelens Vegne. Fordelen, Vindingen var bleven ham Alt, og med alleslags vilde Stalbrødre havde han ført et tøjlesløst Liv.

Saa landede han endelig i Syrien. Paa en Rejse gjennem Samaria lærte han Sulamith at kjende, og fattede en heftig Elskov til hende. Hun var formelig bleven solgt til ham, i saa ung en Alder, at hun egenlig kun var at betragte som et Barn endnu. Det var derfor heller ikke faldet hende ind at gjøre nogen Modstand. Hun var en stakkels lille En, som saa let lod sig forknytte, en stakkels lille En, som

følte saa stor en Trang til at elske og blive elsket, men som kun sjelden og i ringe Grad havde lært Kjærlighedens Sødme at kjende.

Saa havde Simon slaaet sig til Ro og nedsat sig i Jerusalem. Sin ved Handelen erhvervede Formue havde han for en stor Deel anbragt i Agre og Viingaarde, og levede som Landmand, uden dog ganske at have opgivet Handelen og den raske, vovelige Pengeomsætning.

Sulamith var smuk; havde hun været i Besiddelse af lidt mere Selvtillid og Frimodighed, vilde hun almindelig være bleven anerkjendt derfor. Men hun stillede sig bestandig selv i Skygge. Man kunde medrette have kaldt hende en Rose i Saron, men ikke nogen Lilie i Dalene; thi hun var bruun af Hudfarve og i det Hele meget mørk. Hun havde store sorte, lidt tilslørede eller ligesom beduggede, dueblide Øjne, troskyldige, tillidsfulde, ligesom ydmyg bønfaldende. Hun var kun lille af Væxt, fiin og let, dog fyldig. Hun var ikke bleven stor, den Stakkel; thi hun havde maattet voxe, efterat hun var bleven Hustru og Moder. Hendes Væsen havde noget ubeskrivelig blidt, ømt, ikke sjelden smægtende.

Hun hang endnu med Inderlighed ved Barndomshjemmet. Det Hjem, hun selv havde faaet, havde ikke været istand til at bringe Fædrehjemmet i Forglemmelse, saa lidet godt og elskeligt det end i Virkeligheden var. Hjem bliver dog altid Hjem for

den barnlige Sjæl. Hun elskede sin Fader, skjøndt han visselig ikke havde været nogen god Fader imod hende; men især følte hun ømt for sine mindre Sødskende.

Alligevel havde de Sukke, som undervejs hævede hendes Bryst, ikke blot deres Kilde i Længselen. Hun kom til at tænke paa, at hun endnu aldrig havde havt nogen Glæde af sine Besøg i Hjemmet, efterat hun var bleven gift. Misforstaaelse, Misnøje, Kjævleri havde hver Gang forspildt hende Glæden. Vilde det blive anderledes denne Gang? Efter sin Hustrues Død havde nemlig hendes Fader taget en løs Kvinde til sig, som skulde bestyre hans Huusholdning. Skjøndt hun allerede havde været fem Gange gift, var hun dog ikke ældre, end at hun kunde ansees for ganske kjøn endnu, og saaledes var hun bleven ham Mere end en Huusholderske. Denne Kvinde var især Simon højlig imod. Vistnok var hun til en vis Grad godmodig, men tillige i høj Grad indskrænket og sladderagtig. I ti Minuter kunde hun, naar hun var rigtig i sin Kraft og havde Heldet nogenlunde med sig, sige ligesaa mange ærgerlige Dumheder. Hendes Væsen havde saaledes for Simon noget i overordenlig Grad æggende ved sig; hun gav ham uophørlig Forargelse og opfordrede ham idelig til Revselse. Og han revsede hende uden Skaansel. Saa gav hun sig til at suurmule, og hittede paa alskens Unoder. Derover blev Huusherren ærgerlig, og gav

sit onde Lune Lust paa mangfoldige Maader. Og dermed var da Glæden forstyrret og Freden borte.

Derfor sukkede Sulamith saa dybt, saa dybt, og følte sig ligesaa meget dragen tilbage som fremad.

Men paa samme Tid anstillede Simon, underligt nok, lignende Betragtninger. Det faldt ham paasinde, at disse hjemlige Besøg altid vare endte med Kiv og Forstyrrelse. Thi ikke nok med, at denne Kvinde idelig opæggede ham ved sin overstrømmende taabelige Snak, var han i den daglige Omgang med hende udsat for en endnu langt større Fristelse, den nemlig, at drille, gjøre sig lystig over hende, og det var for det Meste herved, at Huusfreden blev brudt. Med Ruelse betænkte han alt dette, og fattede i sit stille Sind gode, kjærlige Forsætter til at fornægte sig selv, for sin lille Kones Skyld, som havde glædet sig saa meget til Rejsen og Besøget. — Ja, det var forbausende, saa mange Ting Korset lærte ham, saa mange smukke Tanker og Idrætter det indgav ham.

Henad den næste Dags Eftermiddag nærmede de sig Maalet for deres Rejse. Ligefor sig havde de de to hellige Bjerge, Ebal, hvorfra engang Lovens Forbandelse, Garizim, hvorfra Lovens Velsignelse var bleven udraabt. Imellem disse laa det gamle Sichar skjult, med et nyt Navn i de senere Tider kaldet Neapolis. Østen for dem laa det yndige Thirza, og længer borte Aenon og Bethabara ved Jordans Flod, hvor den Guds Mand Johannes havde

døbt med Omvendelsens Daab. Fra en Bjerghøjde, hvorover Vejen gik, kunde de skue vide ud imod Nord og Øst.

Forend endnu Solen over Sarons skjønne Kystland var gaaet ned i det store vestlige Hav, droge de ind i Sichar og vare hjemme.

Nu oprandt lykkelige Dage for den stakkels forknytte Sulamith. Ligesom en smuk, fortørret Blomst, der har faaet Vand, hævede hun Dag for Dag kjækkere sit Hoved og saae sig frejdigere omkring, udfoldende Ynde paa Ynde. Alting føjede sig denne Gang saa forunderlig godt; der var Intet, ikke det Mindste, som gik hende imod. Alle vare glade, og Alle kom hende imøde med Kjærlighed.

Een af de allerførste Dage kom Hezra, — saaledes hed hendes Faders Frille — tilbage til en Historie, som hun allerede vel ti Gange havde ladet Simon høre, og som hver Gang havde indbragt hende kun Spot og Ærgrelse, Historien om det Møde, hun ved Fader Jakobs Brønd havde havt med den højlovede Messias, Verdens Frelser: hvorledes han havde drukket af hendes Krukke, hvorledes han havde talt til hende om det Livsens Vand, hvorledes han havde afsløret hendes foregaaende Liv o. s. v. Der var ingen Ende paa denne Historie, og hun gjorde sig ikke lidt til af, at det var hende, som havde ført Messias til Sichars By, og været Midlet til høj aandelig Oprejsning for Folket. — Til Sulamiths

store Forbauselse ikke alene hørte Simon taalmodig til, men skjænkede ogsaa hendes Fortælling en vis venlig Opmærksomhed, uden at gjenmæle saa meget som et Ord. Tilvisse, forunderligt!

Iøvrigt havde Jesu Besøg været en epokegjørende Begivenhed i det gamle Sichar. Kun faa Steder havde det himmelske Sædekorn fundet en saa blød og frugtbar Jordbund. Et mægtigt Røre havde draget en stor Omvæltning efter sig. Mange vare de, som i Troen vare vendte om for at vandre Retfærdigheds Vej. Men blandt disse var ikke den selvbehagelige, pjankede Hezra.

Dog Simon blev sat paa mange haardere Prøver. Thi selv med en stor Taalmodighed var det en vanskelig Ting, at omgaaes denne Kvinde. Man kunde nemlig aldrig vide, hvor hun vilde hen, og hvorledes Man stod sig med hende. Hun var eet af disse taabelige Fruentimmer, som altid lade Munden løbe, med eller uden Tanke, som have altfor nær baade til Graad og Latter, som undertiden strømme over af Godhed og Ømhed, men i det Mindste ligesaa ofte af barnagtig ondt Lune. Ofte var det derfor nærved at briste for Simon. Men, forunderlige Ting, — da fornam han hver Gang atter Trykket af Korset paa sin Skulder! Han saae Jesu ynkværdige Skikkelse for sig, som den laa afmægtig, sammensunken i Støvet under Korsets Byrde, og han fandt atter Kraft til at fornægte sig selv. Det gik ikke af uden

Kamp; men han sejrede. Vistnok var det ikke store Ting, Korset indtil nu forlangte af ham; men det var Nok til en Begyndelse, og, hvor lidet det end var, faldt det ham dog svært. Det var ham nemlig saa uvant, at lade en anden Villie raade, at gjøre Noget for Andres Skyld.

Men saaledes gik Alting fortræffelig. Det var idel fredelige, skjønne Dage, der oprandt for Sulamith i Hjemmet. Hvor taknemlig var hun ikke sin Mand for denne Selvbeherskelse og Overbærenhed! Men var han overbærende mod Andre, saa viste han sig mild imod hende. Hvor inderlig taknemlig var hun ikke for denne Mildhed! Hvor frimodig følte hun sig ikke imod før! Frygten var begyndt at vige. Der var ligesom blevet taget en knugende Byrde af hendes Væsen, og det rejste sig, ædelt, skjønt, værdigt. Hvor tillidsfuldt kunde hun ikke nu see sin Mand ind i Øjet, hvor sødt kunde hun ikke smile til ham! Det havde hun tidligere aldrig kunnet. Vistnok var det sandt, at der med Simon var foregaaet en stor Forandring; men hun var ogsaa paaveje til at blive en ganske anden.

Nogle af de lykkeligste Timer tilbragte hun i sin Faders Viingaard. Noget dejligere Sted kan der ikke gives end en Viingaard i Østerland. Ved høje og stærke Mure er den vilde Verden lukket ude. Kun en lille, velforvaret Laage i den tykke Muur, mere end halv skjult af Ranker og vilde Slyngplanter,

fører derind. Tyven, Landstrygeren, den onde Nabo maa kjønt blive udenfor, ligesaa de vilde, skadelige Dyr. Og med Verden ere nogle af dens største Plager lukkede ude. Udenfor brænder Solen med fortærende Magt; herinde er der fuldtop af Skygge med en balsamisk Kjølighed. Udenfor raser Stormen, kommende enten fra Libanons Snetoppe eller den syriske Ørks glødende Sandflader; herinde er der stille, ganske stille; ingen Vind rører sig. Udenfor regjerer Tørken, afsvider Græs og Urter, bringer Blomsterne til at hænge med Hovedet, falme, visne, udtørrer Brøndene, bringer Vandreren til at sukke med vansmægtende Hjerte. Herinde er der en Rigdom af frisk Vand; hvert Træ, hver Plante faaer sin Deel deraf, og derfor ere Bladene saa grønne og friske, Blomsterne saa herlige og duftrige, Frugterne saa store og saftige. Det overflødige Vand samler sig i en Cisterne, som findes midt i Viingaarden under løvrige Træers beskyttende Hang; her findes Steenbænke trindt omkring, og her hører Man en bestandig Rislen, liflig som den sødeste Musik. Her kan Man, saafremt Man har en reen, uskyldig Sjæl, drømme sig tilbage til Paradiset.

Paa slanke opmurede Søjler hviler et let Træværk, over hvilket Viinrankerne slynge sig op og danne et let Tag over de lange Søjlegange, som paalangs og paatværs gjennemskjære Viingaarden. Noget lifligere og frydeligere lader sig ikke tænke end

det brudte Sollys, som saa mildt og dog saa straalende falder igjennem det klare lysegrønne Løv. I disse Søjlegange er det dejligt at vandre frem og tilbage, med blidt bevæget Hjerte, ligesom drømmende Tanke. Ogsaa op over Murene brede Viinrankerne sig, og falde ned i yppige Klynger og Buer. I tunge Klasser svulme overalt Druerne frem, og forjætte den kosteligste Vederkvægelse. I Kvartererne brede sig, i svulmende Fylde, men med mindre Skygge, Granat- og Fersken-, Figen- og Morbær-, og Morbærfigentræer. Her bærer Jorden en tredobbelt Afgrøde: Træfrugt, Korn og Grønsager. Der er nemlig her ligesaa lyst i Skyggen under Træerne som i nordlige Egne under aaben Himmel. I et Hjørne staaer et enkelt Palme-, Cypres-, Pinie- eller Kastanietræ.

Der er saa skyggefuldt, svalt, saa friskt herinde, saa lønligt og sikkert, saa stille og drømmerigt. Og derfor gives der ikke noget herligere Sted paa Jorden end en Viingaard i Østerland, og derfor bliver det Herligste, vi kjende, Guds Rige i Verden, sammenlignet med en Viingaard.

Her tilbragte Sulamith i Almindelighed Morgentimerne med sine smaa Børn og unge Sødskende. Hvad hun dog egenlig tager sig for? Det er livagtig, som om hun holdt Skole for de Smaa. Snart fortæller hun, og snart maa de fortælle. Hun lærer dem, hvorledes de skulle folde deres smaa Hænder.

Af tornerige Slyngplanter fletter hun en underlig Ting og viser dem. — Det er jo en Tornekrone! Af tørre Træstykker sammensætter hun en anden underlig Ting og holder dem den for Øje og lader dem kysse den. — Det er jo et Kors!

Naar saa den stille Time er udrunden, og de Smaa begynde at blive urolige, da springer hun op og giver sig til at lege med dem, et fuldkomment Barn imellem Børnene. Hvor gløde da ikke de brune Kinder, hvor straale ikke de mørke Øjne! Gjennem de lange Buegange, rundt om Cisternen — ikke for nær! — gaaer Legen, ud og ind, under melodisk Latter. Sandelig, der gives ikke bedre Takoffer til Vorherre end en saadan skyldfri Glæde!

Og hvilke lykkelige Aftentimer tilbragte ikke Sulamith ved Brønden udenfor Staden, Fader Jakobs gamle Brønd! Der traf hun sammen med sine Ungdomsveninder, som kom for at hente Vand. Medens de lode de fyldte Krukker staa, blev mangen lykkelig Erindring opfrisket fra den glade Barndomstid; der spurgte hun Nyt, hvorledes det var gaaet Den og Den af hendes gamle Bekjendte; der blev mangt et Venskabsbaand fornyet og knyttet fastere. Hun maatte fortælle sine Veninder vidt og bredt om Livet i Jerusalem, om det herlige Tempel, Verdens Under, om de store, højtidelige Fester, som fejredes i den hellige Stad. Naar saa Mørket faldt paa, var det lysteligt at blive Vidne til, hvorledes de unge Kvinder i sam-

let Skare, opfiltede, med Vandkrukken paa Hovedet og den ene Arm opløftet til at støtte den, droge ind i Staden under munter Snak og Latter.

Kun een eneste Sorg havde Sulamith i disse skjønne Dage, og hun fandt Mod til at betro sin Mand den; han var jo den Eneste, der kunde hjælpe hende. Hun følte nemlig en inderlig Bedrøvelse over den Forargelse, hendes Fader gav ved sit lovløse Samliv med Hezra. Kunde det ikke blive anderledes? For hende selv sømmede det sig ikke, at bringe saadan Sag paa Bane. Men Simon kunde, om han vilde, og hendes Fader vilde have Agtelse for hans Ord.

Simon skuffede ikke hendes Tillid, men lovede, saasnart Lejlighed gaves, at anvende hele sin Indflydelse for at faa denne hendes Bekymring hævet. — Hvor meget fik den lille Kone dog ikke efterhaanden at takke sin Mand for!

En Morgenstund, nogle Dage senere, da Sulamith var med Børnene i Viingaarden, kom Hezra styrtende ind til hende, tog hende i sine Arme, krystede hende i sin Favn, græd og lo paa een Gang. — Var stakkels Hezra bleven besat?, Nej, hun var kun Overbringerinde af en lykkelig Tidende:

— Han vil ægte mig, han vil ægte mig! Det havde jeg dog aldrig troet, at jeg skulde faa den sjette Mand! —

Dersom Noget havde fattedes til et fuldkommen godt og glædeligt Samliv, saa vilde denne Omstændighed have tilvejebragt det. Alle havde de vundet ved det, som skeet var: Hezra, Sulamith, hendes Fader. Hezra paa dobbelt Maade; Man begyndte endog at finde hende elskværdig.

Ja, det var lykkelige Dage, og, som alle lykkelige Dage, svandt de hastig hen. Afskedstimen var forhaanden. For Sulamith var denne Afsked saa smertelig og dog saa sød. — Jakobs Gud ledsage og velsigne Dig, min Datter! — Det var de sidste Ord, hun hørte, da hun igjen forlod Hjemmet. Stille fløde hendes Taarer; men der var intet Bittert i dem. Fader og Søskende havde hun maattet forlade. Men havde hun ikke Simon og Børnene?

Ja, hendes Hjerte svulmede Simon imøde. Det var jo dog egenlig ham, hun skyldte al denne Glæde. Det var derfor ganske naturligt, at hun, da Simon løftede hende ned af Dyret udenfor deres Huus, kastede sig til hans Bryst og kyssede ham som ingensinde før, idet hun kaldte ham sin kjære, kjære Mand.

Simon var rigtignok meget forandret, og forandrede sig fra Dag til Dag. Det Ædlere i hans Natur kom efterhaanden frem. Det havde ligget dybt begravet, ligesom under Masser af Kjød; men

jo dybere det kom fra, desto højere hævede det ham, navnlig i Sulamiths Øjne.

Hvad der foregik i ham, vidste han ikke selv at forklare sig. Der var mægtigere Kræfter tilstede, end nogen menneskelig Forstand kunde fatte. Han følte sig opløftet, dragen — bort, langt bort, — bort fra Verden, bort fra sig selv. Hvorhen? — Han var ikke istand til at besvare dette Spørgsmaal. Men saa ofte, det kom frem, saae han livagtig hiin ynkværdige Skikkelse for sig med Tornekronen, afmægtig segnende i Støvet.

Det var i Høsten, og den lakkede mod Enden. En aarle Morgenstund gik Simon ud til nogle langt fraliggende Agre, hvorpaa Høsten den følgende Dag skulde begynde. Som han gik langsmed Markskjellet, fordybet i sig selv, forekom det ham, som om Nogen kaldte paa ham. Han saae tilsiden, og blev inde paa Nabomarken et Menneske vaer, som stod, med en lang Stage paa Skulderen, og gjorde allehaande Spotsagter ad ham. Simon bed uvilkaarlig Tænderne sammen. Det var ikke noget Nyt for ham, hvad der her gik for sig. Det var hans onde Nabo, Nathan med Pukkelen, som ikke vilde vide af Fred at sige, men benyttede enhver Lejlighed til at fortrædige og drille ham. Mangen Gang havde han derfor sagt, at Nathan ikke vilde lære Skik, førend han fik en god Dragt Prygl. Han vilde ogsaa udentvivl for længe siden have faaet den, hvis ikke den Om-

stændighed havde holdt Simon tilbage, at han var en Krøbling, som det var uværdigt at lægge Haand paa. Om Prygl ymtede imidlertid Simon ikke denne Gang; men hvad han mumlede mellem Tænderne, idet han tilsyneladende uforstyrret gik videre, var dog ingenlunde af det Gode.

Da han gik den samme Vej tilbage og var kommen et Stykke videre frem, hørte han atter Raab, men denne Gang, som det syntes, af en anden Art. Det lod til at være Nødraab. Efter at have staaet stille i nogle Øjeblikke og lyttet, gav han sig til at gaa efter Lyden, og denne førte ham langt bort, tværsover Nabomarken, opad Fjeldskraaningen, i Retningen af en Cisterne, som Nathan med Pukkelen der havde ladet indrette.

Det var et snildt Værk, denne Cisterne, og havde kostet mange Penge. Men Bekostningen lønnede sig i fortrinlig Grad, og Simon havde ikke uden Misundelse og Nag bemærket det. I Forbindelse med den store Cisterne, der opsamlede Vandet fra den golde Fjeldskraaning vide omkring, var nemlig sat et kunstigt Vandingssystem, der gjorde Nathans Agre mere end dobbelt saa frugtbare og indbringende som Simons. Desværre var der ikke Lejlighed for denne til at efterfølge sin klogtige Naboes Exempel. Men denne Omstændighed, som bestandig gav Anledning til ubehagelige Sammenligninger, havde ikke

gjort Forholdet bedre mellem de to Naboer. De vare paa det Nærmeste blevne bittre Fjender.

Raabet blev stedse ynkeligere, og Simon fremskyndede sin Gang. Saasnart han kom op i Højde med Cisternens hvælvede Dæksel, kunde han oversee den ulykkelige Sammenhæng. I den ene Ende af Hvælvingen var der en Luge, gjennem hvilken Man med Forsigtighed kunde stige ned i Cisternen. Sandsynligviis var Nathan hidkommen — den med en Jernhage forsynede Stang antydede det — enten for at maale Vandbeholdningens Dybde eller for at rense Udløbene for det sammenflydte Græs, Mos, Pindeværk. Ved Nedstigningen var han gleden ud paa de slibrige Trin, men havde for saa vidt havt Heldet med sig, som Stangen var kommen til at ligge paatværs over Aabningen. I denne var han bleven hængende ved Hænderne, svævende over Dybet. Det var i denne kritiske Stilling, at Simon fandt ham.

— Hjælp, hjælp, Simon! Jeg kan ikke mere! — stønnede Nathan, idet han gjorde endnu et svagt Forsøg paa at faa Fodfæste.

Men Simon rørte sig ikke. Med forslagte Arme og et uhyggeligt Smiil om Læberne stod han og saae paa den Elendige. Urørt var han dog ikke; en vild og mørk Glæde var gaaet ham til Hjertet og havde bragt det til at banke med høje Slag.

— See din Fjende, — gjenlød det derinde: — endnu dybere end for dine Fødder! —

— Simon, Simon, — stønnede den Ulykkelige: — i den miskundelige Guds Navn, forbarm Dig over mig! — Jeg kan ikke holde fast længer! —

I samme Nu var det Simon, som om han atter følte Trykket af Korset paa sin Skulder, og han saae livagtig et andet Menneske for sig, som ogsaa hang i Dødens Vaande, udspilet paa et Kors, uden at finde Barmhjertighed.

Da viklede han taus sit Bælte af sig og steg op paa Cisternen. Idet han lagde sig lige ud henad Taget og bøjede sig ned over Svælget, lykkedes det ham, med let, forsigtig Haand at faa Bæltet ført ind under Armene paa den Hængende.

— Hold fast, — sagde han med dæmpet Røst: — blot et Øjeblik endnu, og Du skal med Guds Hjælp være frelst. —

Og han havde ikke lovet Mere, end han kunde holde. Saasnart han havde rejst sig og samlet Bæltets Ender, drog han Nathan uden stor Møje op af Dybet.

Gispende laa Nathan en Stund for hans Fødder. Endelig rejste han sig halv, omfavnede hans Knæ, og sagde med svag, bævende Røst:

— Jehova velsigne Dig! Du har gjengjældt Ondt med Godt. Men jeg fortjener ikke din Godhed. —

— Kom, — sagde Simon, idet han bøjede sig ned over ham: — lad mig hjælpe Dig op og bringe Dig hjem! Du er for svag og mat til at gaa alene. —

— Jeg rejser mig ikke, — svarede Nathan: — forend Du har tilgivet mig, hvad jeg af ond Villie har gjort imod Dig. Kan Du tilgive mig, Simon? —

— Jeg tilgiver Dig. Jeg selv var heller ikke uden Skyld. —

— Nej, Skylden var min! — Jeg var hidtil din Fjende. — vedblev Nathan bønfaldende: — Vil Du fra idag af antage mig til din Ven? Ved Templet, Du skal ej kunne finde nogen mere trofast! —

— Nathan, jeg modtager dit Venskab; som en naaderig Gudsgave vil jeg modtage det. —

— Saa lad Dig favne og kysse, Ven, Broder! Fader Abraham, vær Du selv Vidne til vor Pagt! —

Nathan samlede sine Kræfter for at rejse sig. Simon tog ham kjærlig op i sine Arme.

— En Ven! — Naar havde Simon sidst havt en Ven? — En rigtig Ven havde han ingensinde kjendt. Nu havde han faaet een, sin allerførste Ven, i sin bittreste Fjende!

Underfuldt! — Sandelig, han havde havt Ret,

da han sagde, at det Venskab, som Nathan tilbød ham, var en reen Gudsgave.

Men der fremvoxede for Simon, uden at han vidste det, en endnu herligere og skjønnere Kjærlighedsfrugt, en endnu større og rigere Gudsgave end Nathans Venskab. — Hvor voxede den? — Frem af hans Hustrues fromme, uskyldige Hjerte. — Hun var begyndt at elske ham. Forunderligt, ja, tilvisse forunderligt med den Kjærlighed! Saa pludselig falder den paa. Og hvorfra kommer den? I den vide profane Verden er der Ingen, som veed det.

— Den ligger i Blodet. — sige Nogle. Det er rigtigt. Men alligevel er det kun en daarlig Forklaring; thi det er blot en stumpet Ende af Sandheden.

— Den fremgaaer af Aanden, — sige Andre: — af Aandens hemmelighedsfulde, men naturlige, uafviselige Trang. —

Det er rigtigt. Men atter her drage vi i den ene Ende, uden at faa det Hele med.

— Nuvel, saa lad os da sige, at i Aanden fødes Kjærligheden, gjennem Nerverne meddeler den sig Blodet; levendgjort i Aanden og virkeliggjort i Blodet flyder den sammen i Hjertet, tager det i Besiddelse som sin lovlige Ejendom og bringer det til at slaa efter sin Villie. I Hjertet udfolder Kjærligheden sig til et fuldbaaret Væsen og bliver sig fuldt bevidst. —

Det er rigtigt. Men endnu mangler der dog noget Væsentligt. Lad os see! I mange tusinde Hjerter udfolder Kjærligheden sig. Men Kjærligheden i disse Tusinder af Hjerter maa have een Kilde. Thi vi vide jo utvivlsomt, at der blot kan gives een sand Kjærlighed. Hvor er denne Kilde, denne levende, denne Livsens Kilde?

Vi maa gaa en lille Omvej for at finde den; den fører os frem i Jesu Spor. Men denne Omvej er egenlig en Gjenvej, ja, den eneste Vej.

Vi ville da fremdeles sige: Kjærligheden maa følgelig være et for sig bestaaende Liv og Væsen, aabenbaret paa tusindfoldig Maade i Endeligheden, men i sig selv hævet højt over samme.

Ja, lad os i Tanken hæve os saa højt, vi formaa, op over Golgatha, op over Oliebjerget, op over Skyerne! — Kilden udspringer fra Guds Hjerte. Kjærlighedens Væsen er Guds eget Væsen. — Enhver sand Kjærlighed har i Gud sin Hjemmelsmand.

Sulamith var begyndt at elske sin Mand. Med sød, bævende Henrykkelse fornam hun Noget røre sig i hendes Indre, saa dejligt, lykkeligt, som hun aldrig før havde kjendt Noget. Ikke som tidligere, naar hun havde fornummet et nyt Liv røre sig under hendes Hjerte; det havde voldt hende større Ængstelse end Glæde, gjort hende tung i Sindet som i Lemmerne. Hvad skulde ogsaa hun med Barn, som endnu kun var et Barn selv? Men nu, følte hun,

var hun ikke Barn længer. Det, som bragte hendes Hjerte til at svulme, som vilde frem til Liv og Glæde, var ikke kommet for tidlig; det gik frem paa skjøn og fri naturlig Maade, fordi dets Modenhedstid var forhaanden.

Ja, hun elskede Simon. Hendes Fader havde givet hende en Mand; Gud havde givet hendes Børn en Fader. Men nu havde ogsaa hendes Hjerte valgt, og — hvor lykkeligt! — Valget var netop faldet paa ham, der kaldte hende Hustru, der kaldte hendes Smaa sine kjære Børn! Ja, hun elskede ham, bly, hemmelig. Vilde han nogensinde erfare det? Vilde han komme til at føle for hende, hvad hun følte for ham?

Naar hun gjorde sig selv disse Spørgsmaal, trykkede hun med brændende Inderlighed Børnene til sit Hjerte. Dem turde hun uden Blusel vise sin Ømhed, og de vare jo en Deel af ham!

Pintsehøjtiden, Høstfesten, kom dette Aar med stor Glæde; thi Høsten havde været usædvanlig god. Hvorfor var Simon ikke glad? Hvor meget havde han dog ikke vundet! — Forstaaer sig, han havde vundet Mere, end han selv vidste af. Men Lidt eller Meget, han higede efter Mere, bestandig efter Mere.

Og han fik Mere. Han blev Vidne til det store Under, som foregik paa Pintsefesten, den Hellig Aands Udgydelse. Ogsaa han hørte med Forundring

og Forbauselse sit Tungemaal lyde paa hebraiske Mænds Læber, den Korsfæstedes Disciple. Ogsaa han hørte Apostelen Peters første Prædiken, og følte sig greben i sit Inderste. Hvorfor var han da ikke mellem de Tusinder, som paa denne Dag lode sig døbe? Nej, saa vidt var det endnu ikke kommet med ham. Han havde kun faaet noget Mere at tænke paa, med rørt Sjæl. Det begyndte at samle og klare sig for ham, hvad han hist og her gjennem Øre og Øje og i sit Hjerte havde erfaret. Han var begyndt at kalde Jesus Herre. Som Frelser kjendte han ham ikke endnu.

Og dog, — det, som stod allerklarest for ham, var, at han var en stor Synder. Derfor var han jo ogsaa bleven brugt til den nedrigste Tjeneste, — til at slæbe Korset for en Misdæder.

I den nærmest følgende Tid gjorde han flere Forsøg paa at nærme sig de Hellige, den Korsfæstedes Venner og Disciple; men de mislykkedes ganske. Han var vistnok sær ubehjælpsom i disse Forsøg; han nærmede sig snarere med Udseende af en Spion og Angiver end af en Ven og Fælle. Men hertil kom, at den raa Spot, hvormed han tidligere havde forfulgt og fortrædiget de saakaldte Nazaræer, endnu var i frisk Erindring. Man mistroede, frygtede og skyede ham.

Han deelte heri, uden at vide det, paa en Maade Skjæbne med sin stakkels Hustru. Dog, nu ikke stakkels længer. Naar Sulamith hidtil ikke var kom-

men i nærmere Samfund med Jesu Venner, saa havde det vistnok for en Deel været Frygten for Simon, som havde hindret hende i en Tilslutning, men dog endnu meget mere den sørgelige Omstændighed, at hun var en Samaritanerinde. Han vakte Frygt hos Jøderne, hun Foragt. Hvad var vel det Bedrøveligste? Det er ikke let at afgjøre. Men vist er det, at Simon var inderlig bedrøvet.

En Dag sad han hjemme hos Kone og Børn. Sammen med dem tilbragte han nu altid sine Hvilestimer. Men ofte var han tankefuld, og havde kun Lidt at sige. Saaledes ogsaa i denne Time. Den lille Alexander, hans ældste Søn, stod imellem hans Knæ, favnet af hans højre Arm.

— Lille Fader, — udbrød pludselig Barnet: — skal jeg fortælle Dig Noget om Jesus, Guds Søn, vor Herre? —

Overrasket saae Simon paa sin lille Dreng, men svarede: — Ja, fortæl, Alexander min! —

Og Barnet gav sig til at fortælle om Jesus, hvorledes han havde opreist Lazarus af Graven, hvorledes han havde helbredet den Blindfødte og den Elendige ved Bethesda Dam, hvad han havde fortalt om den gode Hyrde, som gaaer ud i Ørkenen for at opsøge det ene fortabte Lam, hvorledes han havde elsket de smaa Børn og velsignende lagt sine Hænder paa dem.

— Ogsaa mig og Rufus har den gode Mand velsignet. — saaledes sluttede Alexander: — Jeg maa have været ganske lille dengang; for jeg kan slet ikke erindre det. Men Moder siger, at han har velsignet os, og saa er det jo vist. —

Ikke alene med Taalmodighed, men med dyb Opmærksomhed, ja, Man kunde gjerne have kaldt det Andagt, havde Simon lyttet til Barnets Tale. Da den lille Alexander var færdig med sin Evangelieberetning, tog han ham i Favn og kyssede ham hjertelig.

— Tak, mit Barn! — sagde han bevæget: — Ja, det var tilvisse en god, en hellig Mand, denne Jesus, som velsignede Dig og lille Rufus, — skjøndt de dømte ham som en Misdæder og hængte ham paa et Kors. —

— O, det var slemt, Fader! Det var jo dog Guds egen Søn! —

— Hvem siger det, min Alexander? —

— Det siger Moder. Hun siger, at den Herre Jesus var Guds Søn, ligesom jeg er din Søn. —

Simon tilkastede sin Hustru et langt Blik, saa dybt forskende, men tillige saa ubeskrivelig blidt og ømt. Dog sagde han for Øjeblikket intet Videre, men fjernede sig kort efter.

Nogle Dage senere, da han ved Aftenstid havde ladet Hvile falde paa sig, klyngede den lille Rufus

sig op til ham og spurgte: — Fader, skal jeg lære Dig at bede? —

— Ja, gjør det, min kjære lille Søn, — om Du kan! — svarede Simon overrasket.

— Først maa Du folde dine Hænder. —

Simon foldede Hænderne.

— Nej, det er galt, lille Fader! Saaledes skal Du bære Dig ad. —

Og den Lille satte Hænderne ilave for ham.

— Har Du nu ogsaa rigtig samlet dine Tanker? — Saaledes spørger Moder altid. —

— Javist, lille Rufus. Alt er i Orden. —

— Saa skal Du sige efter mig, ligesom jeg siger. —

Barnet foldede nu med stor Flid sine smaa Hænder og bad: — Vor Fader, Du, som er i Himlen &c. Ved hvert Led i Bønnen gjorde det Ophold, forat Faderen kunde sige det efter. Og det gjorde Simon, ikke alene med al Andagt, men tilsidst med Taarer i Øjnene.

— Tak, min søde lille Dreng! — sagde han bevæget, idet han velsignende lagde sin Haand paa Drengens Hoved: — Nu kunne vi bede med hinanden og for hinanden, Du for mig, og jeg for Dig og Moder og Broder. —

Derpaa søgte atter hans Blik Sulamiths. Hun havde i den senere Tid saa godt lært dette Blik

at kjende, dette spørgende, bedende, saa ømme, gjennemtrængende Blik.

Men denne Aften forlod han ikke Stuen. Han satte sig hen til sin Hustru, tog hendes Haand indeni sine, og spurgte hende blidt:

— Kan Du ikke fortælle mig Mere om ham, der døde paa Korset og blev begraven, men efter Sigende igjen er opstanden fra de Døde? —

— Børnene have fortalt Dig næsten Alt, hvad jeg veed om ham. Jeg veed kun dette mere, at han var kommen til Verden for at opsøge det Fortabte og gjøre Syndere salige, og at der er Forløsning i hans Blod, som randt paa Korset. —

Der indtraadte en alvorsfuld Pause.

— Min Sulamith, — sagde Simon endelig: — saa ville vi som trofaste Ægtefæller dele de Smuler med hinanden, som vi have. —

Og han kyssede hende med et helligt Kys.

— Og søge efter Mere! — tilføjede Sulamith med Kjærlighedens dybe, men blide Energi: — Ikke sandt Simon, vi ville søge Herren, indtil vi finde ham? —

— Ak ja, kunde vi blot finde ham! Men hvor, Sulamith, hvor? —

— Jeg veed det ikke; men jeg tænker, at Herren efter sin Himmelfart maa være allevegne. Og, min Simon, vær overbeviist derom, skulde vi have ondt ved at finde ham, da skal han nok finde os! —

Og hun trykkede sig grædende i hans Favn. Men det var af Glæde, at hun fældede Taarer.

Der var Opløb i Pottemagernes Gade under Zions Høj. Dog var det Sabbat, og oven i Kjøbet henimod Bedestunden, Dagens niende Time. Simon kom netop igjennem Gaden, da en rasende Hob under Skrig og Skjældsord var stimlet sammen om nogle stakkels elendige Mennesker, som hverken havde Evne eller Villie til at værge sig.

Simon trængte sig med kraftig Skulder frem igjennem Hoben.

— De Hunde af Nazaræer, — lød Skriget: — de vanhellige Sabbaten! —

— Værre end det! — lød det fra en anden Side: — De ville have Sabbaten afskaffet. Have vi ikke hørt denne Lazarus sige, at det var den sidste Sabbat, hiin store Sabbat, da det Menneske Jesus laa over i Graven? —

— Lad os stene dem! De ere under Lovens Forbandelse! — hvinede en Kvinde.

— Jo, Lazarus er en god En! Han er en Forargelse! — lød et andet Raab: — Han burde nu i god Ro ligge i sin Grav, istedetfor at gaa omkring og gjøre Optøjer. Tag Dig iagt, Lazarus! Har Du engang narret Døden, kan Døden maaskee uforvarende narre Dig igjen! —

Og de Vildeste af Hoben stimlede sammen om de stakkels Mennesker, for paa haandgribelig Maade at give deres Forargelse tilkjende. Forgjæves prøvede de paa at komme tilorde og berolige de opirrede Gemytter.

Blandt Offrene var der en Kvinde; end ikke hun blev skaanet. Med raa Haand greb en Olding — det var Kvarterets Forstander — hende fat i det lange, svære Haar, sled hende pludselig bagover, og lagde Haanden paa hendes Hals, som om han vilde kvæle hende.

Simon gjenkjendte denne Kvinde. Det var een af de Kvinder, som grædende havde fulgt efter Jesus paa Vejen til Golgatha. I et Nu havde han skaffet sig Plads. Han tvang Oldingen til at slippe sit grusomme Greb i den arme Kvinde, og befriede dernæst med besindig Kraft hendes Ledsagere.

— Kan Du blot føre os hen til hiint Huus med Steenbænken foran, — hviskede Kvinden aandeløs: — saa haaber jeg, vi ere i Sikkerhed. —

Simon fulgte dette Vink ufortøvet, og iværksatte Tilbagetoget. Nogle Øjeblikke imponerede han Hoben ved sin anseelige Skikkelse og sit ligesaa rolige som kraftige Væsen. Men snart vendte hele dens Forbittrelse sig imod ham, og brød ud paa voldsom Maade. Dog lykkedes det ham at bringe dem, han havde taget under sin Beskyttelse, hen til det betegnede

Huus, hvor en aaben Dør ventede dem. Men ligesom de vare slupne ind, traf en af kraftig Haand udslynget Steen ham i Hovedet, og han segnede til Jorden paa Husets Dørtærskel.

Da han atter kom til Bevidsthed, laa han paa et blødt Leje i et fremmed Huus. Hans Hoved var forbundet; en Kvinde sad hos ham, og bøjede sig jævnlig over ham for med en Svamp at holde Bindet fugtigt. Saa omtaagede end hans Sandser vare, gjenkjendte han hende dog, snarere dog paa det rige gyldne Haar, som flød hende ned omkring Skuldrene, end paa Ansigtstrækkene, skjøndt disse fine og ædle, ligesom i Kjærlighed forklarede Træk ikke let skulde kunne glemmes, naar Man blot een Gang havde seet dem. Men Simon var sig iøvrigt Intet tydelig bevidst, og sank snart igjen tilbage i en Mathedsdøs, der paa underlig svimlende Maade svævede mellem Afmagt og Slummer.

Da han atter kom til sig selv, efter en lang, men urolig Slummer, følte han sig nogenlunde styrket.

— Mon han er vaagen? — hørte han endnu ligesom idrømme en hviskende Stemme spørge. Han troede at kjende denne blide Stemme, og opslog Øjnene, idet han med svag Røst spurgte:

— Min søde Hustru, er det Dig? —

Ja, det var hende, baade hende og Børnene. Nu vare hans Sandser, som hans Blik, atter klare; han gjenkjendte baade hende og de Smaa, og den blide Kvinde, som endnu trofast sad ved Hovedgjærdet af hans Leje, og nu rakte ham en styrkende og vederkvægende Drik.

Hvor hun var glad og lykkelig, den lille Kone, ved at finde sin Mand saa meget bedre, efter saa mange ængstelige Timer, som havde bleget hendes Kinder, og hvor meget havde hun ikke at fortælle ham! Men hun maatte fatte sig i Korthed; thi han kunde endnu ikke taale nogen stor Anstrengelse.

Han var bleven optagen i en from Enkes Huus, og bleven plejet med den ømmeste Kjærlighed. Hendes kjære Maria Magdalena havde ikke forladt ham et Øjeblik, hverken Nat eller Dag. Hun og Børnene vare strax blevne hentede, og de vare her ligesom imellem Brødre og Søstre. For Alt var der blevet sørget. Man havde endog sat et paalideligt Menneske til at passe Huset og Bedriften derhjemme. Men hans Ven Nathan havde bedet saa meget, om at dette Hverv maatte blive ham betroet, og saa havde hun ladet ham raade.

Det gjorde Simon saa godt, at erfare alt dette. Men endnu havde han Noget paa Sinde og saae spørgende paa sin Hustru. Hun troede at forstaa ham og svarede:

— Du har gjættet rigtig, min Simon; vi befinde os her mellem Jesu Venner. Havde jeg ikke Ret, da jeg sagde til Dig, at, dersom vi havde ondt ved at finde Korsets Herre, da skulde han nok miskundelig finde os? Han har fundet os, Simon, og taget os alle i Favn, Store og Smaa. Mærker Du ikke, hvorledes Alt her aander hans Fred og hans Kjærlighed? —

Det mærkede Simon, og Intet kunde være gunstigere for hans Helbredelse. Fra Dag til Dag kom han legemlig til Kræfter. Men til hans Inderste formaaede denne velgjørende Fred ikke at trænge. Det var, som om hans Synder havde slaaet en Vognborg omkring hans Hjerte og belejrede det trindt omkring. Han kunde tro paa Andres Frelse, paa sin fromme Hustrues og de uskyldige Børns. Men hvorledes skulde han blive frelst, den største af alle Syndere? — Umuligt!

Forgjæves udfoldede Kvinderne al deres fromme Veltalenhed og al deres Kjærlighed for at overbevise ham om, at det netop var for de store, de største Synderes Skyld, at Guds Søn var kommen til Verden, for alle deres Skyld, som følte deres Fortabthed i Synden. Naar han bekjendte, at han var den største af alle Syndere, saa var han jo netop det ene fortabte Faar, som Herren, den gode Hyrde, var gaaet ud for at opsøge. — Han lod sig ikke berolige. Hver af Kvinderne havde sin store ejendom-

lige Magt over ham. Sulamith var iforvejen ifølge Kjærlighedens Ret Herre over hans Hjerte, og hendes Ord gjaldt ham Mere end nogen Andens i Verden. Maria Magdalena havde kjendt Herren, levet sammen med ham, som hans Veninde, hans Søster, og hendes Ord maatte altsaa vel staa til Troende. Men dem begge fattedes dog Noget til at overbevise Simon og bringe hans Sjæl til Hvile. Han var ikke nogen aandfuld begavet Natur. Han maatte see, hvor han traadte, og vilde helst ledes frem Skridt for Skridt. Ligesom kun ad historisk Vej kunde han komme til Overbeviisningens Fred. Men det forstode de arme Kvinder med de varme, begejstrede Hjerter ikke.

En Dag traadte en midaldrende Mand ind i Sygeværelset, med et mildt, tillidvækkende Væsen og et paa forunderlig Maade lysende Blik.

Magdalena tog imod ham, idet hun sagde: — Jeg har sendt Bud efter Dig, Broder Stephanus, for denne syge Mands Skyld, som ikke alene trænger til legemlig, men ogsaa til aandelig Pleje. Han mener at være altfor stor en Synder til at kunne finde Naade for Gud. —

Stephanus satte sig ved Sengen og betragtede nogle Øjeblikke taus den syge Mand. Simon formaaede ikke at udholde Glandsen af dette Blik, der saa ganske beherskede ham; det var ham, som saae

han ind i en Engels Aasyn, og han maatte slaa Blikket ned.

— Min Ven, — sagde Stephanus: — fortæl mig din Historie! —

Det var netop dertil, at Simon følte en inderlig Trang, og han gav sig til at fortælle, — om hvorledes han var bleven tvungen til at bære Jesu Kors, om det rystende Indtryk, som den under Korset segnende Skikkelse havde gjort paa ham, om det forunderlige Tryk, han fra denne Tid havde følt ligesom af Korset paa sin Skulder, hvorledes det blege, ynkværdige Billede af den Tornekronede atter og atter havde viist sig for ham, saa at han aldrig kunde glemme det. I Begyndelsen havde det maaskee kun været en inderlig Medlidenhed, han havde følt for Korsets Herre; men det var efterhaanden blevet til Kjærlighed, en brændende, længselsfuld Kjærlighed, og han vilde ikke finde Fred, førend han havde faaet Deel i den Korsfæstede, var bleven optagen i hans hellige Samfund. —

— Ven, — svarede Stephanus: — tvivl ikke derom, den samme brændende, længselsfulde Kjærlighed, som Du føler for Herren, den samme føler han for Dig! —

— Jeg er ham ganske uværdig, hellige Mand. — stønnede Simon: — Jeg er saa stor en Synder. —

— Nuvel, — svarede Stephanus, idet han pegede paa Maria Magdalena: — der sidder

ogsaa en stor Synderinde. Siig, Maria, hvad var det, Herren sagde til Dig, da Du i Bethania salvede hans Fødder? — Vil vor Ven Simon ikke tro mig, saa vil han dog være nødt til at tro Herren selv. — Hvad sagde han til Dig? —

— Han sagde, — svarede Maria, idet hendes Taarer begyndte at rinde, men det var et rørt Hjertes Glædestaarer: — han sagde: — „Hendes mange Synder ere hende forladte! Thi hun elskede meget." —

— Hører Du, Simon? Kan Du endnu tvivle? — Og agt nu endvidere paa, hvad Herren sagde ved en anden Lejlighed: — „Ingen har større Kjærlighed end den, som sætter Livet til for sine Venner!" — Har Du ikke sat dit Liv ivove for Jesu Venner, og det endog uagtet de betragtede Dig som deres Fjende? — En saadan Kjærlighed til ham, til Brødrene er Lovens Fylde. Sandelig, dine mange Synder ere Dig forladte! Hans er Du; Ingen kan rive Dig af hans Haand! —

Simon rystede sørgmodig paa Hovedet. Der var blevet lagt Balsom paa Saaret i hans Hjerte; men lægt var det dog ikke endnu. — Thi han var saa stor, saa stor en Synder!

— Ak, — udbrød Sulamith med Smerte: — han vil ikke lade sig overbevise, at han har fundet Naade for Gud! —

Efter en Pause spurgte Simon: — Hvad for-

langer Jesus Herren af et Menneske, som begjærer at høre ham til og blive salig? —

Stephanus saae skarpt paa ham, og svarede efter et kort Ophold:

— Herren forlanger først, at han skal bære hans Kors. —

— Det har jeg gjort! — svarede Simon med stærk Røst, idet hans Bryst hævede sig og hans Blik lyste.

— Herren forlanger dernæst, at han skal fornægte sig selv. —

— O, Broder Stephanus, det har han gjort! — udbrød Sulamith ligesom med brændende Hjerte: — Siden hiin store Dag har han været den bedste, kjærligste Mand, og fornægtet sig i alle Ting! —

— Herren forlanger endvidere, at han skal elske Menneskene som sine Brødre og Søstre, og forbarme sig over dem. —

— Sandelig, det har han gjort! — udbrød atter Sulamith, som sin Mands trofaste Sagfører i hans Saligheds Sag.

— Herren forlanger fremdeles, at han skal forlade Menneskene deres Skyld, forat han af Gud kan faa al sin Skyld forladt, — at han skal elske endog sine Fjender. —

— Ak, det har han jo gjort, den kjære Mand! — udbrød Sulamith atter med jublende Glæde.

Men Taarerne randt stille Simon ned ad Kinderne. Hans Hjerte var smeltet; han begyndte at føle Forsoningens Fred.

— Og nu, Broder, — vedblev Stephanus: — kun Eet endnu! Men i dette Ene samler sig Alt ligesom i en Hovedsum: — Forsager Du Djævelen og alle hans Gjerninger? —

— Ja, jeg forsager! — svarede Simon med Kraft.

— Ja, jeg forsager! — lød det som et Echo fra hans Hustrues Læber.

— Troer Du paa Jesus Christus, den Korsfæstede, Gud Faders eenbaarne Søn, undfangen af den Helligaand, kommen til Verden for at gjøre Syndere salige? —

Den Syge rejste sig paa Lejet, og svarede, mægtig bevæget, med bævende Røst: — Ja, jeg troer! —

Og hans Hustru gjentog: — Ja, jeg troer! —

Da lagde Stephanus sine Hænder paa deres Hoveder og sagde: — Annammer den Helligaand, og lader Eder døbe i den treenige Guds Navn! —

— Amen, Amen! — lød det fra Maria Magdalenas Læber.

— Amen! — gjentoge Simon og Sulamith ligesom med een Mund.

Og de bleve døbte, den Korsfæstede til en evig Ejendom. Og de vedbleve med hinanden at vandre under Jesu Kors, ham og hinanden tro indtil Døden.

— Det var en Fortælling ret efter mit Hjerte, — yttrede Kancelliraad Storm, medens han trak sit Uhr op for at hænge det paa dets vante Plads over Sengen: — en Historie, som Grossereren kunde have betydelig godt af at høre. Det var da ogsaa let nok at mærke, at den gjorde Indtryk paa ham. Han skal være en god, skikkelig Mand, men ikke desto mindre en slem Huustyran, maaskee uden selv at vide af det. —

— Nej, — svarede Harder: — jeg bilder mig tværtimod ind, at han meget godt veed deraf. Husker De den Fortælling, han selv gav tilbedste? —

— Ja, var det ikke mærkeligt, at netop han skulde fortælle os en saadan Historie? —

— Jeg finder deri et Tegn paa, at han er en bedre Ægtemand, end han lader til at være, at Kjernen baade i ham og Ægteskabsforholdet er sund og god. Jeg forestiller mig, at han ved at fortælle denne Historie ligesom har villet give sig selv en dygtig Lection. —

— De siger Noget. — bemærkede Kancelliraaden eftertænksom.

— Jeg kan dog ikke glemme den Hund. — vedblev han efter et Ophold: — De veed jo nok, at slig vedholdende Tuden betyder Liig i Huset? —

— Nej, min kjære Storm. — svarede Harder gabende: — Det betyder naturligviis kun, at den stakkels Lænkehund havde faaet Smag paa Friheden.

Den havde været løst under Uvejret, og kunde nu ikke finde sig i at staa lænket.

— Gid De maatte faa Ret! — sukkede Kancelliraaden: — Det lykkedes dog heldigviis at faa Uhyret til at tie. — Hør, hvor Vesterhavet brummer og brøler! Det Uhyre kan desværre ingen Dødelig faa til at tie. Det er nu rigtignok Ingenting imod før; men jeg har dog ondt ved at falde isøvn ved denne dumpe, uhyggelige Lyd, som minder om Vrede og Fordærv. —

— Atter kun Indbildning, kjære Kancelliraad! Uhyret er ikke i Vrede længer; det strækker tværtimod behagelig sine uhyre Lemmer for at sunde sig og komme til Ro. Der er intet Frygteligt i denne Brummen; jeg kjender tværtimod ingen Lyd, som paa en saa let og behagelig Maade luller mig isøvn. Jeg har ikke lyttet tre Minuter til dette dybe, harmoniske Drøn, forend jeg er borte, langt inde i Drømmenes Rige. —

— De er et lykkeligt Menneske; Intet anfægter Dem. — sukkede Kancelliraaden, og slukkede Lyset.

IX.

Det var altsaa den niende Dag! — Hvad enten det var med Rette eller med Urette, tillagde de Fleste denne Dag en afgjørende Betydning, og befandt sig i

en Spænding og bævende Forventning, som ikke tilstedte nogen Ro. Men Dagen randt hen uden at medføre nogen mærkelig Forandring hverken til den ene eller den anden Side. Da den vedtagne Aftentime kom, gav Harder, Selskabets Sædvane tro, sig til at fortælle følgende Historie:

Ved Dødens Port. II.

I Udkanten af Landsbyen laa der et smukt Huus, som maatte drage enhver Gjennemrejsendes Opmærksomhed paa sig. Det var noget Mere end et almindeligt Bondehuus, men var dog fuldkommen landligt og fordringsløst. Omgivelserne viste tydelig, at der boede en Haandværker i det Større. Det var en Tømrer, Møllebygger og Mekanikus ved Navn Søren Vind, en Mand, som ikke mindre var agtet for sin Karakteers end for sin Dygtigheds Skyld. I Virkeligheden var han et mekanisk Geni, som desværre dog kun havde faaet en ufuldkommen Uddannelse. Men nu var han bleven gammel og begyndte at elske sin Magelighed. Hans Hustru var for længe siden hensovet; dog var hans Huus ingenlunde øde; han havde endnu sine Børn hjemme hos sig. Den ældste fuldvoxne Søn, Svend, var hans Medhjælper og forestod under hans Opsyn Værkstedet og Arbejdet overhovedet. To betydelig yngre Sønner, Tvillinger paa sytten — atten Aar, arbejdede under denne deres ældre Broder. Dog syntes kun den ene af dem,

Thomas, oplagt til Haandværket; den anden, Martin, lod til at have Gaver af en mere aandelig Art; i alt Fald var der ikke den ønskelige Stadighed hos ham. Især til Musiken syntes han oplagt, og tidlig havde han faaet Violinen ihænde. Endnu et Barn var der af Huset, paa noget nær den vigtigste Person i Familien, skjøndt egenlig ikke hørende den til, en ung Pige i Alder med de yngre Sønner, der ikke alene var den oplivende, ordnende Aand i Hjemmet, men i hvis Hænder overhovedet Styret syntes at hvile. Bestandig lød det Spørgsmaal: — Hvad siger liden Inger? — Hun var en forældreløs Slægtning, som Søren Vind havde taget til sig i tidlig Alder som sin egen. Inger var lille og spinkel, næsten for fiin af en Landsbypige at være, men i samme Forhold væver og smidig, nydelig i alle sine Lader og Bevægelser, og hun var næsten altid i Bevægelse. Hun havde et fiint, yndigt lille Ansigt, som ved sin noget mørke Hudfarve, sine mørke Øjne og Haar gav Formodning om en fremmed, sydlandsk Oprindelse. Hun var Alles Kjæledægge, dog især den værdige gamle Mands, og hun blev hverken ham eller de Andre Noget skyldig i Kjærlighed. Den Gamle var hun det kjærligste Barn, de Unge den kjærligste Søster. Især ved Tvillingbrødrene hang hun med en sand søsterlig Ømhed; dog fulgte det ganske naturlig af den lige Alder, der gav hende som Pige et betydeligt Forspring, at hun en Smule saae

ned paa dem, ligesom tog dem under sin Beskyttelse. Til den ældste Søn af Huset saae hun derimod op. Og, isandhed, han var nok værd at see paa; thi en smuk Karl var han, god og elskelig tillige. Og op var hun vel nødt til at see; thi høj og stor var han, og hun var kun saa lille. Men rimeligt var det, at der under disse Omstændigheder i Ungmøens Indre, hende selv ubevidst, udfoldede sig en endnu ømmere Følelse end søsterlig Kjærlighed. Hun var jo i den Alder, da Hjertet plejer at vaagne og fordre Virkelighed istedetfor Drøm.

Det var en lykkelig Familie. Kun sjelden har et Huus været saa fuldt af Hygge, Fred, Kjærlighed og Glæde, med eet Ord, saa fuldt af Harmoni. Vistnok herskede der forskjellige Meninger, Stemninger, ja endog Interesser der som andetsteds; men, naar det kom til Stykket, vilde den Ene dog altid, hvad den Anden vilde; thi det var Alles Hovedformaal, at kunne leve hverandre til Glæde.

Det var derfor isandhed en lykkelig Familie, og der var en Tryghed i denne Lykke, navnlig for de Yngres Følelse, som er en sjelden og i Almindelighed ogsaa kun kortvarig Ting her i Verden. Der var en Sorgløshed i disse Menneskers Liv, som mindede om de første Menneskers uskyldige Tilværelse. Naar undtages den gamle Huusfader, havde de jo endnu Intet prøvet. Og for denne Sorgløshed gjorde liden Inger sig til Tolk, idet hun fra Morgen til Aften lod

sin Sang, snart højt jublende, snart sagte nynnende, lyde gjennem Huset.

Men Prøvelsens Tid skulde ogsaa komme for disse Mennesker. Den Dag oprandt, da Ingers Sang ikke mere lod sig høre, og mange stille, ligesom døde Dage fulgte efter denne. Inger var bleven syg, farlig syg; Man frygtede endog for hendes Liv. Sorgen var overvældende.

Det var Aften; den nedgaaende Sol sendte, ligesom til Afsked, sine sidste Straaler ind i Kammeret, hvor hun laa. Smukke, elskelige, — arme, arme Inger! Hidtil havde hun ligget i Vildelse; nu var hun rolig, kun altfor rolig. — O, lad os dog beholde hende! — bad den gamle Mand den ene Gang efter den anden i sit Hjerte. Vel de hundrede Gange havde han gjentaget denne Bøn. Men det syntes ikke at være Guds Villie, at de skulde beholde hende. Der laa hun som en knækket, falmende Rose, der neppe havde faaet Tid til at udfolde sig, forend Stormen kom over den! O hvor bleg, hvor gyselig bleg! Selv hendes Læber, nys røde som Koral, vare graalighvide. Hun laa med lukkede Øjne; men Øjenlaagene skjælvede af og til. Ligesaa fandt der nu og da sælsomme Trækninger Sted omkring den blege Mund. Og hendes Hænder, som laa ovenpaa Tæppet, gjorde nu og da krampagtige Greb, og pillede i Lagenet. Hun kunde, nej hun kunde ikke have langt tilbage.

— O maatte hun dog blot see ivejret een eneste Gang endnu! — udbrød Martin hulkende.

Inger var endnu ikke længer borte, end at hun kunde høre ham. Pludselig slog hun Øjet op og betragtede ham og de Andre med fuldt Blik, medens et sødt Smiil, ak, dog kun saa svagt, viste sig paa hendes Læber. O, der var saa megen Kjærlighed i dette Blik! Og dette Smiil, det var til at smelte Hjerterne. Men det varede kun saa kort, dette ligesom forklarede Udtryk i hendes Aasyn. Hendes Øjne lukkede sig atter, hendes Træk bleve stive, ja strenge, og der ligesom drog sig en mørk Skygge hen over dem. Var det Dødens Skygge? En forfærdelig Virkning gjorde den paa de Omstaaende. Der blev mørkt i deres Hjerter; ja hele Verden blev dem mørk. Var det Døden?

Ja, det var Døden. En ganske ung Kvinde haslede henad Dødsvejen; det var liden Inger. Nej, hun hastede egenlig ikke. Jo nærmere hun kom den forfærdelige Port, som gjør Skjel imellem Tiden og Evigheden, desto langsommere skred hun frem. Ak, hun vilde saa nødig gaa ud af Livet! Hun kunde heller ikke gaa hastig; thi hun græd saa bitterlig, og havde kun de blotte Hænder til at aftørre sine Taarer. Hun var saa ung endnu, og havde Verden saa kjær! Nu var det jo først, at hun skulde have begyndt at leve. Hendes Hjerte havde hidtil været som en lukket

Knop; nu var den netop begyndt at udfolde sig. Hidtil havde hun kun levet som idrømme; nu laa det virkelige Liv for hende i al sin Herlighed. Og de havde hende saa kjær, alle, alle! Og hun var saa meget for dem! Hun tænkte paa den gamle Fader, som sletikke kunde undvære hende, paa sine Brødre, Tvillingerne, hvis hele Fortrolighed hun besad, og paa ham — hendes ældste Broder. Nej, han var ikke hendes Broder! Ogsaa han elskede hende. Ofte havde hun i den senere Tid grundet over, hvor højt denne Kjærlighed vel monne gaa. Turde hun blot een eneste Gang lægge sit Hoved til hans Bryst, og lytte til hans Hjertes Slag, var hun vis paa at skulle erfare det. — Men hun skulde aldrig erfare det! Alt var nu forbi, o vee, vee! Hun maatte gaa bort fra Livet og Lykken, og vendte aldrig, aldrig mere tilbage! —

Hun var ikke alene paa den mørke Vej; en utallig Mængde Mennesker af alle Aldere og alle Kaar vandrede med hende. Men hun agtede ikke derpaa; hun vandrede ligefuldt alene, fortabt i sin Sorg og Kvide. Hun foer derfor sammen, da der var Nogen, som tiltalte hende:

— Barn, slaa Dig tiltaals! Du græder for hvad Du ikke kjender, og oven i Kjøbet unyttige Taarer. Havde Du levet noget længer, vilde Du vide, at det ikke er meget værdt, hvad Du forlader. Og var Du i Troen, vilde Du være overbeviist om,

at Du netop i rette Tid er bleven kaldt bort fra Verden. Tænk paa din Daabs Pagt, mit Barn, og paa din Frelser, som gik den samme Vej før og for Dig! Med ham tør Du være forvisset om, at Du gaaer til det Bedre. —

Det var en gammel Kone, som havde tiltalt hende, udtæret og vissen, lam og næsten blind.

— O Moder, — svarede den unge Pige: — Du mener mig det vist godt. Men Du kan sagtens tale saaledes. Du er mæt og træt af Dage; Du har nydt dit Liv indtil det Yderste. Men jeg er ung endnu, som Du seer, næsten kun et Barn. Livet laa for mig saa herligt, saa henrykkende; saa blev jeg pludselig reven bort uden at have smagt det. —

— Mit Barn, Du veed ikke, hvad Du siger. Javist har jeg nydt mit Liv, lige ud til Bunden, og det var en bitter Skaal, maa Du tro. Tak Du din Gud for Døden, ligesom Du vilde have takket ham for Livet, og vær forvisset om, at, hvad Gud gjør, er altid vel gjort! —

Vejen var efterhaanden bleven snevrere, trangere, Vrimlen tættere. I ikke lang Afstand viste sig Dødens Port. Inger blev adskilt fra den gamle Kone; gysende følte hun sig reven bort af Strømmen. I sit Hjertes Angst sukkede hun med foldede Hænder:

— O min Gud, min Gud, har Du da ikke givet mig nogen Skytsengel, som kan vogte mig og

bede godt for mig? — Hvor er Du, hvor er Du, min Engel? —

— Her er jeg. — lød det i hendes Øre, og i samme Nu blev hun ført ud til Siden. En Engel i straalende Klædebon, med mildt bekymret Aasyn, stod for hende.

— O, frels mig! — raabte hun, idet hun sank Engelen tilfode: — Jeg er ikke beredt paa at dø! Jeg er saa ung og har aldrig saa meget som tænkt paa Døden, og jeg vil blive saa bitterlig savnet! — Hører Du, min Skytsengel? —

— Mit stakkels Barn, — svarede Engelen, idet han løftede den unge Pige op, tog hende i sin Favn og lod hendes trætte Hoved hvile ved sit Bryst: — mit stakkels Barn, Du er paa Daarligheds Vej. Gud gjør alle Ting vel. Naar han har bestemt Dig til en tidlig Bortgang fra Verden, er det kun for at vise Dig den største Velgjerning. Tvivl dog ikke om hans forbarmende Kjærlighed ogsaa i dette! Dersom det blev Dig tilstedt at vende tilbage til Livet, visselig, Du vilde bitterlig komme til at fortryde det. —

— O nej, nej, tro ikke det! — udraabte Inger, paany oplivet af en Haabets Straale: — Jeg vilde hver Dag indtil mit Livs Ende velsigne Gud for hans Barmhjertighed. — O, beed for mig, Du min Engel! Jeg kan ikke selv; jeg er saa beklemt, saa forvirret. —

— O Pigelil, hvad forlanger Du af mig! — svarede Engelen bedrøvet: — Viid, at, dersom Gud hørte din Bøn, vilde det være, fordi han var vred paa Dig og var nødt til at revse Dig. Og Revselsen vilde maaskee blive saare streng. —

Den unge Pige skjælvede og lod Hovedet synke. Hun vilde ikke gjøre den kjære Gud vred; det vilde jo være frygteligt. Men Dødsfrygten og Livslysten vare saa stærke i hende, at hun ikke kunde lade være, sagte at sukke: — Min Gud, jeg er saa ung, lad mig leve! —

— Nu har Du hvilet nok, for sidste Gang i Verden. — sagde Engelen blidt, idet han slap hende af sin Favn: — Gaa trøstig og taalmodig didhen, hvor Gud byder! Snart skal Du hvile ved din Frelsers Bryst, og ej kjende nogen Smerte mere. —

— O nej, slip mig ikke! — bad Pigen i vild Forfærdelse, idet hun klyngede sig endnu fastere op til Engelen: — Er jeg ikke dit Barn, dit eget udvalgte Barn? Du vil, Du kan ikke slippe mig! — Endnu er der Liv; altsaa er der ogsaa Haab endnu. O, beed for mig, beed den algode Fader i Himlen, at jeg maa vende tilbage og leve! —

— Ulykkelige Barn! Jeg kunde blive nødt til at opfylde din Begjæring; men, betænk, Bønhørelsen vilde da maaskee blive den haardeste Straf. —

— O, beed for mig! — gjentog den unge Pige jamrende.

— Nuvel! — svarede Engelen sukkende: — Dog, bede for Dig kan jeg i dette Stykke ej; jeg kan blot bede med Dig. Du maa selv bede; fold dine Hænder! —

Og Engelen tog den unge Piges Hænder indeni sine foldede, opløftede dem, og de bade med hinanden.

— Din Bøn er bleven hørt, skjøndt Du ikke vilde, som Gud vilde. — sagde Engelen derpaa bedrøvet: — Nu kan Du gaa; Døden har ikke længer nogen Magt over Dig. Søg Samfund med din Frelser! Han er den Eneste, som kan give dette en god Ende. Mig seer Du maaskee aldrig mere. —

Med bevingede Skridt ilede Inger tilbage. Studsende vege Dødningerne tilside og saae efter hende.

Der var atter Glæde i gamle Søren Vinds Huus ved Kjæret i Udkanten af Landsbyen. Som ved et Under var liden Inger gaaet den haarde Sygdom igjennem og kom sig hastig; hun blev smukkere, end hun nogensinde før havde været. Snart færdedes hun atter væver og virksom igjennem Huset, til Fryd for Alle, som saae og hørte hende.

Men det var dog ikke ganske den samme Glæde som tidligere. Noget var forandret, det følte Alle; men Ingen vidste, hvori Forandringen laa. Udentvivl var den dog først og fremdeles at søge hos Inger. Dersom hun havde havt nogen Øvelse i at ransage sig selv, vilde hun vistnok have fundet, at

hendes Hjerte ikke slog saa let og frit som tidligere; det var, som om en Byrde hvilede trykkende derpaa. Derfor lød heller ikke hendes Sang saa muntert som før igjennem Huset. Hun havde glemt at synge, som Fuglene synge. Og ofte faldt hun hen i dybe Tanker, som dog intet Udbytte gave.

Og ikke længe varede det, inden Forandringen ogsaa viste sig hos de øvrige Huusfæller. De to unge Mennesker, Thomas og Martin, vare anderledes mod hende, end de plejede at være. De bestræbte sig øjensynlig, hver for sig, for at træffe hende alene, og traadte hinanden ivejen paa mange forskjellige Maader. De gjorde Alt for at behage hende, men stedse mindre for at behage hinanden. Denne Opmærksomhed var ingenlunde Inger kjærkommen.

Ogsaa hos Svend, den ældste af Brødrene, blev Forandringen iøjnefaldende, inden Aaret var omme. Han var bleven alvorlig, adspredt, og søgte meget ud af Huset. Det var en ung Gaardmandsenke i Byen, han besøgte. Svend var forelsket, og paaveje til at gjøre et godt Parti. Haandværket havde aldrig tiltalt ham synderlig; han følte sig ligesom skabt til Bondegjerning. Her traf alle Omstændigheder paa det Heldigste sammen. Hjertet havde talt, og en komplet Bondegaard vinkede. Intet Under da, at Svend drev sit Frieri med al mulig Kraft. Og Heldet fulgte ham; den kjønne Enke gav sit Ja,

og efter lykkelig overstaaede Formaliteter blev Bryllupet fejret.

Det var et Hjertestød for den stakkels Inger. Saasnart hun erfarede, at Svend bejlede til en Anden, blev hun sig fuldt bevidst, at hun elskede ham, o, saa dybt og inderlig! Men Ingen maatte mærke, hvad hun leed; hun maatte vise sig ligesaa kvik og kjæk som tidligere. At hendes Kinder bleve noget blegere, kunde jo vel tilskrives andre Aarsager. Hun maatte endog paa passende Maade bevidne Svend sin Glæde og Tilfredshed; ja, hun maatte endog dandse med paa Bryllupet og være den Muntreste blandt de Muntre. Alt dette gjorde hun; men hvad hun leed derved, det vidste alene Gud.

Men hertil føjede sig snart en anden Lidelse. Det blev bestandig tydeligere, at Trillingerne, hvilke hun havde været vant til at betragte som sine Brødre, begge vare forelskede i hende, og at de, alt eftersom Forelskelsen udviklede sig, betragtede hinanden med stedse skjævere Blikke. De vare Medbejlere, og den Omstændighed, at de vare Brødre, gjorde deres Medbejlerskab kun saa meget piinligere baade for dem selv og for Inger. Aldrig kunde hun være i Fred, og naar hun var sammen med den Ene, maatte hun bestandig være i Angest for, at den Anden skulde komme til. Tidligere havde de paa det Inderligste havt hinanden kjær; de kunde ikke undvære hinanden og vare næsten uadskillelige. Nu derimod skyede de hin-

anden, og vexlede aldrig noget Ord uden at være tvungne dertil. De lode deres Blikke tale, og det var mistroiske, onde Blikke. De vare begyndte at frygte og hade hinanden, og det varede heller ikke længe, inden det kom til heftige Scener imellem dem.

Hvilken Piinsel for Inger, en dobbelt Piinsel! Hun blev ligesom holdt til Ilden imellem tvende Baal. Hun elskede paa ulykkelig Maade den ene Broder, og blev elsket og forfulgt af de to andre Brødre, som for hendes Skyld vare komne til at hade hinanden. Saaledes forløb atter et Aar eller halvandet.

I Svends Huus kom det paa denne Tid til at see sørgeligt ud. Hans Kone kunde ikke komme til Kræfter efter sin Barselfærd; hun faldt fra den ene Skrøbelighed i den anden, og maatte næsten bestandig holde Sengen. Det laa saa nær for Svend, under disse Omstændigheder at paakalde Ingers Hjælp. Han havde jo ingen Anelse om, hvor svært det vilde falde hende at yde den. Saaledes blev Inger nødt til at dele sig imellem Hjemmet og det fremmede Huus, en Deling, som forøvrigt var højst ulige; thi den syge Kone fordrede megen Pleje, og det store Huus meget Tilsyn. Sin meste Tid tilbragte Inger saaledes i Svends Huus. Men ikke desto mindre blev det hende bestandig et fremmedt Sted; hun kaldte det i sit Hjerte ikke Svends, men sin Medbejlerindes Huus, og det blev hende et sandt

Pinested. Svends Kone var meget vanskelig at gjøre tilpas; dog, det var kun for Lidet at regne. Men snart maatte det gaa op for Inger, at Svend var ulykkelig gift. Hans Kone var af et vrippent, fordringsfuldt Væsen og et heftigt, hovmodigt Sind. Hun lod ham bestandig høre eller i det Mindste forstaa, at Formuen var hendes, og at følgelig ogsaa Magten tilkom hende, at han havde gjort en uhyre Lykke, for hvilken han ej kunde vise sig noksom taknemlig. Svend havde fra Begyndelsen maattet finde sig i Meget; men nu, da hans Kone var syg, maatte han finde sig i det næsten utaalelige. Alligevel kunde han ikke undgaa at foranledige de forargeligste Optrin, naar det onde Sind kom over hende, og til disse blev for det Meste Inger Vidne. Hvor det smertede hende, af hvilken inderlig Medlidenhed følte hun sig ikke gjennemtrængt! Medlidenheden gav hendes Kjærlighed, som længe havde maattet vansmægte, ny Næring, og den voxede fra Dag til Dag. Ja, den blev saa mægtig, at hun, saa nøje hun end vogtede paa sig selv, ikke altid kunde holde den Flamme skjult, som fortærede hende. Pludselig kunde den bryde frem, igjennem et Ord, et Blik, og den Forvirring, som da paafulgte, gjorde Tingen saa meget farligere.

Arme Inger! Frem og tilbage, frem og tilbage; intetsteds Ro! I Svends Huus fortæredes hun af Skinsyge, Kummer og Nag. Hun maatte see den

Mand, hun elskede, i en fremmed Kvindes Baand, og disse Baand vare haarde, stramme, uværdige. Hun maatte see den Mand, som kunde være bleven hende Alt, ringeagtet, kuet, underkastet en skammelig Behandling. Endelig maatte hun bittert bebrejde sig den Kjærlighed, som hun følte for en anden Kvindes Mand.

Og naar hun kom hjem, tog det fat med Pine og Plage af en anden Art. Brødrene bleve mere og mere paatrængende, og hinanden mere og mere fjendske. Som Brødre havde Tvillingerne været hende inderlig kjære; som Bejlere vare de hende modbydelige. Længe kunde det ikke vedblive at gaa saaledes; det var ikke til at udholde. I dette Huus, der forhen havde været saa fuldt af Kjærlighed og Lykke, blev nu aldrig vexlet et venligt Blik eller Ord, henrandt nu aldrig en taalelig Time. Selv om den var nok saa stille, Fred var der dog aldrig. Den gamle Mand leed i sørgelig Grad derunder; han faldt øjensynlig af. Stille sad han hen, talte kun lidt, men sukkede meget. — O, hvad skulde hun dog gjøre?

Men Pinen skulde blive hende endnu haardere. Der kom en frygtelig Angst over hende. Det bares hende for, som om hun havde ladet Svend læse i sit Hjerte. O, hvilken Skam! Kunde hun overleve den? Der kom en Tid, da hun ikke længer kunde tvivle. Ja, det blev klart for hende, at hun hos ham havde fremkaldt en lignende ulykkelig Drift, som

den, der fortærede hende. Det var Elendighedens Fylde, og alligevel — alligevel var der paa Bunden af hendes Hjerte en Følelse, som jublede og hoverede i blind, rasende Lidenskab. Hvilken Skjændsel! — Nej, hun kunde ikke tvivle om, at jo han færdedes paa den samme Fordærvelsens Vej. Hans Blik søgte uvilkaarlig hendes; hans Røst, naar han talte alene med hende, var bleven saa ubeskrivelig blid, øm og vemodig. Naar hun om Aftenen ved Gadedøren maatte række ham sin Haand, mærkede hun tydelig, at han havde ondt ved at slippe den igjen. O, hvor bævede hun ikke, hvor bange var hun ikke for ham! For Tvillingerne havde hun Skræk, men dog endnu langt større Skræk for ham. — O, hvad skulde hun dog gjøre, hvor skulde hun henfly? — Frem og tilbage, frem og tilbage, intetsteds Fred! — Ak, hvor skulde hun dog finde Fred?

Det var Aftenen før St. Hansdag. — Svends Kone, — hvad stak der hende dog denne Aften? Hvad var det for onde, giftige Blikke, hun tilkastede hende? — Hun skulde tidsnok faa det at vide. Saasnart Svend kom hjem, og de vare alene, brød det løs. I de gemeneste Udtryk beskyldte hun Svend og Inger for, at de holdt til med hinanden, legede Kjærestefolk lige under hendes Øjne. Paroxysmen var frygtelig, og endte med et voldsomt Krampetilfælde.

Inger var færdig at synke i Jorden. — Havde den onde Kvinde ikke paa en vis Maade Ret? —

Hvorledes hun kom hjem denne Aften, vidste hun ikke. Hun blev sig ikke ret bevidst, førend hun laa i sin Seng, og den tjenstvillige Naboerske havde ladt hende alene. Da stod Alt med en frygtelig Tydelighed for hende. Hendes Hjerte sammensnøredes af den vildeste Angst. Hun havde oftere i den senere Tid hørt den gamle Mand sige, at Man maatte træde paa Jorden, om hun end var gloende. Men for hende var der endikke Plads til at træde længer; hun vidste ikke mere, hvor hun skulde sætte sin Fod. Maalet var fuldt, ja, mere end fuldt; det flød over til alle Sider. Feberen steg hende fra Hjertet op til Hovedet; hun laa i Vildelse, græd og jamrede sig.

Men endelig blev hun stille. Hun stod op og kastede nogle Klæder om sig. Hun lyttede; der hørtes ingen Lyd i Huset. Det var een af de dejlige lyse Nætter. Hvor Verden dog var skjøn! Men hun saae, hun sandsede det ikke. Sagte listede hun sig udaf Huset. Da hun havde Døren bag sig, ilede hun, som forfulgt af den Onde, over Gaardspladsen i Retningen af Kjæret. Uden at betænke sig et Øjeblik, sprang hun ud, hvor det var dybest, og Vandet lukkede sig over hende. Et Par Ugler i de gamle Asketræer ved Huset tudede hendes Liigsang.

Men Pladsket var blevet hørt af en flink, snarraadig Mand, som just gik forbi. En lang Stige laa i Nærheden, en Stang fandtes ogsaa. Det lykkedes ham at faa Pigen op af Vandet, inden hun sank

under for bestandig. Han gjorde Larm og fik Husets Folk hastig paa Benene. Med blege, forfærdede Miner erfarede de, hvad der var paafærde, da Ingers livløse Legeme blev baaret ind og lagt paa den gamle Mands Leje.

Atter var Inger paa Vejen til de Dødes Rige, og denne Gang hastede hun virkelig. Hvilken ynkværdig Skikkelse! Er det den engang saa smukke, yndige Inger? Hendes udslagne Haar, fuldt af hæslig Grøde, ligesom drypper efter hende; hendes lette Klædebon ligesom klæber til Kroppen. Men det hindrer hende dog ikke i at ile. Hun nærmer sig Dødens Port. Her holdt en Engel Vagt; med opmærksomt Blik mønstrede han Dødningernes myldrende Skare.

— Stands, Kvinde! — bød Engelen, idet han traadte hende imøde.

Inger sank ned for Engelens Fødder. — O, lad mig gaa! — bad hun: — Kun i Døden finder jeg Fred! —

— Har Du ikke fundet Freden paa denne Side af Dødens Port, vil Du heller ikke finde den paa hiin Side. — svarede Engelen alvorlig.

— Min Pine er saa stor! — jamrede Inger.

— Den vil blive tusindfold større hiinsides Dødsporten, imod hvilken Du iler. —

— O lad mig gaa, forbarm Dig! Min Plads er ikke længer i Verden. —

— Hvor mener Du da, at Plads er Dig beredt? —

Inger saae forstyrret paa Engelen, og vidste Intet at svare.

— Har Du nu endelig lært at indsee, at Gud havde til Hensigt at vise Dig den største Velgjerning ved at tage Dig tidlig bort fra Verden? —

— O, ja visselig; jeg var en Daare. — svarede Inger dybt sukkende.

— Men Du satte din egen Villie over Guds Villie, og vendte tilbage til Livet for at styrte Dig hovedkulds ind i Ulykken. Alt det, som skeet er, vilde Gud i sin faderlige Naade have forskaanet Dig for; men Du vilde ikke skaanes. Og da Du havde bragt Ulykken over Dig selv og alle dem, Du havde kjær, var Du for fejg til at kæmpe og lide, til at søge og give Oprejsning, — og nu staaer Du her som en Elendig, hvem denne Verden har udspyet og den hiinsidige Verden ikke vil modtage, en Forræderske baade mod Gud og Verden! Mener Du atter at kunne sætte din daarlige Egenvillie igjennem? —

— Vær barmhjertig, Du Guds Sendebud! — klynkede Inger sønderknust: — Siig, hvad skal jeg gjøre? Forkynd mig Guds Villie! —

— Guds Villie er, at Du skal vende tilbage til Verden og gjøre Bod for din Synd og Daarlighed. — svarede Engelen i blidere Tone: — Du skal vende

tilbage for, saavidt det staaer til Dig, at bringe Forsoning og Fred i de Hjerter, som ved Dig ere blevne splidagtige med sig selv og hinanden. Du var engang ligesom en Brandfakkel i Verden; Gud tænkte paa at slukke Dig med barmhjertig Haand. Men Du vilde brænde og sprede Ild trindt omkring Dig; saa gik Huset op i Flammer. Vær nu herefter et Lys i Mørket for de Sjæle, hvis Huus Du lagde øde! Men det kan Du alene blive i Christi Samfund, med hvis Kors Du blev mærket i Daaben. Det er ham, Du skylder denne nye Naadens Frist, uagtet Du ikke vilde kjende ham. — Gak nu, og forkynd, hvor Du kommer, for dine Brødre og Søstre i Verden, at Christus den Opstandne lever endnu! —

Modstræbende, men lydig under en almægtig Villies Indflydelse vendte Inger tilbage ad den Vej, hun var kommen; men hun hastede ikke mere. Snart laa dog atter Verden i en Taage for hende, og dens brusende Liv naaede hendes Øre. Da troede hun, at hendes Hjerte skulde være bristet. Men det brast ikke; det begyndte tværtimod at slaa fulde, regelmæssige Slag.

Heldigviis boede der en Læge i Nærheden; han var strax bleven hentet. I lang Tid turde han intet Haab give; det syntes unyttigt, Alt, hvad han foretog sig med hende. Endelig bleve dog hans utrættelige Anstrengelser kronede med Held; Livet vendte til-

bage i den unge Barm, Varmen i de stivnede spæde Lemmer. Under Gysninger og Gaben og andre Utidigheds Symptomer holdt den unge Pige atter sit Indtog i Verden. Lægen vidste ikke, hvilken bogstavelig Sandhed han udtalte, da han yttrede, at den unge Pige havde været lige ved Dødens Porte.

Inger var vendt tilbage til Livet. Men hvilket Liv! En Række af mørke, uhyggelige Dage henrandt. Nu var der Fred i Huset; men det var ligesom Dødens Fred. Tvillingbrødrene, Thomas og Martin, snørede deres Randsler, og vandrede, uden lang Forklaring, bort fra Hjemmet ud i den vide Verden, den Ene mod Øst, den Anden mod Vest. Gamle Søren Vind opgav Haandværket, og afhændede baade Værksted og Bolig for at tage i Huset til sin ældste Søn Svend, og hos ham ende sine Dage. Inger maatte søge Ophold hos en Faster, som boede nogle Miil borte. Saaledes var den nys saa lykkelige, i Kjærlighed sammenvoxede Familie adsplittet, og der kunde ikke være Tale om Lykke mere.

En Række af Aar, otte—ni, henrandt for Inger i et stille, eensformigt Liv. Det var efter Verdens Skjøn fattige, kummerlige Aar; men de bragte dog en skjult Velsignelse med sig, ligesaa riig som frydelig. Inger havde ransaget sit Hjerte, og var kommen til den Overbeviisning, at hun ej kunde leve uden sin Gud og Frelser længer. Hun søgte Gud, og han lod sig finde. Han hengav ogsaa for hende sin

eenbaarne, elskelige Søn, og Guds Søn gjennemgik ogsaa for hendes Skyld hele sin Lidelses og sin Kjærligheds Historie, opstod af Graven, opfoer til Himlen, og satte sig som hendes dyrebare Herre og Frelser ved Gud Faders høire Haand. Da fik hun Fred, og lærte atter at skatte Livet.

Men efter denne Tids Forløb tændtes der ogsaa et klart Lys af Verden for hendes Sjæl. I disse mange Aar havde hun været ude af al Forbindelse med den øvrige Familie. Det var smerteligt; men det maatte saa være. Fra Tvillingbrødrene havde hverken hun eller Nogen hørt Noget; den elskelige gamle Mand, deres Fader, var hensovet; for et Aars Tid siden havde hun ogsaa spurgt, at Svend ved Døden havde mistet sin Hustru.

Svend, hendes eneste, men ulykkelige Kjærlighed! Hun havde aldrig ventet at faa ham at see mere. Men en Dag stod han for hende, ligesom nedfalden fra Skyerne. Hvor forandret, men dog endnu stedse den Samme! Hans Ærinde var, uden mange Omsvøb, at tilbyde hende Haand og Hjerte.

— Betænk, hvad Du gjør, Svend! — svarede Inger bedrøvet: — Du kjender mig ikke. Jeg er den, som har lagt din Faders Huus øde, jaget dine Brødre i Landsflygtighed, bragt Spliden ind ogsaa i din Tilværelse. Men det er endda kun det Mindste af min Brøde og Skjændsel. Da jeg tilsidst ingen Udvej saae af Nøden, fordi jeg ikke kjendte nogen

Frelser, søgte jeg i en vanhellig Død at gjøre Ende paa al min Pine. — Tykkes Dig virkelig, at jeg er værdig til at blive din Hustru? —

— Alt dette har jeg vidst længe. — svarede Svend: — Men jo mere Du har lidt, desto kjærere har jeg Dig. —

— Nej, nej, Svend, jeg er Dig ikke værd. Du maa slaa Dig de Tanker afsinde. —

Men Svend var bestemt i sit Forsæt, og aflod ikke at bede, førend hun havde lagt sin Haand i hans til trofast Pagt.

Saaledes bleve de Mand og Kone, og det var velsignede Aar, de henlevede med hinanden. Let og frydelig var den Opgave, som her var lagt Inger fore, den, at gjøre Svend lykkelig. Dertil udkrævedes ingen Selvfornægtelse; hun behøvede kun at følge sit Hjertes naturlige Drift. Thi hun elskede ham jo; hun elskede ham som den, der i sit Liv kun havde kjendt een eneste Kjærlighed.

Men det var ikke den eneste Pligt, der paahvilede hende i dette nye Forhold. Gud havde nu sat hende istand til at blive til Hjælp og Trøst for mange Mennesker. Fra Svend og hans Børn gik hun ud; fra dem kom hun til den snevrere Kreds af Husets Folk; fra dem igjen til en Kreds af ubegrændset Vidde, af dem, der vare udenfor og trængte til hende. Det var mange og store Fordringer, som bleve stillede til hende. Men heller ikke denne Op-

gave var hende for svær; thi Selvfornægtelsen for Jesu Kjærligheds Skyld var bleven hende en naturlig Trang, og Svend, hendes Mand, der i Troen, ligesom hun, i alle Ting gav Gud Æren, stod trofast virksom ved hendes Side.

Dog ikke længe. Endnu i kraftig Alder døde Svend, og Inger sad tilbage som Enke, inderlig bedrøvet, men ligesaa inderlig taknemlig for den Lykke, hun havde nydt.

I over fem og tyve Aar havde Man ikke hørt Noget til Tvillingbrødrene, da der viste sig en Fremmed af et underligt Væsen og i udenlandsk Dragt i Landsbyen, i hvem ældre Folk meente at gjenkjende den ene af Brødrene, Martin med Fiolen, som Man havde kaldt ham. Og det var Martin. Da hans Haar var begyndt at graane, havde Længselen efter et Hjem betaget ham, og hvor i Alverden skulde han finde et Hjem uden paa den Plet af Jord, hvor hans Faders Huus stod eller havde staaet? Han kom tilbage, ikke synderlig riig paa Penge, men som en dreven Mester paa sit Yndlingsinstrument, Violinen. Den Arv, som hans Fader havde efterladt ham, satte ham istand til at kjøbe et lille Huus under Skyggen af ældgamle Træer i Enden af Landsbyen, og her indrettede han sig paa tarvelig Eneboerviis, saa tarvelig, at Renten af den lille Kapital, han fik tilovers, syntes fuldkommen tilstrækkelig til at afholde Udgif-

terne ved hans daglige Ophold. Arbejde lod han ikke til at have isinde. Han forstod kun Eet: at lade Strengene tone, og satte desforuden kun Priis paa een Ting: Frihed til at drive omkring, som Lunet bød ham. Derfor var han, uagtet han havde faaet et Hjem, aldrig hjemme lang Tid ad Gangen; han maatte idelig gjøre smaa Udflugter med Staven i Haand og Violinen paa Ryggen. Til dette ustadige Vandreliv var han bleven vant i Bøhmen og Ungarn, hvor han havde fundet sine rette Tumlepladser ude i Verden. I disse Lande havde han lært to Ting fra Grunden af, Musiken og Zigeunerlivet. Derfor skete det endnu ikke saa sjelden, at han sluttede sig til een eller anden, helst omvankende Musikbande, ikke saa meget for Fordelens Skyld, som for det frie Livs, Kammeratskabets og Sammenspillets.

I Landsbyen omgikkes han Ingen; Musiken og Vandrelivet syntes at være de eneste Baand imellem ham og Menneskene. Dog Inger besøgte han strax, og vedligeholdt en stadig Forbindelse med hende, saa ofte han var hjemme. Til hende hendrog undtagelsesviis en gammel Erindring ham, vistnok en bitter, men dog hjertelig og heller ikke ganske uden Sødme. Inger var den Eneste, som var bleven tilbage af alle dem, han engang havde kaldt sine Egne, og engang havde hun dog været hans og Alles Glæde. Derfor var dette Minde ham, uagtet al sin Bedskhed, dog dyrebart. Men skjøndt det var et gammelt

Minde, som drog ham til hende, hentydede han dog aldrig til den Fortid, de havde fælles, og hun vogtede sig under disse Omstændigheder vel for at kalde ham den tilbage i Erindringen. Derimod var han uudtømmelig i Fortællinger om det frie, eventyrlige Liv, han havde ført ude i fremmede Lande.

Et Par Aar senere kom den anden af Tvillingbrødrene, Thomas, ligesaa uventet tilbage. Havde Brødrene ikke nogen anden Sympathi tilfælles, saa havde de dog den, med det graanende Haar ligesom instinktmæssig at søge tilbage til Barndomshjemmet. Thomas havde ført et ganske andet Liv i Udlandet, et arbejdsomt Liv, mest i de store Stæder, og derfor bragte han ogsaa et ikke ringe Udbytte med sig tilbage i klingende Mønt og gode Vexler. Denne Velstand gjorde ham det muligt at kjøbe sin Faders Huus og Værksted tilbage, og snart havde han indrettet sig paa, efter en temmelig stor Maalestok at drive det gamle Haandværk.

Brødrene boede saaledes hver i sin Ende af Byen. De undgik ikke, men søgte heller ikke hinanden. Mødtes de tilfældigviis, var et koldt Nik den eneste Notits, de toge af hinanden. Der var dog i alt Fald intet Forargeligt i deres Adfærd og Opførsel. Thomas havde ogsaa strax besøgt Inger, og havde været heldig nok til ikke at træffe sammen med Broderen. Ogsaa han viste sig venlig, næsten kjærlig imod hende; men Fortiden berørte heller ikke

han nogensinde. Der fandtes dog større Sympathi mellem Brødrene, end de selv vidste af. Men der var den store Forskjel i Brødrenes Omgængelse med Inger, at Thomas havde kun Lidt at tale om, da det kun var Lidt, han havde oplevet, medens Martin aldrig manglede Stof til underholdende Fortællinger. Og blev han træt af at tale, saa lod han Violinen optage Fortællingens Traad, og den skilte sig gjerne mesterlig derved. I vexlende Melodier rev den Tilhørerne med sig fra Land til Land, fra Folk til Folk, over Dal og Bjerg, og lod dem ikraft af Aanden gjøre en heelt eventyrlig Rejse igjennem Verden. Der var et sandt Trylleri i disse originale Folkemelodier, som paa forunderlig Viis kjædede sig til hinanden, udgjørende ligesom en Landevej igjennem den dejlige Verden.

Begge Brødrene vare og forbleve ugifte. Ogsaa de havde kun kjendt een eneste Kjærlighed. Men Lidenskabens Tid var forbi; naar de nu søgte Inger, var det kun i Erindringen af, hvad hun engang som Søster havde været for dem. Dog, dette er maaskee for meget sagt; een eneste Kjærlighed lader sig vel neppe nogensinde glemme.

Ogsaa Thomas var ofte paa Haandværkets Vegne nødt til at være fraværende paa længere eller kortere Tid, og saaledes kom det efterhaanden igang, ligesom af sig selv, at Brødrene benyttede hinandens Fraværelse til at omgaaes Inger, deres kjære lille

Inger, som de snart igjen kaldte hende. Inger lod dem frit tee sig, som de vilde; men desto fastere beholdt hun for Øje, hvad hun havde foresat sig at virke for dem begge. Hun maatte, Gud vilde dertil styrke hende, bringe Forsoning tilveje mellem Brødrene. Det vilde udentvivl blive en lang Vej, som førte til dette Maal; men derpaa var hun forberedt. Længe varede det først, inden hun vovede at nævne den ene Broders Navn for den anden; længe varede det atter, inden de bleve vante til Klangen af disse engang saa dyrebare Navne; endnu meget længer varede det, inden hun fik dem selv til at nævne og tale om hinanden. Hun lod efterhaanden stedse hyppigere falde nu een, nu en anden kjærlig Yttring om den Ene til den Anden, for Lidt efter Lidt at stemme Hjerterne blidere og vække Længsel hos dem efter hinanden. Om Forsoning talte hun aldrig. Men fra at høre paa venlige Yttringer til selv at lade saadanne Yttringer falde, var der et meget, meget langt Spring. Men endelig bragte hun det dog ogsaa dertil, og nu ansaae hun den gode Strid for i det Mindste halv vunden. Disse venlige Udtalelser bragte hun fra den Ene til den Anden, og endelig havde hun den Glæde at mærke, at disse Samtaler om den fraværende Broder udgjorde det ømmeste, tillige det stærkeste Baand, som knyttede Brødrene til hende.

Men saa vidt bragte hun det først, efterat Aar paany vare henrundne. Da havde Thomas det

Uheld, ved et Fald ned fra et Stillads at komme tilskade med det ene Been. Han blev sengeliggende; andre Onder sloge sig til, og Sygdommen syntes at ville trække ud i Længden. Da havde Martin fuld Frihed til at besøge sin Veninde, naar han vilde; men hun maatte nu besøge den stakkels syge Thomas.

En Nat lyder Brandraabet igjennem Byen; det er Thomas' Huus, det gamle Fædrehuus, der brænder. Og Thomas ligger hjælpeløs paa Sygelejet. Folkene vaagne ikke, førend Ilden knittrer dem over Hovedet, og styrte ud i panisk Skræk, uden at tænke paa deres Huusbond. Førend der kommer virksom Hjælp, er Huset omspændt af Luerne. Huset er ikke til at redde; men er der da Ingen, som vil gjøre Forsøg paa at redde den arme Syge? Der er Folk nok, raske, behjertede Folk; men ved dette Spørgsmaal see de alle betuttede paa hverandre.

Jo, Een er der, som vil vove Forsøget, og han trænger sig frem. Det er Martin. Han dvæler blot for at erfare, i hvilket Værelse hans Broder ligger. Desværre, han ligger paa Kvistkammeret.

Imidlertid er en Stige bleven bragt og sat op til Kvisten. Martin har iført sig en gjennemvaad Kittel og forsynet sig med en Sele og et Reeb, dertil en Oxe. Rask stiger han tilvejrs og slaaer Vinduet ind. Den tykke Røg vælter ham imøde; han forsvinder i Aabningen. Stigen bliver igjen flyttet

bort. Man er rede til at modtage den Syge, naar han bliver hejset ned.

Af Minuter ere Liv og Død afhængige. Men i nogle faa Minuter er ogsaa Værket udført. Desværre dog ikke heldig. Thomas kom uden synderlig Skade til Jorden i bevidstløs Tilstand. Men da Martin efter ham lod sig glide ned ad det fastgjorte Reeb, ramte en nedfaldende Brand ham tværsover Ansigtet. Han slap og styrtede ned fra Husets halve Højde.

I Ingers Huus, i samme Værelse, bleve Brødrene tagne i Pleje. De vilde ikke skilles ad mere. Thomas syntes ingen videre Skade at have taget; dog var hans Tilstand i betydelig Grad forværret. Martin leed frygtelig, og der var Fare endog for hans Liv. Hans Brandsaar vare mange og betydelige; men især var hans Ansigt blevet skrækkelig tilredet.

Han gik det dog igjennem, men med Tabet af sit Syn; saa meget havde det kostet ham, at vinde sin Broder tilbage. Men aldrig lod han forstaa, — thi det var langt fra hans Mening — at det var ham for dyrt kjøbt.

Fra nu af vare Brødrene uadskillelige og hang ved hinanden med en rørende Kjærlighed. Og Inger omfattede dem begge med den ømmeste Omsorg og Pleje. Tvillingbrødrene vare igjen ligesaa inderlig

forenede som dengang de laa sammen i Moders Liv. Ja, endnu inderligere; thi de udgjorde nu tilsammen ligesom kun eet Menneske. De havde kun een Følelse, een Villie; de havde tilsammen kun eet Par Ojne, og ligesaa kun eet Par Been; thi Thomas kom aldrig til sin Førlighed mere. Og aldrig kjedede de sig i hinandens Selskab. Martin var uudtømmelig i at fortælle om sine Vandringer og Eventyr, og disse Fortællinger bleve dobbelt udtryksfulde, efterdi der ligesom blev sat Musik til dem. Violinen kom næsten aldrig ud af Martins Hænder. Naar han havde bragt sin Fortælling tilende, ligesom gav han Ordet til Violinen, og denne fortalte nu paa sin Viis den samme Historie, saa forunderlig levende og hjertegribende. Thomas paa sin Side havde kun Lidt at fortælle; men han havde et Par gode Ojne og kunde forelæse sin Broder af Bøger og Blade. Inger havde Meget at tage vare, baade ude og hjemme; men saa ofte hun fandt Tid og Lejlighed, var hun Trediemand i denne stille, hjertelige Udvexling af Kroniker og Kjærlighed, og da først følte Brødrene Hjemmets fuldkomne Fred og Glæde, og savnede Intet mere.

Nu skyede de ikke at tale med hverandre om Fortiden, saa riig paa Lykke, saa fuld af Smerte. Alt maatte nu frem for Lyset, ganske som det var, og Ingen af dem skaanede sig selv. I rørende Udtryk anklagede navnlig Brødrene sig selv, bebrejdede sig

bitterlig deres Hjerters Haardhed. Hvorledes havde de dog kunnet handle saa grusomt imod hinanden, og fornægte den store naturlige Kjærlighed, som ligefra Fødselen saa inderlig havde forbundet dem?

Thomas, den dygtige Mekaniker, lod efter sin Tegning forfærdige en Rullestol, der med Lethed lod sig skyde frem, og i fuldkommen Grad lod sig styre af den, som sad indeni. Denne Stol blev en uvurdeerlig stor Vinding for Brødrenes Liv og Velvære. Ved Hjælp af den kunde de næsten komme overalt hen, hvor de vilde. Ved den som Bindemiddel blev Ideen af eet fuldstændigt Menneske, frembragt ved den inderlige Forening af to defekte, paa det Allernærmeste virkeliggjort. Martin skjød bagpaa; hans Been kom dem saaledes begge tilgode. Thomas styrede; hans Øjne maatte ligesaa tjene dem begge. Og saaledes kom de hen, hvor de begge vilde. De og deres Maskine udgjorde tilsammen ligesom eet levende, fornuftigt Væsen, med komplet Udrustning af Lemmer og Sandser. Paa denne Maade foretoge de sig endog lange Udflugter omkring i Egnen, og vedligeholdt, tilligemed Sundheden, det gode, friske Lune.

Men Inger var deres jordiske Forsyn. Mange Aar blev det Brødrene forundt at leve sammen, og med en Omhed, Trofasthed og Taalmodighed uden Lige plejede hun til det Sidste de to stakkels Mennesker, som hun nu igjen kaldte sine dyrebare Brødre. Og de følte sig lykkelige og velsignede hende.

Endelig døde de en blid Død kort efter hinanden, styrkede i Troen og Haabet af liden Inger, som med en stille Taare lukkede deres Øjne. Inger overlevede dem ikke saa faa Aar; endelig kom dog ogsaa hendes Time. Med gudhengiven og taalmodig Sjæl havde hun inderlig længtes derefter. — Gud være priset, nu var Kaldet kommet fraoven! — I Jesu Navn! — sukkede hun, og foldede for sidste Gang sine Hænder.

Det var den tredie Gang, Inger færdedes paa Dødens Vej. To Gange før under store Smerter, med unævnelig Kvide, denne Gang med stor Glæde og unævnelig Fred. Engelen, som holdt Vagt ved Dødens Port, smilede hende imøde. Døden havde intet Forfærdeligt ved sig mere. Hun var iblandt dem, der gik med opreist Hoved, skjøndt med et ydmygt Sind, under Lovsang, Tak og Priis.

Der, hvor Liv og Død, eller rettere, Tid og Evighed grændse til hinanden, lige under Portbuen, gaaer en Linie, skarp, iisnende. Alle maa over denne Linie. Her finder Afgjørelsen Sted; her lides den sidste Smerte. Der gaaer ligesom et Hviin igjennem Sjæl og Hjerte, eller det er som en bævende Streng, der springer, og i samme Nu er det forbi, baade med Livet og med Smerten.

Det er i Virkeligheden kun en ringe Pine; stor og forfærdelig bliver den kun i den angstfuld spændte

Forestilling. Men selv denne ringe Smerte nænnede Engelen ikke, at gamle Inger skulde lide. Han tog hende paa sine Arme og bar hende over det slemme Sted. Døden smertede sletikke. Hun vandrede nu igjen Livets Vej. Paradiset laa for hende. Hun hørte allerede de jublende Røster; de dyrebare Venner, som vare gangne forud, strakte allerede deres Arme ud imod hende. — — —

Saaledes vandt Guds forbarmende Kjærlighed Sejer. Det gjør den ikke altid; thi Menneskehjertet er en haard, gjenstridig Ting, hvem Frihedens velsignede Gave ofte bliver til Fordærvelse.

Vær Du min Frihed, som Du er min Fred, o Herre Jesus!

X.

Det var snart den sædvanlige Sengetid; men da et Bud fra Sygeværelset meldte om Symptomer til Forandring og den længe ventede Krisis, besluttede Man at blive sammen en Stund endnu. Dog var Kredsen ikke længer fuldtallig, da Kancelliraad Storm paa Opfordring gav sig til at fortælle:

Historie om et Menneske, som aldrig fik Tid.

Mathilde sad alene paa sit Værelse, med Haanden under Kind. Saa ung — neppe sexten Aar —

og allerede saa alvorlige Tanker! — Nej, det var dog just ikke Vægten af alvorlige Tanker, som gjorde hendes lille Hoved saa tungt. Men det var Aftenen før hendes Konfirmationsdag, og denne Dag gaaer dog aldrig hen, selv ikke for de Letsindigste, uden en vis alvorsfuld Stemning.

Mathilde var smuk, endog meget smuk; hun var endnu i Besiddelse af hiin barnlig fordringsløse og fine, ydefulde Skjønhed, som mere rører Hjertet end tiltaler Sandserne. I denne Alder have Kvinderne ikke saa sjelden Udseende og Karakteer af ætheriske Væsner, altfor gode, ædle og skjønne for denne Verden. Og det er ingenlunde et blot Skin; der ligger virkelig Noget under. Hvo der ret kunde see ind i en saadan ung Piges Hjerte, vilde, maaskee til sin store Overraskelse, finde, at hun virkelig levede mere i de ætheriske Regioner end paa Jorden, mere et Drømme- og Fantasiliv end et vaagent og virkeligt. Et Par Aar til gjør i Almindelighed heri en stor Forandring. Alt eftersom Legemets Former blive fuldere og solidere udviklede, nedlader Aanden sig til det Jordiske og stræber at orientere sig. Ikke længe varer det, inden den unge Kvinde giver tydelige Symptomer paa, at ogsaa hun er en Evas Datter i Kjød og Blod og hører til det faldne Kjøn. Skulle vi kalde det sørgeligt? — Glædeligt er det just ikke.

Mathilde hørte ingenlunde til de meget opvakte, tanke- og følelsesfulde, følgelig heller ikke til de sværmeriske

Naturer. Dertil havde de Vilkaar, hvorunder hun var opvoxet, heller ikke været frie og fredelige nok; den Indgetogenhed, som er saa naturlig og gavnlig for Barndomsalderen, var for største Delen gaaet tabt for hende. Med et godt Hjerte forenede hun et let Sind, og havde allerede gjort et dybt, kun altfor dybt Indblik i Verden.

Det er derfor ikke saa ganske let at afgjøre, om den unge Pige, som hun sidder der med Haanden under Kind, tænker paa den højtidelige, betydningsfulde Akt, som forestaaer, — eller paa den Kjole, det Shavl, hun første Gang skal have paa imorgen. Hendes Stilling i det Hele taler for det Første; den er virkelig næsten andagtsfuld. Hendes Øje derimod giver Formodning om det Sidste; naar hun engang imellem slaaer det ivejret, viser Blikket sig ikke med fugtig Glands, men med livligt Blink. Og endelig Barmen, den ungdomlige, uregelmæssig bevægede Barm, vidner lige midt imellem; thi disse dybe Aandedrag nu og da, denne hastige Stigen og Falden kunne ligesaa vel tilskrives det Ene som det Andet. Maria Magdalenas Barm blev i sin Tid vistnok ligesaa stærkt bevæget af Verden og dens Lyst som senere af Guds forbarmende Naade.

Men som den unge Pige saaledes sad der, fortabt enten i det Himmelske eller det Jordiske, eller svævende frem og tilbage fra det Ene til det Andet, stod pludselig hendes Skytsengel for hende.

Mathilde blev rigtignok lidt underlig tilmode, men følte sig, besynderligt nok, dog ingenlunde forskrækket.

— Hvem er Du? — spurgte hun med lidt Bæven i Stemmen.

— Jeg er din Skytsengel. Kjender Du mig ikke? —

— Jeg mindes ej, naar og hvor jeg har seet Dig før, men dog forekommer Du mig saa inderlig vel bekjendt. —

— Bekjendt? — Det skulde jeg tro. — svarede Engelen kjærlig smilende: — Vi have utallige Gange leget med hinanden, medens Du var lille, og utallige Gange red jeg Dig ud fra overhængende Fare. —

Der var en forunderlig Lighed mellem Mathilde og hendes Engel; de vare hinanden lige som to Draaber Vand. Kun Klædedragten var forskjellig. I Engelens Dragt fandtes der Intet, som lignede Pynt, endsige Flitter; den bestod kun af et simpelt hvidt Klædebon, der faldt ned til Fødderne ligesom en Daabskjortel.

— Sæt Dig her hos mig! — sagde den unge Pige med en jomfruelig Værdighed, som var fuld af Ynde: — Lege med Dig kan jeg ikke mere, som i gamle Dage; dertil er jeg nu for voxen og har for meget at tænke paa. Men da Du staaer mig saa nær, maa vi dog altid have Endeel at sige hinanden.

Af, jeg har allerede i lang Tid savnet en Fortrolig, for hvem jeg kunde udgyde min Sjæl! —

— Saa udgyd da din Sjæl for mig! — Hvad tænkte Du paa, da jeg viste mig for Dig? —

— O, paa saa mange Ting, baade oppe og nede. Det er, som Du vel nok veed, saadan en egen Ting, at blive konfirmeret. Det forekommer jo kun een Gang i Livet, og der er saa mange Øjne, som vogte paa En. — Men giv mig nu allerførst et godt Raad, min kjære Engel! Hvorledes synes Du, jeg skal bære mit Haar imorgen, enten opsat à la jeunesse, eller med nedfaldende Lokker? Der er ogsaa en anden Ting, som har brudt mit Hoved: enten jeg skal benytte Koralhalsbaandet eller det af ægte romerske Perler. Der hænger Kors ved dem begge. —

Engelen rystede paa Hovedet. — Om alt Saadant har jeg ikke nogen Mening; jeg er kommen for at tale med Dig om vigtigere Ting. — Har Du Tillid til mig, — føler Du, at jeg har Dig kjær? —

Taarerne kom den unge Pige i Øjnene. Hun var saa let at bevæge; men Rørelsen var ogsaa snart igjen forbi.

— Jeg troer, Du mener det godt med mig, og det er jo saa rart at vide. — svarede hun smilende, skjøndt taareblændet: — Tal med mig om hvad Du vil! —

Og Engelen gav sig til at tale til hende om Alt, hvad denne Stund krævede, og hvad der bedst kunde

røre hendes Hjerte. Han mindede hende om hendes Barndom, hendes lykkelige Barndom. Medens hun endnu var ganske lille, havde Gud i Daaben antaget hende til sit eget kjære Barn og skjænket hende Arvelod i Himmerige. Gjennem hele hendes Barndom havde han ledet hende med Faderhaand, og Intet ladet hende mangle, skjøndt hun endnu ikke havde vidst at bede om hans milde Gaver. Han mindede hende om hendes Forældre, som elskede hende saa højt, som havde offret hende saa meget, og som saa inderlig fortrøstede sig til, at hun i Tiden skulde blive deres Glæde, Stolthed og Støtte. Men især dvælede Engelen dog ved hendes Daabspagt og det dermed forbundne hellige Løfte. Havde hun hidtil holdt dette Løfte? Ak nej. Men Gud var endnu den samme trofaste Gud. — Hvad havde hun da at gjøre, inden hun den næste Dag traadte frem for Gud og Menigheden for højtidelig at bekræfte dette hellige Løfte? —

Mathilde var inderlig bevæget. Hun slog sine Arme omkring Engelens Hals og græd ved hans Bryst.

— Vil Du da holde fast ved dette Løfte, nagtet al din Brøst og Skrøbelighed? — spurgte Engelen.

— Ja, jeg vil! — svarede den unge Pige hulkende. — Forlad mig blot ikke! —

— Jeg bliver hos Dig lige indtil Døden. — svarede Engelen blidt, kyssede hende paa Panden, og var forsvunden.

Jeg kalder Engelen Han. — Hvorfor? — Jeg har ikke anden Forklaring at give, end at jeg kan ikke Andet. Vist er det dog, at Mathilde i Skytsengelen saae et kvindeligt Væsen, ligesom sit andet bedre Jeg.

Men det var kun af og til, ofte med lange Mellemrum, at hun saaledes fik sin Engel at see Ansigt til Ansigt. Hiin Time, som nys er bleven skildret, saa beaandet og riig paa Velsignelse den end syntes at være, var dog i ingensomhelst Grad bleven frugtbringende for hendes Liv. Det havde kun været hendes gode taabelige Hjerte, som var løbet af med hende. Aanden havde ikke havt nogen Deel i Øjeblikkets Rørelse. Den laa ubevæget paa den dybeste Bund af hendes Væsen, indhyllet i et tykt Svøb af Kjødelighed.

Den næste Gang, hun saae sin Engel igjen, var en Aften, da hun skulde paa et fiint, herligt Bal. Hun stod fuldt paaklædt foran det store Spejl, straalende i ungdomlig Skjønhed og Livslyst og det eleganteste Smykke. Pludselig saae hun i Spejlet Nogen staa bagved sig. Hun vendte sig overrasket om. Det var hendes Engel.

— O, det er kun Dig! — udbrød hun: — Men Du er velkommen, altid velkommen, min kjære Skytsengel. Apropos, finder Du mig ikke smuk? —

— Men er Du ogsaa smuk for Gud? — spurgte Engelen alvorlig: — Denne Skjønhed, hvoraf Du er saa stolt, vil efterhaanden henvisne ligesom Græsset paa

Marken. Men der gives en anden, uvisnelig Skjønhed, Hjertets skjulte Menneske i en ydmyg og stille Aands uforkrænkelige Væsen. Kjender Du den? —

— Du sporger, om jeg ogsaa er smuk for Gud? — svarede Mathilde efter et Øjebliks Betænkning, medens hun rettede paa en kostbar Brosche, som udgjorde hendes Brystsmykke: — Det tænker jeg vel, jeg er. Gud har jo skabt mig saadan, som jeg er. —

— Der siger Du paa een Gang en stor Sandhed og en stor Usandhed. Gud har skabt Dig, og med Livet skylder Du ham Alt; men ingenlunde har han skabt Dig, som Du er. Du blev født i Synd; dit Livs Vej var ganske fordærvet. Da skabte Gud Dig i sin faderlige Barmhjertighed paany, idet han for Jesu Skyld ved sin gode Hellig Aand i Daaben lod dit Væsen undfange et nyt, et helligt, evigt Liv. Er Du begyndt at leve dette nye Aandens Liv i Jesu Tro? Er Du bleven en ny Skabning for Guds Aasyn, som lever og aander i hellige Idrætter? Hvis ikke, da maa Du vide, at Du ingenlunde er smuk for Gud, saa højlig Du end i Verden maatte blive beundret. —

— Min søde Engel, — svarede Mathilde med indsmigrende Ynde: — see, jeg slaaer Armen om din Hals; det kunde maaskee endog være, at jeg fik isinde at kysse Dig! Men saa maa Du ogsaa love mig, ikke at blive kjedelig. Det begyndte saa rart imellem os, — ikke sandt, Du finder mig dog smuk? — Men

— vedblev den unge Skjønhed suurmulende, idet hun udentvivl fandt, at der hørte baade Suurt og Sødt til en fuldstændig Virkning: — men det tegner rigtig-nok til at skulle faa en sørgelig Ende. Hvorledes kan Du dog nænne, saaledes at forstyrre min Glæde? —

— Mathilde, — svarede Engelen alvorlig: — naar jeg kommer til Dig som Glædesforstyrrer, da har det sin Grund deri, at Du søger din Glæde i falske Ting og tager Sagen fra den fejle Ende. Har Du da allerede glemt hiint simple, men store Sprog af din Børnelærdom: — Søger først Guds Rige, saa skal ogsaa alt det Øvrige blive Eder tillagt! —? Men Du — Du siger i dit Hjerte: — Først Verdens Rige med al dets Lyst og Forfængelighed, — saa maa Guds Rige komme efter, som det bedst kan. — Er det ikke saa? —

— Jo, jeg kan ikke nægte det; — svarede Mathilde halv nedslaaet, halv utaalmodig: — men — men — —

— Nu, hvad har Du videre at sige? —

— Men nu maa Du virkelig have mig undskyldt! — vedblev den unge Baldame med en vis høj Mine, idet hun trak Handskerne paa de hvide Arme: — Naar jeg faaer bedre Tid, skal jeg bede Dig komme til mig igjen. —

Man vil heraf see, at Mathilde allerede til en vis Grad havde emanciperet sig fra sin gode Engel.

Man kan meget, saare meget, naar Man har Verden i Ryggen.

Engelen sagde ikke et Ord mere. Han betragtede nogle Øjeblikke sorgmodig den unge Pige, og lod hende derpaa alene.

Ganske uden Indtryk paa hende havde denne alvorlige Underholdning imidlertid dog ikke været. Men, større eller mindre, saa blev det i alt Fald ikke varigt; det gik tabt allerede samme Nat under Dandsens Hvirvler.

Det er en virkelig Historie. Ingen tvivle derom! Det er den reneste Sandhed: ethvert Menneske har sin Skytsengel. I stille, alvorlige Øjeblikke, naar Hjertet enten ganske hviler eller er usædvanlig bevæget, giver Engelen sin Nærværelse tilkjende, og taler til os saa blidt, fromt og kjærlig, for at minde os om, hvad Livet isandhed er, og føre os vort sande Væsen tilhjerte. Det er kun en sagte Tale; men den kan give en høj Gjenklang i vort Indre. Nægte det, Hvo tør! Jeg vover dristig at paastaa, at der ej gives eet eneste Menneske, som ikke har fornummet Engelens Ord i sit Inderste. Og hvad svarede I da Engelen? — Atter siger jeg: nægte det, Hvo tør! — Tidt og ofte svarede I Engelen netop med de samme Ord som Mathilde: — Nu maa Du virkelig have mig undskyldt. Naar jeg faaer bedre Tid, skal jeg bede Dig komme til mig igjen. —

Behøves der andet Beviis for, at hvert Menneske virkelig har sin Skytsengel?

Mathilde havde virkelig ikke Tid tilovers til at fatte een eneste alvorlig Tanke, endsige til at samle sig. Livet gik hen for hende i en hjertedøvende, aands-fortærende Suus og Hvirvel, og blev bestandig tommere. Hun levede kun paa Overfladen af Tingene og i sine Sandser. Et saadant Kvindeliv er mere almindeligt, end Man skulde tro, navnlig i de store Stæder. Man lever udelukkende et, saa at sige, konventionelt Liv, i at modtage og gjøre Visiter, i at afhandle alle Dagens letfærdige og trivielle Spørgsmaal, i at besøge Butikerne og sørge for Pynten, i at frekventere Selskaber, Baller, Koncerter, Komedier. Til et sandt Aandens Liv i højere Interesser, til et sandt Hjertets Liv i Kjærligheden bliver der sletingen Tid tilovers. Det Sidste er maaskee endda det Sørgeligste. For saadanne Kvinder er Hjemmet ikke Andet end det Sted, hvor Man sædvanligviis holder sine Maaltider og tilbringer Natten.

Der gives følgelig aldrig nogen Hvile- og Vederkvægelsestime for den stakkels Sjæl. Man vimser ud og ind, gjør Verden til alle Sider sin Kompliment, og er aldrig hjemme i nogensomhelst Forstand. Man lægger Øre til, og lader Munden løbe. Man lefler med Alt, hvad der har Ord for at være skjønt i Verden; det Gode billiger Man blot, og det Sande lader

Man ganske ligge. Iøvrigt har Man ingen Tanke uden den, selv at tage sig saa smukt ud, som muligt. Saaledes gaaer Livet op i bare Fojten, Pjat og Pjank.

See, saadan omtrent var Mathildes Tilværelse. Det er da let at begribe, at der ej kunde blive Tid tilovers. Selv ikke Aftenen før sin Bryllupsdag, da hun dog i det Mindste var lidt underlig tilmode, havde hun Tid til at laane sin Engel Øre. Hun var, uagtet sin Benauelse, ganske optagen — af Pompen, som skulde finde Sted den følgende Dag.

Heldigere var dog Engelen ved en senere Lejlighed, da hun første Gang var bleven Moder. Hun sad med sit lille Barn i Skjødet.

— Er han dog ikke yndig? — spurgte hun.

— Det ere alle smaa Børn. Deres Engle see jo Faderens Ansigt, som er i Himlen. —

— Mit Barn har altsaa ogsaa sin Skytsengel? —

— Ja, naturligviis. —

— Saa tjen mig i at bede ham vogte mit lille Barn vel! Som Du veed eller maaskee ikke veed, ere de Tjenestepiger og især de Barnepiger aldrig til at stole paa. —

— Har Du ikke Andet at bede mig om med Hensyn til dit Barn? —

— Nej, hvad skulde det vel være? —

— Nu, jeg mener, at dit Barn har en udødelig Sjæl, tusinde Gange mere værd end dets lille Krop,

og at den ogsaa kan tage Skade. Hvad siger Du om Forargelsen i denne onde Verden? —

— Ja, hvad skal Man sige derom? Den udgaaer efter min Mening ogsaa for største Delen fra de simple Folk, som Man er nødt til at have i sin Tjeneste. Jeg ønsker naturligviis, at mit Barn skal blive ret artigt. Men derfor tænker jeg nok selv at kunne sørge ved en god Opdragelse. — Vil Du ikke nok blive en god, artig Dreng, min lille Hansemand? —

Engelen sukkede.

— Hvorfor sukker Du saa dybt? —

— Medens Du spurgte dit Barn, spurgte jeg Vorherre, hvad han vilde gjøre for din lille Dreng. Har Du betænkt, at der ligger et Liv fuldt af Fristelser og Farer for ham i denne syndige Verden? —

— O, spaa dog nu ikke saa ilde! —

— Du selv, Mathilde, staaer heller ikke endnu ved Maalet. Maaskee har Du endnu de tungeste Trin tilbage. O, fat dog alvorlige Tanker, inden det bliver for silde, baade for dit Barns og din egen Skyld! —

— Du gjør mig ganske forskrækket! Hvad ligner dog det, at tage saaledes paaveje? —

— Det ligner en Sjæl, som er inderlig bekymret for Dig. — svarede Engelen sorgmodig smilende: — Fatter Du ikke alvorlige Tanker nu, da Livet har udfoldet sig for Dig med saa mange og store Pligter,

med saa stort et Ansvar, saa vil det rimeligviis aldrig skee. Betænk dog, hvor usikkert Livet er, og hvad det kræver af Dig! Ikke alene har Du Fordringer til Livet, — dertil indskrænkede sig hidtil din Tanke — men Livet har ogsaa Fordringer til Dig. Og stedse nye ville komme frem, og stedse alvorligere ville de blive, eftersom Du skrider frem paa dit Livs Bane. —

— O, forskaan mig for saadanne strenge Paamindelser! Det løber rundt for mig. — Jeg veed hverken ud eller ind. —

— Ak, Mathilde, veed Du, hvori Fejlen ligger, naar Du, som Du siger, hverken veed ud eller ind? Den ligger deri, at Du ikke er begyndt med Begyndelsen, med selve Livet. Du har ikke grebet det evige Liv, som allerede i din spæde Barndom blev Dig tilbudt, ja, tilsikkret. Jesus, Livets Herre, er ikke bleven din Herre. — Beder Du nogensinde? —

— Nej, nu bliver Du virkelig ogsaa altfor nærgaaende! — svarede Mathilde næsten grædefærdig: — Plejer det ikke at være en Hemmelighed mellem Sjælen og Gud? —

— Ak, jovist. Men der er desværre ingen Hemmelighed mellem Dig og din Gud. — O, lær dog at bede, om ikke for din egen, saa dog for dit Barns Skyld! —

— Tys, tys! Nu fik Du vækket min lille Dreng. — Jeg skal nok tænke derpaa; men nu har jeg virkelig

ikke Tid til at høre paa Dig længer. En anden Gang Mere, min kjære Engel! —

Aar randt hen, mange Aar. Trofast holdt hendes Engel ud med hende; men hun var altfor optagen til nogensinde at skjænke ham den rette Opmærksomhed. Hvormed gik hendes Tid da hen? Ja, en Forandring var der unægtelig foregaaet med hende. I en vis Forstand var hun virkelig bleven en huuslig Kone; efterhaanden var hun mere og mere gaaet op i det huuslige Vrøvl, navnlig med Børn og Thende. Dog havde hun derfor ingenlunde opgivet Livets Anstand og Elegants. Hun maatte have saa smukt et Huus som Nogen, hun maatte følge med Tiden og være paa Moden, hun maatte endelig ved alle Toilettets Kunster vedligeholde sin svindende Ungdom og Skjønhed. Det tog hende altsammen Tid og voldte hende mange Bekymringer. Kunde der da vel blive Tid tilovers?

Det var Aftenen for hendes Sølvbryllupsfest. Hendes ældste Datter skulde den samme Dag have Bryllup. Det vilde altsaa blive en stor Højtid.

Det var Aften. Mathilde sad, som hun engang tidligere havde siddet, tilsynneladende tankefuld med Haanden under Kind. Hendes Engel sad hos hende, og hun havde lagt sin Haand i hans. Endelig syntes da et alvorligt Øjeblik, med dybere Tanker og inderligere Bevægelse, at være kommet.

Dog nej, hendes Tanker, som hendes Blikke, svævede ustadig omkring. Hun var vel noget sært tilmode; men egenlig bevæget var hun ikke. Og de alvorlige Tanker, som der kunde være Tale om, fremgik ikke af hendes Indre, men kom udvortesfra ligesom busende ind paa hende.

— Hvad er det for noget Mørkt der? — brød hun pludselig Tausheden, idet hun skottede til Siden og sky foer sammen.

— Det er kun min Skygge. — svarede Engelen.

— Den har jeg aldrig seet før. Jeg troede desuden, at Du var uden Skygge. —

— Det er jeg i Virkeligheden ogsaa; det er egenlig din Skygge! —

— Hvorledes, min? Jeg har jo min egen Skygge! —

— Du mener din Legemsskygge. Men Du har ogsaa en Sjæleskygge. —

— Og den fører Du omkring med Dig? —

— Jeg maa vel; det kan ikke være anderledes. —

— Men hvorfor har jeg da ikke seet den før? —

— Du har ikke agtet derpaa, medens den var mindre. Men den voxer bestandig, bliver baade større og mørkere. —

— Og det er min Skygge, siger Du? —

— Ja, din Skygge. Det er ved Dig, at den saaledes stadig er voxet. Hvert Sandhedens Ord, som gaaer tilspilde mellem os, falder bagved mig, og bliver som en mørk Plet en Tilvæxt til min Skygge. —

— Som egenlig er min! Men det er jo gyseligt! —

— Gid det var, Mathilde! —

Der opstod en længere Pause. Snart havde Mathilde igjen skiftet Tanker. Hun betragtede Engelen længe og opmærksomt. Endelig udbrød hun:

— Du begynder at blive gammel, min Engel! —

Hun begreb ikke, den Arme, at det egenlig var hende, som var begyndt at blive gammel.

Thi endnu lignede de To hinanden som to Draaber Vand. Der var ikke en Rynke i Mathildes Ansigt, ikke et graat Haar paa hendes Hoved, som jo ogsaa fandtes hos Engelen. Men Engle ældes jo ikke.

— Mathilde, vil Du høre mig? — spurgte Engelen blidt og sagte.

— Tal, min Ven! Jeg hører Dig. —

— Imorgen sender Du din Datter fra Dig. Har Du ogsaa været en god Moder for hende? Har Du givet hende den rette Medgift med for hele Livet? —

— Det er rigtignok meget forlangt: for hele Livet. Imidlertid troer jeg dog nok, at jeg kan være den Medgift bekjendt, som hun faaer af mig. Nu skal Du blot høre, kjære Engel! —

Og hermed var hun kommen ind paa et Emne, som virkelig optog hendes Interesse.

Men Engelen rystede bedrøvet paa Hovedet, og afbrød hende.

— Ja, jeg veed vel, at din Datter ej kommer til at drage nogen ud af sine Forældres Huus. Men Aanden, Mathilde? En nøgen Aand er en sørgeligere Ting end et nøgent Legeme. —

— O, jeg har jo ladet hende frekventere det allerbedste Institut, og ladet hende gaa til Konfirmation hos den mest søgte Præst! Hvad Aanden angaaer, saa antager jeg, at det nærmest har været Præstens Sag. Nu erindrer jeg virkelig ogsaa, at der blandt min Datters Konfirmationsgaver var en Bog, som havde til Navn: Medgift for hele Livet. —

— Det var din Sag, Mathilde, ikke Præstens! svarede Engelen med dybt Alvor: — En Moder skal for sit stakkels Barn være hundrede Gange mere end den bedste Præst i Verden kan blive. —

— Derpaa har jeg rigtignok ikke tænkt. — ytrede Mathilde modfalden.

— Hvad der er blevet forsømt, kan ikke oprettes; men der kan dog endnu raades Bod paa Forsømmelsen. Du kan endnu blive Meget for din Datter, for dine Børn overhovedet, for din Mand og for Dig selv, Mathilde. —

— O, det vil jeg saa gjerne blive! Siig, hvad skal jeg gjøre, hvad forlanger Du af mig? —

— Kun Eet forlanger jeg. Fat en stor Beslutning, blot een eneste Gang i dit Liv, og giv Gud dit Hjerte! —

Det var et overvældende Ord. Det stakkels Hjerte var i tusinde Smaadele splittet ad over den hele Verden. Hvad vilde det ikke koste, at faa det samlet! Men umuligt var det dog ikke. Mathilde bestræbte sig virkelig ogsaa allerede i denne Time for at samle nogle Stumper og Stykker.

Men en Dør gik i Huset. Det var Nok til at afbryde hendes Tankegang.

— Det var min Mand, der kom hjem. — sagde hun, ligesom lettet, idet hun rejste sig: — Han maa ikke savne mig. —

— Du gjør vel i at tænke paa din Mand, især ved denne Lejlighed. Men prøv Dig selv, Mathilde! Har Du ogsaa været ham en god Hustru, har Du gjort ham lykkelig? —

— Vilde det ikke være nok saa rimeligt at spørge, om han har gjort mig lykkelig? — svarede Mathilde med et lille Kast med Nakken.

— Fy, det var et stygt Svar! Dersom jeg ikke kjendte Dig bedre, maatte jeg tro, at Du var eet af hine i en syndig Egenkjærlighed fortabte Væsner, som kun tænke paa deres Eget, som fordre Alt, men Intet have at hengive. Men blandt disse er Du dog ikke. Det har ikke været Dig en fremmed Ting, at søge Glæde i at glæde Andre. En naturlig Godhed og Kjærlighed tilskyndede Dig dertil. Men under Jesu Kors lærte Du aldrig at bøje Dig, ydmyg og sagtmodig. Hvad det er, at fornægte sig selv for hans

Skyld, det veed Du ikke. Derfor har Kjærligheden heller ikke indbragt Dig een eneste Frugt for det evige Liv. Og dette timelige Liv er i Begreb med at svinde, med al sin Lyst og Herlighed. Det er meget sørgeligt. Finder Du det ikke selv? —

— Ak, jo, jo! Det kan ikke nægtes. — svarede Mathilde, beklemt om Hjertet.

— Du maa see klart; Du maa staa fast, og ikke vige tilbage for Sandheden, hvorledes det virkelig staaer til med Dig. — Da Du var ung, gav Du saa godt et Løfte. Husker Du det? Og Herren selv lagde Dig sit Kors paa, med blid, nænsom Haand, bød Dig at fornægte Dig selv, og sagde: — Følg mig efter! — Hvorledes har Du fulgt ham? See tilbage over dit Liv! Ved de allerførste Skridt kom Du ud af Sporet og kastede Korset. — Og Herren vender sig og seer sig om efter Dig! Du er tusinde Mile borte fra ham og Himmerige. Og der, hvor Du gaaer, er der hverken Vej eller Sti. — See, det er Sandheden, Mathilde! Det er din Stilling. —

Mathilde syntes inderlig bevæget. Hun havde foldet sine Hænder; hun vred dem i hinanden, saa at Ledemodene gave Lyd.

— Veed Du, at Du begynder at blive gammel, Mathilde? — begyndte Engelen atter.

Ved dette Spørgsmaal fik hendes let bevægelige Hu en anden Retning, og de Taarer, som stode

hende i Øjnene, fik pludselig en anden Bestemmelse end den, at tolke Sorgen over et forfejlet Liv. De bleve et ligesaa kraftigt som naivt Udtryk for hendes saarede Forfængelighed.

— O, hvorledes nænner Du dog det? — udbrød hun hulkende: — Det ligner da heller ikke Noget, at tale om min Alder! (efter et flygtigt Blik i Spejlet) Jeg er da heller ikke gammel endnu. Alle sige, at jeg holder mig saa udmærket godt. —

Engelen sukkede dybt. Han mærkede, at de atter vare nærved Enden.

— Er det paa denne Maade, Mathilde, at Du vil leve et uforkrænkeligt Liv? — spurgte han bedrøvet.

— Lad mig nu gaa, min kjære Engel, og piin mig ikke med flere Spørgsmaal! Du seer, jeg sidder ligesom paa Naale. Min Mand venter paa mig. —

— Gud venter paa Dig! Han har ventet tusinde Gange længer end din Mand. —

— Ja, nu har jeg virkelig ikke Tid længer. En anden Gang kan Du jo komme igjen, og saa haaber jeg, Du skal blive mere tilfreds med mig. —

Det Haab havde Engelen ikke mere.

Fra nu af bleve Mathildes Samtaler med hendes Engel stedse sjeldnere og stedse kortere. Hendes Tid syntes bestandig at blive knappere; men i Virkeligheden var Sammenhængen den, at Sandheden lød stedse frygteligere i hendes Øre.

Endeel Aar gik. Hendes Mand døde. Hvo var vel nærmere til at trøste hende end hendes Engel? Hun lod sig virkelig ogsaa trøste af ham. Saalænge Engelen talte om den Afdøde, om hans Fromhed, Godhed, Retskaffenhed, lod hun hans blide Tale strømme sig fuldt og varmt til Hjertet. Men saasnart han henvendte Talen paa hende selv, truede det strax med at briste imellem dem. Thi værre og værre gik det, syntes hende. Engelens Tale blev stedse alvorligere, strengere, eftersom hans Træk furedes og hans Haar graanede, eftersom hans Skygge blev større og mørkere.

— Er Du beredt paa, selv at dø? — spurgte Engelen hende.

— Vorherre bevare mig! Hvorledes falder Du dog paa det? — Jo, Du er rigtignok en rar En til at trøste! — tilføjede hun grædende.

Men Engelen lod hende ikke slippe. Han stillede hende det tilkommende Regnskab for Øjne, talte til hende om Retfærdighed og Dom. Ligesom lammet af Rædsel hørte hun en Stund til. Men pludselig rev hun sig løs og flyede forfærdet. Hendes Opbrud var saa hovedkulds, at hun endog ganske glemte at bruge den knappe Tid til Paaskud; ligesaa undlod hun at efterlade Haabet om, en anden Gang at kunne faa bedre Stunder.

Og hun fik virkelig heller aldrig Tid mere, selv ikke da hun laa paa Dødslejet og sidste Gang saae

sin Engel for sig. Da skulde Man have troet, at hun dog endelig havde faaet Tid. Men det havde hun ikke; hendes Sjæl hastede allerede henad Dødsvejen, forvirret, ængstet, fortvivlet. Hun fattede ikke, hvad Engelen sagde til hende i disse hendes sidste Timer. Og, selv om hun havde fattet det, vilde hun ej have kunnet føre sig det tilnytte; dertil var hendes udødelige Sjæl i Verden bleven altfor forkvaklet. Men da Engelen mærkede, at hans Ord vare spildte, bøjede han Hovedet og græd bitterlig.

Lampen brændte døsigere og døsigere. Den Døende laa hen med lukkede Øjne og aandede tungt. Engelens Aasyn blev stedse blegere og mere indfaldent; ogsaa hans Øjne sank til ligesom i dødelig Træthed. Hans Skygge faldt henover Gulvet; den blev bestandig længer og mørkere.

Endnu engang aabnede Mathilde sine Øjne. Hendes Blik faldt paa Engelen; men hun kjendte ham ikke længer. Med et Gys sagde hun til sig selv: — Det er Døden! —

Men det var ikke Døden; det var tværtimod Livet, hendes eget forspildte Liv, hun saae for sig i denne sin sidste Time.

Engelens Skygge blev længer og længer. Endelig gled den hen over Mathildes Aasyn; da ophørte den at voxe og bevæge sig, og laa, mørk og tung, højtidelig stille. Der lød et Suk igjennem

Rummet; Mathilde var ikke mere. Hendes Engel var forsvunden.

Hun var ikke mere, at sige,. i denne Verden. Hiinsides laa en lang Vej og en ny Verden for hende, Millioner Gange større end den nuværende. Skulle vi følge hende endnu et Stykke paa Vej?

Nej, det ville vi ikke.

Det var en sørgelig Historie, egenlig den første sørgelige, som var forekommen. Men som ved et Under forsvandt den nedtrykte Stemning, da der kom Budskab inde fra Sygeværelset, — det var Huusfruen selv, som overbragte det med forklaret Væsen — at stakkels Ingeborg var falden i en, efter Alt at dømme, heldbringende Slummer. Den tørre, fortærende Feber var i mærkelig Grad aftagen, og en mild Uddunstning havde begyndt at indfinde sig. Hvilken Glæde! — Gud være lovet! — gjenlød det i Alles Hjerter. Det var den første Søvn, som den arme Lidende havde nydt i hele den sidste Uge. — Gud være lovet! Nu kunde Man dog atter haabe! — Med opklarede, frydfulde Miner og varme Haandtryk skiltes Man denne Aften fra hverandre.

XI.

Den næste Dag oprandt klar og smuk; det var, hvad Man kalder, ret en velsignet Morgenstund. Og

det havde været en velsignet Nat. Ingeborg havde sovet længe og godt og var vaagnet med fuld Bevidsthed. Feberen havde ganske forladt hende. Hun laa stille og lykkelig hen, ubeskrivelig mat; kun med Øjnene formaaede hun at tolke den Lykke, hun følte, sin Kjærlighed og Taknemlighed. Opad Formiddagen kom Lægen. Han fandt den Syges Tilstand saa god og lovende, at han, saavidt Sligt stod i Menneskers Magt, turde indestaa for hendes Helbredelse, naturligviis forudsat, at der blev iagttaget den nødvendige, den yderste Forsigtighed.

Ja sandelig, det var en smuk Morgen baade ude og inde! Huset var ogsaa ligesom forvandlet. Det er for Lidt at sige, at der ligesom gik en Strøm af Glæde igjennem Huset; thi der var neppe en Braa saa lille og usel, at Glæden jo var trængt derind. Overalt gik den Folk til Hjertet, ligesom den Luft, de indaandede.

Husets Gjæster vare alle i levende Grad sysselsatte. Hvad bestilte de? Det er ikke let at sige. De snakkede, spøgede, lo, og morede sig over Alting. Jo, een Ting fik de dog virkelig udrettet. Den følgende Dag havde Man Hellig tre Kongers Aften. Den kjære Juul skulde sluttes paa en festlig Maade, og Alle som Een fik travlt med Forberedelserne. Juletræet blev atter taget frem og udsmykket paa det Bedste. Man udviklede den yderste Opfindsomhed, og gik sig saa nær, som muligt, for at hitte paa alskens

passende Foræringer til kjærlig og venskabelig Udvexling. Stemningen var saa svulmende hjertelig, at Man gjerne havde givet Alting bort. De Fleste maatte dog tage deres Tilflugt til allehaande Repræsentativer for Gaver, som, snurrige i sig selv, just ikke vare til videre Pynt for Juletræet, men som ikke desto mindre gjaldt baade for smukke og smagfulde. Stemningen var saa opvakt og gemytlig, at Man saae Alt med Aandens Øjne, og overalt saae igjennem lige indtil Hjertet. Grossereren forærede saaledes sin Kone, ganske nydelig udklippet af Papiir, den dejligste Foerværks-Kaabe, Man vilde see for sine Øjne, ret et fiint, lækkert Stykke, som Kancelliraaden udtrykte sig. Foret var naturligviis en Banknote af temmelig betydelig Værdi.

Udpaa Eftermiddagen kom Præsten. Han havde deelt Familiens Sorg; han vilde nu ogsaa dele dens Glæde. Men uden Kontribution slap den gode Præstemand ikke. Heldigviis havde han forberedt sig paa „at falde mellem Røvere", som han sagde, og gav, da den sædvanlige Aftentime var forhaanden, følgende Fortælling tilbedste:

Enten troer Du eller troer Du ikke.

En nidkjær Præst holdt engang en indtrængende Prædiken om Troens Væsen og Virkninger.

— Vor Tids Christendom — saaledes talte han: — lider fremfor Alt af Mangel paa Alvor. Den

nærværende Tidsalder er i aandelig Henseende nærmest at betegne som en leflende Tid. I reel Henseende mener Man det alvorlig nok, kun altfor alvorlig. I aandelig Henseende derimod tager Mængden sig det utrolig let. Man lefler med Kjærligheden, Moralen, med Sandheden, Dannelsen overhovedet, ja, endog, og maaskee fornemlig, med Religionen.

Mange ere de, som sige, at de tro; men det er kun halv Sandhed. De Fleste svæve frem og tilbage mellem Tro og Vantro. De tro Jesus i Eet, og tvivle om ham i et Andet. De give sig hen idag, og tage sig tilbage imorgen. De bede, maaskee endog inderlig, og tvivle strax efter om Kraften og Frugten af deres Bøn.

Er det Tro? Hvilket ynkeligt, ulykkeligt Væsen! — Hvor er Eders Haab, Eders Tilflugt, Eders Saligheds Klippe?

Det synes at være Meget sagt, men tvivler dog ikke om, at det jo forholder sig rigtig: — Blandt hundrede saakaldte Troende er der neppe eet fuldbaaret Menneske i Christus. Hos de ni og halvfems er Gjenfødelsens Værk mislykkedes. De ere ligesom blevne borte under Fødselen; de komme aldrig frem til Livet.

Deres Tro bliver saaledes kun en Tilnærmelse til Christus, ikke nogen Iværen; den er kun en Anerkjendelse af, ikke noget Liv i Christus.

Vistnok forskyder Vorherre ikke den svage Tro; men den halve Tro er ham en Uting, en Vederstyggelighed. En halv Tro er kun et halvt Menneske. Hvad tykkes Eder om et halvt Menneske, paatværs eller paalangs, aandelig eller legemlig? Hvilken modbydelig Vanskabning! Derimod finder den svage Tro Naade for Guds Øjne. Thi den Svage er ligesaa fuldt et Menneske, et heelt Menneske, som den Stærke. Ja, Man viser den Svage endog større Medlidenhed; Man omgaaes ham ømmere, vaersommere.

Lad den heller fare, denne halve Tro! Den gavner Dig dog Intet, men volder Dig kun Pine. Alt eller Intet maa Jesus være for Dig; Alt eller Intet forlanger han af Dig. Ligesom Christus ikke lader sig dele, skal ogsaa Du være udeelt. Og derfor, mærk Dig det vel:

Enten troer Du eller troer Du ikke.

Men dersom Du troer, skal Du tro Jesus bedre end den hele Verden, derunder indbefattet dit eget uforstandige, vankelmodige Hjerte.

Dersom Du troer, skal Du være forvisset om Sandheden og Paalideligheden af hvert eneste Ord, Jesus har talt, og indrette dit Liv, begrunde dit Haab derefter! —

Dagen efter kom en ung Kone til Præsten. Han kjendte hende godt; hun var en agtværdig Haand-

værkers Hustru. Det var vel sex eller syv Aar siden hun havde staaet til Konfirmation for ham paa Kirkegulvet. Hun syntes meget bevæget. Hun havde været i Kirke den foregaaende Dag, og det var forekommet hende, som om Præsten i Besynderlighed havde henvendt Ordet til hende. Da var hun saa levende bleven mindet om sit Daabsløfte, men just ikke med Glæde. Hun var bleven sært urolig i Sindet. Ak, hun vilde dog saa gjerne være blandt dem, der meente det alvorlig og ganske hørte Gud til! —

Præsten talte kjærlig til hende, ligesom han havde talt i gamle Dage, medens hun endnu kun var et Barn, og endte med at sige:

— Der er kun Een, som kan give Sjælen Fred; det veed Du jo. Og han kalder paa Dig. Hør, hvad han siger:

— „Kommer hid til mig, alle I, som lide ilde og ere besværede! Jeg vil give Eder Hvile!" —

— Gak til Jesus, mit Barn, og hæng fast ved ham! Han er trofast, og vil holde, hvad han har lovet. —

Endnu samme Aften kom der en Mand til Præsten. Denne kunde ikke Andet end studse; det var den unge Kones Ægtefælle, og snart blev det tydeligt, at den Ene ikke vidste af den Andens Besøg at sige. Det var en ældre Mand, alvorlig, tilbageholden, ordknap, men af en almindelig anerkjendt

god Karakteer. Ogsaa han var paa besynderlig Maade bleven greben af den nylig holdte Prædiken. Han var kommen til at tænke paa Døden og det tilstundende Regnskab. Men Lidt efter Lidt kom det frem, at det, som dog især trykkede ham, var en verdslig Bekymring, nemlig Bekymringen for dem, han kaldte Sine i Verden, og det lykkedes Præsten ved venlige, deeltagende Ord at faa ham til at udtale sig i denne Retning.

— See, — sagde Manden: — jeg er meget ældre end min Kone, fulde sexten Aar. Jeg er heller ikke stærk af Helbred, og det gaaer kun smaat med Fortjenesten; jeg kan næsten Intet lægge tilside. Naar jeg falder fra, og det vil jo sandsynligviis skee ifølge Naturens Orden, hvorledes vil det da komme til at gaa min arme Kone og vore fire Børn? —

Præsten talte opmuntrende og styrkende til ham, og sluttede med at sige:

— Min Ven, har De ikke faaet Gud i Himlen til Fader formedelst Troen paa Jesus? Nuvel, saa skal De kaste al Deres Sorg og Bekymring paa den himmelske Fader. See her, det er Jesu egne Ord: — „Frygt ikke, Du lille Hjord! Thi det er Eders Fader behageligt at give Eder Riget (og alle Ting med det)!" —

Et Par Uger efter kom den unge Kone igjen.

— Nu, min Datter, — spurgte den gamle

Præst: — er Du kommen til Jesus? Føler Du Dig i hans Samfund, saa at Du kun lever i ham? — Har Du fundet Hvile? —

— Ikke ganske. — svarede hun bedrøvet, idet hun slog Øjnene ned, og vedblev efter et Ophold, rødmende og med besværet Aandedræt: — Een stor Sorg tynger endnu paa mig. Jeg har og har længe havt et inderligt Begjær, uden hvis Opfyldelse jeg aldrig kan blive lykkelig. —

— Har Du da ikke lært at bede? — spurgte Præsten med mild Bebrejdelse: — Hvad Du beder troende om i Jesu Navn, skal Du visselig faa? —

— O, kjære Hr. Pastor, skulde det være muligt? — udbrød den unge Kone med glædestraalende Ansigt.

— Tvivl ikke derom! See her, det er Jesu egne Ord: — „Sandelig, sandelig, siger jeg Eder, hvadsomhelst I bede Faderen om i mit Navn, det skal han give Eder.“ —

Kort efter kom Manden.

— Har De saa da paa Jesu Bud kastet al Deres Sorg og Bekymring paa Gud? — spurgte Præsten.

— Ja, jeg har, og det er blevet bedre, meget bedre med mig. Nu mangler blot Eet; saa kunde jeg blive lykkelig. —

— Hvorfor beder De da ikke derom? —

— Jeg har bedet, men ikke faaet. — svarede Manden mismodig.

— O, Du lidet troende! — udbrød Præsten: — Er det at bede, — at anraabe, og strax holde op dermed? — Du skal vedblive at bede, og ikke blive træt! See her, hvad Jesus selv siger:

— „Beder, saa skal Eder gives! Man bør altid bede, og ikke blive træt.“ —

Denne Gang blev den unge Kone længer borte.

— Nu, mit Barn, — spurgte Præsten hende: — begynder det at klare op for Dig? Er din Bøn ved at gaa i Opfyldelse? —

— Ak nej, kjære Hr. Pastor; — svarede hun med vemodigt Smiil: — men jeg har dog endnu ikke opgivet Haabet. Jeg holder standhaftig ud i Bønnen, i det store Haab, at den kjære Gud dog vil høre mig tilsidst, for Jesu Skyld. Men det er faldet mig paa Sjælen, at jeg vist har begaaet en Uret mod Dem, kjære Hr. Pastor, ved ikke at vise Dem fuld Fortrolighed. Jeg bør vist ikke gjøre nogen Hemmelighed for Dem af, hvad der saa tungt ligger mig paa Sinde, hvad der er Gjenstanden for min Bøn baade Nat og Dag. —

— Det behøver jeg ikke at vide. —

— Jo, jeg troer dog, og det vil lette mit Hjerte. —

Det stakkels Hjerte! Det kostede hende øjensynlig Overvindelse at komme frem med det Efterfølgende. Det var navnlig denne pigeagtige Blyhed, som gjorde hendes Væsen saa elskeligt.

— Saa maa De da vide, at, da jeg ægtede min Mand, elskede jeg ham ikke; tværtimod, jeg havde sat min Hu til en Anden. Men jeg adlød mine Forældre, og lagde med Tillid min Skjæbne i den Mands Hænder, som de havde valgt mig. Og det var en god Mand, god og elskelig. Det varede ikke Aaret om, inden jeg havde faaet ham ret inderlig kjær. Men da havde hans Hjerte tillukket sig for mig. Paa een eller anden Maade havde han faaet at vide, at jeg havde ægtet ham uden Kjærlighed, kun af Lydighed imod mine Forældre, og det kunde han aldrig glemme. Han forblev lige god og øm imod mig og Børnene; men der havde ligesom lagt sig en Skorpe om hans Hjerte. Forgjæves gjorde jeg Forsøg paa at gjennembryde den, paa at lade ham forstaa, føle, at Kjærligheden var kommen senere. Han blev stedse tilbageskræmmet. Han synes at have mistet Troen paa mig, og, har han elsket mig engang, saa elsker han mig ganske vist ikke mere. —

Og den stakkels unge Kone brød ud i Taarer: — O, hvorledes skal jeg dog vinde min Mands Kjærlighed? —

Præsten trøstede hende og sagde: — „Alle Ting ere mulige for den, som troer! —" See her, det er Jesu

egne Ord! — Det er Jesu Svar paa din Bekymring og lønlige Begjær. Hører Du, — ogsaa dette er muligt! Tag Jesu Ord tilhjerte, og stol fuldkommen derpaa! Saa vil det lykkes Dig, Du vil komme i Besiddelse af din Mands Kjærlighed. —

— Tak, Tak, kjære Hr. Pastor! — udbrød den unge Kone, i forunderlig Grad oplivet, idet hendes Taarer pludselig standsede og gik over til Smiil: — Men De tillader jo vel, at jeg kommer igjen? —

— Ja, naturligviis. Jeg vil nok have at vide, hvad Frugt Jesu stærke, trøsterige Ord har baaret i dit Hjerte og dit Liv. — Kom igjen paa Fredag, ved samme Tid! —

Endnu samme Dag sendte han Bud efter Manden.

— Hvorledes gaaer det? — spurgte Præsten: — Har De nu faaet Deres Bøn opfyldt? —

— Endnu ikke, endnu ikke. — svarede Manden, idet han rystede sørgmodig paa Hovedet.

— Troens Bøn er aldrig forgjæves. — forsikkrede Præsten: — Men Bønhørelsens Tid og Maade maa Man ganske henstille til Gud. — Bliv kun trøstig ved at bede! —

Manden saae paa sin Sjælesørger med et Udtryk, som kæmpede mellem Haab og Forknyttelse. Den Overbeviisningens Varme, hvormed Præsten talte, var gaaet ham til Hjerte, havde ligesom meddeelt sig hele hans Væsen.

Efter nogen Betænkning tog han tilorde: — De maa lære hele Sandheden at kjende, Hr. Pastor. — Jeg er fulde sexten Aar ældre end min Kone. Da jeg friede til hende, holdt hun af en Anden. Forældrene vilde ikke lade hende faa ham, og overtalte hende til at give mig sin Haand og Tro. Det fik jeg dog først senere at vide. Men fra det Øjeblik, jeg havde erfaret det, var der ingen ret Glæde for mig længer. Jeg elskede hende saa inderlig; men hendes Kjærlighed tilhørte en Anden. Hun var mig en lydig, from, tro, vel endog hengiven Hustru; men det følte jeg bestandig, min kunde hun dog aldrig rigtig blive. Hun gav Alt, hvad hun kunde, den kjære lille Stakkel. Jeg skulde være tilfreds, men jeg kunde ikke. Saa drog jeg mig efterhaanden med min Sorg mere og mere tilbage i mig selv. Kun for Gud aabnede jeg mit Hjerte rigtig i Bønnen, og jeg kunde ikke Andet end sukke og bede, Aar efter Aar: — O bøj dog hendes Hjerte imod mig, som Du har givet mig til Hustru! —

— Min Ven, troer Du? — spurgte Præsten.

— Ja, saasandt jeg er et stakkels syndigt Menneske, jeg troer! —

— Nuvel, saa vær frimodig og glad! — Alle Ting ere mulige for den, som troer. — Det staaer fast! —

Og han bad ham komme igjen om Fredagen; da vilde de tales nærmere ved om den samme Sag.

Da de to Ægtefæller om Fredagen til bestemt

Tid gave Møde hos Præsten, stode de ganske uventet Ansigt til Ansigt overfor hinanden. Hun blev bleg, kom til at skjælve, var nærved at briste i Graad. Han greb sig med Magt sammen, men kunde ikke lade være at kaste et bebrejdende Blik til Præsten.

— Mine Venner, — sagde denne bevæget, idet han tog dem ved Haand og førte dem sammen: — Jesu Ord svige ikke. Intet er umuligt for den, som troer. Eders Bøn i hans Navn er bleven hørt. Du, Mand, see din Hustru ind i Øjnene! Hvorledes kan Du tvivle om, at hun elsker Dig? Han, der gav Dig hende til Hustru, erhvervede Dig ogsaa hendes Hjerte. Du gjorde Intet for at erhverve det; men Du bad, og din Bøn blev hørt. Og Du, Kvinde, viid, at det var det Eneste som manglede til din Mands Lykke, det var i Aar hans stadige Bøn, at han maatte vinde din Gjenkjærlighed. Thi han elskede Dig, dybt, alvorlig, men i Mørke og Taushed. —

Og han lagde deres Hænder i hinanden. Men med Taarer, overstrømmende Glædestaarer, kastede de sig i hinandens Arme, og vare lykkelige.

XII.

Egenlig var det Frøken Mathilde, som havde staaet for Tuur til at fortælle. Da Præsten blev trukken

frem, haabede hun, bly og ængstelig, som hun var, om ikke at slippe fri, saa dog i det Mindste at faa Henstand. Men dette Haab var forfængeligt. Da der endnu var god Tid, blev hun efter et Ophold mindet om sin Skyldighed.

En høj Rødme overfløj den unge Piges mørkladne Træk, og hendes Barm hævede sig højt og urolig med korte Aandedrag. Dog var det ingenlunde hendes Hensigt at unddrage sig sin Forpligtelse. Der var Karakteer i hende, saa ung og fiin og let bevægelig hun end var; det røbede allerede Udtrykket i hendes mørkebrune Øjne. Efter nogle faa Øjeblikkes Forløb havde hun fattet sig saavidt, at hun med fast, skjøndt sagte Stemme kunde begynde sin Fortælling:

Skilsmisse.

Det var en over al Forstand dejlig Have. — Træer og Buske udfolde sig i en ukjendt Herlighed. Løvet falder aldrig af; thi her hersker en bestandig Sommer. Der findes ikke et vissent Blad i den hele Have. Her falmer Naturen aldrig; den er iført Uforkrænkelighed. Den sukker, længes ikke mere; Alt er fuldkomment, Alt er saare godt, som det var for Guds Øjne i Begyndelsen.

Derfor hersker der ogsaa en fuldkommen Fred. Der gives ingen Storme, intet Uvejr; aldrig bliver Himlen formørket af nogen Sky. Den milde Luftning, som med sagte Susen gaaer igjennem Lunden,

aander Fred, kun Fred. Der finder heller ikke nogen grusom Splid og Forfølgelse Sted imellem Guds Skabninger; hele Livet gaaer op i Fred og Harmoni.

Med liflige Frugter sænke Træerne deres Grene; et herligt Grønsvær breder sig overalt, og overalt fremspire dejlige, duftrige Blomster. Men der er ikke længer nogen Taare i Blomstens Øje. Disse Blomster visne jo aldrig. Saa nøje Du end vilde lede, skulde Du dog ikke finde nogen Torn eller Tidsel eller Klinte. Havens Herre er tillige dens Gartner, og uden Møje holder han alt Ukrudt borte. Men af de frugtbærende Træer elsker han fremfor alle to: Figentræet og Viinstokken. Levende Kilder springe overalt frem af Jordens Skjød; klare som Krystal ile Bækkene, sagte rislende og i mange Bugter, hen imellem Bredder, der ligesom ere baldyrede med Blomster.

Der hersker et Lys, en Klarhed og Glands, som dødelige Øjne ej vilde kunne udholde. Dog gives der ingen Sol; det er Guds Herlighed, som lyser. Der findes intetsomhelst Mørke, end ikke nogen Skygge af Tingene. Ej heller er der nogen Nat mere, ej heller Maane eller Stjerner.

Freden er fuldkommen paa dette velsignede Sted. Der høres intet Skrig, ingen Larm og Tummel. Men en henrykkende Harmoni, sammensat af Milliarder forskjellige Toner, en stille Jubel gaaer igjennem Alnaturen. Hver Blomst, hvert Blad har sin

egen liflige Klang og Tone. Lytter Man til, hører Man kun en blid Susen; men saasnart Man ophører at lytte, strømmer Harmonien paany som en jublende Lovsang igjennem Ens Indre, og efterlader en fuldkommen Glæde, som der ingen Fare er for at miste.

Haven er umaadelig stor, ja ubegrændset. Hvor Lunden aabner sig, har Man paa mange Steder frie Udsigter paa Hundreder, ja, mange Hundreder af Miil. Men her gjælder intet Maal længer. Andre Steder derimod ere de aabne Pletter saa smaa, saa hyggelig indhegnede, Plantevæxten er saa svulmende og frugtriig, at Man i levende Grad bliver mindet om en vel fredet og plejet Viingaard herpaa Jorden. Men Viingaardens Arbejde, Møje, Bekymring kjender Man Intet til. Hvad der voxer, er en reen Guds Gave. Man veed paa dette Sted ligesaa lidt af Sved som af Hunger at sige. Atter andre Steder er Lunden heelt groet sammen, og Man vandrer tyst og ene, om ikke skjult, imellem Træerne. Men ikke engang her kjender Man Noget til Jorderigs mørke, kolde Skygge.

Det er Guds forløste Folk, som beboer disse herlige Egne, hvor hvert et Sted indbyder til Glæde, Fred og Hvile. Den forjættede Sabbatshvile skjænkes her de Udvalgte. Kun eet Liv gives der i hele denne umaadelige Verden; det er Herrens. Alle leve og aande kun i ham. Fra hans Hjerte udgaaer Pulsslaget igjennem Alles Hjerter. De leve kun i ham,

med een Tanke, Følelse, Idræt; de tænke, føle og ville alle kun det Samme i hans Kjærlighed.

Mængden af disse Guds Udvalgte, som have vundet Livets Krone, er ikke til at tælle. Men intetsteds og aldrig findes der dog nogen Stimmel. Men endog vidt adspredte ere de forløste Sjæle broderlig og søsterlig forbundne, og aande ligesom med eet Aandedræt, føle med eet Hjerteslag. Ven samles med Ven, Frænde med Frænde, Mand med Hustru og Børn, Broder med Søster, og de vandre lyksalige med hverandre, idet deres lille Flok snart deler sig, snart igjen forøges. Det er lyksaligt, at mødes og skilles paa denne Maade. Men dette Samliv er saa langt fra egenkjærlig Afslutning og Adsplittelse, at der ikke gives to Sjæle i hele denne uendelige vide Verden, som ej have Noget at sige hinanden i en inderlig Kjærlighed.

Paa et eensomt Sted i Lunden vankede et eensligt Menneske, tankefuldt og dvælende, men med e af Lyksalighed mildt straalende Aasyn. Det var en Mand, iført lange, hvide Klæder. Nu og da bøjede han sig og plukkede en Blomst, og hver Gang flammede Smilet liig en Glædesild frem i hans forklarede Træk. Det havde sin Udgang fra Hjertet, som under Indflydelsen af et dyrebart Minde brændte i ham. Han holdt allerede en lille Blomsterkost i sin Haand. Hver af disse Blomster havde ogsaa sin Klang og Tone, tilmed sin særegne Klang for ham. Det var

Gjenklangen deraf i hans Indre, som gjorde Mindet saa levende hos ham, gjorde hans Hjerte saa varmt, bragte hans Aasyn til at straale. Og underfulde Blomster var det, han plukkede, som det syntes, udtrykkelig og udelukkende bestemte for ham. Det var, som om de pludselig spirede frem for hans Fod, idet han langsomt, under mange Standsninger, vankede igjennem Lunden.

Da han havde plukket den sidste Blomst, som frembød sig, og kvæget sig ved dens Skjønhed og Duft, nedlod han sig paa Skrænten ved en sagte rislende Kilde. Det var et Sted fuldt af drømmeriig Ro. Den var saa liflig, denne Stilhed, som herskede trindt omkring ham, ikke nogen død Stilhed. Den var saa liflig, denne Hvile, som han nød, en fuldkommen Hvile. At det dog ikke var i sig selv, han hvilede, men i ham, der vil være Alt i Alle, derpaa tydede hans foldede Hænder.

— Men han synes at vente paa Nogen? — Ja, han venter, han længes; men Længselen gjør intet Skaar i hans Lykke. — Han synes at lytte? — Ja, han lytter, dog ikke med Øret, men med Hjertet, og seer paa sine Blomster. — Hvad fortælle ham da Blomsterne? — Hvad de sige, kan ingen dødelig Tunge gjengive. De tale til ham om Kjærligheden, der er stærk som Døden, som mange Vande ikke kunne slukke.

Medens han sad saaledes, traadte en Kvinde frem af Lunden. Hun saae sig henrykt omkring med straalende Blikke. Men, saasnart hun fik Øje paa Manden, standsede hun bævende. Dog kun for et Øjeblik; i det næste ilede hun frem, med Udraabet: — Johannes! —

Han rejste sig hastig. Det var hende! Han kjendte hende endnu førend hans Blik havde mødt hendes; der gaves kun een saadan Røst i hele Verden.

— Margrethe, min elskede Margrethe! — udbrød han jublende, og ilede hende imøde med udbredte Arme. — De laa i hinandens Favn.

Hvor længe de sade hos hinanden, henrykte, ligesom fortabte i hinandens Beskuelse, i den lyksalige Bevidsthed, at de nu atter vare forenede, for aldrig mere at skilles, lader sig ikke sige. Et Støvets Barn vilde af disse Øjeblikke maaskee have udmaalt Maaneder, ja Aar. For de Forklarede gives der ingen Tid længer.

— Hvor Du er smuk, Margrethe! — afbrød Manden endelig Tausheden.

Ja, det var hun, det vare de begge, uden Plet og Lyde, frembærende det rene Gudsbillede i et aandeligt Legeme. De vare jo Engle lige.

— Hvor Du er herlig, min Johannes! — var Kvindens udtryksfulde Svar.

— O, hvor tung var ikke Skilsmissen fra Dig, min Elskede! — begyndte Manden atter: — Men Døden selv smertede ikke. Jeg fornam en Susen omkring mig som af mange Vinger, og lukkede mødig i et Blund mine Øjne. Men hastig aabnede jeg dem igjen ved Lyden af mange Røster. Kun et Øjeblik havde Dødsmørket varet; fra Paradiset straalede mig det himmelske Lys imøde. De mange Røster, det var Vennernes, som med udbredte Arme og Glædesraab toge mod mig i de Levendes Land.

— Hvor følte jeg mig fri, let, lykkelig! Men jeg savnede Een, som gjaldt mig Mere end alle Andre; det var Dig, min Hustru. Dog, mit Savn var uden Smerte, fuldt af Haab og Fortrøstning. Da søgte jeg Eensomheden for at tænke paa Dig, din Godhed, Elskelighed, din store Kjærlighed. Og, medens jeg gik, plukkede jeg disse Blomster. Det var, som om de bragte mig de ømmeste Hilsener fra Dig, som om vi ved dem endnu stode i den kjærligste Forbindelse med hinanden. Og, da jeg havde plukket den sidste Blomst, varede det ikke længe, inden Du kom til mig. —

— O, min Ven, — tog Kvinden tilorde: — hvor har jeg ikke længtes efter Dig, hvor grusom lang forekom mig ikke den Tid, jeg maatte leve adskilt fra Dig! —

— Stakkels Margrethe, jeg forstaaer, — skjøndt for mig varede Skilsmissen kun, medens jeg

plukkede disse Blomster, som Du seer i min Haand. —

— Men for mig var den lang, o, saa bitterlig lang! — Det var Efteraar, da Du gik bort fra mig. Hvilken sørgelig Vinter, den, som paafulgte! Fra nu af skulde jeg stride alene. Og strides maatte der; thi vore to stakkels Smaa havde nu kun mig at stole paa i Verden. Fattige havde vi jo altid været; men nu, da Du havde forladt os, vare vi tidobbelt fattige. Nøden stod for Døren; jeg var tvungen til at aftørre mine Taarer, forat de ej skulde hindre mig i Arbejdet. Men mit Hjerte vedblev at græde, blodige Taarer. — Dog, det er jo nu altsammen forbi; det er kun med Tak og Priis, at jeg kalder det tilbage i Erindringen. Skjøndt jeg vel kan forestille mig, hvad jeg har gjennemgaaet, kan jeg dog ikke føle det længer. Hvor forunderligt, hvor lyksaligt! Nylig forekom det mig saa stort, hvad jeg leed; nu forekommer det mig saa smaat, ja, saa smaat, at jeg ikke kan Andet end smile ved Mindet derom. Men tillige maa jeg inderlig blues over min daværende Klejnmodighed.

— Det blev atter Foraar; jeg kunde igjen besøge din Grav. O, hvorledes saae den dog ud! Og jeg var saa fattig, saa hjælpeløs. Jeg maatte græde bitterlig, ikke alene over Dig, men over mig selv. Sammensunken, uformelig laa din Gravhøj. Hvo skulde rejse den for mig? Og uden Smykke, uden Mindesmærke! Mit Hjerte krympede sig sammen i

mig. Det var en ny Sorg, og een af de dumpe, knugende. Men denne Sorg tog den kjære Gud hastig fra mig. Han lod en lys Tanke opstaa hos mig. Havde jeg ikke mine smukke Blomster, dem, som ogsaa Du havde havt saa kjær? De udgjorde min eneste Riigdom, eneste Overdaadighed. Men jeg havde altsaa dog Noget at hengive. Og der lod sig jo heller ikke tænke noget ædlere Smykke for en Grav, noget skjønnere Kjærlighedens Mindesmærke. Da følte jeg mig inderlig trøstet. Men hvert Foraar maatte din Grav have et nyt Smykke; der maatte altsaa holdes tilraade. Jeg fandt Midler til at faa din Grav smukt opsat. Jeg indfattede den med Eviggrønt, og plantede en Rose derpaa. —

Johannes tog stiltiende en Rose ud af Blomsterkosten, og lagde den hen foran sin Hustru.

— Saa kom der en ny Vinter, — vedblev denne: — da jeg ikke alene havde Fattigdom, men ogsaa Sygdom at kæmpe med. Hvis den gode Gud ikke havde gjort de Fattiges Hjerter blødere end de Riges, veed jeg ikke, hvorledes det skulde være gaaet os. Gud selv var vor Læge, og fattige Venners Medlidenhed vort Skatkammer; saaledes kom vi den slemme Tid igjennem. Næste Foraar plantede jeg Liliekonval paa din Grav. —

Johannes tog en Liliekonval-Stengel udaf Blomsterkosten, og lagde den taus ved Siden af Rosen.

— Nu syntes det at skulle gaa lidt bedre for os. Jeg havde godt at bestille, og blev efterhaanden Mere og Mere betroet. Men der kom nye Sorger og Bekymringer. Drengen, Du havde efterladt mig, var af en vild Natur, og voldte mig, eftersom han voxede til, mange Engstelser og Smerter. Men Gud lod mig heller ikke heri uden Trøst og Raad. Han lærte mig, hvorledes jeg skulde faa Magt over det forvildede Barn, ikke ved Vrede og Strenghed, men ved en sagtmodig Kjærlighed. Min Bedrøvelse i en inderlig Omhed kunde han ikke modstaa, og bøjede sig for mig, lod sig styre og lede. Saaledes begyndte jeg igjen at haabe. Ved Foraarstid plantede jeg en „Christi Blodsdraabe" paa din Grav. Floret blev stedse herligere, og mit Hjerte fattede bestandig større Taalmodighed. Jesus vor Frelser forbandt os dog endnu langt stærkere, end Døden adskilte os. —

Johannes havde taget en Fuchsiakvist ud af Blomsterkosten, og lagt den hen til de andre Blomster.

— Det følgende Aar var gruelig trangt. De stakkels Børn fordrede, uden at ville det, stedse Mere, Mere, end jeg kunde skaffe tilveje. Denne Vinter tog paa mig; jeg maatte gjøre Nat til Dag for at overkomme min Gjerning; jeg turde ikke lade Noget gaa fra mig. Men hvorfor arbejdede jeg egenlig? For at blive istand til at sende mine Børn fra mig, hidtil min store Trøst, ud i Verden, at de itide kunde

lære, selv at fortjene deres Brød. Det var en Smerte, dyb og skjærende. Men jeg holdt den ud. Efterat mine Børn havde hjulpet mig med at luge din Gravhøj, opbinde Blomsterne, og plante en ny Blomst, en Levkøj derpaa, droge de bort fra mig. Nu var jeg da ganske alene. Dog, Gud var bleven tilbage hos mig. —

Johannes havde taget en Levkøj, og stiltiende lagt den hen foran hende.

Endnu et Lidet vedblev Margrethe saaledes at skildre sin Strid i Verden, dog uden Smerte og Bitterhed. Det var tværtimod en sød Trang for hende, at gjøre det, for desto fuldere at kunne smage den nuværende Stunds Lyksalighed. Endikke her i Paradiset kan Kontrasten undværes. Men Kontrasten bliver tilbage i den mørke, syndige Verden.

Da Margrethe havde udtalt sig, laa en Række af herlige Blomster foran hende. Hver Blomst betegnede et Aar; dog lang var Rækken ikke. Da først fik hun ret sine Øjne op for dem, og udbrød pludselig med glædestraalende Aasyn:

— Men der er jo alle mine Blomster! Det er jo alle dem, jeg plantede paa din Grav! — O, Johannes! —

— Algod er Gud, og underfuld i al sin Gjerning. — svarede Johannes i stille Henrykkelse: — Ja, min Margrethe, det er dine Blomster, og de bleve mine i den samme Stund, Du i Kjærlighed

hengav dem. Videre vare vi ikke adskilte fra hinanden. Vær velsignet for din trofaste Kjærlighed! Den fulgte mig igjennem Dødens Svælg til et nyt Livs bedre Verden. —

Og han drog sin Hustru til sig og trykkede et helligt Kys paa hendes Pande.

— Det var med Jesu Kjærlighed, at jeg elskede Dig. — svarede Margrethe.

O, hvilken Lyksalighed!

Saaledes vedbleve de at samtale; de havde saa meget, meget at udvexle. — Hvor længe? — Det forekom dem som nogle Timer af en herlig Sommerdag. Endelig opstod en længere Pause; tause sade de hos hinanden.

— Hvad tænker Du paa, Margrethe? — spurgte Johannes.

— Paa vore Børn. — svarede hun stille.

Det gjorde han ogsaa. — — — —

Hvo er det, som hist træder frem af Lunden, med dvælende Skridt og undrende Blikke? Det er aabenbart en Fremmed paa disse Enemærker. Ja, en Fremmed. Men, saasnart han faaer Øje paa de To, føler han sig strax hjemme.

— Fader,. Moder! — med dette Udraab iler han frem for at kaste sig i deres Arme.

Ja, det var deres Søn. Han var ikke bleven gammel paa Jorden, men længe nok havde han levet for at komme til Erkjendelse af, at det rette Hjem er

Menneskens Børn beredt i en bedre, en uforkrænkelig Verden, og at det, at dø, for de Fromme kun er en Vinding. Han havde begyndt med Vildskab, men havde endt med i Jesu at blive sagtmodig og ydmyg af Hjertet.

Her i Paradisets Have følger Fryd paa Fryd uden Ende. Thi Guds faderlige Miskundhed i Christi Kjærlighed er ubegrændset og uudtømmelig.

— Men din arme Søster, hvorledes gaaer det hende i den trængselsfulde Verden? Nu er hun ganske alene. — yttrede Margrethe endelig. Hun følte et Savn endnu, dog ikke som de Dødelige føle det. Thi i denne de Udvalgtes Verden har Man lagt Alt i Guds Faderhaand, og føler sig tryg og rolig. Han har aftørret hver Taare af deres Øje, taget hver Smerte fra deres Sjæl.

— Min Søster — svarede Sønnen: — er ikke med stærke Baand knyttet til Jorderig, og er beredt, saasnart Herren vil. Det blev hendes Kald i Verden at leve mere for Andre end for sig selv, og hun velsigner sin Frelser derfor, medens hun taalmodig bier sin Tid ud. —

Og han havde Meget mere at fortælle, dog intet Sørgeligt længer.

Men medens de endnu talte sammen og tolkede hverandre deres Glæde og Kjærlighed, var ogsaa den savnede Datters Tid udrunden, og hun stod pludselig imellem dem, skjøn som een af Guds Engle, det en=

gang saa skrøbelige og i Verdens Øjne grimme Barn, dog den Samme som før, den vel Kjendte, Elskede.

Saaledes vare nu alle de samlede, som i Verden havde udgjort een Familie i Kjærligheds Samfund. Kun en liden Stund, som Herrens Forjættelse lød, havde deres Skilsmisse varet. — Kunde deres Fryd endnu voxe?

Ja, den kunde. Medens de endnu vexlede Kjærligheds aandfulde, bevingede Ord, naaede til deres Øren en herlig harmonisk Sang, som af mange Englestemmer. Højt hævede sig deres Bryst under Indtrykket af den smeltende Harmoni. I samme Øjeblik følte de alle med sig selv, at ogsaa dem var Sangens Gave skjænket, at de i deres Bryst havde en Sangbund for lignende herlige Toner.

— Hvad er dog det? — spurgte Margrethe henrykt.

— Det er de Helliges Lov- og Jubelsang! — udbrød Johannes.

— Det er Herren, som vandrer med Sine. — svarede en Fremmed, som nys havde nærmet sig.

— Herren, Herren! — udbrøde de alle med jublende Røst. De gave Sangen fri, som bragte deres Bryst til at svulme, og droge lovsyngende deres dyrebare Herre og Frelser imøde.

Thi paa hver eneste troende Sjæl gaaer hiint Herrens Ord i Opfyldelse: — Idag skal Du være med mig i Paradiis! —

Og atter siger Herren med trøsteriig Forjættelse: — Nu have I vel Bedrøvelse; men jeg vil see Eder igien, og Eders Hjerte skal glædes, og Ingen skal tage Eders Glæde fra Eder. —

— See til den lille Frøken! — yttrede Kancelliraaden denne Aften, idet han fornøjet gned sig i Hænderne: — Hvo skulde have troet, at hun kunde fortælle en saadan Historie og fortælle den saaledes? Den gik mig virkelig ret levende tilhjerte. —

— Jeg er ikke ganske vis paa, at det er selve Fortællingen, der er gaaet Dem saaledes tilhjerte; — svarede Harder: — det er maaskee snarere den søde lille Stemme, som har fortryllet Dem, og Glandsen i det mørke Blik. Tag hende, Hr. Kancelliraad, saafremt De kan! De er ikke for gammel til at gifte Dem endnu en Gang. —

— Vorherre bevare mig for saadanne forfængelige Tanker! — udbrød Kancelliraaden med komisk Alvor: — De er en Frister, Harder, og, jeg frygter for, een af de slemme. Men heldigviis er der denne Gang ikke den ringeste Fare, hverken for mig eller for hende. Hun afgiver unægtelig et yndigt Skue for mig; men eftersom jeg er nødt til at see hende ligesom igjennem Dragonen, har Virkningen sletikke noget Opflammende ved sig. —

— Hvad vil det sige: igjennem Dragonen —?

— Hovmodige Menneske! — svarede Kancelli-

raaden fornøjet: — De har seet den hele Verden og Menneskenes Mængde, og seer dog ikke, hvad der ligger lige fremme for Deres Øjne! Det er dog saa klart som Dagen, at Dragonen og Frøken Mathilde have et godt Øje til hinanden. Ja, jeg tør vædde paa, at de allerede udgjøre et Par! Hvad siger De dertil, Vidtberejste? —

— Jeg siger, — svarede Harder tørt: — at jeg frygter for, han ikke er hende værd. —

— O, De tænker endnu paa mig, kan jeg mærke. Meget forbunden! — yttrede Kancelliraaden med et Lune saa livligt, at Aspecterne for hans Nattero ikke syntes videre lovende.

— Ja, netop. — sluttede Harder: — Men lad os nu sove derpaa, min kjære Kancelliraad! —

XIII.

Det blev en herlig Hellig tre Kongers Aften. Det prægtige Juletræ syntes at have samlet idel Børn omkring sig. Frit og af det dybeste Væld sprudlede Munterheden frem. Alle, Gamle og Unge, havde slaaet sig løs, kun med Undtagelse af Licentiaten. Ogsaa han var vistnok inderlig glad, men paa stille, tankefuld Maade. Selv Grossereren var ligesom ganske tøet op, og viste sig i paafaldende Grad blid

og opmærksom, Man kunde vel endog gjerne sige, om imod sin Kone. Foræringerne bleve, under Skjæmt og hjertelig Glæde, udvexlede. Ingeborg blev herved ikke forglemt; hun fik tværtimod det Bedste af Alt. Allehaande smaa og store Gaver fra Juletræet bleve sendte ind til hende og bredte ud for hende paa Sengen.

Denne sidste Aften havde Harder igjen paataget sig at fortælle. Da Kredsen efter Aftensmaaltidet var sluttet, fortalte han sin tredie Historie, betitlet:

Ved Dødens Port. III.

En Engel fløj med lette Vingeslag henover det store Ocean. Det lakkede mod Aften, og det var næsten blikstille; kun af og til hævede sig en svag, flagrende Luftning, snart fra eet, snart fra et andet Himmelshjørne. Der laa et stort Skib med slappe Sejl og svajede næsten umærkelig hid og did. Engelen hvilede paa sine Vinger, da han paa sin Flugt var kommen lige derover. Isandhed, det var et yndigt Billede, der frembød sig, vel værdt at betragte, saa fuldt af Glæde, Kjærlighed og Fred! Engelen dalede og nedlod sig, usynlig for menneskelige Øjne, paa Skibets Dæk.

Under Solsejlet paa Skandsen var en Kreds af lykkelige Mennesker forsamlet. En smuk midaldrende Mand indtog Forsædet; med Blikke, som straalede af Omhed og Fryd, saae han sig om i Kredsen. Ved

højre Side havde han sin Hustru, sin tro Livsledsagerinde, prøvet under mange vexlende Kaar, og befunden tro i dem alle; ved venstre Side havde han sin Ven, i hvis Hjerte han havde fundet eet af disse sjeldne Klenodier, som ere mere værd end alle Jordens Skatte; trindt omkring havde han sine Børn, blomstrende Sønner og Døttre, af hvilke endnu kun nogle faa havde overskredet Barndomsalderen. Maaskee havde den lykkelige Mand stundom forudanet dette Øjeblik i sine Drømme; men saa skjønt, saa livsaligt havde han aldrig kunnet forestille sig det.

For femten Aar siden var han som en stakkels fattig Mand, for hvem Alting hjemme var mislykkedes, med Kone og smaa Børn udvandret over Oceanet til den nye Verden. Det havde været hans allersidste Greb i Lykkehjulet. Og han havde endelig havt Held med sig; Skjæbnen eller Forsynet havde begunstiget, velsignet hans Anstrengelser. Nu vendte han tilbage som den rige Mand, der havde samlet Nok for alle sine Dage, selv om han skulde blive ældre end nogen anden Dødelig. Og isandhed, han følte Kraft i sig til at leve, om det saa skulde være hundrede Aar endnu. Dog ikke alene paa sig selv havde han tænkt, men ogsaa paa sine Børn. Eller rettere, paa sig selv tænkte han ikke; hans Glæde og Stolthed var det, at vide sig istand til at grundlægge sine Børns timelige Lykke.

Den ædleste Viin funklede i Glasset foran ham. Men det var ikke Vinen, som havde begejstret ham, da han lagde Armen om sin endnu smukke Hustrues Liv og sin anden Haand med Varme i Vennens Haand. Det var en usigelig Følelse af Lykke og Velvære.

Engelen saae alt dette; ja han saae Mere, end Mennesker kunne see. Men han glædede sig ikke; tværtimod gik der et underligt sorgmodigt Smiil over hans forklarede Aasyn.

Vennen havde forelæst Noget; men nu lod han Bogen synke. Der opstod en lydløs Pause, i hvilken Man kunde høre det sagte Skvulp af Vandet imod Skibets Boug. Men pludselig blev Stilheden afbrudt af harmoniske Akkorder. Det var een af Døttrene, som greb i Strengene, hævede sin Røst og lod den i henrykkende Toner lyde ud over Havet. Hun havde uvilkaarlig gjort sig til Tolk for, hvad Alle følte. Af saadanne Lykkens fuldkomne Øjeblikke indtræffe i et Menneskeliv kun faa.

Men fjernt fra de Øvrige dvælede et Par unge Mennesker i fortrolig Samtale, hældede ud over Skibets Ræling, en kraftig ung Mand, hærdet og brunet, med dristige Træk, og en yndig ung Pige, af en Blidhed i Form og Væsen, egnet til at smelte Hjerterne. Hendes Haand hvilede i hans, og han trykkede den nu og da til sit Bryst og sine Læber. Det syntes ret at være et ædelt, inderligt Forhold; men,

saa bly og tilbageholden hun end var, syntes dog Hengivelsens Fylde at være paa hendes Side.

Hun var den lykkelige Mands ældste Datter. Han var Fører af det stolte Skib. De havde længe elsket hinanden, og vare nylig blevne forlovede. I det nye Hjem, der dog ikke længe skulde blive Hjem for hende, ventede dem den livsalige Brudefærd.

Han førte Skibet; men hun syntes at føre ham, saa bly og blid hun end var. I det Mindste var det hende, som førte Ordet, og det lod til at være et meget alvorligt Ord.

Endelig talte den unge Mand, i mærkelig Grad bevæget: — Harriet, Du har næsten overbeviist mig. Og det forekommer mig saa dejligt, at vi skulle have Gud tilfælles, ligesom vi have alt Andet tilfælles: Folk, Fædreland, Fremtid, gode og onde Dage. Giv mig blot Tid til at samle mig, og jeg haaber vist, at Du skal faa et Svar, som Du ønsker det. —

— O Victor, — svarede Pigen, med fugtig Glands i det mørke Øje: — opsæt det ikke, at bekjende den levende Gud, som elskede Verden saaledes, at han for den hengav sin Søn! Det er et lyksaligt Øjeblik, dette nærværende. Hvo veed, om det nogensinde vender tilbage? —

— Min dyrebare Pige, til det, som Du forlanger af mig, hører ikke alene en fuld, men en klar Overbeviisning, og den har jeg ikke for Øjeblikket.

Just i denne Stund kan jeg ikke; det ligesom gjærer og bruser i mit Indre. —

— Du bedrøver mig. — svarede den unge Pige: — Jeg veed ikke, hvorledes det gaaer til; men det er mig, som om jeg ikke tør lade dette Øjeblik gaa forbi. Og kun dette Ene mangler i min Lykke. —

Og hun drog et lille Kors frem fra sin Barm.

— O Victor, kys blot dette Kors! — bad hun bønlig: — Saa forlanger jeg Intet mere. —

— Siden, om Lidt, min Elskede! — svarede den unge Mand i stærk Bevægelse, rørt næsten indtil Taarer.

— O, kys blot dette Kors! — vedblev hun bønlig at bede, idet hun slog sin Arm om hans Nakke.

— Ak, frist mig ikke, min dyrebare Ven! — Jeg siger jo, at jeg vil, blot nu ikke. Det maa staa klart for mig, hvad jeg gjør. Lad mig kysse din Haand! Om Lidt haaber jeg ogsaa at kunne kysse dit Kors. —

Deres Samtale blev afbrudt af den første Styrmand, som nærmede sig. De maatte skilles.

Hvad der foregik mellem den unge Kapitajn og hans Styrmand, lod ogsaa til at være noget meget alvorligt. Den Sidste pegede ud i Horizonten mod Nordost. Der viste sig Tegn, som ikke betydede noget Godt. Inden Midnat vilde de udentvivl faa mere Vind, end de kunde bruge.

Men for den almindelige Betragter syntes Alt uforandret, lige skjønt, lige fredeligt. Solen gik ned i hele sin Pragt, og en velgjørende Kjølighed afløste Dagens Hede.

Men Engelen, som dvælede useet paa Skibet, saae Mere end baade Kapitajn og Styrmand. Han saae et rasende Uvejr med Byger og knusende Lyn; han saae Skibbrud og Undergang. Han saae andre Guds Sendebud paa lynsnare Vinger gjennemfare Himmelrummet for at udføre den Højestes Villie, altid god, fordi den altid er nødvendig, men ofte frygtelig i sine Aabenbarelser. Engle kunne ikke græde; ellers havde denne Lysets Engel vistnok udgydt Taarer. Men et Træk af blid Smerte viste sig i hans Aasyn. Med et Suk saae han sig om i Kredsen af disse endnu saa lykkelige Mennesker. Derpaa udfoldede han sine Vinger og fløj bort, hastigere end Vinden. Ombord paa Skibet hørte Man hans Vingers Susen; men Ingen af dem alle havde nogen Anelse om, at der havde været en Engel iblandt dem.

Dog jo, maaskee Harriet. Havde hun ikke sagt: — Det er et lyksaligt Øjeblik, dette nærværende. Hvo veed, om det nogensinde vender tilbage? —

Men Engelen fløj vide over Hav og Land, vide over Verden, og standsede ikke, forend han havde naaet Dødens Port. Her nedlod han sig atter.

Et frygteligt Sted, men ophøjet i al sin Frygtelighed! Der er hverken Dag eller Nat, hverken Varme eller Kulde, hverken Luft eller Væde, hverken Himmel foroven eller Jord forneden. Og ej heller høres der nogen Lyd; thi de Dødes Tale, Suk og Klage give kun Gjenlyd i Aanden. Forfærdelig, men højtidsfuld er denne fuldkomne Stilhed.

Her grændse Tid og Evighed til hinanden. Der, hvor de mødes, gaaer der en Linie, som er skarpere end det skarpeste Sværd, og over den kommer Ingen med Livet. Der, hvor de mødes, gaaer der en Strømning af stille, brusende Melodi, liig en uophørlig bævende Streng, liig stille, men i det Uendelige risleude Vande. Men Melodien har kun eet Ord at tolke:

Gud! — Gud! — Gud!

Gjennem Porten myldrer det uophørlig frem, Gamle og Unge, Børn, Mænd og Kvinder. Dog, de have ingen Alder mere; de tilhøre jo Evigheden. Kjønnet derimod vedbliver; Mand forbliver Mand, og Kvinde forbliver Kvinde gjennem Tilværelsens Uendelighed. Kun i Nøgenhed ere de alle hverandre lige. Nøgne, fattige, elendige vandre de ud af Verden. Nej, elendige dog ikke Alle, ikke heller fattige. Nogle ere rige i Gud, og gaa, skjøndt ydmyge af Hjertet, med oploftede Hoveder; thi deres Forløsning stunder til. Men de Fleste, — ak, hvor svært og pinefuldt falder det ikke de Fleste at komme over denne skarpe, skjærende

Linie! De vaande, de krympe sig, de fortvivle. Men naar det afgjørende Øjeblik er forhaanden, gaaer det dog lettere, end de havde tænkt. Ja, meget lettere, eftersom Modstandskraften er for Intet at regne mod den ubønhørlig tvingende Magt, som driver dem fremad.

Strax udenfor Porten er der to Veje. Til den ene Side fører en bred Vej, som jævnt skraaner nedad, til den modsatte Side en smal Vej, som langsomt hæver sig. Den imellem begge spidst fremspringende Grund gaaer ligesom en skarp Kile, dreven af den uimodstaaelige Nødvendighed, ind i den bestandig udstrømmende Menneskesværm, og deler den i to Skarer, en meget stor og en meget lille. Den store Skare gaaer til Pinestedet, den lille til Paradiset. Der er ikke Tale om noget Valg; Enhver kommer, uden at vide hvorledes, ind paa den ham bestemte Vej, for at gaa til sit Sted, enten til Pine eller til Salighed.

Og dog, det bliver forundt Enkelte, som parviis ere gaaede i Døden, at standse paa dette skjæbnesvangre Punkt, hvor Vejen deler sig, nogle smertefulde Øjeblikke, indtil det Baand, som knyttede dem til hinanden i Verden, har viist sin Afmagt til at holde dem sammen for Evigheden.

Med tungsindigt Blik betragtede Engelen de ustandselig fremtrængende Skarer. Ogsaa Engle kunne være tungsindige; men det er ikke deres egne Sorger

og Smerter, som bethynge dem, det er de arme Dødeliges. Engelen ventede. Om Lidt vilde Dødskampen hiſtude paa det store Ocean være tilende, og saa — — —

— Der kommer den — den lykkelige Familie! Ak, hvor nær grændser ikke i Verden den saakaldte Lykke til den dybeste Elendighed! Disse røde Kinder, disse straalende Øjne, denne muntre Latter, disse henrykkende Toner, disse lette Trin og frie, yndefulde Bevægelser, denne kjække Sorgløshed, alle disse lykkelige Forventninger, — ak, hvor er det altsammen henne?

Disse blege, bævende, nedbøjede Skygger af Mennesker, — det er Alt, hvad der er bleven tilbage af denne Livets Herlighed.

Hvad have de ikke lidt, inden det kom saa vidt med dem, disse arme Sjæle! Men det Værste er dog endnu tilbage. Strax udenfor Dødens Port splittes den lille Skare ad i to ulige Dele. Manden bliver skilt fra sin Hustru, Vennen fra sin Ven, Broderen fra sin Søster; kun imellem de umyndige Børn finder der ingen Skilsmisse Sted. O grusomme Lod, o Dødssmerte, tusindfold fordoblet!

Sidst kom den unge Skibsfører og hans Brud, trofast Haand i Haand. Da de naaede den grusomme skjærende Spids, gav han uvilkaarlig slip paa hendes Haand. Men hun gav ikke slip paa ham. Tværtimod klyngede hun sig med hele den for-

tvivlende Kjærligheds Styrke fast til ham og udbrød jamrende:

— Jeg kan, jeg vil ikke forlade Dig, Victor! Hvor Du gaaer hen, vil jeg ogsaa gaa! — O Jesus, vær mig naadig! —

Pludselig stod Engelen hos hende.

— Hans Vej gaaer til Pine, unge Kvinde, — din gaaer til Paradiset. — sagde han alvorlig.

— O, lad mig blot følge med ham! — bad Harriet.

— Veed Du ogsaa, hvad Du siger, Pige? Vilde Du virkelig foretrække, at være med ham i Pinen, fremfor at være uden ham i Paradiset? —

— Ja, ja, hvor han er, vil jeg ogsaa være! — O, skil os ikke fra hinanden! —

— Sandelig, — udbrød den unge Mand, idet han hulkende, dog uden Taarer, tog sin trofaste Brud i Favn: — sandelig, Harriet, din Tro var den rette! Og din Kjærlighed, — jeg fortjener ikke en saadan Kjærlighed! —

— Er det dit Alvor, Pige? Betænk Dig vel! — mælte Engelen med inderlig Medlidenhed.

— Jeg kan ikke slippe ham! O, skil os blot ikke ad! — bad Harriet jamrende.

— Nuvel, det være da, som Du vil! Paa Vej maa Du følge ham, hvorhen han gaaer. Gak! Der er Intet længer, som holder Dig tilbage. —

Saa kom de da udenom den frygtelige Spids, og gik videre med hinanden i den store Skare, som vandrede nedad den brede Vej. Ynglingen var et sandt Jammerens Billede; han havde ganske opgivet sig selv. Den Orm, som aldrig døer, var allerede begyndt at nage; den Ild, som aldrig udslukkes, var allerede begyndt at brænde i hans Indre. Men hans trofaste Brud havde ikke opgivet ham; hun følte sig paa forunderlig Viis opløftet i Aanden, hun følte Kraft i sig til at være stærk for hans Skyld. Det var Kjærligheden, den Alt hengivende, selvfornægtende Kjærlighed, som holdt hende oppe og gav hende Kræfter; det var Kjærligheden, som selv paa Vejen til Helvede gjorde hende saa riig paa Trøst. Hun optog Traaden af den Samtale, de havde havt med hinanden den sidste Aften ude paa Havet. Hun forestillede ham paa indtrængende, rørende Viis den Naade og Frelse, som var given i Christo Jesu.

Nu og da taug hun og lyttede, for, om muligt, at høre Bekjendelsens Ord fra hans Læber. Men, ak, han kunde ikke! Hver Gang, hun taug, var han lige paa Nippet til at bryde ud i Lov og Priis. Men han kunde ikke faa Bekjendelsens Ord, han kunde ikke faa Jesu Navn over sine Læber. Han stred, han gjorde overmenneskelig Vold paa sig selv for at komme tilorde; han bævede, han bøjede og krympede sig under disse Anstrengelser, liig et Lys,

der vifter for Vinden. Men han kunde, ak, han kunde ikke!

Dog, hun blev ikke træt af at tale Livsens og Trøstens Ord til ham; hun vilde, hun kunde ikke opgive Haabet. Og dog skimtede de allerede Helvedes Porte i det Fjerne.

Da standsede den unge Mand fortvivlende og udbrød:

— Nej, Harriet, det er forgjæves! Nu maa Du ikke følge mig længer paa denne forfærdelige Vej. Saafandt Du elsker mig, slip mig, og gaa tilbage! —

Og han kastede sig bønfaldende ned for hendes Fødder.

Men hun lagde sine Arme i Kors over Brystet, bøjede sig over ham og sagde:

— Kys, o kys blot dette Kors, min Victor! —

Da favnede han ligesom henrykt hendes Knæ, og kyssede Korset paa hendes Bryst.

Og see, i samme Øjeblik blev hans Tungebaand løst, og han udbrød jublende:

— Lovet være Du, Herre Jesus Christus, Verdens Frelser, ogsaa min! —

Da stod Engelen atter hos dem, med glædestraalende Aasyn. — Der bliver jo Glæde i Himlen, naar en Synder omvender sig.

Men de — de stode ikke længer foran Helvedes — de stode foran Paradisets Porte.

Da Harder havde sluttet, gjorde sig nogle Øjeblikke en dyb Stilhed gjældende. Men pludselig brast Frøken Mathilde ud i en heftig Hulken, og ilede ud af Værelset. Det lod til, at Dragonen vilde følge efter hende; men han betænkte sig, og blev siddende bleg tilbage.

Kancelliraaden kastede et betydningsfuldt Blik til sin Fælle Harder.

XIV.

Der herskede en Stund almindelig Taushed. Den nys fortalte Historie gav jo ogsaa i og for sig Anledning til alvorlige Betragtninger, eller i alt Fald Drømmerier. Dog Kancelliraad Storm kunde aldrig tie længe stille, og det lykkedes ham virkelig ogsaa at bringe en Samtale igang. Under denne kom Mathilde atter ind og indtog stille og ubemærket sin Plads.

Men ved den næste Pause tog Harder sit Uhr frem og bemærkede:

— Klokken er først Ni. Vi have i det Mindste een smuk Fortælling endnu tilgode. Nu er Turen til Dem, Hr. Løjtnant. —

Dragonen lod forlegen sin fine Knebelsbart glide imellem Fingrene, og mumlede Noget om, at det skulde have været ham en Fornøjelse, men at han for Øjeblikket sletikke følte sig oplagt til at fortælle.

Heri talte han Sandhed; han var virkelig ikke oplagt, og, om han nogensinde vilde blive det, var et stort Spørgsmaal. Harder lod derfor ogsaa Undskyldningen gjælde, og henvendte sig til Fru Flemmer, Grossererens elskværdige lille Frue. Dog, som det laa for Dagen, kun paa Skrømt; thi i Virkeligheden havde hun Undskyldning nok i sit mangelfulde Herredømme over Sproget. Derfor smilede hun blot til hans Anmodning. Det var et smukt, elskeligt Smiil, syntes Alle, og de lode hende derefter i Fred.

— Vil ingen Anden fortælle, saa vil jeg! — udbrød Forvalteren.

— Det er bravt. — yttrede Harder, og satte sig tilrette.

— Men det bliver kun en ganske simpel Fortælling, — vedblev den unge Mand: — eller i det Mindste ganske simpelt fortalt. — —

— Godt, godt! — afbrød ham Kancelliraaden: — Det er netop saadan en ganske simpel Fortælling, vi nu til Slutning have behov. Frisk Mod, min unge Ven! —

Forvalteren gav sig da til at fortælle:

Juleaften i Skovhytten.

Det var Juleaften. Frosten var temmelig skarp; men den føltes mindre, da det var fuldkommen stille. Stjernehimlen funklede med en ganske usædvanlig Glands. Det var en Vinteraften, som ret kunde

føre En hiint lyksalige Julebudskab til Hjerte: — Fred over Jorden! — Især inde i Skoven var der højtidelig stille, næsten som i en Kirke. Kun nu og da hørte Man en Raslen i det visne Løv, som bedækkede Jordbunden; men enhver saadan Afbrydelse gjorde kun Stilheden saa meget dybere og fuldkommere. Nøgne stode Træerne; men desto friere hævede sig de ranke Stammer og pegede op imod Stjernerne. Dog heller ikke nøgne; der var nemlig nylig faldet et let Lag Snee, som laa paa Grenene. Navnlig vare Granerne herlige i denne pletfri hvide Dragt; intet Juletræ kunde være skjønnere smykket, end de vare. Ej heller savnedes Lysene; de vare jo i utallig Mængde tændte hissetoppe.

I Udkanten af Skoven laa et Ledvogterhuus. Derinde sad en bedaget Kvinde denne Aften saa alene. Hun havde ikke villet opgive det gamle Huus, hvor hun havde levet saa lykkelig med sin for længe siden hensovede Mand, endikke da hendes Børn forlode hende for selv at bane sig Vej igjennem Verden. En lille Pige havde hun taget i sin Tjeneste; men ogsaa hende maatte hun savne denne Aften. Hun havde givet hende Frihed til at helligholde Juleaften hjemme hos sine Forældre, som, skjøndt fattige, dog ogsaa vilde have Juul i Huset og Juleglæde i Kredsen af deres Egne.

Hun sad endnu i Mørke, fuld af vemodige Tanker. Hun tænkte paa sin henfarne Huusbond,

som havde været hende baade tro og god, og paa sine Børn, som ude blandt Fremmede nu maatte sørge for sig selv. Men længst og smerteligst dvælede dog hendes Tanke ved hende, den Yngste, det fortabte Barn. Det var en svar Ufredstid; snart var det ene Parti, snart det andet draget hærgende hen over Egnen; Ven eller Fjende, det var kun et Navn, og gjorde ingen Forskjel. For et Par Aar siden var hendes yngste Datter flygtet bort med en fremmed Rytter, som havde benyttet sin Rast nede i Landsbyen til at forlokke Barnet, og hun havde Intet hørt til hende siden.

Med et dybt Suk rejste den gamle Kone sig og tændte Lampen. Det svage Lys gjorde Stuen kun endnu uhyggeligere. Hun kom til at gyse; hvor det dog var koldt! Ovnen var dog nogenlunde varm; det maatte være indvortesfra, at Kulden kom.

Hun tog Bibelen frem og satte sig til at læse Juleevangeliet. Hun læste og læste om igjen, ikke uden Besvær; thi hendes Øjne bleve saa dunkle. Men forgjæves; det vilde ikke gaa hende ret til Hjerte. Og dog manglede hun ikke Fromhed, det samme Evangelium have glædet og trøstet hende mange Gange tilforn, og var hende inderlig dyrebart. Sukkende lukkede hun igjen den gamle Spændebog. I hendes Inderste jamrede det sig: — O, hvilken sørgelig Juleaften! Hvor ene og forladt! Intet Lys, ingen

Glæde! — Men hun vilde ikke være ved det, endikke for sig selv.

Pludselig foer hun ivejret; hun fornam raske Trin udenfor. Dørklinken gav Lyd, og ind traadte en kvik og kjæk, rødmusset Pige. Strax indenfor Døren skilte hun sig af med en Bylt og en Blikspand, som hun førte med sig, og udbrød munter:

— Her er jeg, gamle Moer, og ønsker Dig en glædelig Juul! —

Og hun favnede og kyssede hjertelig den gamle Kone, rask i Alt, i Gjerning og Tale, i hver Bevægelse, ogsaa rask i sin Kjærlighed.

— Hvad, er det Dig, Anna, min kjære Pige? — udbrød den Gamle, glad bevæget: — Forlader Du saaledes dit muntre Kammeradskab for at tilbringe en mørk og kjedelig Juleaften med din gamle Moder? —

— Hverken mørk eller kjedelig, lille Moer! Jeg bringer baade Lys og Munterhed med mig. Men nu maa vi tage fat begge To. Frisk til Værket! See, her er dejlige Gryn, og her er sød Mælk! Og kan Du gjætte, hvad her er? — Men allerførst en god Ild paa Skorstenen! Rask, Moer, rap Dig! — Kan Du huske, hvor ofte Du i gamle Dage har sagt dette til mig? —

Og der kom Liv i den gamle Kone, et friskt, frydeligt Liv. Først blev der tændt en lystig Ild ude i Kjøkkenet, og Mælken blev sat over; dernæst blev Stuen gjort reen og ryddelig; endelig blev der tændt

et Par høje, tykke Lys. Anna løb ud i Skoven, og kom snart igjen tilbage med Favnen fuld af Grankvistе; de mindre pillede hun istykker og strøede over Gulvet, de større stak hun ind hist og her langs Væggene. Stuen var ligesom forvandlet, den før saa fattige, kolde, uhyggelige Stue.

Stod nu kun tilbage, at Anna holdt Mønstring over Husets Forraad af Tallerkener, Skeer og Knive. Det kneb rigtignok at skaffe det Nødvendige tilveje; men Anna vidste at hjælpe sig. Hvilket Hoved og hvilke Hænder der dog sad paa den Pige, og hvor hun kunde sno sig! Men det Fornøjeligste hos hende var dog hendes friske, frejdige, kjække Væsen, som altid havde et Smiil, et godt eller muntert Ord, et snildt Indfald paa rede Haand. Og hvor hun kunde sætte sin gamle Moder i Trit og Humør! Ogsaa hun havde faaet Smiil, ja, oven i Kjøbet Rødt paa Kinderne, og trippede travl omkring, ligesaa fornøjet som sin Datter.

Men pludselig gjorde denne en Ende paa hendes Travlhed, der rigtignok heller ikke længer syntes at have nogen Hensigt eller i alt Fald at gjøre nogen Nytte.

— Men Moerlil, hvad tænker Du dog paa? Ej, hvor Du seer ud en Juleaften! Det er nok paa høje Tid, at Du kommer i Pynten. —

Saa kom da Søndagsdragten frem, med alt Tilbehør. En vis højtidelig Følelse afløste Travl-

heden hos den gamle Kone, og hun lod Datteren gjøre ved hende Alt, hvad hun vilde. Det var Anna en sand Fornøjelse at smykke sin gamle Moder; det tog heller ikke saa ringe Tid at faa hende færdig. Endelig stod hun der stiv og strunk, ret et Mønster paa en kjøn gammel Kone. Anna var ogsaa ganske stolt af hende, og hun, ja, hun følte sig ogsaa en Smule, halv forlegen dog og halv højtidelig. Det er saadan en egen Ting, at komme Fremmed til sig selv.

Anna kom frem med et lille Spejl.

— Du gjør mig næsten forfængelig, Barn. — yttrede den Gamle, idet hun kastede et undseeligt Blik deri.

— Nej, lille Moer, det vil jeg dog ikke. — svarede Pigen: — Jeg har blot gjort Dig ti Aar yngre. —

Da løde atter Fodtrin udenfor, denne Gang fastere, tungere. Døren blev stødt op, og ind traadte en ung Karl, med et lille Grantræ paa Nakken og en Bylt i Haanden.

— Glædelig Juul, gamle Mutter! — raabte han straalende, idet han lod Grantræet og Pakken falde. — Glædelig Juul! — gjentog han og favnede og kyssede den gamle Kone inderlig. Næsten for inderlig, forekom det den Gamle i hendes stive Pynt. Men hun kunde ikke komme løs fra ham igjen; han

istemmede en lystig Melodi og gav sig til at dandse rundt paa Gulvet med hende.

— Men er Du dog taabelig, Dreng? — udbrød den gamle Kone med forstilt Vrede, idet hun glattede sit Forklæde ud og rettede paa Linet: — Er Du dog taabelig, Dreng, at rive saadan i din gamle Moer? —

— Ikke taabelig, blot lystig. — svarede den unge Svend: — Er det ikke dejligt, at kunne tilbringe Juleaften hjemme hos sin gamle Mutter? Nu skal Du blot see, hvilke herlige Sager jeg har bragt med mig! Her er nu først et Juletræ. Du har saa ofte pyntet Juletræ for os; nu ville vi engang pynte eet for Dig. Og her er — nej, det ville vi gjemme til siden. Men nogle flere Lys ville vi strax have. Hurra, her er Lys, dejlige Julelys! Nu skulle I strax faa at see. —

Og han tændte tre, fire Lys til, som han paa sindriig Maade anbragte rundt omkring; om Stager kunde der naturligviis ikke være Tale.

Hvor der blev lyst og højtidsfuldt i den lille Stue! Og hvor mildt saae ikke den gamle Kone til sin kjønne, flinke og dygtige Søn! Han var i Haandværkslære i den nærmeste Stad, og hun havde Grund til at være stolt af ham.

I Kjøkkenet stod Grøden over Ilden og boblede sagte. En appetitlig Duft havde udbredt sig inde i

Stuen; den kom dog ikke fra Grøden alene, men ogsaa fra andre gode, liflige Sager. Nu kunde Man igjen slaa sig lidt til Ro. Medens Hans i den ene Ende af Stuen gav sig til at sysle med Juletræet, satte Anna sig fortrolig ned hos sin Moder, for, som hun sagde, at snakke lidt Gammelt med hende.

Efterat Samtalen i nogen Tid havde drejet sig ud og ind om meget forskjellige Ting, førte Anna den tilsidst hen paa sin yngre Søster, det fortabte Barn Gjertrud.

— O, hvorledes nænner Du dog det, Anna, — afbrød Matronen hende, ømmende sig: — i denne Stund at minde mig om hende? —

— Ja, men hvis hun nu kom angrende tilbage, lille Moder? — indvendte Anna.

— Og dertil maaskee ulykkelig. — tilføjede Hans henne fra sin Krog.

— Vilde Du da vise hende bort fra Dig, — den stakkels Gjertrud? — vedblev Anna.

— Taabelige Børn, hvorledes kunne I dog spørge saaledes? En Moder kan aldrig glemme sit Barn, som hun har født med Smerte og opfostret under store Bekymringer. Selv om Gjertrud kom tilbage uden Anger, men var ulykkelig og trængte til mig, vilde jeg tage imod hende med aabne Arme. —

— Det var et kjønt Ord af gamle Mutter. Ja, hun er sikker, hun! — lød det henne fra Krogen.

Men Anna brød af og sprang op for igjen at sætte sig i Virksomhed.

— Er Du snart færdig, Hans? —

— Ja strax. Du kan gjerne dække. — Hvilken mørderlig Sult jeg dog har! —

Saa gav Anna sig da til at dække Bordet, og det nok saa nydelig, skjøndt Midlerne kun vare ringe. Alt, hvad Anna gjør, gjør hun paa en saa beundringsværdig net og tillige kvik Maade; dog, ikke alene i hendes Gjerning, i hvert et Ord, hver Bevægelse røber sig hendes frejdige Væsen.

— Men Barn dog, — udbrød den Gamle pludselig: — hvad gaaer der dog af Dig? Du dækker jo til Fire! Gaaer Du maaskee i Giftetanker, har Du en Kjæreste i Baghaanden? —

Anna fik Moderen til at tie ved et Favnetag og et Kys, men fandt paa samme Tid Lejlighed til at gjøre et Tegn mod det utilhyllede Vindue. Strax efter gav Dørklinken atter Lyd, og et ungt Fruentimmer traadte ind med et lille Barn paa Armen. Ydmyg og med Taarer paa Kind blev hun staaende lige indenfor Døren.

Hun var ganske ung, og havde udentvivl været smuk, men saae bleg og forgræmmet ud; hendes lasede Dragt vidnede næsten i samme Grad som hendes udmagrede, tidlig furede Træk om Nød og Elendighed. Barnet, omtrent et Aar gammelt, var bedre plejet og bedre forvaret mod Kulden.

Men kun et Øieblik dvælede hun; i det næste ilede hun frem og kastede sig med sit Barn ned for Fødderne af den gamle Kone.

— Ja, Du kjender mig vist neppe igjen! — udbrød hun hulkende: — Jeg er Gjertrud, din Datter, jeg er Gjertrud, hvem Du engang kaldte dit søde Barn! O, Moder, Moder, kan Du tilgive mig? Svar er min Synd! Jeg har syndet baade mod Gud og mod Dig. —

— Ak, mit Barn, mit Barn, hvorledes kunde Du dog bedrøve mig saaledes? — mumlede den gamle Kone, idet hun grædende slog sine Arme om Datterens Hals.

— O, skjænk mig din Tilgivelse, ikke fordi jeg fortjener at kaldes dit Barn længer, men — fordi Du dog er og bliver min Moder! —

— Jeg ikke alene tilgiver Dig, Barnlille, men velsigner den Time, som førte Dig tilbage til mig. Priis og Tak være Dig, o Gud, af mit inderste Hjerte! —

— Velsign da ogsaa ham! — bad Gjertrud ifølge en pludselig Indskydelse, idet hun lagde sit Barn i den gamle Kones Arme: — Han er ærlig født; hans Fader var min ægteviede Mand. —

Med et Par store, alvorlige Øjne stirrede den lille Dreng paa Matronen.

— Og hvor er da din Mand, stakkels Barn? — spurgte hun.

Medrette sagde hun: stakkels Barn; thi atter begyndte den unge Kones Taarer at flyde.

— Han er død og borte. — fortalte hun sagte og afbrudt: — Der stod et stort Slag, og han var iblandt dem, der ikke kom tilbage. Jeg ventede og søgte og frittede. Man havde seet ham falde. Endelig kunde jeg ikke tvivle længer; han var død, og vilde aldrig mere vende tilbage. Saa tog jeg mit Barn paa Armen og vendte mit Ansigt mod Hjemmet. O, hvilken bedrøvelig Vandring! Det mindst sørgelige var endda, at jeg maatte tigge mig frem. See min Dreng, klædt i Pjalter! Og dog er han godt klædt imod hans Moder. Og manglet har han aldrig; nogen slet Moder har jeg ikke været, kun en slet Datter. Jeg kunde undvære, naar blot han fik det Nødvendige. —

Ja, Man kunde rigtignok see paa hende, at hun havde maattet savne og undvære; med Drengen havde det derimod øjensynlig ingen Nød havt.

— Og saa — fortsatte Anna: — kom stakkels Gjertrud til mig for en otte Dages Tid siden, og gjennem mig fik Hans at vide, at hun var kommen. Vi havde netop aftalt, hvorledes vi vilde berede Dig en glædelig Juleaften. Saa syntes vi, det var bedst, at hun biede med at vise sig for Dig, indtil vi to Andre ogsaa kunde være hjemme. Imidlertid vare vi betænkte paa, at skaffe hende og Barnet lidt god Pleje og faa dem lidt ordenlig opklædte. Men troer

Du, at hun vilde tage med eet eneste Stykke til sig eller Barnet? Nej, hun vilde fremstille sig for Dig i hele sin elendige Skikkelse. —

— O Søster, miskjend mig ikke! Jeg var jo ikke Bedre værd end disse Pjalter. Jeg fortjente min Elendighed, og tænkte, at jeg ved den maaskee ogsaa snarest kunde røre Moders Hjerte. —

— Barn, det var sletikke kjønt tænkt af Dig. — yttrede Matronen, virrende med Hovedet.

— O Moder, forstaaer Du da ej, at jeg ikke kunde tænke paa noget Andet, førend jeg havde faaet din Tilgivelse, hverken paa god Pleje eller paa gode Klæder? —

— Du har Ret, Gjertrud. — svarede den Gamle bevæget, og drog hende med Ømhed til sig: — Nu forstaaer jeg Dig. — O, hvilken lykkelig, glæderiig Juleaften! Og jeg, som tænkte, at Julen denne Gang vilde ganske gaa mig Stakkel forbi! Hvor Gud dog er naadig og god, især mod de Fattige og Forknytte! —

Saa kom da endelig Maden paa Bordet, og den var god, uagtet den havde staaet temmelig længe. Hans yttrede vistnok Frygt for, at hans Madlyst var gaaet over; men den viste sig dog heldigviis ugrundet. Anna havde rigtig kræset op for sin gamle Moder, for Gjertrud og hendes Barn, og Hans stod ikke tilbage for sin Søster. Det var isandhed

to underfulde Bylte, de førte med sig. Vexelviis hentede de frem, nu eet, nu et andet Lækkeri, og overbøde hinanden i en stille, men derfor ikke mindre nidkjær Væddestrid: en Flaske sød Viin, brune Kager, som desværre vare for haarde for gamle Moders-Tænder, Æbleskiver, som vare nydelig forvarede mellem to Tallerkener, og som til almindelig Forundring endnu havde holdt sig varme, Æbler, som i raa Tilstand vistnok syntes ganske uspiselige, men som vare herlige til at stege. Endeel af dem havde allerede længe snurret og snivet paa den hede Kakkelovn. Det var Noget for den gamle Kone.

Efter Maaltidet gav Hans sig igjen ifærd med Juletræet, fik det trukket frem paa Gulvet og tændt. Hvilken Pragt og Herlighed! Selv Glutten i Bedstemoderens Skjød udstrakte jublende de smaa Hænder. Saa bleve Spændebibelen og Psalmebogen tagne frem. Anna oplæste Juleevangeliet. Blidt og sødt og inderlig bevæget hørte den gamle Kone efter. Det var det samme Evangelium, som i Tusmørket slet intet Indtryk havde villet gjøre paa hende. Men nu var det ganske anderledes. Ved det lille Barn, som hun havde paa Skjødet, blev Forestillingen saa levende hos hende om Guds Søn, der som et lille Barn for Synderes Skyld var kommen til Verden, og hendes Hjerte jublede af Juleglæde. Uvilkaarlig trykkede hun den lille Dreng op til sit Bryst; med det Samme

favnede hun ham, der havde havt de smaa Børn saa inderlig kjær.

Gjertrud stod stille og ligesom fortabt med foldede Hænder; Taarerne randt hende sagte nedad de blege Kinder. Men hun kom til at smile gjennem Taarer, da hun saae den kjære gamle Moder trykke hendes Barn til sit Hjerte.

Da saa tilsidst hiin skjønne Psalme blev sungen:

Op, thi Dagen nu frembryder,
Som den ganske Verden fryder;
Op, thi Naadens gyldne Aar
Frem med Lys og Glæde gaaer,
Som de Gamle før saa saare
Ventede med Længselstaare!
Halleluja, Halleluja!

da stemte den gamle Kone nynnende i med. Glædestaarerne randt hende nedover de runkne Kinder; men hun vidste ikke selv af, at hun græd. En saadan velsignet Juleaften havde hun endnu aldrig oplevet.

Kort efter lød der atter tunge Fodtrin udenfor Huset. Overraskede saae de alle iveiret. Det var aabenbart, at Ingen af dem ventede yderligere Besøg. Forstuedøren aabnedes rask, dernæst Stuedøren, og paa Tærskelen blev en Mand staaende, ligesom blændet af al den Glands, der straalede ham imøde.

Hvis det havde været en Fremmed, maatte han vel ogsaa være kommen til at studse over det Skue i og for sig, som frembød sig for ham, ret et lifligt Julesyn. Den unge Moder havde faaet sit Barn til-

dage, og det laa i hendes Skjød. Det skulde klædes af for at bringes iseng. I en Gruppe vare de øvrige Tilstedeværende forsamlede om den kjønne og kjære lille Dreng, som, næsten nøgen, smilende og blinkende, fuld af Glæde og Velbehag spillede i Moderens Skjød. Den fulde Glands fra Juletræet oplyste denne Scene. Det var et Billede, som nødvendigviis paa levende Maade maatte kalde i Minde, hvad der Julenat foregik ude i Stalden i Bethlehem.

Men den Indtrædende var ikke nogen Fremmed, i det Mindste ikke for dem alle. Det var en stor, stærk Mand i de Tredive, af et krigerisk, for ikke at sige vildt Udseende. Dog var det Vilde i hans Væsen maaskee nærmest at tilskrive hans stærke, filtrede Haar og Skjæg og hans pjaltede, smudsige Klædedragt. Han var dog aabenbart et Menneske, som under fortvivlede Omstændigheder kunde blive frygtelig og farlig. Det var derfor ikke saa underligt, at de alle forskrækkede fore ivejret.

Men han var ikke nogen Fremmed for dem alle. Hans og Anna kjendte ham ikke; dette nye Besøg stod ikke i nogen Forbindelse med deres Aftale og Anordning. Den gamle Moder syntes at skulle kjende dette Ansigt; men hun kunde ikke ihast komme paa, hvem det tilhørte. Men Gjertrud var intet Øjeblik i Uvished. Med et Skrig sprang hun op, — Anna rev Barnet fra hende — og laa i samme Øjeblik ved det vilde Menneskes Bryst.

Thi det var hendes egen Mand, hendes Konrad, hendes Barns Fader. Hun var ikke Enke; hendes Barn var ikke faderløst. Han var ikke omkommen; haardt saaret var han bleven tagen tilfange i Slaget; men da han var bleven helbredet, var det lykkedes ham at undvige. Længe havde han flakket om for at opsøge sin Hustru og sit Barn, og lidt megen Nød. Endelig havde han bestemt sig til at opgive sin Søgen og vende tilbage til den gamle Kone i Skovhuset, hvor han i alt Fald havde Haab om, før eller senere at faa Efterretninger fra, om ikke gjenfinde sin Hustru.

Men han havde gjenfundet hende. Nu vilde de aldrig mere skilles. Han vilde opgive sit vilde Krigerliv, og leve stille og fredelig af sine Hænders Arbejde, for sin Familie alene.

Hvilken velsignet, hvilken underfuld Juleaften! Den var begyndt saa mørk og sørgelig, men endte saa lys og glæderiig.

Medens Gjertrud stod derudenfor den kolde Vinteraften, og gjennem Vinduet længselsfuld saae ind i den hjemlige Stue, hvor Festen var saa herlig beredt, og med bankende Hjerte ventede paa det aftalte Tegn, havde hun havt mange dybe, alvorlige Tanker og paa mere end een Maade følt sig inderlig bevæget.

Først var hun kommen til at tænke paa, hvorledes vel den kjære gamle Moder vilde tage imod

hende, det fortabte Barn, ganske uværdigt hendes store Kjærlighed. En gammel Historie var herved runden hende ihu, der engang havde gjort et dybt Indtryk paa hende som Barn, men som hun siden ganske havde glemt. Hvilket ugudeligt Liv havde hun dog ikke levet! Det var Fortællingen om den fortabte Søn i Evangeliet. Hvor passede ikke denne Fortælling paa hende! Ogsaa hun havde forladt Hjemmet med alle dets dyrebare Goder og al dets Kjærlighed, og havde kastet sig ud i den vilde Verden. Og efterat hun i Verden havde tilsat Alt, hvad hun ejede, sin Gudsfrygt, sin Ungdom, sit store Haab om Lykke, stod nu ogsaa hun som en Fremmed udenfor Hjemmets Dør, fortabt og elendig, og vovede ikke at gaa ind.

Vilde hendes Moder aabne sin Favn for hende ligesom hiin barmhjertige Fader i Evangeliet?

Og hun var ikke alene et fortabt Barn for sin Moder, men ogsaa for sin Fader i Himlen. Kunde, vilde han tilgive hende, han, den retfærdige, nidkjære Gud? Turde hun banke paa Naadens Dør, i Haab om at blive indladt? Ja, hun følte, at hun turde. Saa kastede hun sig, med Barnet ved sit Bryst, ned paa den kolde Jord og hævede Hænder og Øjne op imod Stjernerne, bekjendte al sin Synd og bad om Forladelse for Jesu Skyld. Og hun fik, hvad hun bad om; derom kunde hun ikke tvivle. Forunderlig styrket rejste hun sig.

Det var Juleaften. En Mængde søde, lykkelige Barndomsminder strømmede ind paa hende. Ogsaa hende var jo en Frelser født, den Herre Jesus i Davids Stad. Hun havde dog aldrig opgivet sin Tro paa Guds Søn som Verdens Frelser; men i Lidenskabens Storm og Verdens Tummel havde hun glemt ham.

Derinde i Stuen beredte Man Alt til at fejre Julefest, til at modtage Jesus. Hvorledes vilde Man modtage hende? — Der gik pludselig et straalende Lys op for hende. Hun vilde komme med Jesus! O lyksalige Tanke! Da kunde, da vilde Man ikke forskyde hende! — Saa gav hun sig atter til at bede, med brændende Sjæl, at Gud dog igjen vilde aabne Moderfavnen for hende, og lade hende gjenvinde den store Kjærlighed, hun saa letsindig havde forspildt.

Og Gud havde bønhørt hende af sin sædvanlige Naadens Fylde. Han havde ikke alene tilstaaet hende det, hun bad om, Moderhjertets fulde Tilgivelse, men endnu meget mere, idet han havde givet hende hendes Mand tilbage.

Saaledes gaaer det bestandig. Naar vi bede en rigtig Troens Bøn i Jesu Navn, giver Gud os altid Mere, end vi bede ham om, af sin faderlige Kjærligheds Fylde, naturligviis paa sin egen Maade, som jo altid er den bedste.

Mangen En, som bad Gud om Brød, gav han foruden Brødet en Ager til; mangen En, som i

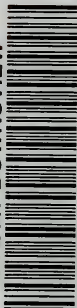
barnlig Hu bad om en Fisk, gav han foruden Fisken baade Net og Baad.

Det gjælder kun om at tro, at det er saaledes, og holde ud i Bønnen.

Atter denne Aften, da det var blevet stille i Huset, knælede Licentiaten ved Ingeborgs Leje. Han kyssede hendes Hænder, maaskee vædede han dem ogsaa med en Taare, og hviskede alt imellem til hende. Ingeborg løftede sin matte Arm og klappede ham paa Kinden, med et Smiil, saa ubeskrivelig sødt og lykkeligt.

Den følgende Dag toge de Fremmede Afsked og rejste. Med Rørelse skiltes Man ad; men Glæden laa paa Bunden af alle Hjerter, i mere end eet Hjerte en uforkrænkelig Glæde, som Intet i Verden kunde tage. Alle vare de enige i, at de havde tilbragt en, uagtet al sin tilfældige Uhyggelighed, al sin Engstelse og bævende Spænding, velsignet, lyksalig Juul med hverandre.

H. DRESSEL
Bogbinder
Saxkjøbing

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 08 07 16 014 4